Copiese la portada

M. S. L.º perg.º con 118 hojas foliadas y tres mas de portada, prologo é indice.

R. = Luque de Natibus naturæ

Est. 1. de Ms.

Tab. C.

1

De auxiliis divinae gratiae tractatus unicus.

Christo mediatori, ac intemeratae eius Matri gratiarum omnium dispensatrici ex animo dicatus.

A

R.º Adm.ᵒ P.ᵉ Andrea de Luque Cordubensi Societatis Jesu Theologo meritissimo

Et

In Granatensi eiusdem Societatis Collegio S.ᵗⁱ P.ᵗʳⁱ Apostolorum Principi Sacro Primario Theologiae Professore anno D.ⁿⁱ

1701.

Praelocutio.

Vix egressi sumus praedestinationis [illegible], cum auxiliorum gratiae limina salutamus: nec mirum, siquidem adeo inter se affines utraque gratia, praedestinatio [illegible] et auxilia, ut quod duo dicta, quae valde coherentia extrema sint et consequentia: cum [illegible] eundem beatum finem [illegible] tenderent, et ad illum praedestinatio ordinet ut causa, auxilia ut via media, necesse proinde est, ut [illegible] faciant, amicissime coniungendi, et familiarissime concatenendi. Hinc ostendamus, et ostendimus dispositos in nexu et successu: et inde consequentia aggrediendi nunc pugnacissimas auxiliorum divinae gratiae disputationes, in quibus omnes [illegible] theologi, quae hi [illegible] inter se [illegible] animis pugnant et in [illegible] desidia [illegible] factiones et scholas dividunt. Quaecunque ergo [illegible] utrimque disserendi sumus, [illegible] ea adhibita cura, ut quae de auxiliis gratiae dicenda manent, antea dictis de praedestinatione respondeant, sic et quae de praedestinatione diximus, defendis [illegible] praedestinationis materia auxilia erunt, et utriusque [illegible] disputatio in maius cedet auditorum emolumentum.

D.° 1.a De Natura, Gratia, et libero arbitrio.

Ab hac disputatione incipit a proemio integro; nam de finis huius tractatus sit declarare naturam excelsam et nostrae augmentis gratiae; ut tamen assequar melius, praemissis generalioribus principiis quae in praesenti assumuntur natura, gratia, et liberi arbitrii. Ab ergo incipiendo quaestione 1.a quid in praesenti veniat nomine naturae et quotuplex sit huius status.

Q.° 1.a

Quid in praesenti veniat nomine Naturae et quotuplex sit huius status?

1. Cum gratia ei detur, ut augeat naturam, expedit declarare tractatus, et praemittere quaenam sit natura, quae debet gratia augenda. Natura igitur hic non sumitur physice prout est principium motus et quietis, nec theologice prout distinguitur supernaturalis, et complexum entium ad hoc universum spectantium, aliorum quae est affinium. Sed sumitur ethice pro natura rationali et libera, ut principio suo moralis operatur vel poena imputabilis. Ecce natura, et naturae acceptio de qua in praesenti. Ubi observabis quod natura a nobis non sic ut hic accipitur quod sit principium liberum et quod pertineat ad hoc universum sed non solum quod est principium motus et quietis, nec non quod pertinet ad hoc universum esse non sic ut hic accepta venit.

2. Hac notitia data, naturae status exponendus est. Status in universum sic potest describi, est modus quo natura se habet ad suum ultimum finem quoad diversas conditiones dispositiones. Status autem naturae cum variari non esse possit, etiam naturae status multiplex potuit esse, et varius re ipsa fuit. Ad 6 rediguntur naturae status. 1.us dicitur naturae purae; 2.us naturae integrae; 3.us innocentiae seu inocentiae; 4.us iustitiae originalis,

Sp. ne lapsae seu corruptae; et 6a ne reparatae. Status ne purae duo dicit, alterum positiue, et negatiue alterum. Quo ad positiue aspecti dei status ne naturalis bitis, atque adeo eius esse et proprietates: tum dispositio dei ad omnes naturales eius dotes providens proportionatas tali rerum ordini; quo ad negatiue aspecit exclusionem eius elevationis ad finem supernaturalem tum peccati eius reatus omnes ad ipsum consecuti. An hic status potuit fieri aut repugnans infra sequitur decidetur.

3. Status ne integrae dispositae praeter omnes puras ne donum quo sui superiores suis inferiores, status quo subiectos ad illum. Nomine autem status inferiores venit appetitus sensibilis delectabilia requirens, sed inde peccatorum fomes. Hic autem subiectus dicitur, eo quod rationi obediat, et contra illa non moveatur, quod ille non praeveniat exercitione suorum motuum. Unde natura humana eius virtutibus expeditis ad omne conditionis, et effrenatas deiunctiones ad operandum integre, deinde ne integra vocatur: quod tradicat Durandus in 2o dist. 28. de habitu hoc integritas et pausa fuit natura nostra in protoparentibus nostris dum in Paradiso degerunt. Super quo statu et privilegiis eius legetur eius fructu et non plura voluptate Vasquez inter tract. de statu.

4. Status innocentiae praeter omnes integrae addit elevationem ad finem ad finem supernaturalem: gratiam deinde sanctificantem eius coeuntibus virtutibus infusis: ac deinde privilegia immunitatis a culpa, deceptione, morte et aliis quibus omnibus praeter et propagatoribus futuris status iustitiae originalis quoniam integrum transfundendi in posteros omnia ea et singula dona. Hoc etiam privilegia potentiis et parentibus de eo esse non fuerunt: eius non prius genuerunt quam peccaverant, et peccando illa nobis amiserint. De durante huius privilegii non nihil dixi in materia de Incarnatione inter agendum de peccato originali, plura eius fructu legere poteris apud Suarez Penalosa tract. de creatione, et plurima etiam quo ad privilegia utriusque status apud eundem Vasquez.

5. Status ne lapsae seu corruptae est status ne in peccato letali sive personali sive originali, et unus facta indigna formandi

tantis bonis, subiecit malis a peccato obortis, quibus ante rentibus nos progenitores innocentes et integritas. Et revellante in deum voluntate, successit in genere revellio tum corporis in animam, tum appetitus in rationem: spoliatur quoque natura donis integritatis, innocentiae et iustitiae originalis, quibus deus eam ornaverat. Comparantur a theologis sic hi purae integrae, et lapsae naturae homo modo vestito et spoliato: et eis adaptatur parabola Christi Lucae 10 de homine descendente ab Jerusalem in Jerico lapso in latrones, nempe demones, et mortem deiunxisse, et inde spoliato, vulnerato, et semivivo relicto. Sed quidquid de hoc sit, certum tamen de fide est, peccatum Adae ipsi personale, et nobis originale totam naturam corrupisse et infecisse nostram, quin a tam infelici sorte, et generali infectione alijs praeter Christum et Deiparam extitissent immunes.

6 Sed nos reparatus comparare ad praesentis explandus est: nam quae in eo abstulit peccatum Adae, in hoc (manifestis ex fide) restauravit quidem meritum Christi. Natura ergo humana, quae per peccatum Adae lapsa fuerat in latrones demonis mortis; et inde spoliata manserat, vulnerata et semiviva; ex Christi meritis restaurata est ad gratiam sanctificantem caritatis virtutes infusas. Et in tali gratia ad liberationem a peccato, adiuvantiam ad nos, et reparamur a malis ex peccato relictis non tamen omnibus: nos reparati non sumus quoad mortem temporale declinandam, quoad iustitiam originalem iterum induendam, et quoad nostram sedandum esseneas corporis et appetitus contra rationem et animae revelliones. Potuit quidem Deus, si voluisset, a tali reparare nos, et hac bonorum cum malis permixtione; forte ut nos lapsi magis exurgeret meritum virtus gratiae commendatur; et honorificos ita redderet Deo fidelium hominum glorificatio ac remuneratio. Dixi de statu nostrae naturae, dum peregrinati a Domino, commerentibus: nam aliis status nostrae beatae et nostrae damnatae quae futura vita succedunt, nec summitis tuti

nae nec instituto intro narrs. q. 2ª an regnet status nae purae?

Q. 2ª An regnet status nae purae?

7 Duae difficultates sub hoc nostro titulo veniunt enodandae. 1ª: an regnet status nae purae sine elevatione ad finem supernalem? 2ª: an saltem regnet sine subiectione concupiscentiae ad nam? Quod est ac rogare: an elevatio et integritas sint de nali conditione nae, ita ut Deus condere nequeat statum purae, integrae, et innocentis nae separatum ab his donis? Post Michaelem Baium plures fuere Lovanienses et cum eis Jansenistae qui statum purae nae in utroque sensu ipsi negent, palam asserendo, nali constitutioni nae deberi bona integritatis et innocentiae. At Lovaniensibus et modernis Jansenistis non satis dissentire ait P. Suarez ingeniosos alios Magistros, quorum nomina supprimit, putantes hunc ordinem Dei nalem stare non posse sine supernali. Pro opposita doctrina sunt reliqui theologi cum DD., quorum citationes videri possunt apud P. Suppolitum l. de ente supernali lib. 1 disp. lib. sect. 1ª a n. 11.

8 Status purae Orthodoxis dico 1º sit: possibilis est status purae nae sine elevatione ad finem supernalem. Dico hanc narrationem esse oppositam sine heresi, aut sine temeritate ob opiniones Pii V et Greg. XIII damnatas inter alias propositiones has Baii: Deus non potuisset ab initio creare talem hominem, qualis nunc nascitur. Integritas primae creationis non fuit indebita nae hunc exaltatio sed nalis eius conditio. Absurda est eorum sententia, qui dicunt hominem ab initio quodam supernali et gratuito dono supra nae suae conditionem exaltatum. Ergo cum hae propositiones sapientes quae Lutherus et Calvinus apte fuerint excitare Pelagianismum, damnatae sint ut tanquam hereticae, vel, ut minimum tanquam erroneae et scandalosae non poterunt oppositae narrationi sine heresi aut temeritate: et nisi sic narrationi non poterit ista: hominem ab initio supernali et gratuito integritatis ac elevationis dono supra nae suae conditionem exaltatum esse: ergo etc.

9 Accedit ro: q[uod] in l[ib]s elevao supnalis, ex ipsis terris e excessus sup naram: go necesse ee ne bita: go Ds pa natura sine tali elevoe: et coetr possib e sta puris naturis pure excluente elevoe eius ad finem supnale: que e de co ntra. Ostd; et quia esset: q[uod] eaty n ee possib sty ne sine elevoe quaty in huy nali statue agnosceret bity aliq gra liq sd nullus agnoscit: go suaderi mis: q[uod] attenta nali statue ne nullus in ea agnoscit ius, q spportade fundet bity elevois; sd nullus agnosceri bity, q n funderi iure spporta tato: go nullus agnosceri bity gra elevoe ne in huy nali statue. Fundaty maris e: q[uod] in l[ib]s agnosci ibi necesse est morale meriti: ey ad re meriti pceat elevao.

10 Infus agnosce necesse ee q plurimy exige, multis de caus. 1a q[uod] ig nara p elevoe n ee gradento exaltata sup ne sup ordinae, at explodunt sceitati sonsos qualiter n exaltati p geminos oculos e iure physico bitos, et hi so monstrose posse ei denegari, q alsony dictum est. ey inde sequatur: n magis teneri nos et deo gratos sp elevoe q sp alia bona alia nala. 2a: q[uod] si bity ex one rito opli ingnat gra x[rist]a Appostoly: go multo magis rugiabit bity ex inclinoe et exiga physica ne. 3a q[uod] inde sequeretur Pelagianismy: ne si supnalis elevao e idem physico bita ne: go hec ex onis fili bity, e super huis, pret ig elevare q secundos gra et gle: et coetr beari pro mis omnis idque ab oi etrno auxio, et gra supnali dei: go ne sequantur absurda ista, nullus ig agnosci pe in nali statue ne, q spportaty sit ad fundandy in ea bity aliq gra elevoe supnalis: et coetr sine hac poerit illa ipsa estare.

11 2a ro desumitur ex D. Suar. Proleg 4 sic frangi pe: posse domini necesse ben servo; huy ey potty e obse qui domino, q illo frui: go necesse ben servo posse dei psticey

in visiōe beata go neq beri pe sermo sit eleuroq ad sup̄supna-
le potioq Dei aut visioq eiq; at qui servety insuparabil est
à dta neq hunc: go huiq indebita ē eleuas, cui annexa ē
gnalis ē potio ē visio Dei: go potest ē sit neq hunc sine eleuaoe
ad potioq ē visioq Dei. Psp: qdo finis ē indebitus, indebita sunt media=
ac sp inde ordinao ad tale finem annexa cum ipsis mediis sed finem
nempe visio Dei ē potio eiq indebita ē neq: go ē indebita illi
ē ordinao ad tale finem, elevas ve in ea ordinaoe consistens.
ac p coenq dri à Deo poet na extra fine ordinoe ē e-
levare ad dictum fine sed in statu pure neq.

12 Sit 2a. Dico: sit pure neq sine subiectoe
concupiscentiae ad roq potest: imo ē gnalis ipsi neq. dta ipsse
P. Aranda Ib. 20 sui scolas. dissp. 90 sect 1a. n. 4. suadetur 1o.
ex ipso: nō ē in potestate hoiq sibi relicti q nō occurrant om-
nia delectabilia, ē q occurrentia sibi nō rapiant apetitum, lu-
roi dissfluentia: go neq ē in hoiq potestate subdere roni sui ape-
titum: go apetq sensiti rebellio contra roq nalis ē hoi: go sta
pure neq sine subiectoe concupiscentiae ad roq potis ē gnalis ē
ipsi neq. Coq ros bene fluunt ex ante, ē hoc suadetur: nq
apetq sensibq het ex se vij maris apetibq boni delectabilis
cadendis in sp intrny: go nō ē in hoiq potestate q obra delecta
bilia &a. Con. pt ē ans. probi: qa apetq sensibq nō heret
ex se vij apetibq praedictq, illq post peccatum specialiter a Deo
heret: ē tacti Deq constituiset neq virtute supemq ē indebitq
vt turpia apeteret: sd hoc nō ē diendq go &a.

13 Suadetur 2o ab inconvenienti theologico q me maxe
movet: qa vti Gentiles ea q ex nali lumine poss admi
rari, ē venerari sapientiam creatoris, facti sunt Xa. teste
idoly inexcusales in agnoscendo vti ē colendo vero Deo, sed
q ductq rois; at qui si rebellio apetq contra roq, alis q nos
sumq in q nascimur, nō esset gnales hoi, fierent excusales,

nec poent agnoscere supra et sordes creatoris humanae nati ergo gentiles illi ff. et roti poles et gentiles e nec humana sta pura, nec sine subiectione deusisset ad nos. Mis en qua e difficultas suadetur: quia si ex[?] rebellio et alia mis. nisi non eent hoi gentiles non herent Gentiles unde excusarent Dey ab iniustitia ddendi nos in tantis miseriis si quis vincy cast ad hanc excusas faciendo e incursio pe. et originales quia iustitia vederet illa penas seu expens. tot erumnarum. per peccr originalis incursio nullatenus foe nati. ostat Gentiles ergo si ex[?] rebellio et miserie nisi gentiles hoi forent non herent Gentiles unde excusarent nec Creditors ab iniustitia per insy nos Creditori non poet eis aparerte at verus Deus gratiis et cultu dignus et de se quia ergo inexcusabiles forent. 2a. pa. sa. retr. dey stra ta. dcloq.

ff.o 1.a Retr obtis stra ta Dclusionem

14 Obiicitur. contra ta. dcloq. finis ultimus hois e eterna beatitudo, sed necesse hoo dari a Deo nisi ordinat ad suy ultimus finis: ergo nec nisi ordinatus ad eternam beatitudine. sed hec ordinatio e sta elevatis: ergo necesse a Deo dari homo sine hoc sta. Ora pendent a la. discursu et forma eius, quis singulatim probandi ab ead. non sine aparente difficultate. Probatur prima maior: quia finis ultimus hois e aliqua beatitudo, sed nulla e beatitudo nisi eterna, quia nulla alia stabilis sit, et a timore amittendi libera: ergo. 2o. quia cetera fini dey ff. finitis bonis; sed finitis bonis necesse ee ultimus finis hois; alioquin poet homo licite offerre illo bono effecto: ergo.

15 suadetur minor deinde 1o. quia necesse Dey hoo condere nisi sistat aliquis fin ultimus: ergo non nisi sistat ultimus hois fin. 2o. quia necesse a Deo dari hoo monstrose defessisse effecti, sic eis non deceret ordinatio Creditoris sapientia, sed hoo non ordinatus in suy ultimus fin eet ita deformis:

go. 3º: qt natur apetit hoc fie vltimy suy, e ut plures
volunt, innate ss si sideretr sine ordinoe ad fie huyus mo
eet e n eet ordiaty a sditore, eet yy innat g inclinoq ad
ipsy ut sssuporti, n eet yy nolitioq dung adimplendi ng g
apetit: go necuit hoc sdi a Deo sine sobrieta ordinoe e
leuac ad fie supnale: atq adeo hec ordinao e eleuao ss
de nali sstuoe ng: ista qt sostrea n poenit sdi in stu
pure ng purite exclaente eleuoq ad fie supnale.

16 ssi 1º: necuit hoc sdi a Deo, atendo dignitate
creare ralis e sditoris munificea, sine aliqua beatude:
ss n pure nali, que anexa sit pealo maxe missery seu
pecci; qmos eg beatus foret hunc e alyj misseriis exposita:
go necuit sdi hoc sine ordinoe ad sty cui n sit anexy
pealy missery maxe. D ss eymos e sty eleuois: go sine hoc
necuit hoc sdi a Deo. Fundty miqs desumetr ex 1ª contra i
cloe: qt si Xª eg peccandi pealy e alie missery menores
ss de sstuoe ng: go sty cui n sit anexy pealis pecci, mostq
illa sty eleuois erit, ordiaty ad beatue etrny, que ss ee pe
hois beatudo. ssi 2º: qt necuit sda hoc, nisi in stu n pa
sserri posit bony ifity oiby finoty, e amari sup oia: cy
ad id obsequy tecer videatr hoc ex n creaois e ng; sed a
mor Dei sup oia est supnaty: go necuit hoc sdi nisi eleraty
ad supnalia. Hoc otunt argto Mi illi qui docent naly
sideg sine supnali stare in Deo n posse, ut videre est
apd ordy ipsy tom 4 disp 1ª a n 11:

17 Deo disqdo marg: finis vltimy hois qu
ad apety elicity e etrna beatudo mars; q ad innatu ng
no marg. Sitr disquo murg: necuit hoc sdi sine ordinoe
ad fie vltimy apety eliciti, no mirg; ad fie appety innati,
sdo mirg, e no deinde cq. Pro discrimise: qt finis apety
innati e bony ng, sine ss hec necuit ee bene e sine violea

costruta: atq adeo ē bony ē speo natri assequebile a nara, ipsi
natri bita ē de complemento ey: ac proinde conferendy neq auteri,
dy eq debet teneri dare illi, aut illy ordinare ad id q ipsi
debiti; sed ad id q ipsi nō debiti, qualis ē beatus supernalis, qsic finis ul-
timus ē soly appety elicivi. Hic auth nō pondere innate inclinois
in speciem bony assequibile, ad quy appety innati; sed ex [illegible] cog-
nitis fert in bony apparens, q multitudines ee ge natri inassequibile,
et indebity appetenti. Unde si comparate ad hos duos appety duplex
ultimus finis distinguendi, finis sic et ordinoe ad ipsy nequibus dedi na;
secy vo finis 2° et ordinoe ad ipsy, eius contra addita ē, ne [illegible] be
fio creatoris specialiter post gloriari crea q fiert felix sit.
[illegible] Adq prop maris reo, finis ultimy Dei in o[mnibus]
que ad extra operat, ee ipsy Dey ē ey glōa accidentale, Xa [illegible]
Universa propter se metipsy operatg ē Domi: ac proinde stare nequit
q Dey dat [illegible] reali, quin ad ipsy, sui et glōa ordinet creationes
ey. Et cum hoc stare possit, quin ipsa na addita innate appe-
titua et assecutiba sit ipsy Dei tanq finis sui ultimi: sine ordi-
noe propterea ad ipsy tanq ad fine ultimy supne appetitiois se
a Deo dedi na: et certo fine eleuare ad fine supmy et ulti-
my beatudis eterne. Adq prop eisdem maris sufficit rebus distio-
ne finis, et appetitus data. Immo eadem sufficit rebus de [illegible] ma-
si malis ultir responsione alia q eq subiicio.
19 Q. igitur reo disputo eandem sq [illegible] maris: finis
ultimus hois ex ordinoe liberali Dei ē eterna beatudo, dato
mare ex iure ideo neq, aut ex vito sr decente ex parte Dei?
nō mare et mire q ex data distioe in tris emplare su-
dico: si quis ypotas ē q Dey sit liberalis in ordinando ag hung
ad fin, ultimy felicitatis eterne, et q debeat illy sic ordinare posito
creationē illy creet. q ey possit Dey [illegible] sr libito, aut [illegible]
hoc, sufficiens nō ē ut dicatur liberalis in ordinando illy ad eter-
na felicitat, si anexa foret creationi eiusmodi ordinatio.

Quod si instado dicas inde sequi ... supernales ... fit visio beata, ... mihi verum ee, ... Dei ... subsistere ... ordinando ... Dei: ... ordinata, ... creatione ... ordines ... diendy ... sit ... non ... infecta, ... ordines ... beatitudo ee ... creatione, ... a Deo.

2o ... nulli ... impedit a ... hominis innate appetat ... ultimum beatitudinis ... eorum appetit ... in bonum ... Dei ... quae duo ... hominis ... supernalis ... tanc ... est ... appetit innatus. Quod si ... quale ... in ... posset ... Deo ... ultimum in ... tunc ... fore aut ipsi met Dei, in cuius amore ... aut alius inferiori (... potius) ad quae ... Deum. - Et ... ad Deum ... felix ... Deo ... sufficiens ac ... felicitas sit ... nulli ... ad duas alias ... Dei ... strare ... hunc ... ultimum quae malit.

2. ... mare, ... plurimis theologis ... beatitudo ... et ... a miseriis ... coeti ... eorum miseriis ... ... elevari ... supernalibus ... nulla ... posse Deum hunc. ... esse ... dona supernalia ... posse ... dona ... exemere hoc a ... carnis in spiritu ...

bref. Atq in eo cu lt doa illa naha eent gre naless nisi
solum ex suppoe creoss ordre, ng ei berenti: go solti lt
stq elevoss et ordinoss ad fin supny sint gre de finem sup
nali, debendi ng ordre ex suppoe creoss eig. Ro ans: qa
adhuc edita ona ordra, et studo ei fine beatudi alicuj
naliss, qu sodrea nario so gradiose dispensarenti ei gre
illy nalis: qd etiq qa ltas nully eg heret ona de se ne-
cessario exsoliq: nec ex pte Dei solly eet bitq ad eas
offrendas.

22 Ad 2g Obj. ponyla si nunc onare, nam
pe omet: qd lt amor Dei sup oia, saludariss et gre aegle
secundq heri ni posit sine theogica ac sup nali gradui
amor taen Dei sup oia ai oia spq, et ex nali Dei
cogfoe ac cognita effecty heri pe ex sola gra Philosofica
et ai excedente fineq creoss. Deiq si ut plurib. unre
placet, nomen beatus, aut felitas, nulli nisi eterne
e sibi adaptale ob roes ostultro adductas in dra sfroe
Oeluendy e: ng nostrq de se infrere ee l, ad nnaendq
cu exfelitate, q dt sine her, l, cy felite indebita q ex
libesio editorzs acciat.

23 Obces 2o S Aug lb 1o Ltra Julian.
cp 3 et q plurimis aliis locis crendis apd Suppd
Diff 8 sal n 80, dicente: inustq fore Deq, si parbulos
decedentes sine baptismo privaret visiõe sui nullo
gcente pecco. Unde sic argues: nequit ee inustia, ni-
si ex denegoe Dei alias bitq: go si sent Aug inustia eet
denare parbulis inocentibq visõe Dei, hec visio eis beret,
supposito pecco orginali: go et eis beret eleno et ordinao
ad visõq Dei. Confrari pe ex eode Aug serm 14 de verbis
Apost cpite 6 ubi ait: n pe Deq addistere creq oralq
eterne miserie absq culpa so primao visione regni Dei

ē eterna miseria qo n° ge iuste tali privari creari in
nocentes addicere.

24 Res plane admiranda ē doctus D. Aug
da tn animo q in opere allatis: q̃ b̃ verbis loquitur sit
D.r ex hypi elevois ē pacti liberosime initi cū Adamo q̃ ad
transfusione iustitiae originalis in posteros, n̄ peccante illo; ē
loquitur ad hoc contra Pelag. aserentes, in aia suff. eh [illegible]
bq infectos darivus ad eterna vita. Et sub verbis hypo
bene dicit, fore deus iniustus: in 1a q. fuiset infidelis ē
n̄ staret promissis, q ē qd adq iniustae; in 2a etia: q.d Pelag.
Trueto eo iure, impius foret illis denegare ad iure osten
dendos pro sui innocentes.

25 Aug tamen absque ē ex firma mente
mine adstruit tale eq: atq adeo male alegari pro iure
ore, q. se [illegible] infectis ad [illegible] elevois ē ordinationis in vita
eterna. Quod si ipse n̄ fuiset, n̄ auderet [illegible] dixisse
oppositum, nempe potuisse deus absq iniustia hos etia innocen-
tes addicere eternis ignibus. Persuadeor tamen, et nunquam fac
turum ee deus ē suadere volo, privare regni celestis, quin
absq addictione ad tormentum ignis, stare pe, ē statu de
facto in pueris limborum ē miseria nali annexa [illegible]
creare, q pateret natura ntra inelevata, n̄ quia tit[u]
lo supplicii ē poene sed titulo [illegible], q [illegible] autenti
autor ore. Imo q privato regni celestis, supposito peccato ori
ginali, damnatio [illegible] dicatur ex Aug. a [illegible] secreta
rio Remensi, [illegible] pueri limborum
et q variis Epistolis tam [illegible] q [illegible]
de ipso apd Cardinales [illegible] in nodo [illegible]
qui nunq expediret.

26 Obiices 2: [illegible] elevandi [illegible]
ad supply [illegible] stare optime pe, quum fundem ex parte

ipsius nec in iure aliquo quod in ipsa ad tales elevationes procedat:
ergo necessitas huius elevationis Catholice defendi potest contra bona
est ex ante, sed hoc firmetur. suadetur itaque: quia potest in Deo
dari necessitas operandi gratia creaturarum ex proprio titulo munifi-
centiae suae, sive suae decentiae. ipsa enim est genus animi liberalis
ac regii; sed necessitas haec operandi ex ipso titulo decentiae
operantis salvari optime potest, immo est de Dei sine ullo iure crea-
turae, cui sic operando benefacit: ergo stare optime potest necessitas
elevandi creaturas ad supernaturale, nullo in ea praecedente iure ad hunc
modum elevationis. Confirmatur: ideo stare non posset praedicta elevationis necessitas
nullo supposito iure ex parte creaturae, sed ex parte Dei, quia quae repu-
gnaret creaturae repugnaret etiam Deo, etiam ex iure quod sit in
ipso Deo. atqui hoc non repugnat, ut videre est in praesenti
lege et providentia, ubi ex iure divinae promissionis singulis
debetur auxilium sufficiens: ergo.

21 Ho absolute ans: ad cuius probationem distinguo illud.
quod ad dona aliqua minora et pertinentia ad bene esse crea-
turae, transeat maior; quod dona etiam maxima, et exceden-
tia creaturas bene esse non maior; ex defectu omnis proportionis fundandi
ad illud seu affirmandum ex parte Dei. Deceat. adest fundamentum propter
nempe summa liberalitas Dei. haec enim ostenditur, et potest aliter
quam elevando creaturas vitales quae capaces ad potentias ipsius Dei: cum propter
praeter hunc etiam alia bona satiare non possint animum liberalem
eius; et haec aliquando etiam sine ullo peccato relinqueretur
absque fine ultimo suo qui est Deus - sed nato a fundo, non
etiam sufficientiam fundamenti allati.

22 Pro meliori eversione est quod non omnis pertinet ad
summam liberalitatem Dei, sive ostensionem communicari perfectissimae
claritatem suae divinae vitalis creaturae quod ipsi communicari possit perfectio
rationis et infinitum ex praedicto fundamento nullum agno-
scit ex parte Dei seu aut debitum communicandi se per omnes hypostases

oio nec realit q creet, imo nec moralitr teneri ad se alicui hypostice comunicandi, et verus docui comune
pte theologorum in 1a pte, nec de Incarnat: ergo ex predicto fun-
damto nullus potest agnoscere debitum ex pte Dei ip aut debitum com-
municandi se q clarum videtur oio nec realit q creet. Igitur
in Deo Principe ita adeo extollitur libertas, et deprimatur libertas in be-
nefaciendo creaturis realiter: cum ad eius decentiam spectet libertas equalis
libertati in dispensatione bonorum: ad quam nesse e ita agnoscere in Deo po-
testatem prestandi bona maxima, et nullo titulo ea debeat creaturis. Cum
dein inter hec maxima bona numeret visio Dei, et eleuatio ad illam
liberrime prestanda e ei conueniens ab oi titulo eleuandi nec adstruendi est
Deus, oi se alste, pr etiam gratitudine, seu ex suppone q dedit naturam realem.
Ad ultimum inquirentes fundamento allatum satisfactum e supra.
Dicitur etiam effectus et distinctione etiam res, et dico, quod oi repugnare
nec tibi se tenentis ex pte Dei, quod hoc bonum liberrime prestandum a
Deo est, etiam supposita nec creatione, et ad hoc explanandum bene deseruit
paritas quam duxeramus bonis singulis adultis ex electione et promissione
liberrima Dei, supra q iterum audiemus. At non, quod oi repugnare
nec tibi etiam se tenentis ex pte Dei, quod hoc bonum adstruatur in
ipso inseparabile, seu inseparabiliter a dicta creatione: nec hec inseparabilitas
repugnat libertati, quam requirit in donante ad gratiam faciendam: unde
si nec create gratia fit in eleuando eam ad finem supnum, eius etiam crea-
tio adstruitur bet separandus a tali gratia, et ab oi iure ac titulo se
tenente ex pte Dei ad eam eleuationem faciendam, et libere fuit ipsi
sicut decet, et sine ullius iuris violatione ab ipso fiat. Ss. 2a vetri
obiectiones contra 2a conclusionem.

Ss. 2a Retr obiectiones contra 2a Conclusionem

Contra 2a conclusionem sic 1o obiicies: status nec cum rebellione
carnis adversus spiritum connexus e cum pecco, sed Deus nequit ee author
status connexi cum pecco: ergo nec potuit ee author status nec cum rebellione istius

coa bna e ex premissis, et stare non ex eo probari, q Deus sit eet pecci autor. Mar aut suadetur: qr Xi^o oes dta Pelagius stus
nq cu revellioe carnis in spiritu, secluso defectu gre, e stus in quo
necesse adimpleri tota lex, omnes q oes tentaoes, saltem graves.
Sed stus hujusmoi connexus e cu pecco: go stus nq cu revellioe carnis illa
go ne sit connexus, tenetur Deus ponens nq aut illu ponere sine tali
revellione, aut elevare illu, et ei preparare gras, qbs possit car
nem subjicere spiritui. Non e contemnendum argum hoc, q
3°. Resp. ma e instigao concupisce ad impe
lendum volut in malu, q suasio gre excitantis in bonu. Sed qr
Deus e autor gre excitantis, dicitur autor boni: go si sit autor
concupisce, dici debet autor pecci. Resp. 2°: ex ipsis terminis apparet neg
mans stus, qui ex ipsis Dei donis sit magis debilis q ipsu nihil;
sed stus nq cu effreni concupiscea adversus nq ex ipsis Dei donis
eet magis debilis q ipsu nihil, siquid debilis erat concupiscea
causa a Deo pse ferente morale necessitate peccandi et extreme miseriae
go ex ipsis terminis nugaris apparet stus nq cu revellioe carnis
in spiritu illi dnati.
3°. Resp. negando mam: qr etiam in eo statu na
a conditore Deo accepisset potentiam moralem bene operandi contra im
pulsus concupisce. Ad probam majoris resp., gras aseruntur a SS. PP. contra Pelagi
eos esse, qui nobis dat potentiam ad operandu salutariter, et quae in no
bis oir requiri ad eliciendos actus secundum gre et gloe. Loquendo igitur
de hac gra verum e, nec totam, nec pte legis adimpleri a no
bis posse salutariter, nec salubriter omnes tentaoes occurrentes
sine adjumento illius; cessum cu in au quo procedimus, necesse non sit
admittere secundos gre et gle tam bonos etiam, aut eliciende
a na, necesse contrea non e admittere creari eis adjumen gris
salutaris aseruntur a SS. PP. sed defensores sufficit tantum puris nq q illi
concedimus, et sufficere dicimus ut lege tota ff. de infecundos gre et gle
posset adimplere. Et hinc decentissime qr Deus autor e nq subtus concupisce

motibus: sed eis dicitur excitandi, non solum ab ipso Deo, sed ab impulsione ipsius naturae, unde lenitate: qualiter rubigo ferri non est ab eius causa, sed ab impulsione ipsius ferri producta.

33 Itaque dicendum est negando maiorem, distinguo minorem; Deus quia absolute deobligatus est autor auxiliantis gratiae, et illam dispensat ex intentione boni, est autor boni, concedo minorem; sic quod autor gratiae est etiam si illam dispenset ex bito, nego minorem et consequentiam: quia Deus tunc ex bito creans produceret concupiscentiam et motus illius permitteret, non ex intentione mali sed potius opponendo suasiones boni. Clarior disparitas desumi potest ex differentia quae adest inter vim concupiscentiae, et huius motus in quo sita est rebellio: nam illa producitur Deus ut auctor naturae, isti autem fluunt a natura, non ut a Dei dono, sed a lenitate eius et ut eius munus: ast Dei auxilia sunt dona speciali Dei, et ex se destinata ad bonum: ac proinde ex eo quod Deus sit autor auxiliantis gratiae, dicitur autor boni ad ipsam consecuti; ex eo vero quod sit autor concupiscentiae non bene dicitur autor motuum suorum, et multo minus mali moralis seu peccati ad ipsos subsecuti, aut in ipsis admissi. 2.a ratio diluenda est ratione minoris et probationis eius quae ad tertiam patet: quia concupiscentia creata a Deo cum dispensatione sufficienti ad sedandos aut vincendos eius insultus, non importat connexionem moralem cum peccato ut ex dictis patet.

34 Obiicies 2.o: Augustinus arguens contra Iulianum peccatum originale probare nititur ex rebellione carnis contra spiritum sed vis huius illationis nulla esset, si eiusmodi rebellio naturalis esset nobis: ergo eiusmodi non est necesse esse. Deo Iulianum sensisse cum Pelagianis qui ad differentiam Manicheorum peccatum sacras non negabant. Sensus autem a Iuliano admissus non a rebellione carnis ut eximere, seu nulla facta suppositione, sed hunc si facta fuerit mota, per peccatum exprimentes Ecclesiam, per praedominium nostrum in nobis contra concupiscentiam bene colligit est tamen istius rebellionis esse in hac lege et providentia poenam peccati

ongratis, doa ex Dei sine pendeant; et sic data non subtrahit Deus nisi in pecci poenam.

35 Obices 3°: Contra nos est quod inferiori superiori non subsit, sed ut superiorem, concupiscentia pars inferior est, et superior vero: ergo contra nos est quod concupiscentia nobis non subsit: ergo contra nos est quod nos subsimus motibus concupiscentiae: quin quod contra est requirit adstruit nos naturalis. Resp. mane esse verum quoad actus impedientes ultimum finem: et concedi quoad donum Dei et opus, secus quoad actus non impedientes ultimum finem, et qui non se opponant in se: qualiter se sunt actus seu motus concupiscentiae et ut dissonantia sit, quod multoties proveniant nos, et huic ducatur non excedent, ut moderate excitentur; haec tamen dissonantia in se non est ex se comitans status nos, sed non tollens ipsi donum speciale. Mane explicata quando est mere, et quando contra se.

36 Obices 4°: laudabile est resistere concupiscentiae: hoc ergo non est ergo naturam nos contra, nec Dei donum: nam Dei bona erubescere, et eis resistere non est laudabile. Concedo ante, nego conseq. cum propositio adiuncta dico falsa esse loquendo de donis naturalibus in viventibus specialis aliquibus temporibus aut in ipsos: qualis innuimus diximus concupiscentiam factam inde pecci fomitem: cui contra resistere non erit erubescere illius ut donum Dei est, sed erubescere ipsos et temporis, praeterquam quod ira gaudet sub illo dono: et hoc modo inspecta producta dona Dei est comparata cum aliis donis longe estimationibus, nam esse possit humiliatio resistere et erubescere.

37 Obices 5°: impossibile est quod natura peccans maneat impunita: ergo et quod natura non peccans sit subdita miseriis. Si attenderimus aut dissolveret esse conveniens sic: subdita miseriis tamquam poenae quod est ex n. 25. tamquam impositis limitationis ipsius nostri, vocamus ex limitate dictis. Sed non est cui non negetur ans. quod si Deus de se decorat sibi poenae

puniens extra debitum quare non poterit donare pecc. tot. Dein
de si peccatoribus donat culpam et poenam, cur non poterit donare solam
poenam. Secundo magis bene fore culpa et poena remissis. Denique non
teneri Deum ad magis bene conferendum, quod possit conferre minus sine ma
iori.

33. Denique obices: non posse Deum addicere innocentes aeternis cru
ciatibus, quod nec temporalibus, atque miseriis, in quibus versamur, cru
ciatus est, ipsa morte temporali plerumque acerbiori: quod nequeunt
innocentes esse quod patet. [illegible] probabiliter Resp. P. Ruiz tom. 3° de Tra
bus disp. 12 sect. 13 num. 9 dono Dei et copia mediorum quibus
posset facere Deus ut innocens sic totus exoneraretur [illegible]
[illegible]. Probabilius [illegible] tom. 3 disp. 55 sect. 3 eos
sordida haec miraculosa crudelitas sapiat. Inclinavi in hanc
partem in tr. [illegible]: ac proinde quod ante est eos inde deductos, et
permissa mere subsistit, non ultimum eos: cum sese dixerim
eas miserias non tam poenas quam impositiones esse naturales ne ex
se miseros et ex felicibus. Quid sit liberum arbitrium et quale
manserit post peccatum?

Q. 3ª Quid sit liberum arbitrium et quale manserit post peccatum?

34. In Angelis et hominibus liberum arbitrium esse non potest
sine errore negari; in presenti autem, licet plura quae de
libero arbitrio dicenda sunt remissa sint arbitrio [illegible];
hic tamen de hoc loquendum est. Et quidem liberum potest accipi
pro ut stat a contrario ferro, et alio modo pro ut libet. Nunc agemus
de arbitrio libero in hac 2ª acceptione, acturi dein
ceps de illo in 1ª acceptione. Est igitur liberum arbitrium facultas
voluntatis dominativa et electiva suorum actuum. Ubi clare os
tenditur arbitrium facultatem esse in sola voluntate residentem et om
ne resistit in illa. Consistit autem praedicta facultas in eo quod

sufficit instructa ad possessionem bonorum et iurium, ex suo debito, et non aliunde detracta, potest vigore actus se sua que comparata iungendo cum illo, et oblat. se sua quae comparata non iungendo cum

...

40 Hinc colligitur libertatem arbitrii consistere in proprio speciali domino voluntatis efficacitatem, dicere potestatem sufficientem ad actus et officia eius, sive haec pura sit sive non. Et ratio est quia non ... reducere domini, aut esse materia electionis, ubi non datur posse ad utrumque et non sufficit. Colligitur 2º libertatem necessario dicere omnia et singula prerequisita ... ad actus et officia eius, et saltem ... acquisitibus eorum. Et ratio ... datur potestas et sufficientia ad actus et officia sine illis, que prerequirit necessario, ... Colligitur 3º libertatem esse ius detrahendi se ad actus eius: nam si alterius est detrac., alterius est ... dominium et electio ... que detrahit.

41 Colligitur 4º libertatem arbitrii excludere positive omnia ... que sibi ... mimus detrahendi se. Dixi positive: quia excludere nave seu abscindere a tali extrinseca detrac. ... adsit, non sufficit ad asserendum libertatem. Haec detrac. libertatis ... sua duplex ... : aut ... et defis, si non habeat potestatem ad ... quae dici solet ... complementi, aut ... extra ... ex ... suspendit voluntatem ... extrinsece ... alicuius ... trans, et connexio cum altera parte libertatis ... inimpeditis et inamovibilis ... voluntatis. Quandocunque ... detrac. ... , necessario ... erit, et noxia libertati ... necessario ... et eandem admissa a theologis ex ... de concordia cap. ... 7º.

42 Colligitur 5º non impediri libertatem arbitrii ... connexos cum altera parte libertatis, si impediatur ... amovibilis sit ab ipsa voluntate ... dominium. Et ratio est: quia talis connexio relinquet voluntatem ... detrahendi se quando velit. Hinc fiunt que ... alegimus ...

tandis Innuetis scolae nostrae propositis abunde tradidi in Maria de Sp.
dest. d. 4a a n. 701 et saepe alibi. Ergo mori vi inexos necessit. coentis
voramus contraposita ad necess. ante exmeate explata. Dico ex eo
43
sermo loco cito, necessas ans illa est, q. voltas non sibi imponet et
necessas coens q. sibi imponet voltas: ergo si sequimur Anselmum
q. ad les explos, eisdem sequi bene q. ad expos etc. Meo sic: sed de
nexio, vg cu Dto residens in concome efaci ipsius in se ipso
quemus meo adfirmati non est necessas q. sibi imponet voltas cu hec
posterior sit et consequati libertas et opus eius; qualis non est posterior,
nec consequitur inexio predicta in processione residens: ergo hec non bene
dicetur necessas coens.

43 Quod attinet ad me nullius admissi conformis aditus
et afectus eius ly libri in se ipso, sed in oaa ipsius ab extra
efaci: sed q.t tamen ipsius conformis intra inexus dei, meo dicto n.
977 precisae me, cu Dto proposito, respondere teneor arguitor
facte. Dico igitur verius Anselmi explos a me admitti, et
coeti et necess. coentis sibi adignmos imponi a volite: et hoc
ipsius quaere in eius processionis admisse dopeti a scia media
de Dto et libito conditiato voltis: cum lt facta ista hypothesi,
et posito conditate in persone divina, Dtu voltis nitre; licet non
sibi absolute imponat ergo mori confirmos: illis tamen sibi conditate
imponit, peaty esse dederat Deus ad et confirmandus viris offensis
prorsis sub auxilio et indifferenti, si altra libertas sive sub illo
auxio precisire velit: Ecce mei q. voltas posita conditate
consensura imponet sibi necess. et inexos predicte confirmans ex se
condescendentis et accipratis in sui eiusa libito voltis nitre; et
inde posteriores illo sufficiente quando pure detrahunt, ut expli
cui in maria de Spes. n. 639.

44 Colligitur 6: non sufficere ad libertatem (q. de fide ag
nituri sumus) defectus coactionis sed defectus necessitatis antes suas explite. Statio
certa de fide est contra Jansenius et Baius contra quos videndi ll. s.

re presenti Rup Scoti Armati Decans et Martinonij in suo
Andr Dansenio qbg se addere debuit Bidacuij Castel alias
Dr nunc Abbati Ipsius tom. l. de arbitr. num. Et q voltc
alia asistunt pra sive extra ut hij et auxia qre sive
extrica ut dina in pra nostrue hic.

45. Colligitur ultimo: hoc sine ee iur volle, et
reliqua pra libertis, q ut prius vi e: detrairenis volles, se
pere; nec eorum insug e concurrere ad utrumq libertis extremum.
Extra vero voltis e concurrere in utranq qre; se q e dignu de
ficare; eorum alia ut agant; alia ut non coexant: q genes
ipsas e; non aut genes pra is domig aut dominaria libertas, in
q consistit arbitrium. Pro cuius ab elucidandis multa dena
ticis e Ca. Dct. proleg. l. q toty, salviendo, bene inde desoribi
posse qon liber in hunc mus: qui, positis obs prerequisitis
ad agend pt agere et non agere.

46 Alij arbitrium liberi defos afert citij Castel
dicta l. q. 4 sect 3 q traditum ait a Mr. Sary in 3 dist 24
et illustratum a D Stha q 24 de verte ait l.a ac secunda ab
ipso cum Eminentissimo Card. Defio e: fulcras voltis ac vis libere
se ab utrylet. Defos istum rectum ee et verbis ht deferre
ab alia in sani sui accepta afert citij auti sect 4.
Sary aut sy defos suaristis ee ait, sin dita, q verum e
voltis defere a prerequisitis ad ... posse ponere dici: nam
si in alio sui ... diligeretis suarista defio, ut ... voltis
cum prerequisitis ad ... poet ponere non ... seu ... ut desui
ti cum suario, ut Castel ait, frustra exponunt: ... sui
contineret; nec posset inveire cas de libere, ut pote exigente
ad operandum ... ... et ... , ... cum ... non stat
non agere.

47 Seluit igitur Castel: de rve cas libere poet
abstrahit ab increata et creata non ee posse ponere non ...

cum omnibus prerequisitis ad agendum: neque est contra hoc id repugnare
art. 2º libera. Si autem roges illos quid sit de potentia libera, respondebunt
recte esse facultatem potestatis ad opposita, seu quod potestas non agendi
componatur cum prerequisitis ad agendum. Audite vos eum: potentia componere
cum requisitis ad agendum potestatem potestatis non agendi distinguit causam liberam a
causa naturali; nulla enim causa naturalis habet facultatem potestatis ad
opposita: ergo haec sola compositio potestatis sufficit ad constituendam causam
liberam agentem. Audita ratione, audite, obsecro, explosionem, qua
ipse Castel explicat ex dicto contra partem illius facultatis alligatum in
sua defensione.

48 Facultas art. 1º thesis 1ª probationis quoad 43 art. 2º ad eandem
quam nominat potestatem expeditam ad operandum, est sic ponit in defensione
liberi arbitrii. Unde consequitur Castel non quamlibet potestatem ad
liberam sufficere, sed solum illam quae est expedita, et ideo homo ligatus non
est liber ad deambulandum licet eum habeat potentiam, non sufficit: quia potes-
tas non est expedita. Supponimus hoc et rogemus Abbatem: an
voluntas nostra cum omnibus prerequisitis et coexistentibus, scilicet determinatione
ad agendum sit expedita ad non agendum, vel potius impedita qualiter
in ligato manet impedita potentia ambulandi, ipsius si affirmet, ma-
nere impeditam, infero contra eum et doctissimum suum: ergo voluntas
cum omnibus prerequisitis et coexistentibus considerata ad agendum, non manet
libera ad agendum: qualiter ligatus non est liber ad deambulandum.
Est mihi evidens haec consequentia: quia tunc maneret tunc libera
voluntas ad agendum, deberet manere et quae compositio cum pro-
esse expedita ad non agendum. Sed ex data responsione non ita ma-
neret tunc voluntas, ergo non maneret libera ad agendum.

49 Si neget manere impeditam, infero: ergo sub de-
terminatione ad agendum manet in voluntate potestas proxima et ex-
pedita ad non agendum, ergo manet potestas proxima et expedita ad
componendum se cum non tum, sed quaecumque potestas proxima et expedita
ad non agendum est eadem potestas ad faciendum pro componendum sensu composito et non sufficit.
Ut videre est in potentia proxima et expedita ad agendum.

Infero ulterius: quod sub subordinatione ad Deum potestas proxima et
expedita ad non Deum est potens disponere se cum non Deo, et se sub
et non Deum cum subordinatione ad Deum: et caeteris cum omnibus requisitis ad
illum. Ratio est huius consequentiae est: quia si subordinatio ad Deum non impedit quominus sub
obiecto illius maneat in voluntate potestas proxima et expedita ad non Deum, nec
etiam impediret id quod proximum et essentiale est potestati illius, nempe posse dispo-
nere se cum non Deo; sed hoc non impedire, est sufficienter posse se disponere
cum non Deo disponere cum subordinatione ad Deum, et aliis requisitis ad ipsum et
ex terminis patet: quod aut mihi Adversarius dexter non est in servanda con doc-
trina sua Thomistica, aut sinistra non est expositio quam Ex Patribus et aliis de
fide exponunt Thomistis de sua potestate libera. Quaestio 1a quale manse-
rit arbitrium nostrum post peccatum.

Quaestio 1a. Quale manserit arbitrium nostrum post peccatum?

50 Haec est 2a pars huius facti in qua tria occurrunt
dubia. 1. an in natura lapsa manserit arbitrium? 2. an ita
per peccatum laesa manserit natura, ut non nisi ex gratia Christi distincta
a creatione detur in rebus libertas ad bona moralia honesta? 3. an
potestas dominativa proprie libertatis dicta manserit in natura
lapsa, quae in pura foret ad bonum? Quoad 1. dicendo de fide
certa est: mansisse in natura etiam post peccatum liberum arbitrium.
Ita expresse Tridentinum sess. 6 cap. 5 contra Lutherum et Calvinum, qui manere
arbitrium in natura lapsa ausi sunt dicere, liberum arbitrium in
nobis esse rem de solo titulo, seu titulum sine re.

51 Decepti fuerunt haeretici isti, ut plures a-
lii legentes et non bene callentes Augustini scripta. Quod me-
liter tangat secretarius Nemerensi male carpenti No-
dis solidus Cardinalis ... monitu illius bonum ... suo
in Epist. 11. Sed quia de hoc sit dicendo certa, redditur etiam
ex voluntate nostra, et praeceptis, suasionibus, stimulis, precibus, et

menis obiurgationibus, et laudibus: quae sc. quo ad sonum et non in
ver° verte poterit admitti contra ipsum expresse quaesitum in se
ipso convincit. Contra hunc errorem multi et eruditi e Bellar
mines tom. 3.

52 Quoad dubium 3 sit 2a conclusio in natura lap-
sa manet libertas quoad ad 3 morales honestos quin haec libertas
sit gratia dicta a gratia creationis aut quin indigeat gratia efficien
te prop. seu posse superari ad illos. Est contra Greg. et Capreol.
quibus non parum favet P. Vazq. ut expendit P. Ald. contra 3a
de gratia parte 1a §1, et apud P. Gaspar Hurt. quae excusari
vix posse ab errore Baianorum fatetur quaerit P. Aranda
hic lib. 10 disp. 9 sect. 2 §2 n. 43. Contra eandem conclusionem stare
videntur non nulli ex Academia Lovanii. quos suppresso no-
mine citat P. Ripp. disp. 101 de ente supernaturali sect. 2
sunt pro nobis reliqui theologi cum orto Ripp. et P. Suar.
cum aliis

53 Probatur 1a conclusio ex damnatione propositionum Baianorum
inter quas est haec: liberum arbitrium sine gratiae Dei adiutorio
non nisi ad peccandum valet: cum Pelagio sentit qui boni
aliquid moralis, id est quod ex solis viribus ortum ducit, agnoscit.
verum igitur est hoc contrarium 3: liberum arbitrium sine Dei
adiutorio valet ad operandum sine peccato. Et quia operari
sine peccato potest dici nec bonum nec malum, sed indifferens, addo 3
contrarium 3, quod ad intentum nostrum clarius accedit. Contrarium ergo est:
cum Pelagio non sentit, qui boni aliquid moralis id est quod ex solis
viribus ortum ducit agnoscit. Est ergo verum, imo et certum du-
plex est contrarium duarum propositionum Baianarum ymeate allatarum, et
neutrum illorum respuit pro et filium, attento tenore Catholi-
corum doctorum.

54 Nec sic: nisi secluso gratiae adiutorio non
sit arbitrio sufficiens ad non peccandum contradicta propositione [illegible]

aliqd bon verè ee. necnit stroru ssroy Bay. Sd necnit
n ee. veru vtrunq. go inest arbitrio ntro sufficca ad
n pecdy. Sa. Pbr ex SS. respondentibus Pelagiy eo qd
mitteres in arbitrio libertz ad bon e cogitoes sufficientes
ad honesty aiebat tenere ea ne ex gra: go si in hac
do fuit reprehensoe digny, certy ex SSbq inaet eq libertz
arbitry ntri ad bon e honesty n ee ex gra redemoris;
dicente n sed etiag eandq fore in nobis libertesmen
sury etiq si redemtio aut redemtoris mors n inter
cessisset

55. Probr 2o eadq Sclo: libertas ad peccandu e naturs hor
nec ex vlla gra: go et libertas ad n peccandu: go et libertas ad bonu
e coets sufficea ad bonu natuls e ne ntre, quin egeat gra: ssse
vente pon ad illd. etius ad actu admitti. Et 2a coa e expresse dfi
ta, vt videre e in stroru lz ssroy Baiane suss adducto. Pbr
itaq 2a et in ea sequella adiuncta, so: qd necnit dari libertas ad
pecdy e n pecdy sine coq legos et malis Sd hec coq sufft ad
ssy honesty sue amplexibq legis sine malis detestaby: go gra se
clusa dari in nobis libertas sufficiens ad ssy honesty et bony.
2o qa implat q cogitao retrahens a pecco semq sit pure in
defrens e nung honesti sstitueua: Sq eiusmoi sit indicat
sufficienty in sna ad amplectendu bon stuly: alioquin ei sstu
terett bonu amplexu ipsole; vt in premio ex ssparza
q 2 de gra art 3 go.

56 So: qd libertas ad n pecdy nario supponit
sordes dirig illi oppositadq Sd eiusmoi sordea inexa e cy
precepto de lege natls obsqdi Sditori, et cy suasioe ad bon
honesty: go supponit nario sordes preceptiuq, et suasibq honesti
Sd sordea hec nario inerti cy potte pradica honesti
in eo, cui suadet, aut precipit: nemo eni nisi irrationabil
precipere aut suadere pe impossia: go libertas ad n peccady,

que in nobis e. iopert a gra. narro directi ex solito practi ca arbitrij nri ad amplectedu preceptu aut oblig. invenitu in prodea nali ex liberti proportiata goss.

57 Dici: qr libertas ad peccadu separari n. pe a liberte ad bonu, qr libertas ad peccadu n. e ex gra, ut pt in damnatis in pros Xa. Dthig 1a. pte q 64 art 3 ye 3 Adha Sendes eq 52, nulla e gra. dati daen peccadi libertas ut probat Suar lb 3 de Anlis cq 3 go nec libertas ad bonu inseparabis a liberte ad malu e ex gra. Probri mai: qr si libertas ad malu separari posset a liberte ad bonu, hoo ad malu liber excusaretr deo gras agere ex acceptio ne talis libertis ad qm in nullo statu admittedo e ha, n q. ex his que adeo ut dditore ne acceptt excusetr, gras agere illi: sicque ipsa elargitio bonoru nalu fun dat bitu gratuitis nalis go libertas ad malu inseparabilis e lla. Probri mai: qr libertas ad malu sine liberte ad honestu eo ipso desinit ee repente benefica sicque ei bona n. eet. Quo ex noe accipiente n. benefica aut bona orin necit bitu gratuitis atq adeo accipiens excusatu maet lla go.

58 At obicti hec. Attamen mir iuraretr hoo sine liberte ad malu facu ipso et gaudente perfecta li berte, separata tamen a liberte ad bonu. Certe hac separae facta, hoo in statu n. libertis ad malu, certu heret n. pec care: atq adeo bonu n. peccadi, q permye e, securissi foret hoi in statu illo. In alio vo q. gauderet liberte ad pec candu sine liberte ad honestu posset quis n. peccare sed cer tus et securitas n. peccadi versa eet in egentiu peccadi. Hoo sic: seclusa hac liberte ad malu, bonu n. peccadi heret hoo certu et sine ulla egentia amittendi illd. go adstructa ea liberte se habet hoo egentiu amittendi

lucri unde ... q alias certus habebat per collationem rectam a deo ex
alio lucro bona, q reddendi ... q ante sic certus erat
necessit et bona ... et beneficia accipienti: sicque per ... tollit
q dat ... nec beneficia nec bona sed habet collationem libertas
sed mali sive libertate ab bonis ... ... [illegible] contra tran
q delos solvendi

§. 2.a Objectiones contra transfdelos solvendi

59 Contra ... obiiciunt Jansenistae, Aug. quia
sibi dolet ... libertatem amissam: ergo libertas arbitrii amissa fuit
in natura lapsa. Resp. ... nando ... eos, qui male deducunt
ex Aug. pessime ... hic eius si aliquando dolet libertatem ... amissam
... de libertate ... secundum ...
... quia ob peccatum facti fuimus indigni donorum gratiae et liberae ...
... in eo sensu quo ... dici solet ... amittere
qui ... effectus amisit ... infirmitate aut debilitate ... laborans ...
deinde (q certis ...) de libertate contraposita servituti, q ... peccati incurri-
mus, ut ... et a qua liberari necessarius ... gratia
... hanc libertatem amiserint, opposita servitute ... habentes, ... tamen
libertatem arbitrii ... oppositum statuat Trid. sess. 6 can. 5 in haec verba:
si quis liberi hominis arbitrium post Adae peccatum amissum et extinctum esse
dixerit ... anathema sit.

60 Contra ... obiiciunt ... Jansenistae Celestini Papae,
seu Prosperi in Epist. ad Episcopos Galliae dicentis: in praevaricatione Adae
... naturalem possibilitatem et innocentiam perdiderunt. 2.o Arausicanum
can. 22, ubi dicitur: nemo habet de suo nisi mendacium et peccatum.
3.o ... recapitulando, obiiciunt a ratione sic. Servitus peccati
dicit peccandi necessitatem: ... non est liber: at homo ratione lapsus
est sub servitute peccati: ergo ... necessitate peccandi: ergo ... impotentia operandi
bene: ergo si in natura fuit aliqua potestas bene operandi, ex gratia fuit.

signis ob pecc. fuit amissa.

61 Ad 3m auctoritates dicendum est Celestinum et Hofferum non loqui de viribus sufficientia et libertate post de potentia generali status innocentiae, quam cum ipsa innocentia in Adam amisisse dicimus. Si autem maneret ea vis sufficientia et libertate ad bene agendum et res, sed fuit amissa in terrogationes in potentia generali operandi bene, quam amissam post peccatum decessimus. Ubique esse facilitas eius ad bene operandum, qua gaudebat natura adhuc non corrupta, propter nullam experiebatur ad bene se gerendum et res. Ad 4m dicitur ex Ps suar. lib. de gra. cap. 21 tamen catholicum liberum esse: ita malum exerere, ut solum sit creaturae, non Dei, secus bonum cuius causa principalis Deus est. Unde creatura ad Dei differentiam de suo habere dicitur mendacium: quod de se habet defectibilitatem, imputabilitatem et influxum moralem in peccatum, quae Deus non habet, juxta illud Osee 13: perditio tua ex te, tantummodo ex me auxilium tuum.

62 Ad 5m non manere [illegible] eius adimendum ob malitiam quam permittit: nam et servus enim, quae ut servus, pariter liber civiliter non sit, in aliis procuratione liberae libertatis propria arbitrii de quo nunc agimus. Unde et hoc antea ingenuus, post lapsum facti fuerint servi, haec tamen servitus solo dicitur ex eo homo reatus culpae, subjectus fiat ad poenam, et ex parte Dei [illegible] punitionibus, quas peccator subterfugere nequeat. Haec autem bene stant in homine lapso cum libertate arbitrii ad bene operandum, nec inde eius ostenditur hanc libertatem amissam fuisse in quo peccati originalis.

63 Obiicitur ex Capre. ipse existimante [illegible] honesta et opera non sana, eius vires non [illegible] in natura infirma qualis manserit post naturam post lapsum quae habet in esse [illegible] non habet vires ad bona honesta. Respondeo manere opera honesta quae salutarium operamini est opus non sana [illegible] manere quod ipsa natura adhuc sana et integra fuit, demum supernaliter gratiae et gratia auxiliantis adiutorium fuit ad salutarium

operandi: ac opus honestum etiam exsequendi graecum et gratia est opus nec tamen pro. quod etiam in aliis infirmitatibus sine viribus redit ad eliciendum aggrandi opus gratia supra dicta

64 Objicies 3 ex Greg. Armenensi: non est opus honestum fine ordinae ad ultimum finem; sed haec ordinatio impossibilis sine gratia ergo et bonum illud honestum liberatum sed ad ipsum sine gratia impotens erit. Ad hoc argumentum solvendum non parum conducent quae diximus quod scientia inter solvendum fit obiectionem et solutionem eius. Dico igitur 1o. ultimum nec sine gratia posse in Deo ut naturali autore, cum confidat ex donatione sit hominis; ipsi etiam concedi posse ordinatio ad ultimum finem sine speciali gratia: et sine hac quod inde posse illud opus honestum concedi ordinatio in finem ultimum: cum non etiam constare sit operari honeste ad obsequium et gratificandum creatori eius. Dico 2o. incertum adhuc esse inter theologos posse ordinari bene ad Deum ut autorem supernaturalis ac opus bonum a nobis editum; cum ad salvandum eius honest. sufficiat hominem ex motivo virtutis ad quod pertineat; et sic, natura salte aut virtualiter, ordinari ad finem ultimum.

65 Objicies dein ex argumento Salmanticensibus: nec lapsus amissa est cognitio sufficiens ad bonum: ergo libertas ad bonum se habet ex gratia. Consequentia bona videtur ex ante, et hoc probatur: quia nec lapsus sit homo indignus omni bono, et dignus eius privatione: ergo si cognitio sufficiens ad bonum bona est, ea indignus factus fuit homo per lapsum et dignus privatione eius. Sed amisit ea quibus indignus factus fuit: ergo. Certe vis argumenti tanta est, ut hoc habentis destructum et annihilatum indicat: cum nec lapsus dignus fuerint ut destruerentur sustolla. Nego igitur ante loquendo de bono naturali. Ad probationem dico enim, ut natura, quia omnino subsunt, ob factum iniquum esse peccatoris non amisse. Igitur in primo peccato ea sola bona peccatori amisisse dicit, quae ille gratuito gratia facere: neque in hora speciali elargitione amice tractatus fuerit, per peccatum fieret, ut amice tractaretur deinceps; sicut vero non accidit in aliis bonis naturalibus: et propterea licet eius indignus fiat homo

roe pecc, n° gtrea in illis jam ea amisisset de qo. Q° 3ᵃ sentiendum de devictione ad bonum post lapsum?

Q° 3ᵃ Quid sentiendum de devictione ad bonum post lapsum?

66 Sub hoc titulo decidendi quae expectant ad 3 dubium sup. propositi, in cujus decisione acerrime e inter thyrs. tom. 4 disp. 3 pro adstruenda debilitate ad bonum post lapsum. Et certe in multis ei sic subscribendum est. Sit igitur 1ᵃ Dclo: ita lapsu debilitatum esse ad bonum respective ad statum innocentiae et integritatis quem mansissent Adamo non peccante. Dignitur haec dclo dicendum.

67 Et saltem in hoc sic certa mihi de fide est ex Dclo Trid. sess. 6 cap. 1 ubi ait: tametsi in eis liberum arbitrium minime extinctum esset, viribus licet attenuatum et inclinatum in peccatum vel pejus: ergo dignatis viribus arbitrii nostri post lapsum cum iis quasi crescere, perseverantibus statu innocentiae et integritatis attenuatae et infirmatae modo sunt.

67 Accedit Dmus. SS. Pp. secundo dicendum, hos ob peccatum vulneratos fuisse in naturalibus. Hoc autem ut cohaereat dictis et dicendis sic explicatur. Ex pecco successit rebellio in statum antea praedominante appetitus et sic multum offerens et facultatem ad eliciendum bonorum opus: secunda deinde fuit amissio donorum supernaturalium valde fovendum vires integrales arbitrii ad bonum honestum eliciendum. Dicimus ergo vulnerata in naturalibus, nisi ipsa praedicta rebellione et amissione destitutae sunt vires naturales arbitrii praedicto donorum supernaturalium. Sed quia ictu pecci haec dicta sunt ab eo: ita sicut corporaliter infligitur vulnus quum alicui quis ab aliis videatur: ita dicto donorum supernaturalium ab eo non integrum dicitur vulnus.

68 Sit 2ᵃ Dclo: ita lapsu non est ipse vitiatus debilior quam foret pura, quam ad vires intrinsecas spectat. Ita P. Suarez ubi supra.

n. 91. suadetur: quia ad oppositum adstruendum necesse est quod mali debilitas facta fuisset vel per subtractionem vel per appositionem. Sed neutro modo facta est: ergo nullo. Probatur minor quoad 1am partem quia si per subtractionem facta fuisset, vel fuisset minuendo vel tollendo vires animae; sed non, quia vires animae sicut ante, cum potentiae eius et forte cum ipsa anima, incapaces corruptionis sunt: nec propter eandem rationem: cum adhuc post peccatum cum maneat anima cum suis potentiis: ergo cum hec et vires essentiales sint quae etiam et per se bonitate nostrae, hec proinde post lapsum non fuit per se etiam debilior quam foret pura quoad praedictas vires. Et hoc satis urgentius quia ex peccato originali nullum defectum experimur in nobis quoad vires nobis supportatas et bitas: ergo nec in nobis ex peccato defectus ullus respicit. Probatur apud D. Thomam desumpta ex D. Dyonisio, 1a 2ae q. 85. art. 1o quia sola poena peccati sola fuit subtractio gratuitorum.

Quoad 2am partem probatur eadem minor: quia si debilitas nostra facta fuisset mali per positionem seu additionem, id fieret per appositionem qualitatis alicuius per omnem inclinantis ad malum et retrahentis a bono. Sed hec qualitas adstrui nequit, cum eius causa assignabilis non sit, nec in ipsa natura, ut potest non natura sibi nocere: nec in peccato Adae, cum hoc non sit physice dynamice mutari aut imprimi: nec tandem in ipso Deo, qui sit auctor mali non est, ita nec per se inclinantis ad malum: ergo non est unde proveniat nostri mali ista debilitas post lapsum. Probatur deinde quia peccatum originale, nec tollens nostrae nec in nate fundatum in ipsa, non eius tollit providentiam nec supportatam ergo nec tollit vires bitas nostras cum quibus ea providentia connectitur: ergo sicut ait D. Dyonisius de donis naturalibus quod providere non est nostra corrumpere sed salvare, permanet post lapsum providentia supportanda nostra, cuius vires per se et etiam salvae et incorruptae existunt.

Jo. sic 2a ratio: natura lapsa non est extrinsece facta debilior quam pura ex bito carendi cognitione gloria, nec ex indignatione eius. suadetur quoad 1am partem 1o: quia eiusmodi poena est poena damnatorum quam orationum. 2o quia incredibile est quod pueri decedentes

sine baptismo nulla per vota expresse hostia cogitos gratiam acquirant et nullus ex hostiis elevant gratiis carendo cogs
sive hostia et gratia et subsequitur ut pena ad pecc. cormi
originale et coetit ex tali bito n. e na, vdra facta debitor
p gratia. Ko casu e qa si biis illo eet pena, donao illis co
gitos gratia eet donao talis biti, et remissio talis pene
p pueris decedentibus in originali nulla pena remitti ex
merito Xpti: gotta. Que ad hoc pos suadeat etiam exlo qa indig
tas subiti ga donis q retinet, infacit illa debitis, dy retinet illa
bonis: go et na, ove lapso indigna fiat ut retineat dona qui
pserit e ad bonis & nos, n e debitor ad hoc dy retinet ea do
na, ut de se retinet: ey ad ordo creaos spectent ut dicebam,
n. 69.

71 Sit 4a Conclo: na lapsa p gratia n e intra aut
extra debitor q ad ea dona, que ex detrada caary exiga
provenerunt, e taen tam intra q extra debitor q ad ea
boa que pendent ab indrada caary exiga. Expo prima
Conclo: et in la. gparo na lapsa secus ipsa n in statu in q fue
rit re ipsa ante pecc sed in statu puro na, in q n fuit sed po
tuit ee, ut dicta q 2a. Deinde boa naturalia sunt in duplici
gere: alia vt que provenerunt ex detrada exiga caary
cdary, et ipsa adeo sunt singulis entibus detrate bita, ut extra
miracla nari n possint. Eiusmoi sunt expla gra ou gravis
motus deorsum, ou levis motus sursum. Alia boa sunt indrate
bita, et pervenerunt ad indrada caary nalis exiga. sunt expla
viator gravia et levia, quo nequirent ascendere et descendere per
vias rectas, possent taen p plures obliquas, ipsis equales e quoque
modas ad ascensus et descensus.

72 In hoc eius (ita dico de aliis quis frequenter
occurrunt ex diversis causis in natura locali et circa motum
asidua vero nalius ppriet otrao ad superna agentia libera, Deus

vt Anlos et demoes. Cum vo esse ē qa agens irroale ostrictu,
intr tros aut eos equales inter se vt in in allato, n̄ se esse de
trari ad cuiq potest q ad aliud, ad adeo otrandy a Deo regest
ipse vt ipse libuerit, sed quq citra miracly. Quo exsplato esse
to, certy cuiq erit p°: sed detros mortuos Alugmor locatum
Osequi sese longa serie Jmadory et indmadory, diuersisq afectiog
in hoc q̄a diuersitate detros, et applicos vniq cuiq cae ad eny
qq passy. 2°: inde scaturire fonte gratiary, quas Dey vt autor
nq facere se citra miracly, plura vt detrando seu des
poendo grase in fauore alicuy; vt ey annuendo precibq nris
Jcedit nobis sanitas aut serenatas; nq ey in poteste sua teat
detros caary naly ex se ondfrentias ad inducendos eosesse,
sed his aut illis subtrus, sic et sic applicanti, oia hec vt autor
nq ē coeti absq ō miraclo patrare pos, vt ē es possen se
quanti, si fauere velit, et etiq impossen si nocere aut pu
nire vult. ffff

73 Dclo q ad 3a poss certa mihi videri: qa bo
na nalea que Deus infudit nq, Dey illis ita detrate bitacss
vt n̄ poiut nari citra miracly, cu ea pmaent post
lapsy: cu ad n̄ pmaedy opq miraclo fit, ad q adstrudy nul
la fundory adest: qo cy eade boa ex eade fundo aststerent
nq pure recte osequith q si roe hory boory pura eet p
tens ad boy morale, n̄ erit debelior ad ide na lapsa
roe lapss. Et sic itligo D. Dyonisiy 4 de dinis nominibq dy
ait: nalia mansisse igra post peccy bq in hoc ey etq
in demone, id q ex ipso repetiit D. Thas sa pte q 95 art
1°.

74 Quo ad 4a poss suadetr eade dclo: qa nalr valde
psumendy ē detraxisse Dey voltr Adami cumuly boory
nory pacto vt mita detrandis fauoralti oibq ē sin
glis cass naliby, quoties eent ex se indifrentes ad eos magis

aut magis offensos, aut ad offensos et impressos esse, eoque
posteriores si non peccasset. Hoc pariter et gratuitis est: quod incredi-
bile sit, quod decreverit Deus voluntate esse, quod ipsi est; nempe cu-
mulus donorum gratuitorum et supernaturalium. Et quidem non decreverit
quod minus est, nempe cumulus perfectorum bonorum gratuitorum ac natura-
lium quorum inde minus aut nihilo retardaretur aut impediretur homo
ad honeste operandum, magis inde redderetur potens ad bene na-
turaliter operandum per se: ergo labente hoc, in ipso et tota pos-
teritate secuta fuit equalis iactura utrorumque bonorum gratui-
torum supernaturalium scilicet et naturalium ex pacto decretorum volunta-
tis ergo attentis ipsis bonis naturalibus, debilior quoad bonum man-
sit natura nostra post lapsum quam erat antea sive eorum.

75 Hoc sic: ergo quod attinet ad eminentiora bona naturalia
et iuvamen inde proveniens hominis ad bene per se operandum,
debilior tam intra quam extra mansit natura lapsa quam pura.
Suaderet hoc ratio; reliqua eius bene fluunt ex fundamento dilato-
rum in pura natura nihil esset quod obstaret divinae beneficentiae ne in e-
ventibus prosperis faveret Deus, potius quam noceret illi: ergo pura
natura haberet plura dona ipsius intra et extra instrueretur
ad bonum quam natura lapsa: siquidem lapsus ipsius obstat divinae beneficentiae, ne de-
tret favorabiles causas naturales ad eius lapsus non prosperos, ut de
se clarum est, et constat experientia: ergo si iuvamen quo natura fortior et
robustior redderetur ad bonum non deesset in pura, et deest in lap-
sa, hoc ipso illa absque debilior mansit ad bonum etiam in natura-
libus. Hoc etiam pacto verificatur vulnus quod PP. dicunt in natura-
libus vulneratum fuisse nos: nos scilicet pacti quod tamquam nexu quo-
dam coniungebantur naturalia et gratuita bonis, vulnus fuit quod dissolutionem ex-
tremorum induxit. Hic 4a solvuntur obiectiones.

§. 4a solvuntur obiectiones

76 Contra hoc... 1o: aversio voluntatis a bono

debilitat vires ad ipsum qd pecc dat tale aversio qo debilitat vires ad ald.
2o qa q relinquit habitus mus apta ad boni, ad ipso illa reddit virès
debiliores; qd pecc voluntarie relinquit mus aptos ad bona qo et relinquit
eas vires debiliores q esset pura na, in q fuit n esset pecc ita nec de
bilitas ad bona inde proveniens. 2o qa sta pura poet mereri aliqd na
le apta boni; qd qd fide mereri n pe na lapsa: qo hec respectu ad
illa mus pe, et debilior exit. Certe due hę vires n debilitant p
illos ordini, cu hec loquatur n debiliorati p se, ille vo de de
biliorata p accidens seu ex accenti pecci talis.

77 Respondeo ad h difficultatem maris: aversio talis a
bono debilitat vires ad ald ado maris, aversio habitualis habitualiq
que oritur ex habitu vitioso relicto ex pecc talibus ado maris:
aversio habitualis a bono p illa n retractatio, aut n condonatio eius de
bilitat vires ad boni no. Ad mare dicens, pecc originale inesse
vi in nobis nq pecc habitualis n retractati aut n condonati, hęc
nq pecci talis, aut habitus vitiosi ex illo relicti: atq adeo pter
missis illis de qbus nec qd precedit, nec ulla dubitat, manda
e cōa in fa illis et arguentis, ppterea id dicendo erit
pecc relinquere quis nq minus apta operari bene, et ipsa phice
maneat h in se h, in habitu vitioso; qd hoc eius exclusive
a dolore et qd ultra. Ad 2 illis princip., deff coens: qo nata
lapsa p pura mus pe, et debilior exit ad bene faciendum no
ad merendum, tdo coq; qd hoc deferen n e tenendum diversitati
rei, pstuy: nq ad merendum requiri fides q opao n fit ab inimi
coj in q stetit esset na pura, et n esset lapsa.

76 Ista dq dolos apoes, et quis ad hoc ista me.
ob bitq obtibus carendo auxiliis divinis vre pprius originalis pecci
meruit puris hoc p illo digne satisfacere, vt diximus in
mari de incar. intra agendo de huius mysterii: qo ad
pecc grave sive actuale sive originale segui bitq obtibus ca
rendo ex cogitone hoesta digna. Ista ante, cno coq:

q^a cogitao honesta digna, de q in pbe, n e supernalis
se nalis, et sic deserviens ad tuis malis honesty & vos facultos
vs satis qui nec dispoat sibi ad usfos nec cy ista ullo
mo inectatur: atq adeo eiusmodi cogitao n e indebita eius sap
se vre lapsis; ast auxia digna dignus gre qbs hoc dispoatur
ad usfos et repararet se a pprio pecco, cy supernalia et gra
tuita sint et moralis sit ids dari eiusmodi auxil ac
remittere pecc; eodus ptra tenore q hoc pecans meretur non
remissos pprii pecci, incurreret etiam bti carendi eiusmodi auxiliis
mediis qbs repararetur, n aut de cogitare honesta digna, ne
dea q dy creatore (n reparatus ut nec reparandus) bene
nihilomi & vre operetur.

579 Itra tes dilos opposito: qui ut extra nos
sive faventia sint ipsi, sive nocentia, eadem mo fluminis
et peragunt cursus suos x^a sig incurrunt ipsorum q fluerent
in statu pure nae: qui aut fiunt in hoc, et intra hos
nalir depent ab externis, varzantur q nanco & deorum
varietate et n aliter, exceptis tetis liberis: go dy dy sive
dens sexertus libertas in tu e eque bene pstatus in statu
nae lapse ac pure: et coeti na lapsa tam intrce q extri
ce inspecta n e abste debilior q pura- dico cy D. Suarez
lib 4 de gra q 9 a cui subscripsi tulos scitranda in
hac selae iaceda, pcenado utrumq a sumpti parts q ad
aliquos fixos et detratos effus fixe ac nario caados in nobis ab q
caus et agentibus nalibus extrues, nanco vo illis q ad oes.

580 Nisi q ad plures inducere caables ab eiusmodi
extris caus inducta e varietas vre pecci: siquis vre huius q plurimi
mi inpsseris, qui illo n posito, ipsorum semper cent aut vre pacti
in na igra aut vre bestes dignus nihilo veteritate ad sic fa
ciendus nae pure. Hac varietate inducta vre pecci, ve inde sic
qui intri tipsy hos varias debilcons pscrees ad boy ipsorum q intra

56

ipsi hoc et bene ponderat sparza tanto et tan assiduo fluxu
et refluxu humorum et spirituum vitalium gerentium in se phantas-
mata innova aptu sensui et inde visus et falsa et frequenti
eveniant ex indebitis locatis motus versus hanc et illam partem,
quarum sup. meminimus: quas cum detrahere possit demon ex potestate
ad tentandum q augetur habet rone pecti: conse est et ex eodem capi-
te possit multiplex induci debilitas non parva in volte ne lapse
ss pura ad bonum honestum.

§ 21 Sic subscribens Petranda, mirror q
inter cavendum delos nobis da. ipsi verbo, ex ipse struerit q
na lapsa ss pura non fuerit facta extra debilior ex potestate
demonis. Et vero iuste admirorum est: quod si et hoc lapsum ss puro
situat intra et extra, et contra absque debiliore ad bonum honestum
recurrit ad dextras spectatam indebitas cadentes sub potestate
superiorum agentium et inter haec ex ipse murat demones: ergo ex
horum potestate nos passioni explata facta est intra, et extra
absque debilior na lapsa ss pura. Caeus sum si in hac
coa nata a Petranda. ol. videq incog ei.

§ 2 Sed dices pro ipso: haec servitus aut subiectio
ne lapse ad demonum incursus, aut erit dispensari pro spectatos
bonorum Antonii et non si de: ergo ex demonum potestate facta non est
extra debilior na lapsa ss pura sed in utroque sunt aeque absque
potens et robusta ad bonum honestum. Sed hoc ergo in poenis peccatorum
qualis subiecta est tota na hostis potentiae, et ad nocendum
acuitus paratissimo, qualis demon est. sed haec subiectio adeo a-
cerba imo et acerbior poena sui, nam poena est q conquerere
ordeti pro originali q, contra non patiuntur poneri in ipsi
decentes ergo rone pecti non habent demones potestas debilitati eius
nostre gabs q non fuerunt in ne mortis. Sicut carate et
facto a Petranda, verum est q si aliquid valet, valet ut
limitetur ab ipso, at non facit, ultima sua et intra deloe.

53 Est autem idem argumentum fieri potest ab alio contra praedictos
clos, ad illud reddi est, nam dicta sic dilemmate sic: quod non est in quo
fundetur bonum illius compensationis. 2o quod sed adstructo eo bono, non posset va-
care poena peccati liberior potestas diaboli ad nocendum nobis in re-
bus et tentandum nos, et infortunia et eventus infestos, ad
quos detineret eas indirectes; siquis hoc modo compensaret tunc
aequali bono, et potestati daemonis tunc ad tentandum plenior annexa
esset plenior protectio Angelorum bonorum et potestas ad opposito
eventus obtrahendos. Non igitur theologi et gratia deinde 3a, nomine
sufficientes; status eius status, nec defectus gratiae, et innocens posset ad-
strui poena peccati: siquis carere horum donorum, nam aliquod
roborantium ad bonum nihilo compensaret, et neque relinqueret de
timore expositus et subditus motibus appetitus sensibilis, quibus passione
animaretur daemon ad nos tentandum. Fuit igitur peccato origi-
nali aggravata et poena privationis donorum, ad quae sequitur rebellio
appetitus adversus nos et subjectio huius ad illum: ita etiam plenior
est illa diaboli potestas. Parvulus tamen eorum nullam poenam
sensus aggravat damnum solum, quod inflicta in terra, extra illos fo-
ret, poena autem plenioris potestatis daemonis temporalis est et bene
venit peccato originali in adultis viatoribus.

64 Dices 3o: non aliud differt homo in statu na-
turae lapsae ab homine in statu purae naturae quam ut homo spoliatus ab
homine nudo: ergo peccatum Adae non vulneravit posteros in natu-
ralibus sed tollendo supernaturalia et indita naturae: ergo homo in
natura lapsa non fuit absolute factus debilior ad bonum quam
quod foret in pura natura. 2a cum bene infert ex 1a, et haec
sex annis, ut quae stat et damnum sola theologorum, est ex a propriis
tradit St Thodor dest 4 de peccatis q 2a. Haec autem est quod homo
in natura pura esset quoad ad bonum in eodem statu in quo nunc est
post lapsum: quoniam haberet corpus eadem modo corruptibile et
morti obnoxium: neque haberet easdem causas mortis internas et

extrinsecis; haberet deinde etiam eodem modo caecus: neque haberet in eo aequi-
de tenebris: quia si intelligeret per suas et passiones eius obcaecarent.
et voluntas deinde eodem modo inclinata ad malum: siquidem haberet
concupiscentias partes rebelles et inclinata ad sensibilia, et inde
partis immaturitatis bestiis, seu difficultas operandi honeste est
ut ex aequali rebellione appetitus: ergo hoc in natura lapsa, quod
attinet ad naturalia aequalis esset homo in natura pura in ordine
ad bonum honestum: et certe in naturalibus non est vulneratus nec per se
est, sed in gratuitis: et inde duntaxat differunt ut hoc
spoliatus et nudus.

Tertio Rego ex Patre Sparza, comparans expoliatum cum
nudo concurrerit nec lapsus et purus quoad bona naturalia devincta
exigentiam, detrahendo bonis ipsius neque hunc, tum alterum eorum. hec est
bona quae adherent tamquam vestes communicatae et supernaturalia ex con-
naturalia carentia ex natura ipsa eadem. Dico igitur neque quoad
hec naturalia bona aequales fuisse esse in utroque statu purae et
lapsae: et certe vel hoc videtur quod se nec diminutus nec
vulneratus fuisse natura per se, sed in ipsis adiunctis
ut fortasse per gratuita dona ac supernaturalia, ut docebat
communis scholae. Ad 2um quod ad aliud bona, etiam naturalia, et
ex miraculo detrahenda vel in favorem vel in nocendum
ipsius naturae, non est cur hunc in statu corruptionis et lapsus
non agnovit vel vulnerata comparative ad ipsum in statu purae
secundum distinctionem expositam ante, non contrariam.

Tertio Ad 3um a priori per ipsum hiberatus vero, hoc
etiam in pura natura haberet quae corpus corruptibile et
morti obnoxium: si habitum competat ad intra forma
substantiae physica et eius naturalis a quibus penderet in hoc
conservari; sed non expositus corruptioni et morti tam frequenti et
facile ac modo est. Fateor deinde hoc in statu naturae purae non habi-
turum fuisse infusum aut certum notitiam verum naturalium, et cognitionum semper

ut hos ē spes sensibus transmissas ad phantasiã; inde p expos
ty mansurũ similibus erroribus sed n tan assiduus aut gravibus
ac mos: ad hec eum mala vitanda deserviret beneficio Dtis
creatoris nihilo retardata ex parte hos innocentiæ. Subsi
disturro circa volr et inclinaq eius ad malũ ob solutã dea
possites que nõ associaretur etiam in eo statu et roe qd poo
fuit nõ reluctus cognosceret affectiũ et internas spes boa dun
taxat delectabilia et temporalia stimulantia sensitiu tanq
offendia et offendi possent eius committi accomodata. Sunc vo superior
ut supernale donũ tunc n adiuta. n poset sibi efficte sub
iicere sensitivã, nec faere ut n conveniret se eignoi mo
tus et affectus ante deliberaq ad consultaq circa eligenda
in q consistit sensitivã ee solutã.

47. sed lz hec sensitive solutio dnciũ ecc utriq
statui nœ puræ et lapsæ; diversa taen distinctione: nã in statu so
lutio hec in na lapsa denominaretur pœna et revelli
seu in pura in q so ecet un effeo physica limitana eius.
Est pœna de so quatenus donũ supernale q cohibebatur sen
sitiva in penã pecci sublatũ e; ure deinde dici
revellio, quatenus resistit et aggreditur contra priorem
subiectioi: ut eiũ e pprie revellio qui antea subditis
n erat. Altera distinctione, q sensitiva post pecc ita
e soluta ut regnet in carne, hoc e, obtineat do
minium adversus roe, preponderante eius inclinae in malũ
inclinoi roe superiori in bonũ honestũ. Quod tan grade
malũ occupationes regni ut pars inferior adversus supe
riorem nequaq assumset in statu puræ nœ: in q potentiã ro
bustior sad boũ eet, q in statu nœ lapsæ. Et in hac n
so spoliatus eet hoo gratuitis sed et vulneratus in naturalib:
quare venda e ultima coa et sequella eius.

48 Opes et pecc originale quibus nocet in tro

q in via, aut saltem non potest nocere se in via q intro;
sic in tro privet aptitudine ad regnum q non privat in
via; sed peccatum originale non privat in tro bonis quibus frue-
retur in patria na: siquidem pueri limborum qui in tro sunt,
fruentur felicitate natur. q fruerentur in patria na:
ergo nec eisdem privat in via: ergo in utroque statu aeque
felix est patria in huiusmodi bonis: et aeque coeter ad bonum
sortis. Dixi res adeo obscura nobis, qualis est conditio par-
vulorum decedentium sine baptismo, censeo cum Sto Sforza
et Stranda sequentibus Bellarm. tom 4 contro 2 lib 6 cap
2 et 3 eos exaequandos esse non solo beatitudine supernatu,
sed et natu saltem in ordine sua. Hoc fore q deteriores
sortis q in patria na. Unde ista mare nanda
est Obiter cum sua. Hoc est dicendum coa inde deducta.

Sed dico deteriorum esse aperte in pueris lim-
borum est: q erit a in consequenti beatitudinis supernatis, ut nec
male in suo genere ipsa est adequata assignanti; sed enim
collocati in loco subterraneo et destituti visione
hoc vel cognitione naturali ipsius Dei, verum est ceterorum;
et puncti dolore. Ut valde mitis, de ista sua sorte,
ac cum conformitate. Dixi valde mitis: quia persuadeor, Deum quo
ad hoc mitissime se gerere cum illis, denato concursu ad vehemen-
tiore dolore et tristitia quae ex cognitione felicitatis amissae excitanda
in eis videatur. Hoc autem ad pueros non pertinentes qui ad terram
pervenirent fruerentur ex opposito beatitudine sua natu in tota
hoc genere sui: nam ad omnia bona natura, a quibus penderet, pa-
ratissima esset efficacia Dei; et citra miraculum via Deus disponeret
ac temperaret causas naturales ut ex determinatione sua omnes efficaciter coo-
perarentur in bonum talium beatorum. Immo eis hoc in statu supernaturale
experirentur haec illi alii ratione esset et ad ipsius
pervenirent; qualiter non experiuntur qui modo adolescunt in via

tassa: hi pptrea vulneravit in puris nalib et ps illis de bloros ad boy exeunt. Qo 3a quomodo hic acptatr gra, quae et quotuplex sit.

Qo 3a

Quomodo hic acptatr gratia, quae et quotuplex sit?

Id solet gra dici quicunq ppo amore dodit at; sic acpitr elegantia vultus et sermonis, sic Prov. 31 dicit: fallax gra et vana pulchritudo. et Ps 44 diffusa e gra in labiis tuis. Hec tamen acceptio tadissa e. Secus acpitr 1o pro gratitude, xa illd 2o Reg 2o: ego retribuam gra. 2o pro interna benevolea et amore, q quis afficitr in aliq, xa illd Luc 1o: invenisti gram. 3o et pressissime, pro dono gratis seu ex nullo pcedente bito collato. sic ad Rom 11: si aut gra, iam no ex opibus, alioqui gra no e gra. Quo ad gra sumpta pro benevolo affu no e dubiu in Deo locu here, tam active q passive: iam et Deus afficiatr benevole qa suos et hi secus qa ipsi benevole afficiantr. Gra eo sumpta pro gratitude, pane ih seu obtine inveniri posse in Deo qa iam incapax sit acpere aliqd, q ppria beneficiu sit qd ipsu; nulli pptrea gras bet, p oes illi debent, utpote potentisso ad dandu et pfaciendu. In psenti de 3a gra seu dono gratis dato locuturi sumus cum PP et theologis: ppterea ctiu fer. 6t de verbis domini et saepe alibi. Et haec gra triplex sempr e actiua beneficientia.

Qu videtr gra posse accepta in nale et supernale. Nalis e omne donu q in orde creois a Deo acpimus. Hoc aut ad duas illas clases bonoru nalium reducunt quas exposuius n 71; ad quaru 1a expectant bona nalia, quae et no supponunt nos, 2a illa supponunt, ipsi bent.

eiymoi ff esa deexa ac spretes gnales veri: que gra
gra et dona Dei dicuntr, fo indicati liberi Dei ffervan
tis, sel creata aut ffa, ac nolentes anihilare ab
ctasi dona reducuntr bona de natura, que lz supant
nag, ipsi taen detrate n bendi. Eiymoi ff everdy illi de
gra nro citato. Gra sro supnalis ampectitr oia dona
que nae supant vires aquisitibus tam phice, q morali.
ditr g Divina q dini ordis. et q be supoat. nag
ipsi taen e dlffe indebita. Hec etig donuitr di-
ditr in duas, alag supnale q ad salutg, et alag
q ad my. Quo ad salutg supnalis est, si goe sua
entate excelez fundat excessy sorty supp nag; q
ad my, st noe sui, aliaqui n indebitu, excez
dat taen nag in moo q ffenti. Stras ditr
Theogica: q e gra q ex Patribs et Sslby agnosit et
asent ois theog stra Pelagiy, qui gre nomie gra
Theologg seu nale subdole sepe dicet, at gre sup
nales ac dinf neste ad fe a salutarti ossan
dy excluerit.

22 Hec gra theologica acepi multotes fe
set increata ffeo Dei, que ne create comunicati aut, fe
esu suo cedit in bony illig. Primi geris e spus sts qui refrenie
ad nos doy Dei ditr multotes a Patrg et SS., gratuitas ut
dina que gra ditr in hunctis. 2i geris exempay e decrety
diny de ffrendis supnis bonis. Sd de hac increata gra
n e nobis sermo in ffenti sd de gra creata, que dony gra
tuity Dei sit ab ipso raditr oia disty. Hec ditr in gra intri
nag et externag et ig in gra gratis data et gratis facien
tez. Intrina e dony gratuity nobis inhierens, sitg infusi
vag sante cogetans, gra sanctifans tc. Extrina e dony alig
gratuity sd n inhierens nobis. Eiymoi ff Incarnao Verbi, re-

belloq facta Prophetis, institutio sacramentorum, et sibi gratis
data et donum Dei collatum spectae ad aliorum utilitatem, gratum
faciens est donum a Deo collatum directe et per se in accipientis
utilitatem et bonum. Videatur Ex. D. Proleg. 4 cap. 4 et 5.

93 Et ut hanc gratiam faciens indicare vide-
tur solum gratia quae nos justificat: neque haec sola est quae nos
reddit Deo gratos, ad gratiam nihilominus exterioris, quae
licet sit non justificet, ordinatur tamen per se ad justificationem interioris
neque subiecti accipientis illam. Hinc gratia gratum faciens subdividitur
in habitualem et actualem. Illa est qualitas permanens inhaerens ele-
vans et perficiens vires activas dicitur ad tum virtutum. Ex
primo est gratia sanctificans qua filii Dei nominamur et sumus.
virtutes item supernaturales seu infusae, sive morales, sive theo-
logales, et inter has charitas a gratia sanctificante vel
saltem inseparabilis.

94 Actualis gratia [illegible] primo et [illegible]
[illegible] tractationis [illegible] est auxilium supernaturale et [illegible] quo Deus
[illegible] vires certas [illegible] excitat et movet ad
operandum. Adhoc [illegible] gratiae [illegible] apud nos illustrationes
et affectiones sanctae ac [illegible] quas admittit schola
nostra; et [illegible] [illegible] apud [illegible]. Dixi [illegible] ut [illegible]
[illegible] gratiam, de qua acturi sumus a gratia [illegible] ex
[illegible] consistentis in extrinseca remotione impedimen-
torum ad operandum bene: neque haec extrinseca se habet [illegible]
cui favet, sed vero gratia [illegible] intrinseca de qua agimus
[illegible] haec transeuntis saltem inhaeret nobis et de ipsa
specialiter fuit controversia [illegible] et Aug. [illegible] Pelagium.
[illegible] auxilia gratiae quorum tractationem aggredimur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] et facile [illegible]
subsidia divina collata divinitus [illegible] [illegible] [illegible] ex
vires roborantur et augentur ad opus ad [illegible]

non sufficit ipsa. Aliquando desero et reservo in posteriori discussione gratiam actualem seu auxiliantem in excitantem et adiuvantem, sufficientem et efficacem et sic de aliis.

95. Modo autem sufficit observare discrimen quod gratia habitualis et actualis discriminantur inter se. Discriminantur quoque 1°: quia habitualis permanenter de se inhaeret nobis; secus actualis. 2°: quia habitualis aut nos reddit pulchros, ut vult Scotus; aut facit gratos et sanctos, ut volunt reliqui theologi; actualis vero non se ordinatur ut adveniat nobis ea pulchritudo aut sanctitas, neque ut in nobis conservetur et augeatur. 3°: quia habitualis gratia non ad adultos habes confertur ex opere dispositione; actualis vero saltem prima omne meritum antevertit. 4°: quia habitualis non aufertur sine culpa propria; actualis vero plerumque evanescit ex Dei libito. 5°: quia habitualis aut ex stricta exigentia ipsius gratiae, aut ex lege extrinseca Dei non compatitur secum peccato lethali; secus actualis. 6° denique quia habitualis confertur parvulis et adultis; secus actualis. His praelibatis, sequitur 1a errores haereticorum circa gratiam utramque.

Sectio 1a. Errores Haereticorum circa gratiam utramque.

96. Nullus pertransit errores istos qui de gratia auxiliante ex professo egerunt; et licet de aliquibus non satis constet, breviter tamen de utrisque agemus, morem gerendo praedecessoribus, et certos cum ipsis ab incertis separando. Sic igitur erraverunt Judaei contendentes cum Cerintho gratiam Christi non sufficere ad salutem sine Legis veteris observatione: et gratiam Evangelii non esse communem omnibus gentibus, sed specialiter datam fuisse Judaeis. Erravit 2° Pelagius errore [illegible], sed non aeque constet. In his certum est negasse gratiam: deinde vero censuris coactus in Palaestino concilio fassus fuisse eam, sed subdole: nam gratiae nomine intellexit sua bona naturalia et ipsum arbitrium liberi. Constat insuper dixisse gratiam auxiliantem dari ob merita nostra: a quo etiam errore cum retractaretur in eadem synodo

postea retractionis asseruit se in retractione locutum fuisse
non de gratia internae inspirationis et illustrationis ut cogebatur loqui, sed
de donis creationis. Et hinc est Pelagium denegasse verum esse
gratiam seu donum supernaturale gratis, et absque ullo merito collatum. Constat
item asseruisse solis ex viribus posse ab homine servari totam legem
vincique tentationes. Iustum gratiam non esse necessariam ad bona opera
eo quod, si detur, non esse ad simpliciter, sed ad melius posse. Concorditer
constant de errore Pelagii.

97 Incertum est, an noverit has internas gratias
illustrationis et affectionis immissas ab Spiritu Sancto. Sustinet quod dubio Lonedo
disp 1a de haeresi Pelagiana art 2o Henriquez Cabezudo Ba-
ñez Navarrete et Alvarez, admisisse fuisse a Pelagio inter-
nas gratias sufficientes quae dent posse, ~~natura~~ non gratias efficaces praede-
terminantes quae dent esse. Oppositum tenent Contrares cum Gotti
quem plene sequitur Henrize disp 2 cap 2. Incertum insuper
est, an noverit gratiam remissionis. Sustinet affirmative Vazquez, negat
Suarez, hallucinatus ut imprudenter loquitur Lonedo sed
profunde meditatus Scotista et ... Incertum item est an
noverit nostras Jesuitas excitantes ac generales ... Negant
recentes excusaturi Durandum sed impugnant Alderete
et Lonedo. Affirmant Bellarminus, Antonius Perez et
Nostri Thyrsus tom 4 disp 9 sect ultima.

98 Erraverunt praedestinantes omnia tricentes
dum praedestinationem et gratiam, non quam liberum tolli asserebant,
et nec opera bona prodesse, nec nocere mala. Erra-
runt 4o semipelagiani, unde dicti, quia et repugnabant
Pelagio admittentes nostras internas gratias, et adhaerebant
illi admittentes initium gratiae ex solis viribus naturalis
arbitrii. Consistit ergo eorum error non in eo quod noverint
in Deo fuisse quod vocamus medium, et tandem dicimus ad
futura conditionata; sed quia illa absconsa fuerunt: nam in 14

in exercendis et operibus pure voluntatis inveniebant et
arguebant ex talis scientia nec meriti et demeriti suspen-
sis movere Deus ad praemia et supplicium. Et insuper quod meritis
voluntatis ut dixi isto modo, nec ex gratia habitus tribue-
bant initium salutis et gratiae: hanc subinde facientes non
pedissequam, et subiectam. Latius proposui hos errores in ma-
teria de praedestinatione a n. 133.

99. Erraverunt etiam Lutherus et Calvinus erro-
re eodem ac praedestinantes: non ita fatebant gratiam, ut li-
bertatem arbitrii tollerent negantes aut nolentes eam pro-
venire a gratia necessitate et efficacia: extreme dissident Lutherus et
Pelagianus: nam iste tollebat gratiam ut arbitrium extolleret
ille vero tollebat arbitrium ut extolleret gratiam. Contra utrumque
bene intonat Bernardus: tolle arbitrium et non erit quod salvetur:
tolle gratiam et non erit unde salvetur. Utrique Pelagio et Luthe-
ro errori adhaesit postmodum Michael Baius et Decanus
Lovaniensis in 79 propositionibus, quas singulas damnavit
Greg. XIII et catholice retractavit Baius ipse. Tu videri
potes apud Dupuar hic prolog. 6 et ... tom. 3.

100. Ex his Baianis propositionibus aliquae sunt,
quae viam aperuere Jansenismo, seu errori contento in
5que propositionibus Cornelii Jansenii Episcopi Yprensis quas dam-
navere Innocentius X et Alexander VII, et tam subiecto-
prima fuit; aliqua Dei praecepta hominibus iustis volen-
tibus et conantibus secundum praesentes quas habent vires sunt impos-
sibilia: deest quoque illis gratia qua possibilia fiant. 2a: interiori
gratiae in statu naturae lapsae numquam resistitur. 3a: ad merendum
et demerendum in statu naturae lapsae non requiri in homine liber-
tatem a necessitate, sed sufficit libertas a coactione. 4a: semipe-
lagiani admittebant praevenientis gratiae interioris necessitatem ad
singulos actus, etiam ad initium fidei: et in hoc erant haeretici,

q velent ea grã tale aux. post hunc voltas resistere (
obtemperare. 7a. Semipelagianum ẽ dicere Xpm pro omnibus om-
nibus mortuum ee aut sanguinem fudisse.

101 Hi sunt qui propositi sub dole fisserant qo
fuerunt Jansenistæ recentes propositiones damnatas Baij. sd
ipsi in novas damnationes incidere q̃ Alexander VIII die
7 Decembris anno 1690 damnavit 31 propões ab ipsis ve-
tas, quarum plurimis grã Xpti nomen fecerunt et abhor-
rent a grã sufficienti. Decretum Alexandri videri pt apud
P. Munessa tom 3. et errores isti eorum confutatio
apud PP. Reg. Martinon et Arriaga. Dogmata aut quæ
dictis erroribus opposita facile ẽ colligere ex his traditis.
te. qui aut eorum compendium videre velit adeat Ar-
riaga tom 4 disp 37 sect 6. Pro coronide aut hujus
polemicalis disputationis et maiori luce sequentium pla-
cuit ponere qm sequentem. Q. 4 an p diversitate status na-
turæ et lapsæ admittenda sit diversitas inter auxilia grã.

Q. 4a. An pro diversitate status naturæ integræ et lapsæ admittenda sit diversitas inter auxilia grã.

102 Neque vero in statu naturæ integræ et corruptæ
tributa sit a Deo eadem grã subsidia: rogamus: an hæc utroque
specta eiusdem generis ac cõditionis fuerint, an diversa? Quæstioni
ocasionem dedit 1o Michael Baius, deinde Jansenius; et ex ipsis
alij Jansenistæ qui secuti sunt Luthero Calvino et Melanc-
tone; ut videre ẽ apud P. Martinon in suo antiJanse-
nio disp 27 sect 2 qui, inquam, subsidia grã vendicant utriusque
statui diversa esse volunt, vocando grã sanctitatis ea ad-
iutoria divinæ grã quæ habuit Adam in statu integro et sanitatis

et gratiam medicinalem et aliae auxilia, subsidia divina gratiae, quae habet Adam post lapsum, et hominis nos posteri eius in eadem corruptione dominicantes.

103. Hanc diversitatem nominum quae adaptant gratiae utrique status, alii in re diversitatem annectunt, volunt gratiam sanitatis dare posse indifferens ad operandum bene, si velit; gratiam vero medicinalem dare ipsum velle et ipsum operari, per contracte ad velle et operari, quae non sinat indifferentiam arbitrio, alioquin ita debilitato ex lapsu, ut laberetur, nisi gratia inde clinabiliter ageret et detraheret. Primam gratiam vocant aeternum auxilium sine quo non; secundam vero auxilium quo; et utrumque edoceri dicunt a S. Augustino de correptione et gratia cap. 11 et 12, nimium garrientes quod ipsi soli ea penetraverint, et thesaurum absconditum invenerint. Eludunt itaque gratiam, quam scholastici vocant sufficientem et indifferentem, pro statu lapsus in quo sumus fingendum esse ut patet monstrum. Ita Jansenius et Jansenistae ex ipso.

104 Tenendum igitur cum bene ortodoxis est auxilia gratiae eiusdem generis fuisse pro utroque statu, et pro utroque datum fuisse locum auxiliis sufficientibus et efficacibus: et nunc post lapsum ita subveniri per gratiam ut relinquatur indifferens et plene sufficiens ad operandum: ac tandem voluntatem repertis nulla bene valere [illegible], ut non egeret auxilio efficaci si salutariter operaretur. Haec et singula sunt certa de fide sunt [illegible] ex decretis Arausicano, Tridentino et Senonensi, tum ex decretis Gregorii XIII et Pii V contra propositiones Baii, et decretis Innocentii X et utriusque Alexandri VII et VIII contra propositiones Jansenii et Jansenistarum: qui autem singularum propositionum resolutiones istarum [illegible] videre voluerit adeat [illegible] introscitatos n. 87. Monstrose autem nimis a Jansenistis [illegible] gratiae sufficientis ac indifferentis abundat [illegible] dum

ac de facto gratia sufficiente et efficaci agamus.

105. Tandem Aug. distinxisse inter adiutorium sine quo non et adiutorium quo, seu quo posse vel quo et hos dari ex perseverare posse, non autem perseverare. ad addo, hanc distinctionem inter auxilium ad posse et ad velle. non ideo posuisse Aug. quia iudicaverit auxilium ad velle sufficiens sine eo difficile esse ad eliciendum, sed quia auxilium ad posse ... auxilium ad velle habeat suum effectum, non autem auxilium ad posse. quae tamen apud Aug. non provenit ex insufficientia et ... diversitate auxiliorum, sed ex mera libertate arbitrii quae unum cooperatur non autem alteri. quare in nobis fedus admittendum est adiutorium sine quo non, tum nec ita sufficientes sumus ad bene salutariter agendum ut nos reddamus inexcusabiles cooperando cum illo, illo abutendo.

106. Nec de Aug. mente considerare possumus bene Jansenistae: nam cum Pelagius distinxisset haec tria posse, seu possibilitatem, velle et agere, concludit Aug. lib. 13. de gratia, finem inter ipsos divortii fuisse Pelagium contentus, nisi se dicere, seu quod divina gratia adiuvare possit in hoc, atque si nec velit, nec agat bene, sed ipsa quod velle et agere, id est, ut bene velimus, et bene agamus. ergo Aug. disputans cum Pelagio admittit gratiam sufficientem quam habent illi homines qui nec bene volunt nec bene agunt, et consequenter in nobis post lapsum admittit auxilia gratiae quae faciunt hoc sufficienter, et tamen hos libere nec bene volendo nec bene agendo ... resistere. Adversus ergo ex Aug. adiutorio sine quo non, quod dat posse est auxilium sufficiens, et adiutorio quo, quod dat velle et actum est ... auxilium efficax: nunc ex ipsa ... adiutoria haec ... ex insufficientia omnino se excludere, aut differre, loquendo ... de auxiliis, seu adiutoriis gratiae prime excitantes et ... nientes. Alia dabimus deinde auxilia sufficientia videat ... de ... auxiliantes gratiae.

Sectio 2a. De natura auxiliantis gratiae. =

Constat ex dictis sufficienter dari auxiliantem gratiam; hac 2a disputatione constabit quidditas et species physica ejusdem, hoc est, ad quam speciem qualitatis vitalis aut non vitalis redigatur, non solo de facto sed etiam de possibili. Quaestio: an gratia auxilians consistat vero an tribus actibus et volitionibus?

Quaestio 1a. An gratia auxilians consistat necessario in tribus actibus et volitionibus?

107 Licet doceant Catholici omnes non posse salva fide negari gratiam auxiliantem consistentem in actibus et volitionibus et tamen in vita vitali; dissident tamen in admittenda auxiliante gratia quae non consistat in vitali actu. Inter illas sententias prima est quae auxiliantem gratiam in qualitate emortua constituit. eandem sequitur inter alias Salas tom. 1 in 1a 2ae q. 3 tract. 2 disp. 9a n. 70. Et haec sententia triam statuit de eiusmodi qualitate emortua quam putat habere veram rationem gratiae auxiliantis, quae ea motio pure physica immissa trahens a solo Deo illas quae non sunt vitaliter supplicite et quam ejus impulsus inclinans. Atque ea de genere qualitatis sic apte non fluentis: atque adeo evanescentis deficientibus actibus ad quos inclinat. Ideo ego esse intuere sensus ad operandum.

108 Hoc tamen non omnino docent inter Doctores huius scholae Dumel et Albelda sic constituunt solam auxilia sufficientia; alii vero eiusmodi reputant tanquam ea auxilia quae praevenientia et excitantia, quae de fide impulsus assunt, requiruntur ad eorundem in peccatore: tanquam ea quae requiruntur in iusto agente contra intentionem eorundem habitus et tunc operationes. Sic sententia et PP. Salas Card. de Lugo et Albrete tom. de Incarn. disp. 50 sect. 3 n. 19. Alii denique sic quod tanquam sufficientia quam efficacia auxilia in eiusmodi qualitate ponant.

eo se discerne, ergo auxia sufficientia quatenus respondent indrexatus osse: efficacia vero venit connexione cum illo. De hoc oppositus Alvar. dess. 74 de auxiis et cum eo Thomistae Jesuitae; reclamantibus tamen cum et pro Ill. Thoma Ledesma Gonzalez et Araujo ut videre est apud P. Ruys dess. 104 sect. 1.a

104 Opposita sententia Jesuitae inter utrasque nullam auxiantes gratiae interna agnoscit, dicta ab eis vitali uno qualis aliqua a Thomistis admissa et suppositionem esse asserit, et defendunt Ruys. dess. citato et Esparza q. 49 n.° pari favente Ex. Ora. lib. 3 de gratia a capite 2.° Ego autem sub cruvens huic se supponere ut certum teneo, verum vos auxiantis gratiae tales fuerunt invenienti in tribus illis et voltis.

Ro 1.a est quia gratiae tales auxia fuerunt exponuntur a Ps. et illuminores ac illustrores illis, et sanctas cogitationes, per affectiones pias, delectationes suaves, et sancta desideria; sed hae vores (quae sine temeritate dici non poterunt in quo sive usurpate actibus) effectuant tribus illis et voltis, ut de se patet ergo eiusmodi auxia tales gratiae fuerunt inveniuntur in tribus illis et voltis. Pro quare videri possunt immediate citati et P. Montoya dess. 29 de Providentia n. 9, et tota dess. 30

110 Ro 2.a est: quia auxia tales gratiae, ut constat ex eorum desoe, sunt subsidia interna facile fluentia, quibus ultra exsequam suo uti ad opera salutis eterna, si eiusmodi subsidia fuerunt invenienti in tribus illis et voltis ergo. Ro minorisque quia voltas operatura salutariter et meritorie, bene supponitur invenienti in illis illuminantes et voltis afficientes ad operandum; sed his tribus supponitur operari salutari, non est cur negetur esse subsidia interna, quae diximus: neque si a Pelagio id deesum fuisset, mirae damnaretur a Patribus ut eversor auxiantis gratiae: ergo in tribus illis, et voltis inveniuntur fuerunt ea subsi-

dea et coeti augeia gra tulis.

III Producis et immeade decendis omy pro fero Aug. testiony satis bene expensy a Card. Sfrondr. to ... sui nodi pagina mihi 299. Est aut hoc ex lb 1o ad Simplicianu q 2a: qs ye credere, nisi aliqua vocaoe, hoc e aliq rery testifaoe tangatr? qs hct in poste tali visa obingi mente sua, q eig voltas moueatr ad fidē? qs aut aīmo cpletitr aliqd q eum n delectat? aut qs hct poste, ut & ocurrat q eum delectare possit & delectet cy ocurrerit? Cu ergo nos ea delectant qby proficimy ad Deu, insinuatr hoc, et prevetr gra Dei; n nutu nostro, aut industria, aut opery meritis cparatr. Sufficit itaqz, ex cuy testimonio clarissy fit nullq auxiante gra efface (vocoīs sympe) ab eo cognity ee q que illustrando et delectando itly sua et volte expugnet: ergo cy hec gra effic n differat vrītē a sufficienti, hec etiā semp, ut dicemy, et spe rany falte, ut supposuimy, in itly et voltis tiby cistit.

IIII Sit igitr la nrā Conlo: oīs gra tulis auxians cistit in tiby itly et voltis. Suadetr 1o: oīa atributa q que scrīa et SS Scrip... explant gra intr nam actuale, solis tiby itly et voltis cueniunt: ergo in his ll. cistit oīs gra tulis interna. Pro coge: qt cy oīs doctrina de gra ex sola Dei reuelaoe ad nos descendat p os Ecclesie et SS Patry, ea ll. admiteda e que fiat p voces n alienas a SS Patry et scrīis: ergo si que SS Pres et scrīa ex Dei reuelaoe tradunt de gra interna tulis cueniunt solis itly et voltis tiby, in his ll. cistit eignoi gra. Suadetr itaq ans: qt oīa atributa tulis gre interne reducuntr ad illuminationem mentis et inspirationem voluntatis.

sicque pulsare, vocare, invitare, delectare, tangere
regere, emollire, et his similia, quae de gratia auxiliante sancti Patres
amice exprimunt veras illuminationes et affectiones per quas
pulsat Deus, tangit invitat et suaviter trahit ad
bonum creaturam liberam, seu facit quod intelligat et afficiatur quod
bonum sit ut oportet: quod quidem facit actu per solos suos illos
et voluntatis, tum ergo his tantum conveniunt omnia attributa per quae scripturae
Ecclesia et PP. exprimunt gratiam internam dulcem.

113 Prob. 3o. quia modus movendi gratiae internae ac-
tualis insinuatus a PP. est pure intentionalis; nullibi enim apud
ipsos fit mentio de motione pure physica sed modus mo-
vendi pure intentionalis solis tantum intellectus et voluntatis convenit
ergo his tantum convenit ratio gratiae dulcis internae. Pro veritate manifestanda
stant S. PP. Augustinus tractatu ... ubi tunc ab eis explicatur
hic gratiae movendi modus, dicit: tangit Deus cor hominis per Spiritus Sancti
illuminationem: illuminatio autem intentionaliter movet. Stat et Augustinus illis
Pelagianis, quod Deus exponit nobis et munera gratiae, definit: per gratiam
revelari debere adiutorium mandatorum, dari quae sciamus quid agere
debeamus, et diligere ut faciamus: sed scire et diligere ad fa-
ciendum est motio intentionalis ergo. Stat insuper Augustinus tum lib. de
baptismo, tum cap. 7 de peccatorum meritis ubi ait: eius autem ab illo
illius adiutorium deprecamur ad faciendum et perficiendum iustitiam quod
aliud deprecamur quam ut aperiat quod latebat et suave faciat
quod non delectabat. Ecce literam de illuminatione et affectione seu
ad quales intentionales tum vero illis et voluntatis reducendum de ratione
omnis gratiae dulcis internae.

114 Prob. 4o. et occurritur Adversariis: si quae dulcis gratia
interna non consisteret in actu vitali, magis sane quam fovemur
et excitamur motione ipsorum sed haec ergo consistit in actu vi-
tali: ergo et omnis. Maior est Augustini qui non vident unum eternum
dicunt ad hos spirituales motus quam physicos qualiter est intrinsecus.

Mir aut pt se het ond. q fes. 6 est ait: declarat suffoi expd
diy in adultis a bed. p Xpty desy preveniente gra sumen
dy ee, hoc e, ab eiy vocoe: p vocao. ssistit in tu vitali
illuminoi et inspiroi: siquis includit sti. et sldnos notie
q stls eligat, et sldnos affectioy q velit vocanti v
resistere: go et hec la vocoi gra in ta vitali ssistit.
Instis suadetr ssdicta mir: qa gra lo preveniens e illa
q hoc de dormiente fit vigilans: qa illd Apostoli
exurge qui dormis et illuminabit te Xpty: p ss lo
ty vitali hoc de dormiente fit vigilans: nq ex actle
qui dormiens e versati ls in hitu: go gra lo preveni
ens ssistit in tu vitali.

114 Suadetr l eadz scla, et quez a pro
ri, et sca sstng. Motio dine gre bet ee sspostrata
creare vitali q movet. atqui motio pure physica
e so sspostrata creare vitali: go sola hec motio e ss
pria dine gre: et coti in tibz duntaxat vitlz ctitz
ea gra ssistit. Probr mir lo: qa motio pure phica
e ppria rery vte vitis carentiy: praetrea q nos dyabeo
trahimur in odore eiy currimq (vt senonense ait) n vi,
n vnco raptamur. 2: qa motio pure phica e p mu
impulsy movens, hoc pstare re l qua pog phice d
plet in tu lo l, quan eg retrat ad vis q: aug ey mo
dus movendi eligi ot qe in qualite n vitali sin neu
tro hoc mos movet dina gra tulis go hec n ssistit
in eiusmoi qualite n vitali.

116 Probr mir q ad lg pte qa si pplere phice
pog eet moveri p dine gre quitas, simplr possemy
intelle l. movemur et vocaremur in tu l. phce
aut impceptile e qa p impssios quarcumq qualitz
velis n dy hoc ppt qoy in tu lo go nec vocati e

coctis quaecumque gratia vocationis non posse in tu non vitalis sistere. Probatur quia ad hoc sufficit dicta libertas pure physica ad operandum stare necesset sine mixtione actus cum tu: quia mixtio consistere non necesset operationibus voluntatis creatae in actionibus suas: et inde motio ac vocatio in ea libertas distans necesset proportionata esse creare vitalis ergo. 2º patet quia movendo in divina gratia sentitur a nobis ante operationes exprimimus eius divinas vocationes; sed modo distans in qualitate pure physica sentiri non possit ante ipsas operationes: cum dicta actio in ipsa non distat ergo in qualitate pure physica stante improportionata creare vitalis distare non posse quaecumque gratia vocationis.

117. Secundo dicebatur: qualitas emortua quae adstruitur a Thomistis ut quaecumque gratia talis, non est differentia Sancti, est nobis otiosa et absque surgam. Ita expresse S. Tomas hic disp. sect. 1 § 2 n. 95 suadetur dicto quia ad hoc patet: quia in libertate adiuta quae exprimunt Patres de divina gratia non differunt, ut videmus et qualitatis emortuae. Rursus quia si haec esset tota gratia quaecumque illustratio mentis et indeliberata affectio voluntatis quae ad ipsas sequeretur, gratia illa esset, quae subsequens vocatur a Patribus: sed hoc defendi necesset, sequitur gratia subsequens apud Sanctos est quae sequitur ad liberum consensum, ad illud cooperatur: quia tamen dici non potest de illustratione, et indeliberata affectione voluntatis subsecutis ad gratiam praecedentem qualitatis emortuae: ad quod quoties hac mentis illustratione et indeliberata voluntatis affectione instrueremur, toties bene operaremur, et cooperaremur libere, falsum est: ergo falsum et differentia Patrum Secundatio est quia gratia quaecumque in qualitate emortua ponitur.

118 suadetur quia ad hoc patet eadem dicto: quia constat ex Patribus et scientiis et illius testimoniis speciatim munera gratiae auxiliaris sit aperire nobis quia habebat et facere suave quod non delectabat; sed ad haec munera in

habitus est qualitas emortua: sicque actio verum in idea est notiva, et suavitas in volitione est amoris: ergo si ad hos actus ... accedendus est, et inveniatur in nobis gratia auxilians, etiam si erit in nobis alia emortua qualitas impotens operare omnia illa. Insuper si eadem sola gratia sufficiens ponenda est in qualitate physica emortua, quatenus ... elevari et corroborari debet ad motus supernaturales potentias naturales; sed ad hoc operandum ... destruitur opinio de qualitate emortua: quia cum gratia auxilians debeat physice influere in eosmet motus, hic physicus influxus operari debet a Deo per auxilium extrinsecum ... vidimus.

119 Suadetur quod ad ... eadem ratione: quia haec qualitas physica est ... et non est transiens: ergo ... quia ad ... superiori; quod ad ... quia est intrinseca ei ... et ab illo independens: ergo non est transiens. ... quia ... faciendi transeuntem qualitatem illam desumendam ex ipso ... quia transiens est, non indiget ... eficientis qualitate permanente. Suadetur ... quia ... qualitas ... physica est ... ad illud, et ... non ... subsequens gratia: ergo cum haec ... nequeat ... a ... alia ponenda erit intrinseca ... Modo sic: si qualitas intrinseca et independens ab ... transeunte transiens non est sed permanens, ergo qualitas emortua physica transiens non est sed permanens ... fiet: et ... repugnat.

120 Forte dices ex ... et nonnullis ... qualitatem emortuam intrinsecam et independentem ab ... transeunte non fore ... ab ... ... procedendi, cum ... imitari: ... ex hoc capite ... transeuntem. Sed contra est quia in ... nullus ... admittit ... in ... in ... ipsa ... idea ... volitio: ergo ...

fundo fit iste recursus. Deinde si procedit adversus cui annexa est gratia qualitas emortua: ergo haec non consequitur ex illa doctrina, nec est illa gratia, quam propugnamus, contra id ipsum quod Adversarii intendunt: quin potius repugnantes qualitates sibi non vitant.

121 Ipsi vero facta ex nonnullis quae Adversarii adstruunt transeuntem hanc qualitatem, nempe ex positiva exigentia sui interitus, et sui non esse, omnino eius potius apprehendere in rebus refugientibus (ut cum Augustino lib. 11 de civitate Dei cap. 7 loquar) suum non esse, exigas tam positive habendas ipsi. Et vero est, quia nulla res exigit quod sibi nec esse per se contrarium, nec bonum; sed res non esse, utpote illi contrarium, nequit illi esse contrarium aut bonum; ergo nulla res per illud positive exigere: atque adeo qualitas positive illud exigens repugnat. Hoc fundo iacto, nulla iam restat exigentia per quam transiens adstruatur qualitas ea emortua: quia in se in ipsa non est positiva exigentia sui interitus, ut inde adstruatur suapte natura transiens. Deinde neque ex parte sui termini agnati per se habens exigentiam: quia nullus habet illa qualitas; nec item ex parte sui subiecti, seu causae subiectivae, aut reliquorum: quia haec causa est et qualitatis transeuntis, et huius permanentis; nec Deus ex parte causae efficientis seu Dei: hic enim ex mero beneplacito non extinguit dona quae semel dedit: et certe non suspendit decursum ergo illa non fit ex exigentia procedendi et iure exponendi: quae haec non designificent: ergo non sine repugnantia admittitur per transiens qualitas ista. Sed ista argumenta ab authoritate petitis fit satis.

Sectio 1ª. Argumentis ab authoritate petitis fit satis.

121 Obiciunt 1º Augustinus: gratia praeveniens fit in nobis sine nobis; sed vitalis non fit in nobis sine nobis, ergo gratia praeveniens non consistit in actu vitali, sed in qualitate emortua. Consequentia bona est ex praemissis, et maior patet habetur omnino Theologia, quae re

quirit in creatis actibus viventibus influxus in ipsis, et horum existet vitalis gratia continentia. Sic mare aug. stat in ps. 120 auxiliu meum a Domino, qui fecit cœlum et terram. Ubi hoc ultimum additum videtur ex glosa. Ex vi Suarez, ut ostendat, quod sicut cœlum et terra condita est a solo Deo sine nobis: ita et auxilium nobis ab ipso veniens. Stat insuper etiam frequenter ratione. 20 ubi dicit: multa in hoc bona fiunt, quæ nos facit hoc: quod disparanter et late referentibus a P. Mendoza disp. 99 de Providentia sect. 1ª, de gratia præveniente collatione dicitur esse: stat denique ut: quod aliquis ipsius ut verbis reduceret et ad vs quod addit, quod semipelagiani esse: que præveniens gratia in nobis a Deo fit sine nobis: et cetera vero est vitalis; aut deserenda et corrigenda est omnino Theologia.

123. Alensere hunc correctione Vega in trid. lib 6 cap. 7 et alii quos citat P. Mont disp. 38 sect. 1ª: qui ipsa mare, et mand. mire, et sine sensu actus vitales dent adhuc vitales gratiæ tum quo Deus nos prævenit. Sed ex vano timore moveri. Ut ista ad hoc opponendis dilucide ait vter Granada cum subscribens sic desquo mare: fit sine nobis physice concurrentibus non mare: sine nobis imputabili aut meritorie concurrentibus. Quod mare, et mire est non cognita ex inspicitur cooperatione vitali, physica vero libera et meritoria, que excludi potest per partis illa sine nobis, semper exclusionis a Pis. et Deus meritoria aliquo libera, nunquam physica. Unde et gratia præveniens fiat semper in nobis sine nobis, cum sine operibus nostris quæ nobis illa merearentur, et multum sine nobis libere, liberum et deliberate sufficienti ad immutabiliter operandum: quod semper præveniat usu ac libertatis nostræ; nunquam tamen sine nobis physice actiue fit. et cetera sine eo vitalis influxu qui dixeri: quod in

creatis ad remanendum in talibus finis.

104 Dicta quae SS. PP. explicandi hic sunt non de eo dicunt quod non curarunt, quia impetus erat ad eorum mentem: et ideo explanandi non sunt de exclusione concurrentiae nostrae in ipsis [illegible] qua sumus, sed de eo quod tendebant [illegible] Pelagianae: ideo de exclusione meriti nostri praeden[tis] [illegible] ad eiusmodi gratia et illis ad nos trahentis [illegible] non cum Scholasticis et PP. sed quod ad meritum requiri libertas ac deliberatio, addiditque ex ipsis tam longe esse a nobis [illegible] merito nostro effectus quae entis gratiae, ut sufficienter in nobis fiat sine ullo positu libertatis nostrae. Ex quo [illegible] cum plenissime satisfiat PP. et Scholasticis, non est cur terrea [illegible] a defendenda [illegible] gratiae talis [illegible] quis [illegible] omnis Philosophia requirendo [illegible] nostrae [illegible] et influxus actionum.

105 Instabis: quod fit a nobis simul cum Deo [illegible] activae operantibus, absque eo [illegible] non fit sine nobis: atque [illegible] fiat, gratia ex [illegible] actibus nostris influxu ut patet [illegible] ex [illegible] talis in [illegible] quod concedimus: et gratia [illegible] dicitur et [illegible] sine nobis fieri a Deo [illegible] a [illegible], quo non fit a nobis unice activae [illegible] cum Deo operantibus: et ideo quod fiat sine nobis est quod fiat sine ullo merito, sine ullo usu libertatis et sine ullo influxu activo nostro. [illegible] [illegible] et acceptatur [illegible] sine [illegible] [illegible] esse [illegible] meritum a fide [illegible].

106 Ex his [illegible] qui [illegible] ait quod [illegible] Deus non facit [illegible], Deus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

illos, et ducunt: quod dicit Aug. qui hos liberos eorum non facit
nisi Deus; et addiderit quod consensio libera eorum non fit sine illis
libere operantibus ea, quae manifesta repugnantia est: cum implicet
nos libere consentire et nostra consensione fieri sine actu libero
nostro, seu sine nobis libere cooperantibus: quod sit in eundem
sensum exclusiva illa non nisi Deus absolute est proposita ab
Aug. solum indicat exclusionem meriti praecedentis nostri: ita in-
cum alia exclusiva sine nobis, et absolute prolata a Deo
bus, solum indicabit exclusionem praecedentis meriti, ex quo fiat
a Deo in nobis gratia praeveniens.

18 [illegible] ex Apostolo qui ad Rom. 7 de mo-
tibus [illegible] animi prorsus indeliberatis ait, illos facere
et non operari illos: Verba ipsius sunt: Si autem quod nolo illud facio,
iam non ego operor illud. Apostolus igitur hic exclusiva illa
super motus indeliberatos animi, et absolute prolata ab Apostolo,
nihilominus non excludit ipsius in illos actus consensus: siquidem
de eodem textu fatetur illos facere, et sine physica saltem et
[illegible] consensu illos non [illegible], sed in alia de ea se eum
recte dicit non operari eos voluntates indeliberatos, quos physice
active facit, nisi quod illos non facit humano modo, deliberate
scilicet libere, et imputabiliter: quod sicut hic [illegible]
exclusiva illa sine nobis absolute proferatur a Deo, nullatenus
nihilominus excludet [illegible] consensus meritorius nostri, sed dicit
sine humano, seu deliberato et libero, quod gratia praeveniens a nobis
fiat deliberate; sed [illegible] consensu actualis [illegible] absque quo
indeliberate fiat. Et vero: quod ea quae nec imputabiliter
nec meritorie homo, quamvis physice fiant a nobis, absolute ta-
men non homo a ratione, nec nostra esse dicit: siquidem ea
non facit homo humano modo et ut homo. Ad quod alludens Aug.
[illegible] et quod alludet Bernardus, dum de gratia et libero arbitrio
ait: Deus tria, hoc est cogitare, velle et perficere operatur in nobis

l. effecto sine nobis. Ecce ergo exclusiva obiectionis l. ab
ipsis dicis non extendenda ad denegandum in nobis conc-
sus actibus qui sanctae cogitationes a ipsis [illegible]
§ 8. Ad igitur [illegible] loquendo de iis quae
in physico dei agimus ac aut influxu actuo pure physi-
co; ergo non solo de iis quae agimus influxu morali et huno.
filii dicamus [illegible] gra fluctens abste et simpliciter
sine nobis huno et morali modo, aut meritorio opera-
tibus fieri dici a deo [illegible] sine nobis etiam mali
efficere actione operantibus nobis [illegible]
adverto q. [illegible] abste [illegible] loqui, dum
dicunt de gra excitante aut fluente fieri a deo si-
ne nobis; [illegible] abste [illegible]
tate fit ab ipsis limitatoe [illegible]
[illegible] definiunt l. disputant contra haereticos. [illegible]
[illegible] de [illegible] circa actum pure
physice in gra fluctente, exclusiva [illegible] q. dicunt,
limitate [illegible] et ad influxum moralem aut merito-
rium, quem a nobis non [illegible] in gra excitante
[illegible] fatemur.
§ 9. Ad 2. deinde [illegible] q. arguebant [illegible]
afferebat ex texto davidico dicente [illegible]
tui principalibus et [illegible] operandi [illegible] q. deus
caat in nobis gra fluente, q. nos [illegible]
[illegible] et quasi mali, eo q. in [illegible] et huno mo-
do ad illa [illegible] Creatoris effecto ali-
ud addit q. laus [illegible] ex Arausicano
definito [illegible] de [illegible]
morali [illegible] gra [illegible]
[illegible]
[illegible]

initium. Et ex Augustino, et eandem, quod dicat Apostolus quod non sumus boni nostri impinguare, addit, mox ut se explicet, sed ipse nostrorum nullis praecedentibus meritis, et fidem et amorem sui ipsius inspiravit. Unde quod dicit non [illegible] impinguare excludit consensum nostrum moralem, et meritorium, in pure [illegible].

130. Obiiciunt 2° illud Apocal. 3°: ego sto ad ostium et pulso. quae de gratia excitante, qua Deus pulsat ostium cordis intelligitur ulterior [illegible]; ad cuius pulsationem a solo pulsante fit ipsius [illegible] qua vocat Deus vocat et pulsat ad ostium cordis ab ipso solo fit [illegible]. [illegible] vocat divina [illegible] est a nostra auditione, [illegible] audit [illegible] a nobis [illegible] fit quo vocat divina [illegible] a nobis. Et non [illegible] divinae [illegible] ad [illegible] Domini; atque [illegible] externa et interna a [illegible] fit [illegible] [illegible] [illegible] interna, [illegible]. [illegible] tangere Dei cor [illegible] [illegible] [illegible] flat a nobis nostris [illegible] actibus [illegible] [illegible].

131. [illegible] verbum est, hanc internam tactionem et pulsationem cordis multoties desinere ab auditione nostra quae tales sunt [illegible] [illegible] quoties [illegible] libere [illegible] vocem divinam [illegible] illud Ps. 84 audiam quid loquatur in me Deus: [illegible] [illegible] libere, quod audimus vocem divinam aut obedimus, vel desinimus [illegible] [illegible] pure activo quo [illegible] cum Deo. vocem quae nos vocat. Multoties vero eadem vocatio et pulsatio [illegible] desinunt [illegible] ab auditione nostra quoties [illegible] [illegible] [illegible] solam receptionem, et receptionem [illegible] [illegible] illud Ps. 94: hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra. [illegible] [illegible] nostra vocationis divinae [illegible] [illegible] libera [illegible] [illegible] cor, seu [illegible] [illegible] verbum, aut [illegible] divinae vocationi. In his quo casibus ipse [illegible] [illegible]

ut a Deo e in nobis vocatio e et pulsatio in corde, ut
audiamus [illegible] Deum vocantem [illegible] audiamus
[illegible] Quod si in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illos [illegible] [illegible] audiamus
[illegible] illo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dinus [illegible] nobis applicare.

132 [illegible] ad [illegible] qui [illegible]
spiritu Dei aguntur, hi sunt filii Dei. Ex quo sic [illegible]
est agi a Deo: atqui [illegible] filios Dei est [illegible]
[illegible] illustrationes et affectiones: ergo agi [illegible] illustrationes
et affectiones [illegible] et [illegible] e [illegible] ab [illegible]
[illegible] [illegible]: ac [illegible] qualitas e [illegible] a solo
Deo [illegible]. Maior [illegible] [illegible] est [illegible] de gestis
[illegible] Pelagii; minor autem et [illegible] ipsis [illegible] ex [illegible]
[illegible] [illegible]: [illegible] ey [illegible], aut, aliquid agit: qui
[illegible] agitur, agere aliquid ipse [illegible] [illegible]; et [illegible]
[illegible] [illegible] gratia salvatoris, ut [illegible] dubitet [illegible]
[illegible] dicere: quotquot spiritu Dei aguntur. Certe [illegible]
[illegible] est [illegible] fidem [illegible] [illegible]: [illegible]
restringeretur ad iustos et filios Dei: [illegible] ad hos [illegible]
[illegible] locutio; inde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] inferetur, iniustos et infideles, qui multoties
[illegible] et pulsantur a Deo ut [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]: [illegible] hec [illegible] ut agantur
iusti et filii.

133 [illegible] de hoc sit, ad [illegible]
[illegible] a Deo, [illegible] illustrationes et [illegible]
quas ab [illegible] et sine nobis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] eadem [illegible] a nobis [illegible]
et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]: quicunque aut spiritu [illegible], id e [illegible]

eo spiru viuunt, sicut ubi dicit a Deo p vivere advers-
sale explat et indiscipliti Christi. Quo ad vero distinctionem
inductam ab Aug. inter agi et regi, dico non ipse
non vari, q aliqnoo evagamus gr illa q agemus se
mus coagendi illa vix sufficere ut illa dicamus
agere. Quod non namque nos, cu dixerimus gratiae
coefficere a nobis eignoi gra: et coerti non sufficien-
tes ut moralis et tanq. hoc dicamus ...
stet qo ... et inspiratos a ... gratiae
prioris coefectas agi nos a Deo et regi agi; quatenus ut
dixi, subito et sine nobis merentibus infundunt:
regi vero quatenus suaviter indemni liberte ... in
citamur ad bonum; et in hoc sensu ... novit Aug.
idem ee agi iustos ... regi et e contra: imo id asseruit
in his quae subiungit: spiritu sancto ... viventes
vol... reguntur et aguntur filii Dei.

134 In alio vero sensu bene adstruit illud
discrimen quatenus ... Pelagio dicenti homi regi ad bo-
num ... sine Deo: q absit a nobis ait Augustinus
... gratia agi, q regi. Ne regi Pelagianum duntaxat
... agi in catholicum addit dum spiru illustrat
et amore: in q. sensu ... agi q. regi. sine ad ...
... in forma: ... agi, q regi in ... sensu intento ab Aug.
contra Pelagium ... mare; in ... sensu explato, non mare: si
quae ipse Aug. ut vidimus, testatur eodem spiritu ... regi
et agi filios Dei. Deinde ... dispono coensi: quo agi
non e. ... eignoi illustrationes et affectiones, ut subito et sine no-
bis merentibus immissas moveri, non coag. ut ipse ...
... ad bonum ... et ... similis ... Stat
ex dictis solutio hac ... ad 2a de
gratia lib. 1 c. 47.

135 Obiicitur 4 illud Joannis 6 nemo potest venire ad me nisi pater meus traxerit eum. Ex quo sic arguuntur: auxilium gratiae potest a Deo dici trahere et ducere; ergo auxilium gratiae sufficientis saltem excitantis in physice in tu [illegible] suadetur consequentia ex alio differre quae non sufficit [illegible] inter trahi et duci et agnitus ab Aug. lib. 1 contra duas Epistolas Pelagii cap. 19 sic expendente verba textus allati: non enim dixerit ut in illis aliquo modo intelligamus praecedere voluntatem, quis trahitur si iam volebat. Ex quo sic suadent consequentiam: trahi et duci diversa sunt; sed duci est moveri moraliter suasive, physice, et consequenter trahi per oppositum physicum debet: et coacti per impulsum extrinsecum in physico et in voluntate. In his res trahi et duci promiscue accipi a Patribus diluuntur disputant et directe opponuntur haereticis. Solvo aliud adesse differentiam inter trahi a Deo et duci, et

136 Ideo 1° ostendo ante, nando consequenter, Adamus hos distinguo maiorem: trahi et duci, atque dum genere intrinsecum inspecta diversa sunt, nego maiorem; atque dum genere extrinsecum inspecta diversa sunt, concedo maiorem et minorem; et consequentiam simili distinguo. Itaque eadem in re vocatio dicitur trahere nos et ducere pro diversitate occurrentis affectus voluntatis, et inclinationis nostrae. Unde tunc dicimur trahi cum invitamur aut vocamur ad rem in cuius oppositum ire volumus aut inclinamur; tunc vero duci cum vocamur ad rem ad quam ire iam volumus, et non resistimus. Dicimur quoque communiter trahi quam potius quam duci per gratiam, quia per hanc inclinamur ad bonum a quo per internas nostras rebelles trahimus discedimus. Sed hoc posito, quis negat ut gratia qua trahimur, qualitas vitalis sit et pure physice conficiatur a nobis? Certe nihil: atque adeo sine ullo recursu ad qualitates emortuas physice trahentes nos ad bonum explodenda et adstruenda est gratia auxiliatrix.

137 Quod attet ad Aug. disputatis cu Pelag. aserente volunt credendi [illegible] ex suis viribus a natura sine gratia preveniente, sufficit constat ex generatim dictis, sed intendere bene stare hoc asertu Pelagianu cu rigore sermonis quo profert verbu trahit q Xptus expse dixit: non si rigorose loquendo non trageret ad se qui [illegible] volens fere ad illu. doctrine ex verbis Xpti redarguit et infert Aug. ergo si hoc sit gratia trageret ad credendum, non e [illegible] ex suis viribus volens iq credere. Suspicimus cu veneratione et plau su hoc Aug. acumen: sed nec verbu in eo invenimus quo cogamur aserere gratia q trahimur non ee vitalis, sed motus physicaliter aut moraliter [illegible], sed physice impellere nos ad bonum, ut contendunt thomiste predeterminatores, quorum et aliorum selectiores instantias [illegible] [illegible]. [illegible] selectionibus instantiis satisfit

§ 9. Selectioribus instantiis satisfit.

138 Doctrine tradite adversatur P. Franc. Macedo Franciscanus arguens efficiens, q Aquila vocat [illegible] intra opera; et varie urget Scotus partis ex se partis [illegible] ad Sto Tha. arguens e; qui nata sunt quatenus se admittit gratia indifferentes illuminationes et afectiones etiam ad in cipiendum semipelagianis credendum fuerit: ergo nec sic omnino discedit ab eorum heresi. cons. bona e ex ante. et hoc sic suadetur a Scoto: q̄t ro semipelagiana nandi gratia preveniente ad initium fidei erat timor fatalitatis in opere; sed a gratia indifferenti illuminationis et afectionis nulla poterat timeri fatalitas nec ulla lesio libertatis ut patet: ergo preventio gratie que etiam ad incipiendum a semipela gianis nata fuit, non fuit preventio gratie indifferenti illuminantis et afficientis ergo que solum rejiciebant gratiam in nobis

admitt semipelagiani cum suis.

139 suadet 2º q[ui]a gra moralis et indifferens mouens n[on] dedrat voluntatem ad opp[ositu]m: ergo dedras a volunt[at]e est et n[on] a gra: ergo in gra q[ua]m admittimus, stat pelagianismus. suadetur 3º: q[ui]a gra catholica efficiens vel dare sufficientiam etiam ad initium fidei; sed gra indifferens illustrationis et affectionis n[on] dat sufficientiam ad initium fidei ergo in ejusmodi illustratione et affectione stare n[on] p[ote]st gra catholica efficiens. Probatur minor 2ª: q[ui]a illa gratia per se n[on] reddit voluntatem potentem ad bonum. Pro: q[ui]a nequit voluntas ex impotente fieri potens sine physica mutatione; sed gra indifferens illustrationis et affectionis n[on] immutat physice voluntatem sed moraliter ergo per ejusmodi gratiam nequit voluntas fieri potens, nec sufficiens ad bonum, et consequenter ad initium: ac proinde in ista consistere n[on] p[ote]st gra catholica sufficiens. Ecce aliqui substratus varius ingeniorum metallis, et sicut ... lapidibus ... sine manibus ... comminuere valebat.

140 Pro igitur nodo isto ansam: neq semipelagianismus in eo potissime stabat q in nra poterit merito aliq nali q esset initium salutis, cui consequenter postea succederet divina misericordia et gra. Inde gra quae antecessionis merendi n[on] relinquit neq semipelagiana est, nec qui eam nobiscum admittunt, denegata qualiter propria, semipelagiani sensuerunt. Quae omnia ut falso imminet Jonesius. Instabis: Cassianus unus ex Massiliensibus aliud insinuat efficientiam gratiae ad omnes tit, et consequenter ad hanc a q inspicerent servos ... ergo gra indifferens quae faciat nam et nullam antecessionis merendi relinquat ei repudianda n[on] fuit sed agnita in semipelagianismo: et consequenter ... gratiam n[on] descedimus ab illo errore. Resp. Cassianum aliosque ipsos et doctos ex Massiliensibus sensisse et errasse in doctrina gratiae sed errore quidem

declaratus non fuerat ab Ecclesia dum ipse viveret sed post vi-
ta functus fuerat: quare cum condemnatione de haeresi non inger-
avit Cassiano:

141. Quo supposito ad iustificandum eo[rum] factum
constare quod intellexerit Cassianus per gratiam praevenientem ad omnes actus
nostros si locutus fuit de gratia supernaturali praeveniente ad quod nullus
deberet meritum naturale, a semipelagianis dicitur oppositum
potuisse defendentibus: atque adeo sentire eum in hoc merito de-
sentire cum omni semipelagianismo. Si autem locutus fuit de gratia
naturalis libertatis arbitrii, quam exercitio de merito suo praeit omnibus
actibus suis gratia supernaturali eliciendis, hoc pacto in alterum
incidit semipelagianismum: sed longe discedens a nobis qui
tale praeveniens non admittimus: quare satis ante ostenda
est consequella eius. Si autem admittens minimus prioris
intellexit per praevenientem gratiam antecedentem nos, quam vere est super-
naturalis gratia antecedebat [illegible] salutares, cum quorum postulat
natura est [illegible] in hoc opinando non erravit utrumque quomodo
dextri [illegible] minimus eius prioris assuerentes in [illegible]
sua. Sed [illegible] simulat, errasse Cassianus in admittendo
gratiam praevenientem non internam sed externam: ipse vero Cassianus
ob [illegible] expellendam [illegible] cogendi [illegible] et exiget
[illegible] gratiam [illegible] hoc praeveniunt sufficit indicat in eiusmodi
praevenientis non agnoscere liberi. Sed sive hoc sive illo, nos
errore [illegible] longe sumus ab eius errore.

142. Transeo igitur ad praesentes, ad quam
[illegible] mare [illegible] mitis: De a gratia [illegible] illustra-
tiones et affectiones nulla [illegible] tenent [illegible], [illegible]
efficite [illegible] extrinseca [illegible]: male [illegible] quia male [illegible]
gebant semipelagiani, non mere et [illegible] cum [illegible]
rebant semipelagiani gratia Augustiana quam [illegible]
et [illegible] ipse appellat [illegible] in [illegible] efficacem [illegible]

ng psuadebantr in gra hac triumphatrice & victrice
efficacia n̄ posse n̄ trahi fatales nexus qui opp. qui
huig libert̃ lederet. Hoc autẽ nascebatr ex gratia
eiligia efficacis ipsq: inde q̄ movebantr ad nandam
os grg psuevente effacez adq n̄ pcederet exercitu liberi
sac inertig nale. volitis ntrq. Unde si bene callugent
pruentias grg ab errico indifferentis & ad extrinco efficiendi
q nos damus, illi fortassis sine timore aquievissent &
pertisse sic excusarentr ab heresi. In re n̄ aliquam
si durandi narrit ebig Jeursus dei subtanes timens
lessios libertas ntrs; hec autẽ sinistra eiliga & vanus
timor ipsi immittens terruit alios theologos ne ad
mitterent Jeursus subtaneos? Non certe: quo nec nos
terrere tec vanus timor semipelagiasmi immeritus
sinistra eiliga effacitas grs pruenientis q nos damus.

143 Ad 2g pbas illa ante in sui thico, dist
quo coens: quo tanq a prio electivo a volte & n̄
x gra. Dico coa. tanq a prio effectivo, no coa: q[ui]a in
hoc sui detrao (quia adde nos indicta ab aoe eius) pce
dit ab vtroq prio elevante & elevato: et caeter a
gra sub & volte tanta subtate ng vt ag volitis
ntrg mine pcedat ad grg vt volebant semipelagia
ni: & volunt nos velle they. Cis ꝗ bene cognoscimus
q detrao electiva a volte sub, ad quis ab ipsa sine
gra: cy detret se p aoe pcedentem ab ipsa gra:
post penes ipsa e donis q sine gra n̄ exercet,
nec pe: cy ppleatr & elevetr ad sugma p ipsam
grg.

144 Ad 3g pbas illa mare, ne miris; ad cuis pbos
nro asuntis eis; e ad illa pbos no in illi mare: q[ui]a vt videtur
re e in ntre scola, e ptabit postea, p auxiq exteriq

oppe speali aplicare volet ostre, qe hoc s. re strica mutoe tran
sire de impotente ad potente elicere bs suiprs. Deinde effa ea
de mare no mare: qd et gra illustrous et afectivas mora
liter b monear, volts taen strice mudat: seque in ea
vectione, ipso q strice oppet in oe gra et, grae ejaut
efficienter currit ad opa susecuda, ut plures volunt, aut
saltem anexa sit speale aplicae dre oppe et q sufitis in
nuatr voltas ad operndi: unde et g gra illustrous et
afectious moralis movente n mutet intrica voltas
mutoe q sit transeat de n opante ad opante; mu
tati taen strice mutoe q sit transeat de impotente
ad potente operari supne.

145 Quod si hinc inferas go dati auxy
gre distg ab ta vitali, nempe virtg oppe spealti apli
cata et sit faciens vires auxy, elevans q potas ad
operandy: Dico coens n ee q sola ac: qt quod sit
de posse auxy extrici, ndo so disputamg de auxio
intrino seu gra tali strica; et de hac dctrate loquendo
stendimg stra shas n distini ab ta vitali: ng suade
mur munia suadendi et excitandi que tribu
unt gre tali n posse ostetere qualitati emortuae
so vitaliq et stoalibg; ut ad harg sucitg explan
dg recurrant plures ostraty ad speale aplicae
oppe ipsis annexa, q vocant alii gra indistq ab
auxysi gre intrae.

146 Replicabis: n e stra mentg aut
loutrous Suarg et admittere gra, ad ipsos illustrous et
afectious, pg cui n sucant stoalia munia;
que exercant gre sucente strictg go pre alii ind
ucenti admiti de fo ejusmodi qualitas, ut emortua
ut gra intrina suciens- tra ex ante bona est.

ng mens Scioris DD. e in re ssent. regula cor,
que admitenda, vel respuenda sit. Antis vero fundamentum
a nobis desumitur ad hoc: quod nos ipsi admitimus
operas specialis aplicatas et assistentes nobis sine ullis auxiliis
extrinsecis. Vtrum auxiliis internis illustrationes et afectiones
quin etiam auxiliis extrinsecis spectant ea omnia in
tentio alia que ssia DD. tribuunt gratiae illustrationes et
afectiones ergo sicut in admitendo hoc extrinseco auxilio, non fra
vramus mentem Scioris ac DD.: ita illi non frarabitur
qui admitat qualitates vtrum ssras ad illustrationes et in
deliberatas afectiones, quibus preuenimur a Deo, supposito hoc
fundamento.

147 Proboratur vlterius intentum et 1a replica
eo quod dualis e, imo et ssris doctrinae Catholicae
ssere et elevare neque sine viribus vitalibus quae sunt extrinsecas.
ex hoc ei primo admitunt a DD. vitalem gratiae et a
theologis virtutes infusas ergo si hoc non obstante possunt apud
nos pro vires sunt vires extrinsecas et coeterae quae non vitales
sunt instrui ad ipsas gratiae illuminationes et afectiones.
Similiter ad ipsas instrui poterunt imo et debebunt, sunt
vires vitales qualitates non vitales. Nam nomine vt
genitiva huius replicae et probabilitas que inde deriba
tur in oposito sequitur ipsae vt a P. Salas et aliis ostratis
defenditur, non autem vt defenditur a thomistis quae ipsi
dissunt formas qualitates vt in ipsis velint constituere gratiam pre
venientem expectatam a DD. et Scioris, ita vt velint concedere ad
singulas tot vitras, ipsorum illustrationes et afectiones, preuenerint
potentias vitras: quod tradatur vnque pariter; et nunc vires referunt
ex gratia facta.

148 Vrgetur replica sed vt vitradiori fauet, neq
fundato: gratia buius expectata a DD. ea et que ab ipsis requiritur

ad opa subiacentia arbitrio nro, quin curaverint auctores
putaverint an ipsi illustrationes et afectiones ad quas reducunt
eg gra ex alia intima motione proferunt, indicarunt
tamen eas etiam virtute supernali dici, ubi ipi contrahe minima
seq trahunt magisterio et virtutis spiritus. Sed cum hoc ipsi
eque ostendant sufficienter et adimplere q copiosos spiritales applica
tiones ac qualitates etiam supernales ex se transeuntes et e
mortuas. Ut aliis explicari, necesse e recurrere ad caput
speciale impugnat q desumati ex his, que adstruuntur
in eisdem qualitatibus, et ex fundo positivo, quo in so de pos
sit de se expens. demendetis. Quod vo attinet ad fundamentum allatum
in replica mariis qualitatis, qua elicienti a nostris
gra illustrationes et afectiones qualitates etiam potius q propas
spiritales assistentes et applicantes, audiemus postea illud de ka
gere auxiliis extrinsecis agamus. Quod vo attinet ad nonnullos
ex se transeuntes, cum quis volunt ee qualitates internas
ac spirituales aliis intimalibus, quas admittunt illi, audiemus
modo inter solvendum fundamenta quibus eas credunt probari. §§ 3a oc
curritur speciatim adstruentibus potius qualitates ex se transeuntes.

§§ 3a Occurritur speciatim adstruentibus potissimum qualitatis ex se transeuntis.

14 Sic porro ad gra illustrationes et afectiones
moraliter movendi nos ad ea qui subiacent arbitrio
nro, volunt qualitates physicas emortuas que physice detrahunt
nos ad sanctos ea, ne detrao ad illas nostra sit, et non gra
aut Dei seu lib. liberi. Et tamen hac doctrina extendi non posse
ad auxilia mere sufficientia gra, foventes, q ejus non sortitur.
Et ex hoc capite satis efficaciter impugnetis, ex alio tamen,
nempe ex vi detraua, q etiam gaudere volunt ista
eg qualitates in ordine ad actus voluntatis nre, impossibilis omnino,

utpote irreconciliabilis cum libertate potentiæ voluntatis, sit nobis ut late ostendemus disp. de efficacia gratiæ agamus. Sed quia nunc cum thesis retracta, ad utramque aliter, duo præcipue discurrentes, ut potius adstruant qualitates ex se transeuntes et potentiæ decurrentes ad præcedentes illustrationes et affectiones gratiæ, sermonem inverremus ut momenta ipsa deduca-mus.

190 Arguunt equidem 1°: non repugnat concursus supernaturalis quo destructionem sui pronuntiet fiery in instanti detracto: ergo non repugnat qualitas cuius exigentia sui intentus: ergo nec ipsa est præcise una transiens: utraque causa bona est cum antece-dentibus suadetur: nam potest Deus decernere suspensionem sui concursus ad omnes supernaturales in instanti detracto; debellare de inde haec verum; et hæc veritas revelata credi potest assensu fidei; sed in hoc casu assensus ille fidei sui ac reliquorum suorum super-naturalium destructionem pronuntiaret fiery in instanti detracto: ergo non repugnant concursus supernaturalis &c. Hinc firma remanet sola causa: nam assensus ille ex supernaturalitatis titulo esset essentiali-ter verus: ergo connexus cum sui destructione: ergo in instanti imme-diate antecedenti ad illud in quo secreta est omnium suorum superna-turalium destructio, exigeret intentum sui in illo: quod esset esse præcise una transiens: de quo loquens ex hoc capite non repugnat qualitas physica quæ præcedentibus quæ præ-sit qualitati vitali illustrationis et affectionis vitalis.

191 Hoc quasi arguendi, quo plures utuntur ut præceptu supernaturalitatis suæ praesertim in pluribus materiis in-trudant subtile et varium ea alii opponenti cum P. Antonio Perez de virtute disp. 1 a. n. 99: eo quod sit quo arguendi potius manifeste prius: sed quod illud non dissipiant, et præmaxima reverentia te adaptant illi ingeniosas solutiones Herrere disp. 19 c. 48. Ripal. disp. 104 n. 30 et alibi, Oviedo tract. 7 de anima [illegible]

et alibi et filii Suaros uttereste et Murcesa, solum adhi bebo quae ex magistris Salmanticensibus et ex his dictis de fide n. 3 placuit R. Ferreira q. 1 de volunt. sect. 1. a n. 55 et 98 standa hec doctr. Sl. sect. 1. 86 n. 104. X° q.

153 Ad argum. vero nanda ans., ad cuius probat. no mirg: quia nequit Deus decernere suspensos suos concursus ad actus supernales pro detrato instanti et sub decernere vere laos credendi actu fidei, ... hic adstruatur qualis ostendit ab ... Et ... quia hic actus fidei nequit esse ... densi. quod duntaxat extenditur ad actus supernale qui non fit ... de fectibus pro eo detrato instante quod Deus decernit libere eius bes ... decretu ... cum sit liberu, e de ... posset ... n. decernere d. aliquid contra ... libere ... ve ... producere chimeram ... implicit. Cum aut. actus supernale, vertes illius efectuant, est ... defectibus pro instanti illo detrato, pro eo ... res ... est ... libere ... ac ... non obtu decreti ... libera, seu alti ... dens in Dei liberte. Excipiendo aut. ab ... talis dece ... actus de q. loquimur, nulla vis manet argto: quia est talis actus non e. interitus sui pro instanti sequenti detrato: atq. adeo cum tali interitu non connecti, nec illum exigit, nec hinc probari qualitas ex se e. suam ... transiens. ... coe non urget ex immediate dictis quod actus ille ad summum connecteretur cum interitu alicuius actus quem destrueret pro... nuntiaret libere faciendo alius.

155 Obiiciunt 3°: impetus lapidi impressus ... mus, spes et ... aequisita, habitus, et ad genus entia ... cum ... se sequentibus et ... cum sine contra ... peant, nec ex defectu causae: ergo non ... qualitas ex se transiens. ... dum ... Maior: quia horum singula ... ad exigentiam contr... peunt ... ex defectu causae: sic impetus perit ad exigentiam generis

inclinantis in oppositum. Quod si innixus dicatur sic aut vo-
lutus in orbe, interire diceretur non ex sua exigentia sed accidentalis
sistentis dispositionis, et alicuius levitatis, quae mixta est in corpore
gravi, non in summo. Sicut deinde fit ad desitionem impulsus in
aere genito, a quo desinit: decedit ex defectu causae. Species extrinsecae
seu acquisitae numquam pereunt ex sola exigentia, sed, vel ex contrarie-
tate eius erroneae, sic vel ex impotentia facultatis ad conser-
vationem eius, vel ex absentia, uti radius inclusi ex capite
deficientis; numquam vero ex propria exigentia. Sicut huius generis
ex adventu sancti; quem amplius immorari licet in
genere Physicorum.

154 Obstantia 3 est metus: fieri sola limita-
tio propriae formae et res sine contrario, aut sine defectu causae de-
sinat esse, quia non repugnat qualitas ex se fabricata et transeun-
tia ex ante bene videtur quod si ex sola limitatione propria
possit res desinere, non ideo desinet, quia exigat desinere, sed
quia non exigit semper durare ex defectu propriae: quia quam appetat
sui destructionem (quae erat vero contra in oppositum) esse naturam fu-
entis et latrices. Solvitur igitur ans: quod durationis per plura instantia
appetibilitas est, duratio per pauciora, quia ex limitatione propria veni-
re posset quod res desinat intra tempus dictum: quia si natura necessario
qualitas imperfecta illa quasi de se moveretur ex communi [illegible], nam
nec per qualitas adeo imperfecta etiam ex propria limitatione sine contrario
et sine defectu causae desinat esse. Probatur: quod per res ex sola limitatione
formae propriae limitare sibi vocari, ultra quod non licet extenso
gradum: quia est ex sibi capite limitare suam poterit durationem.
Idque clarius videtur in luce et calore, quorum illa absente
forte perit statim, secus ille. Huius discrimen vero reduci ad aliud
non per quam ad excessum proprium caloris supra lucem.

155 Explicando ans: ad cuius probationem dico du-
rationem per plura instantia esse quidem appetibiliorem, secundum ipsius au-

gere n' ihue s' extensiue salte rei offeo: sicque vre ipsy eade offeo redditr magis fruenda. Vnde sur fallit hec vo: natura ista, (que ob propria imposs offe nihil censetr) e indestructibilis ex natura rei, qualis n' e indestructibilis aia bruti: go natura e ihue offeor hac aia: ita sibi fallit hec vo: quia ista e entaue imffeor illa: go ex se het, id e, ex limitatoe sue offois durare p pauciora instia q illa; vt pt in eod exeplo. Ostenditr hinc durare natura aut mire n' venire rebus titulo offois, s' ex titulo n' indigendi conservativo, quo deficere possit. Explicato antente obiois, venda est contras coa inde illata.

[56] Ad nandi illy data e: addit taen non posse res sibi limitare titulo sui ee minus offi durare quam exigat interitus sui. Et hinc vo nandi vitra n' ssp n' eluditr ex dictis in obios hs cos, s' a resumit vires ex doctrina aduer. Fundus assumptu e: qr res ois cu se ipsa sit nesitas excluendi duplex contris ab ee sue: atq adeo nestas essendi, gessi: a impossias aliter essendi: se ipsa propterea est exiga illorum: sine qbus a suo ee deficeret, a disqueredr a se ipsa. S' si res titulo sui ee minus offi limitaret sibi durare, ulterior durato ei induceret contradictios, a dis[...]suis a se: cum nequeat n' ee aia, que vre sue offectiois limitat sibi ulteriore durare: go si res titulo sui ee minus offi limitaret sibi duras, n' poset n' ee in ipsa nestas vt exigat n' vitra durare, atq adeo destrues sui: go tenet vo vitra nandi, a incidunt in eys fg sui arguentes.

[57] Ad contrarios ofo ante, nanda e con: ex multiplici disparitate ab aliis varie data. Ia sit ex Scrippel. qr res destruere e tollere offoe; res cum n' est contra extendere sp vbiqs e n' dare perfection...

adhuc a p̃ductis. Et vero Deus ex natura rei tollat ipsius
eius exente, requirit exigua destruct. Et aut n̄ det ipsi
n̄ exente, haberet n̄ exigua talis exe. Manet ergo facta dis
paritas. 3ª e Q. Quaeros: qm vlt durao dicit dien
mutare statu vero; obicao aut dit posse mudare
q taen rugnaite vidett, datori nary n̄ ineng ac
cedett quere q eis stu n̄ mutet. 3ª eod spiror pfiacty
possit e ex Destruenda: qm limitas obicos n̄ imbibit ap
petentia rugnante ipius interitu, sed minorum a naturalite
eius q impfecte desiciu; limitas vo dicimus ab extrinseco rei
naturo imbibit afetentia ipius interitu, ut affedimus.
Unde ad exem lucis et caloris descrien naris dicimus n̄ reducere
ad nare ipsius caloris ul luce, qus remitti sedr ipse ullo; sed in
dign q lux indiget sole ut conservatore ipius vo calor.

188. Instantis 4: res sublunares sunt ipse corrup
tibiles go etiz desiciente Deo deficerent: et certi sibi ab extrinsco
limitant durare. Exemplum ee ipse ignis qui desiciente pabulo statim
perit. Et dir deinde 1º qm iurces eas adsq desu vertus neccesario
gente Deo cesant a sermnaoe niori et aois ex sola imp
fecte sua activitas ut videre e in corpore gravi qdo moveba
tur. go ex sibi impfecte voerit res alia deficere seu interi
re. 2º qm multa sunt expla in qbs res indirecte sibi appetit
sui interitu: nq in his hoc separatis exigere contrariarum
qualitatu, qui sibi ocasio mortis sunt; deinde ipsius exigit ipsam
uitiat boni, qua taen accedente perit: et durao successionis
q natre perit ipsius procedens motis successivi.

189. Recte dixi ante nando ceg: qm vere Deus
sunt nater corruptibiles, ipso q deficiente, n̄ eet unde moveret.
ut deg ad suspendendu conservao earum. Ad idq addit de
igne dico eum in desinita pabuli perire: qm eius natura sua
sit facile movetur, facile vincitur a contrario, nempe a co

nere, aere, et fumo urgentibus expulsos ipsos. Ad 3um [illegible] ex
parte naturae [illegible], et dico non sine concursu fieri ex distemperatione: nam
licet illud sufficiens non sit ad impediendum [illegible], sufficiens tamen sua
vere [illegible] ad eo distemperandum. Ad 4um [illegible] omnis, et naturae cum
[illegible] dispar: quia agens in agendo aliquid de suo perdit,
inde [illegible] [illegible] [illegible] ex impossibile vitis [illegible] cessat ab
operatione. [illegible] in [illegible] [illegible] non laborat: [illegible] adeo ex [illegible]
impossibile non sit.

160 [illegible] [illegible] assumptis, ad cuius probationem est [illegible]
adducta ratio, homines venire mortem ex [illegible] qualitatis [illegible]
quam inducta a nocivis appetitibus, quorum [illegible], nec indi-
gere [illegible] appetitu. Deinde [illegible] non [illegible] adveniente [illegible]
ne (quod [illegible] non appetitur) nisi deficiente causa ipsius, [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible], sine quo [illegible] non erigitur. Denique durarum
[illegible] licet [illegible] sit; non tamen et singula instituere ipsis
ab [illegible] succedant aliis, aut petant quod ad ipsa alia suc-
cedant.

161 [illegible] [illegible] et [illegible] pro causa 2a, nullo [illegible]
[illegible], suspendere [illegible] [illegible] ad [illegible] esse quos [illegible]
[illegible]: quod et a fortiori pro causa 1a suspendere [illegible]
ad [illegible]. [illegible] [illegible] est: quia [illegible] [illegible] [illegible] sine miraculo [illegible]
[illegible] quod licet [illegible]. Poterit quod dari qualitas, quae sine [illegible] causa est
deficiente [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de se
sit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
quod subiacent domino Dei singulae creaturae quod ad sui [illegible] [illegible]
[illegible]: [illegible] si subiectio ista sed bene [illegible], inde [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible].

162 Igitur [illegible] [illegible] inter [illegible] [illegible] 181 [illegible]
[illegible] donum [illegible] ut ex natura Dei, et sine [illegible]
[illegible] omnia sunt a Deo [illegible]: quare [illegible] [illegible]
nullus est ens ex natura sua, sed ex Dei gratia incorruptibile

E converso P. Ruyzal disp. tot. censet nullum ens posse a Deo destrui sine miraclo, nisi ad exig. entis oppositi. Cui doctrinae sequitur P. Suarez et ait quod ad entia naturalia spectat Deo ea destruit ex natura rei, non mediante ente opposito exiga. sec. vero quoad ad supernatralia, saltem aliqua. Verosilius Granadi P. Aranda nullum ex praedictis Doctoribus me acquiescens. Cum eo igitur ut certum statuo, denique dominium stare non posse quin saltem de pora extraordinaria possit Deus res quaslibet destruere quia titulus dominii talis, qualis est statuo, conservare res, necnon ex titulo eximendi illas a iure domini in usus sibi pro libito destinandos extraordinarie. Quo supposito est statuto.

163. Quo ad destructionem rerum cum miraclo, vel sine illo, placet regula a tradita statuta. At hac disp. 91 sect. 1 § 6 a n. 146, videlicet, quod entia singula, quae non supponant exiga. ut ipsa durent, vel, quae non inducunt oppositam ex natura rei connexam cum aeternitate vel, alterum dum rei sui possunt, posse Deus destruere pro libito non dominii iure merentis ipsi ut est neque. Ratio est: quia his titulis seclusis, militat efficaciter ro libertas et dimi domini; qualis militat in suspensione libera utrorumque tum. Cum alterum vero quia dominus universi non ita ligandus est ipsis naturis rerum ut usus quos ipse non exigant denegandi sint Deo, tenere cum ex parte ipsius prevalet ipsa quasi naturalis exiga. nec contra sua liberte eximendi res a iure domini potentis naturalis uti, et abuti, prout ut libuerit. In quo sic plane recedenda est statuta argti, et admittenda probatio ejus.

164. Illa vero entia quae supponunt exiga., aut quae talem exiga. inducunt ex natura rei nequit Deus citra miraclum et ex natura rei destruere, et hoc tam in naturalibus quam in supernaturalibus. Ex prima sunt omnino propria subsistentia,

hæc est, ut supponat ante in natura exigentiam ad illam, citra miraculum non contingeret. Corruptio vero subiectorum naturalibus supponitur decernitur: quod hæc sit exigentia consequentis, ut habet durare annexa. Sic etiam natura sua, aia rationalis, et Angelus non sunt naturaliter, ac sic tamen citra miraculum corruptibiles, quae exigentiae conditionis tum status, tum operationis capacis meriti ac demeriti, et hinc ex natura rei connexarum, ut exstimatur, et consequenti durare suis opus in ordine ad premium, et supplicium. Nec hinc colligas diminuendos donis divini: quod non obstante sic natura exigentias verum, primum est quasi active ex mit Deo a dictamine divino supposito, ex quo sibi impo nit Deus libere per decretum illi dictamini conforme, quasi sibi legem, vel libere intimatus rebus per creaturas et ab ipsis acceptatus quasi passive per ipsas esse quod acquirunt a Deo. Id docuit D. Thom. lib. 2. contra Gentes c. 28. ubi ait: in quibus ordo (exigentias habet verum implendas) si recte atten ditur, Deus creaturis debitor non dicitur, sed suæ dispositionis implen dæ.

165 Sed licet hæc, ut dicta sunt, contra iure antendere possit Deus, ea tamen quæ nulla interveniente in oppositum exigentia destruere valet, ut auctor naturæ et citra miraculum, de facto non destruit, sed consuetudine destructionis eorum se libere privat, non decreti inducen tis, nec miraculum, nec antendere, sed conditione naturæ. Pro naturalibus sic naturalibus est: quod Deus vult eorum quæ fecit, ideo habet: cum videat cuncta esse valde bona: atque adeo nullum eorum sic se destruit. Pro supernaturalibus vero est: quod sine poenitentia sunt Dei dona, ut ait Apostolus ad Rom., ut ostendat Christus Patres, firma et immutabilia esse quæ attinet ad Deum, et nullum supernaturale perdi in nobis, nisi ex vitio et culpa nostra. Idque verum est de donis supernaturalibus ordinarie concessis. Nam de extraordinariis quærenda est alia ratio,

et ostendenda nec aliis antecedentes quae sine ulteriori spectatione ferre dicuntur recurrit extraordinarias gratiae donoes. Exspectato hinc donio Dei quae ad veri dispositiones nandaresse est qualitas sibi propria est exiga dispositiones suas: atque adeo dicenda est ultima coa ergo istis gratiis quae ardenter deducta. Pars 2a ad quos istis actus et voluntatis redigantur auxilia divinae gratiae?

Pars 2a

Ad quos tus actus et voluntatis redigantur auxilia divinae gratiae?

166. Discusso in quae est, nempe auxilia divinae gratiae an esse qualitates emotivas sed vitales pertinentes ad actus et volitis, discutiendum est et, nempe ad quos determinatos actus et volitis istis auxilia eiusmodi reducantur. Quod illustrationes ad actus pertinentes mus est difficultas; mai aut quae ad inspirationes pertinentes ad volitis quae afficientes gratiae dicuntur. Quo ad has triplex sententia. Prima est communior quae eas consistit in affectionibus indeliberatis simplicibus et inefficacibus. 2a est particularis M. Gonzales de Albeda Dominicani quae novissime sequitur Contensonius eiusmodi auxilia ponit in affectionibus indeliberatis aliis, et ab intrinseco efficacibus specialiter a Deo immissis. Ita discurrit affirmans et a nobis discedens sententia parte dissertatione 5. 3a sententia addit annumerare inter auxilia gratiae affectus deliberatos etiam et efficaces virtutum actus. Sic P. Puyyal. cum pluribus quos citat dissertatione 3 sect. et aliis qui eis postea adhaesere.

167. Communissimi sententiae nostrae zelo fit. Illustrationes auxiliares nullius actus opere excludunt statuendum extrahenda: quia supernaturalitas nullius spei eas excludit: ergo nec gratiae illustrationis auxiliaris.- et

coeti eque bene inveniri ipse ut in apprehensione quam in iudicio
et discursu. Coa ex ante dicta e. quod nullus sit ecc.
supernalis qui mediate vel immediate movere non possit ad
actus supernales, et omnes eorum supernalis quamvis movens ad actus super-
naturales gratia illustrationis: siquidem indebita est, et ipse conducens
ad actus salutares ergo gratia illustrationis extenditur ad omnes spe-
cies eorum ita ut nullus eorum excludatur. Probatur antecedens,
quia quod nulli speciei eorum inest repugnans supernatural-
itati, ergo supernalitas nullam speciem eorum excludit. Pro veritate antecedentis
videantur supra assertionibus 47, 55, 60.

168. Patet 2° quia hoc antecedens facto dispensat
ad singulas eorum et in his quae ad apprehensiones quod pertinent
tangitur supernaliter mens hominis ita subito ut tunc se
gerat indeliberata voluntatis affectio; sed ad hanc non est cur
quam magis quam iudicium pulsetur, summa mens in subiecto ipsius
similiter apprehensionibus est ad hanc coeti extenditur
supernalitas illustrationis auxiliantis. Sicut quod fuit indeliberata
mentis affectio se habet in voluntate, ita se habet in
mente apprehensio: ergo si de facto divina inspiratio in ea
affectione consistit, aliqua etiam illustratio consistet in apprehen-
sione. Quo ad cognitiones indicabas naturae nocuit
antecedens: cum naturae nequeant iudicia supernatura, assensus
fidei etiam et credibilitatis iudicium praecedens in aliquas
affectiones credendi et dictamen prudens regulans hos
actus salutares quae semper aut saepe iudicium est: ergo super-
nalitas ad eorum indicabas extenditur. Imo cum ita
hucusque fit, indicium hoc divina a supernalibus potentia quam naturalibus apprehen-
sionibus, ex eorum supernaturali gratia tandem supernalitas apprehensionum.

169. Sed quoad totum discursibus certum deinde est antecedens: nam
in supernalibus versatur frequenter experientia, ut post varios dis-
cursus meditationum, fide aut natura alia supernali subiectos

accendi ad alios bonos virtuosos actus, et illud Davidis: in me-
ditatione mea exardescet ignis, quod ad meditationes et desideria
extenditur etiam supernaturalia, quod hic nullus [illegible] excludit,
et communiter docent theologi contra illustrationes auxilians in actus supernaturales li-
beros, quae per illustrata voluntas motiva excitantia ac movens
non ipse ad amorem boni libere et meritorie. Loquimur autem
indeterminate de his illustrationibus gratiis loquitur de omnibus
de illarum actibus excitantibus nempe adiuvantibus [illegible]

§10 Contra illustrationes apprehensibiles opponitur [illegible]
[illegible] est [illegible] in supernaturali dictamine et motione quae
necessaria ad illum adiuvari et auxiliari. Probatur, quia illustratio
ipso ante [illegible] nando [illegible] non est [illegible]
[illegible] ipsius esse: atque adeo illustratio apprehensiva [illegible]
ta [illegible] et auxiliari potest ad [illegible] deliberatum et meri-
torium. Praeterea [illegible] indeliberata affectio [illegible] voluntas [illegible] movere
[illegible] apprehensio, unde [illegible] esse? [illegible] non
est admittere apprehensiones supernaturales: quod ad [illegible] non [illegible]
[illegible] supernaturalitas nec illustrationis [illegible]. Pro antece-
dente [illegible] astruendi illas esse supernaturales [illegible]
deservivunt, [illegible] hoc nimis probat, [illegible]
[illegible] apprehensiones [illegible] supernaturales [illegible]
[illegible]. Probatur [illegible] quia [illegible]
et [illegible] quae [illegible] in [illegible] non
nos admittere apprehensiones supernaturales. Ad [illegible]
[illegible] ab [illegible] [illegible] non [illegible] est
[illegible] adiuvantis [illegible] hac [illegible]: [illegible] non
[illegible] inclinatio [illegible] motiva [illegible], ut est [illegible]
quia [illegible] se inchoat totius negotii [illegible]:
quae [illegible] supernaturalia sunt, ab apprehensionibus [illegible]
[illegible] se nobis [illegible] ingerere: atque adeo ille [illegible]
[illegible] astruendis supernaturalibus.

171 Ultra illustrationes micabiles oppositas tum in gratia supernatura(li) per hoc tum asserendo virtutes theologicas fidei, spei prudentiae et justitiae: ergo numeranda non sunt inter auxilia gratiae. Pro contra est: quia ad exercitium supernale talium virtutum praecedere debet auxilium supernale: ergo cum exercitium supernale praecedant et indicia sint ea indicia, non licet se gratiis ad illa entrare. Respondetur: quod ... non creant ... indicia fidei gratiae supernale sit et curret ad actus meritorios: ergo ... indicia non habent rationem gratiae auxiliantis. Sicut cum ... negatur et ... posse ... quia enim indicia habent ... indiciata et ob eandem ... ob ... cum omnibus indiciatis ... sic esse ante vero ... ... quod ex ... talia indicia non esse ... auxilia. Cum supponant alia anteriora; sic cum hoc stat quod auxilia sint ad actus meritorios ... et hoc sufficit ad verba ... .

172 ... non cum ... de ... et ... de fide ... quod ... est ... quare ... fidei deservientes ad actiones supernales ac meritorias ... numerantur inter auxilia gratiae. Nec obstat quod ... indicia sint speculativa: tum quia ... ad ... non sint practica, ... tamen ... ad ... videre est apud ... in sua scola ... a ... 317. tum quia in ... non ... titulo ... supernaltas in ... practicis ac in speculativis ... deservientibus. Ut videre ... est apud ... disp. 62 sect. ...

173 ... speculativa indicia, quae proponunt nobis legem et honestatem obiecti, non fuerunt ... a ... quae tamen ... auxilia gratiae, de quibus loquimur; ergo speculativa indicia non sunt vera gratiae auxilia. Pro ...

qa nō ē credend. Pelag. adeo insanus et putaret ign
Ddoctrinae illuminare nos posse sine interius [illegible]. Sive
admisisse per Pelagium [illegible] interiores quas naturalis efficere
solis nostris viribus producerentur, admodum sensibus lege p
doctrinae extrinsecus sonantis. Nos autem cum S. Augustino
dicimus extra unde ea, quas nobis lex et doctrina obti
proponuntur et oportet ad salutem formari in nobis minis
terio Spiritus Sancti et viribus supernaturalibus eliciendis inve
cibus nostris. Haec negavit Pelagius, et gratiam in eis sitam,
illa vero nos admittimus, et gratiam appellamus in rigore dou
tionis quam procedimus.

174 Ultra gratiam discursibus oppones aliqui non est
cur de fo admitti beati sola supernaturali: quo nec gratia dis
cursiva. Item: illustrationes auxilii quae omnium eminenter divinae largi
tatis; si iudicii operis obstat supernaturalis non ē exprimi: cum gra
tiae beati sumensis quo ee non bet illustrationis auxilii. Ad
1 vero cum P. Suarez disp. 6 de Deo nando ait: quod admi
ssis in nobis, et bene admitti, formis supernaturalibus non est
cur eis non beati dclo eiusdem generis. Ad 2 vero nando ma
iorem qua non ē unde beati extra eius doni divinae largitatis
ac beneficii a beati anteriori largitione ac beneficio: quod
hoc in effectibus ipsis naturalis efficacis ad precedentes
illustrationes quae non obstante hac naturali efficacia, gratiae beati
et Dei supernaturalia dona, eo quod gratis supernaturalia et citra debitum
data sint in ordine [illegible] auxilii a nulla anteriori
bonitate. Sectio 1a circa gratiam habitualem divinarum virtutum duplex alia
Sectio

Sectio 1a Circa gratiam habitualem divinarum
virtutum duplex alia
Sectio

175 Sit 1a Sectio: gratia habitualis divinarum virtutum

seu prav affectiones consistit, sed in affectibus indeliberatis simplicibus voluntatis nostrae non efficacibus ab intrinseco. Et omnes ista Abelda l. 2. parte desp. 58. et Contensonius supra citatus. Et omnes ista Bajanos et Jansenistas docentes in sua nota tassa sola charitate infusa habere nos auxilium gratiae [illegible] efficacia [illegible] Sylvius tom. 2 desp. 22 et 24. Suadetur deinde: suavis illa delectatio, quam Deus operatur in nobis sine nobis, et quae Deus inspirat vosti salutaris accessum ad se, est ipse affectus indeliberatus et inefficax; sed gratia inspirationis est ipse suavis ista delectatio quam descripsimus: ergo gratia inspirationis ipse consistit in eo, omni affectibus indeliberatis et inefficacibus. Consequentia bona est, ex ipso [illegible], et haec omnis abunde constat ex [illegible], quos omni cum eruditione adductos invenies a P. Montoya de gratia desp. 20. sect. 2a.

§76. Probatur itaque minor 1o quia suavis illa delectatio procedit ad deliberatum accessum voluntatis nostrae ad Deum: ergo est affectus indeliberatus et inefficax. Probatur consequentia: quia si esset deliberatus, non precederet deliberationem nostram; et si esset ab intrinseco efficax, tolleret libertatem, ut premittimus deinceps. Probatur antecedens auctoritate omnium doctorum ac PP. loquutio, qui dicunt, quod esse in nobis posse nostrae, nec ex nobis esse quod velimus: nam haec locutio soli affectui indeliberato favere potest. 2o quia isti indeliberati simplices et inefficaces applicatores sunt quae infunduntur a Deo nobis sine nobis: ergo suavis illa delectatio est ipsissime affectus indeliberatus simplex et inefficax. Probatur consequentia: quia Deus etiam in donorum infusione accomodare se solet naturis rerum; quare sicut natura incipit a motibus affectibus, sic et [illegible] opera: nam primo proposita [illegible] bonitate [illegible] bene sibi oblati afficitur et complacet circa illud; et deinde deliberate prorumpit in amore et desiderio illius: sic Deus per gratiam primo per simplices affectiones indeliberatas complacencias suspirationes

bene afficit vo. ie cum bin. [illegible] et illustrat. et cogi
tat. sanctas, et deliberate deinde [illegible] prorumpat in ipsi me
ritorios actus ad quos ineuitis illis [illegible] impul
[illegible] ... Hic vo antis e: qd q assurgit in nobis
ante deliberan. actu, aliq e ut in nobis sine nobis
a Deo fiat: et sine nobis delibrate [illegible] assur
gat.

177 Pbtr 2a e a priori: qa ass indeliberat sim
plex et [illegible] ortus ex illustrat. superna e motio sup
nalis ad opus salutare: qo e auxiliu gre. Con. ex anten
te bona videtur: et Utrumque illis [illegible] ad rag gre
auxiliatricis. Ansl. aut, pbtr q ad 1, q vlt. [illegible]
fit motio: q. [illegible] necesit q [illegible] trahimur
et mouemur ad sentiendum aliquo in q [illegible]
voltas go ass ille et indeliberat e motio (ut quidem
[illegible] theologi) q trahimur et mouemur ad
sentiend. aliq [illegible] sup. illustrat. Quo ad 2,
deinde q vlt ass ille [illegible] sup. [illegible]
nam si [illegible] qui ante liberum affectum nali [illegible]
[illegible] in nobis ex illustrat. nali, nalis e: [illegible]
nalis erit qui nali [illegible] procedat in nobis ex
illustrat. superna ut ramus generi radicis.

178 Dsr. q. [illegible] obstaret ut [illegible] gras [illegible]
[illegible] [illegible] ass [illegible] eorum inefficacia, cum
[illegible] eis resistere posit [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible], Innocentius X damnavit anno 53 [illegible]
[illegible] propositiones Jansenii Cornelii [illegible] et in eis hanc
[illegible] interiori gra in statu [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible] damnatae [illegible] [illegible] gre, aliquo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] atq [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Vules sit ex ab utraque p[ar]te necess. quia utraque impacta effic-
tory affectus obstare illis in p[ar]te ut currentis inter auxiliares
gras et proinde tales censendi ss.

179 Haec vero in probe l[ati]a memini delectorys
suavius ut sub hoc noie curares ea [illegible] inter gras
auxiliares as indeliberatas [illegible] tam a me exs-
timo oes has affectibus gras reduci ad [illegible] amoris et
[illegible] cir[ca] [illegible] [illegible] [illegible]
ex [illegible] multi [illegible] expectant [illegible]
[illegible] inde ex [illegible] hac [illegible] auxiliary [illegible]
ai se noe [illegible] [illegible] delectorys generaliter
[illegible] alicumur ad bonum [illegible] noe [illegible]
bonis amandum et timendum [illegible] accersimar
a malo. [illegible] ad [illegible]. Deludit omnia [illegible] in
[illegible] intra [illegible] et [illegible]
[illegible] stare nos [illegible] [illegible]. Atque alludens [illegible]
[illegible] ait cap[ite] [illegible] [illegible]: quis [illegible]
cere aut enarrare possit [illegible] quod [illegible]
Dei animus inducat [illegible].

180 Sit [illegible] [illegible]: gra [illegible] [illegible]
[illegible] stat [illegible] inafectiorum [illegible] sive [illegible]
[illegible] sive [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de gra [illegible] 6. n. 7. [illegible] quia nil obest quominus [illegible]
[illegible] liberi ac delibrati [illegible] [illegible] commoveant,
accendant, et [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] hent [illegible] priores [illegible], [illegible] quae [illegible]
nos [illegible] gre tales. [illegible] ante et hoc
constat [illegible] quia nullus dubitare [illegible] liberos impantes mo-
vere multum et iuvare ad [illegible] [illegible]
ad efectibus et [illegible] charitas ad observandum [illegible]
[illegible] quia [illegible] obstare [illegible] [illegible]

delibratı fint eg efs aliorg auxıorg Gd hoc n̄ obstat

Ut heant vers duplices... ut alterius tuy ad quos deservient ut in fili dixim n 174 ... nil obest ut heant vere aug grg auxiarz ... n̄ initiali ... constare decuit ... sunt a nobis libere ... hunc modo ... ex hoc ... specialissime sint a Deo ... ut descendunt ... et radicantur in ... auxı initiali sint a Deo sine nobis liberè coeffici-entibus illos go.

[18] Denique ... horum effectuum sint vitae efficaces ... aliorum ... ex horum ... vitae ... constare non ... ut gra sint ... ita ... vitae efficacia et ... ut ... liberi ... ita ... a nobis ut nobis ... libere ... vitae efficaces ... vitae ... efficacia ... liberi ... eadem ... libere ... libere evadunt ... ut ... defendit ... Munesia ... libere et ... Et ... modo ... auxiorum vitae efficacium ... ad plenum integra ... in quibus egregie aliqua virtutum opera ... vitae efficacia auxi-cum grae: Ut ... 16 de gra et libero arbitrio ait de Deo: ... faciat ut faciamus ... vires efficacissimas volunt. Et ... de ... et gra ... de hoc ait: acceperat posse, si vellet. ... velle et posse esse ... vires efficacissimas, et hoc posse ... in ...

... auxia grae, quae in ... deliberatis et

strice efficaciter et alios assistant. §º 2. refutatur M. Gonzalez de Albelda

§º 2ª. Refutatur M. Gonzalez de Albelda.

182 Ponit ut ipse auxilia gratiae in tribus voluntatis indeliberatis stricte tamen efficacibus ... singulariter explicat. Primo dicendo eiusmodi auxilia indeliberata et efficacia stricte desumi valent ab effectu deliberato, ad quem movent, cum ... natura ... tempore antecedere; ipso secundo ... quod tunc venit ... seu ... stare ... indeliberatos. ... dicendo, eum effectum indeliberatum ... a deliberato, superaddito ... stricte ... ab ipso physice, resultante cum ... transit a ... de indeliberato ad deliberatum. Sic ... Albelda volens traducere ad qualitates vitales efficacia stricte ... reliqui ponunt in qualitatibus ... Ego autem breviter refutando utrumque ... ad ... auxilia gratiae ... ... amplius roborabo.

183 Contra ... infero quod in hoc ... operandi ... bene ... ad eiusmodi auxilia indeliberata et stricte efficacia ... vitalia ... bene ... indeliberata et efficacia ... ex antecedente, et hoc suadetur quia eiusmodi auxilia ... vitalia equiparantur ... physice praedeterminantibus ... ista ... posse ... et ... impediri a ... bene ... liberi. ... ad auxilia ... vitalia physice praedeterminantia ... Albelda ... nec bene ... ex ... libertatis ...

neri subsequuti ad auxa vitalia indeterminata, potius efficacia
esse quod vitalitas auxiliorum eorum nec pendeat ex pendentia
in sui exa a nostro libero, nec ea reddat compatibilia cum
ratione esse seu actus ad quos movent ut fatetur Arnelda:
ergo vitalia sunt, et efficiunt ut medius ... cum
libertate esse subsequuti quam alia auxilia non vitalia ad actus
efficacia quae defendit Auctor.

184 Insurgo 2º ex P. Alrunciesa hic disp.
sect. 3 n. 14: quod auxilium efficiens ut cum volere per ipsos ele
vata efficit actus deliberatus salutares ad quos in sa. M
velitas physice concurrit, ergo ipsi actus possunt coexere debet:
ergo eiusmodi auxilium nec potest adstrui ut tempore praecedens
esse suum, nec prius eo secundo. Ad hoc respondet et ista con
probatur: quod primus quis actus physice concurrit et influit in
esse, physice exit, nec potest compossibiliter sustineri:
sed sic existendo, necessario coexistit effectui: siquidem exit physice, actus
porti ab ipso efectu, seu actus iste fuit physice exit: quae de
mulitas in existendo et necessario coexa. Ergo actus de
liberato ac salutari, ad quem efficit auxilium et in quem physice
influit, coexere physice debet. Hinc autem probata 2ª con
est et ad hoc probat: quod debet coexere efectui, non potest physice
praecessisse ad ipsum, neque eius tempore praecedere, ut eum esse.
Probatur insuper quod ad hoc quod non fuit prius, eo secundo, cui
physice coexistit, et coexere debet: alioquin et physice
coexeret, et fuit prius physice, quod est manifesta chimae
ra: sed auxilium ut videmus, debet physice coexere efectui
secundo: ad ipsum ergo ea secundo, nec prius fuit, nec antea
fuit auxilium: ac proinde nequit adstrui hoc secundo modo.

185 Insurgo 3º quod non est cur ita adstruatur
auxilium dum quo ut ei non possit prompte exere vo
luntas in eodem secundo instanti quo illud habeat: hoc enim aliis causis

pcedit et n̄ ē aut negeri valti instructe auxio dine
gre: P id ipsi recurit ex 1o thō operandi mō qui sequeret
Alvelda: sequeretur auxy sui impole ē ex indifia rois que
nario pcedit ipsi debet adre, et facit q auxy depre
pcedat ipsi ipsi qd sequi n̄ ē pte ly isto operandi mō. In
surgo 1o: qd sequeretur auxy deservire tui saluari delibera
to et sub n̄ deservire: deservire, qd ita supponit; n̄ deservire,
qd pit ipsa delibere pseunde qd impladoriz ē mg iste ope
randi et adstruendi auxia dine gre, indelibrata vit et ab
strico efacia, ut mtalia sunt.

186. Itra 2 mg que ex Alvelda inconsurg
insurgo edig sic: auxy est ad ex libere misericordie gy
ee ut ipsy prey; sequitur ut ipse Alvelda influit ptice
in sui esse et hoc ipsy eet in hoc 2o mō; sequitur auxy
et ly ad que ē auxy. si entaue ids; et nil prey ē sui ipsy,
qd et sub ē ly iste mg adstruedi auxia dine gre. Nec
valet replicare, auxy in hoc edig mō ee prey ly
ut libere qd eadt ipsy liberas a qd despendi ipsa entas
ly. Itra eis ē f: qd mg iste libertas causatg ptice ab
ipsi auxiliari indelibrato l, ē aliqd ptens ad edy l, aliqd
ptiens ad vote l, ad strans sui ipsa; pd nal hoy,
ipsitieri pe qd chimeriz ē mg iste libertas caadi ptice
a tali auxiari ipsi, et ipsi sugadig: et caeti sic
ut ly et chimeriz ē iste ly mg operandi circa auxilia
gre.

187. Arbo mire qd ad ly pte: qd mg libertas iste
neri, ad edy nil abici ex pte q infra indiffera
rig, ad qd indelibrare sentiati antea voltas, preiemiodi
ipsy et auxy, pd hec indifia indiffy mine caadi ptice
et pdicta ipsi: sequitur nec ab ipsa caadi cog que antea
alicebat ly, nec aliqua 2a qde, demo adqerai et retrahat.

in quam dicendo ea intrinsece consistit: neque sic esse mande ... ò: ... deseruientes liberatis utris liberatio caeri ... et quantum contra ... consequentis resultantis a ... operibus affectibus indeliberatis, ... : quod ... libertas ... pertineat ad idem, non eadem ... ac affectu auxiliari et indeliberato quam adstruit ... .

§ 145. Quo ad ... deinde eadem ... quod ... libertas ... ad ... voluntatis et eadem ... a praedicto auxiliari actu indeliberato, aut est alia ... qua voluntas ... deliberate volens, et hoc non, quia ... iste ... actus deliberatus est; et non transiret idem ... actus de indeliberato in deliberatum ... ... est ... modale resultans ... passio ab ... actu et afficiens illum ... : quae ... vocari ... ... quod modale resultans ... passio ab ente et illud afficiens ... est ... hoc ... primo: quia ... adstruitur ... praedicti actus ex praedicto modo seu deliberare eiusdem circa idem obiectum: 2°: quia ... connexione ... , ... non ... ... voluntatis ... afficiatur quo ad idem obiectum: sequitur ... entitate ... ... a ... voluntatis ... , ... affectio quo ad idem obiectum eadem entitate affectione ac antea; et ... libertas resultans ex actu auxiliari nullam ... aut intrinsece constat ... ... et ... quo ad idem obiectum quod ... libertas ... ab ipso ... resultans ex actu auxiliari ab eo ... ... voluntatis et ... ... et ... ... eadem ... ... ad ... .

§ 146. ... est 1°: quod ... et ... requirunt ... quam auxilians ... ... salutaribus ... ...

constitutiq ad conn.. entatis et subsistentia: ergo extra, contra communem
vel, experimentis ab Alberda, dum dixit, gratia auxiliante non requi
vi sed prius connotatis et subsistentia illorum (?) solius mei ipsius liber
tis. Contra est: ergo hinc etiam sequitur aut non posse voluntatem
convertere gratia auxiliatrice efficaci in eodem instante ipso talis
instructi quo irremediabiliter ordinaretur; aut posse esse eum in quo
illo momento actus potest esse, sub libertate et indifferentia variata et li
ber. et transiens ab uno ad aliud statum: quod tam alienum est
a bona Philosophia et tot chimeris scatet, ut dispendium potius
inane dementiae dici mereatur. Sed diluuntur quae obstant &
et de delectatione.

§us 3us.

Diluuntur quae obstant de delectatione

170 Contra de delectatione omnes ex Alberda 1o: affectio
indeliberata simplex et non est ab intrinseco, et naturaliter; sequentes naturalis
consequitur ad propositionem obiecti: ergo habere nequeunt rationem gratiae auxiliantis,
quae naturam supernaturalis est. 2o: quia eiusmodi affectio est omnis
(?) ab homine efficaci deliberato: ergo non habet rationem gratiae qu..
(?): cum nullum prius sit omnino ipsius effectus. Secundo ad
hominem, inhaerendo animis et dispositio ipsius eius adiunctis: naturaliter conse
quitur ad naturalem propositionem obiecti, non: ad supernaturalem ordo. Itaque
pro illa indeliberata et simplex affectus, quae gratia auxilia
ris asseritur a nobis non subsequitur ad propriam obiecti propositionem,
sed ad eam detrahe quae illustratio supernaturalis sit, et auxiliu
dum extensum ad illud. Sive ergo cum supernaturalis habenda sit ea
affectio, erit fundatum ipsius, ex quo excluderentur a ratione gratiae
auxiliatricis. Nec quia dixi hanc indeliberatam affectionem na
turaliter consequi ad illustrationem illam, arguas naturaliter esse: quia hic
naturaliter convertitur cum eo hic naturaliter, et hic habente naturam
quorum verificatio invenitur posse inter extrema supernaturalia.

Ad 2. dico ante negos de preceptis eius ex dictis n. 170: nam quando
prius adesset effectu, aut semper esset actus eius, vel interesset
prius partiale n. fit effectus ille.

191 Replicabis tamen contra solutionem 1.ª: complexus illustrationes etiam supernales, proponentes ut bonum observationes preceptorum vel audiendi sacrum, aut subveniendi extreme
indigenti, et pariter affectionis indeliberate qua voluntas simpliciter complaceat in bonitate illa proposita, non reddit voluntatem
naturaliter simpliciter potentem ad observationem talis precepti; sed a lex
data pariter auxiliaris seu aliquid eius aliquo haec, et saluta
one quo voluntas naturaliter non reddit simpliciter potentem ad illud, quod adhuc
vel complexo illo non invenitur eo auxiliatis pariter ad observationem
talis precepti. sed hoc aliunde provenire nequit quam a defectu
efficacitatis affectionis illius indeliberate: cum complexus adesse supponatur: quod est adstruenda est cum Albelda affectio indeliberata et ab intrinseco efficax quam communiter generatur cum efficax supernali nequit esse supernalis. Est asserenda est naturalis etiam
ea affectio indeliberata et similiter quae subsequatur ad
complexionem obiectum etiam per illustrationes supernales facta.

192 Mirum satis inepta est causa inde illata
satis urgere videntur ex discursu premisso in quo causa
bene deduceretur ex premissis, quarum minor certa nobis
est: atque adeo sola maior est probanda. Probatur itaque ex doctrina
Augustini de dono perseverantie ubi ait: aut quod vult facere Dei mandatum, et non potest, iam quidem habet voluntatem bonam, sed adhuc parvam et invalidam: poterit autem cum magnam habuerit et robustam. Ecce ex
Augustino habemus affectionem indeliberatam simplicem qua homo vult
observare preceptum, seu complacet simpliciter in illo non posse illum adimplere
quia est ea affectio est voluntas bona scilicet, est tamen parva et invalida
quod est ait Augustinus per totam aliam intrinseca, quae sit magna et
robusta, erit simpliciter potens ad eiusmodi observationem. Sed hec magis

na ~~et~~ robusta afectio qui est alia quam est ab intrinseco quo hac
constitui hoc potens ad observandum praeceptum: et cedi hoc
agnosci debet sequendo et augeri deo patrem.

193 Ideo in isto desiderio maiori: complexum
aliquorum affectus indolis ac sufficit in cedit volu
ntas sufficienter potente ad observandum praecepta solo tamen intrinseco
liberate observandis non maius: tamen extrinseco afacere impo
sito observandi pro maius: et ad maiorem dico quod quilibet augeri
ratione gratiae dare debere voluntati actu sunt ad esse salutare
quo voluntas de se omnibus suis relicta non habet: non aut
esse de ratione gratiae auxiliantis quae det complexum posse: adequa
te solus illustrans sufficientis etiam complente ulteriores passiones
audiendi faciendi et bonus est estat voluntas complete posse
ad illud: quod non dicemus se quod est de ratione gratiae auxiliantis quae
elevet voluntatem ad esse salutare, ut illud ad hunc effectum
posse, quod adequate non habeat; quod autem hoc posse sufficit
a gratia sit complexum et totale, aut insufficienter est quod
tale, non convenit ex sola ratione gratiae auxiliantis, sed ex
ratione gratiae adequate aut inadequate etiam ponendo et
eius. Sed deinde ista diminuenda est eadem distinctio quae
in exemplo, explicando sufficienter dictum et mentis D. Aug. nos
satis obiecti.

194 Itaque ex praeceptis aliqua sunt solo intrinseco tamen
voluntatis adimplebilia, ut praeceptum prohibens diligendi Deum super
omnia, et alia non concupiscendi bona aliena; alia vero
sunt quae tamen etiam extrinseco adimplebilia sunt a nobis huius
modi sunt praecepta in exemplis adducta audiendi sacrum et
subveniendi extrinseco indigenti. Hac distinctione praemissa, Aug.
colliga de posse intrinseco ad observandum praeceptorum non generali
ratione cum ab hanc [illegible] sit [illegible] et
quod intrinseco [illegible] impensis illius donec ille accedat,

n.º in hoc magna illa ꝯ vaidra voltas q̄ hoc
grā. huj reddit peny ad observāg taly ꝑ pꝛoy.
Stor autē hoc posse observare pcepta ipsa
precent, facile particulari, ab actu intrino efaci. fit posse grē
pure pficientis, an grē adiuvantis ꝯ ꝯmitantis
decendis postea dignosceri.

195 Ergo au. de pceptis sup ꝯeris dico ipsis
illis dari a nobis altra exgua obtor, alium sicut
naturaly ee q talis acumet ad ꝯtis dinq. ut plesset
ꝯ expecter volūt ntrā, illis q valeat adiuvare, ac si
fieret aiuvet ad illis delinaq, ꝯ q supnales opꝯ dic
ta pcepta q a implebilia reddit ab tu alio externo.
Iing q ag ꝯ intrino. qui in observāg pceptorum
... ꝯ ipsam efficiter alios externos. hec ꝯ pcet
... sufficens posse grē ficientis ꝯ excitantis ipsis
illis itrīce insufficit quinad hoc nese fit q afectio
in ... que ... ꝯ talis ... ꝯ ...
itrico q. ... ꝯ liberatos suppstos. unde no mirg
subsurditꝯ ꝯ eorꝯ ex ea ...

196 Ibra ... ꝯ ... obcessic: grāx
auxiliary dari ad ponendy in re aliqua detraty efica
ad sub ꝯfuncto hunc ꝯ illy, ꝯ hunc detrāde, scilicet
in liberati ꝯ supnaly qui itrīce inefficas sunt, nequ
unt dari ad hunc ... efica in re ponend ...
ꝯ, illy: ex hoc sonet ... , que admittitur
a ... in eximos afectiby ꝯ in ... nequit
ꝯ grē auxiliaris. ... mirg ꝯ ipsos eis, que
nascitur ex prava illiga doctrinā ntrē: ꝯ infra in
Itrīa q tricimq auxiliis grē sufficiens ... in ordine
ad hanc ꝯ illā opꝯ ... voltis ntre, ꝯ in ord
ad hanc detrāde, ꝯ itrīca tam capacite ꝯ ma

necant sine esu seu operanti cum carere talis operis.

197 Occasione huius doctrinae insurgunt studiis et obiicis contra eos dicentes: quod nos auxilia gratiae etiam instruant voluntatem in ordine ad esse salutarem. Et utrumque inspecta operatio sint cum tibi nunc [illegible] etiam operatio quod gratiae inveniunt in tribus deliberatis etiam efficacibus quae aliquos: cum ea operatio sit independens, et efficacia sunt contra [illegible] cum eiusmodi tribus quod illorum carentes ergo sadire in tribus deliberatis etiam efficacibus necessario sine independentia posita a nobis. Et gratiae auxiliantis illo depositio mali: auxilia gratiae posita sed mali alia non habent: auxilia gratiae pure sufficientia, et pure excitantia sed mali; auxilia gratiae excitantis sunt et adiuvantis non mali: et ista mere depositio contra ergo in tribus deliberatis et etiam efficacibus quae aliquos sive internos sive externos, necessario sine independentia posita a nobis non gratiae auxiliantis pure sufficientis aut pure excitantis sed contra gratiae auxiliantis excitantis sunt et adiuvantis illo contra.

198 Itaque quod nos cum scola nostra tuemur auxiliis gratiae etiam consistit et quod cum tamen ea ad quae dantur, de ipsis auxiliis loquimur quod sit gratiae pure sufficientis et pure excitantis quae nihilominus operationes exspectant non vocis: et ad hoc quod auxiliorum reddunt auxilia gratiae quae ponimus in affectibus sive deliberatis sive indeliberatis etiam inefficacibus de quibus loquebamur n. 196. Loquor non de affectibus etiam efficacibus, sunt enim secundum etiam efficacia quo ad victoriam [illegible]: ita enim non ponimus [illegible] [illegible] cum eorumdem nostri; sed non econtrario ponimus enim non gratiae auxiliantis quae hoc non reducit ad gratiae pure sufficientis

aut pure excitando et vocando, [illegible] in [illegible] excitantis sub et commovendis et ad hoc gratiae, quibus reducimus actus illos [illegible], quos nos efficienter movent ad [illegible] salutares.

199 Intelliges [illegible] et vigeo: [illegible] liberatus esse tollere liberis tui impedimento, [illegible] auxilia gratiae non tollunt liberis [illegible] ad quae movent: [illegible] movent ad [illegible] qui meritorie, qui [illegible] sit requirere libertatis [illegible] ponere nequeunt in [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] alios. [illegible] [illegible] [illegible] efficere impedimentis ab actu [illegible] non evadere [illegible] mea de liberis [illegible] [illegible] sentire velis, [illegible] impedimentis tolle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auxilia in [illegible] [illegible] tollere [illegible] [illegible] sufficiens ad meritum, cui libertas mediata sufficit.

200 [illegible] [illegible] [illegible] se, cognoscere velis [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] non esse et ingessisse sequitur [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] esse libere ponibile et amobibile non tollit [illegible] ad esse [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse libera [illegible] est, et ponitur [illegible] libere: atque adeo eam [illegible] [illegible] et esse [illegible], [illegible] antecedat [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] non [illegible], nec [illegible] ante ad illud. [illegible] [illegible] opinionem [illegible] [illegible] [illegible] in neutra [illegible] [illegible] libertas mediata, [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auxilia in [illegible] [illegible] de libertatis.

201 [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] et meritorii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] auxilia gratiae. [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] moveat, [illegible] esse [illegible] [illegible]

hus in q. volitas sistat; sed auxiliu vehemens tendit ad aliud:
quo actq deliratq non e auxiliu. Procedit etiam argum. pars
contra 3m deleg, qui ipse ponit auxilia gratiae in affectibus
efficacibus aut inefficacibus, sed ut ea ponit in actibus indeliberatis. Ad 2m quod vero ipse ante, quando cog. q. bene ge
actus supernaturalis deliratus ee fructus unius gratiae, et semen alterius:
q in malitia convenit, et in supernalibus instanti: nam
inspirationi non obstat q fructus sit illustrandis gratiae, ut gratia et
auxiliu sit ea actus supernaturalis seu salutaris ad quos inspirat et movet: unde non e mar ob malos q iaceti
ng plures actus, qui nata fra respicit ad aliud, et
inepti ey eis.

Dod. Ex his colliges duo colliges ex Suar. l. 3 et aliis
in scola societatis admitti aliq auxilioru qui ab intrinseco
efficacia; sine fundatio taen. distinctis et controversiis scolasticis
contra thulog: na nos non admittimus eiusmodi auxilia tam
ma na ad te salutares; nec ita ut materia in scientia
a nostro arbitrio; sed vo illa s: non actus deliberatos actus
ee dicendos auxilia gratiae, sed eos qui movent voluntatem
ad alios. Unde lt actus, q. supernaturales gratia dei, et dona
dei sint, ut vocat ea Tridentinum sess. 6 cap. 16 in his verba: voluit (deus videlicet) ee merita quae ipsius sunt dona: non
taen actus sunt auxilia gratiae: q. hic relative dicuntur. Sed an insperatio sit beneficium morale etiam ab illustratione distinctum

Q. 3a An beneficium morale etiam ab illustratione distinctum inspiratio sit?

Dod. Ipse titulus supponit gratiam illustrationis et
inspirationis distinctae inter se distingui: cum servent inter se ordinem
causae et effectus; et illustratio aliunde sit ratio ortus inspirationis volentis.

Ergo reducitur ad instinctos morales utriusque gratiae: an vero insp
iratio naturae subsequatur ad illustres, unde qui definiat ea
dictus moraliter [illegible] sub quo triplex e opinandi modus apud
P. Ripalda disp. 100 sect. 6. Prima est Granuciis negantis dis
tinctos morales inter praedictas gratias. 2a est P. Granado asseren
tis extra distinctos instinctos. 3a est multiplex media, quae
uno modo sequitur Fortalez de Albelda alias P. Ripal
et alio P. Aranda disp. 51 sect. 3a. Cui parte [illegible]
catur praecedenti adhaerere [illegible]. Cui opposite igitur.

104 Prima ratio pro illo: voluntas illustratione
supernaturali praeventa, natura afficitur in obiectum simplici
complacentia et displicentia [illegible] qualitas illustrantis. Adverte hoc ul
timo: quia cum illustrationes non proponant bonum amplectendum
vel malum fugiendum: qualis illa fuerint, erit etiam actus
simplex et complacentia in bono et displicentia in malo, quem
naturae subsequi ad illustres asserimus; non descendendo tunc
in [illegible] utrum an expressa actus simplex naturalis sit,
an vero supernaturalis. Suadetur: pro illo: quia sicut voluntas ex natura
rei non eliceret nisi [illegible] a [illegible]; ita nec
voluntas procedit ad electionem nisi [illegible] simplici a
[illegible] iste actus [illegible] ex natura rei
[illegible] foret electio: ergo naturalis est, et natura ex illus
tratione praecedente subsequitur.

105 Firmatur haec veritas experientia deducti
a P. Aranda. Prima sit quod experimur multoties ante quam delibe
ratio et electio accedat, aliquo [illegible] vehe
menter inclinare ad amplexandum [illegible] malum et
adversamur [illegible] inclinatio [illegible] tunc libera non e
est; nec est [illegible]: hanc eius et [illegible]
[illegible] ex malo sine [illegible] inclinatione ex
[illegible] actus praedicti: ergo est natura [illegible] et simplex affectus

narie in nobis insurgens, dum sovenimus illustrae sub. vali. Ita expra est quod sentimus plerumque etiam post deliberationem aliquando quasi descerpi animum in opposita; sed iste ... spuere nequit nisi ex simplicitate ex ipsa ... nario subsequente; ergo ... nario ... illustrae ... bi sovenimus.

206 Firmatur ... a parte ... coq. ... turpis delectalis ... in ... simplici ... ex coq. ... in ... boni ad ... in ... mali ad ... aud ... ad ... in me ... hec verba ... Trident ... apud ... 97.

207 Firmatur ... a dextra ... cogitatione boni ... subsequitur simplex ... in ... ex ... advertentia plene: ergo ... subsequitur nario ex cogitatione boni ... accedat advertentia plenitudo ... advertentia ... voluntas ... ad extremum oppositi ... affectus: ergo ... nario subsequitur ... cogitatione ... advertentia ... difficultas ... voluntas ... nec ... simplex, nec ... in opposita voluntas ... simplici ... per ... reperimus, ut ... ex ... illatis in 205: ergo ... advertentiae ...

supp.e ası ex na. rei subat. volu. ad unas. pte de
vias. nec altri efficit obstat. ppe necess. adverti.
se poni in pte volu. electio, et inde quod
efficit obiec. pe utrumq. eleg. extremo: ergo supp.
ası non manet in pte volu. pp. necess. advertn.

208 Qd dato cu eade A. fid.: volu. [illegible]
trie supnali. pvenia, ex natura rei non efficit natura
simplic. complacen. [illegible] supnali. [illegible]
et sequimur [illegible] complacen. in bono [illegible]
[illegible] volu. pvenia illustrac. supnali. allicien.
ad bonu, ex natura rei afficerit [illegible]
[illegible] complacen. supnali, quatu pp tale illu
strac. volu. supnaliter applicatur eet volu.
[illegible] supnali. sit, non [illegible]
quemlibet voltas ex natura rei naliter [illegible]
ut pt in igne, qui sel supnaliter etiam, appli
catus passo, naliter exinde [illegible]: sed vol
tas pvenia illustrac. supnali allicien. ad
bonu, ex natura rei non afficitur natura compla
cen. simplic. ac supnali. circa ide bonu. Pro maior
e: qd sit ignis de se e determinat. ad [illegible]
[illegible] sit [illegible] applicari: eta e voltas de
se determinate ad [illegible] seu complacen. simplic.
de bono sibi sufficien. proposita seu applicato:
ergo si aliqua [illegible] manet ut voltas pvenia illu
strac. supnali, ex natura rei natura afficiatur
simplici complacen. supnali boni propositi, maxe
eet qd tale bonu eet supnaliter applicatu
volu. pp [illegible] illustrac., sed hoc non [illegible],
ut pt ex [illegible] [illegible] adductis, et [illegible]
[illegible] ex hoc sequi ergo.

209. Suadetur 2º probo: quia illustratio supernaturalis non minus
ornatur et vires eius naturales ... si opportere ...
quibusvis specierum supernaturales illustrare, licet ipsae vestra quantitate
illustres: quod tamen efficit ex natura rei quod adhuc sic opportunitas ex
natura rei non efficit, ergo etiam supernaturalis. Suadetur hoc ultimo
ratione: quia voluntas naturalis operans operatur ...: et se naturalis
operatur, se tota infundit in operationem naturalem; ergo adhuc operans
sic illustratione supernaturali operatur naturalis est; sed natura rei operatur
... quod ex natura rei naturaliter operatur: ergo ... non est
naturalis actus simpliciter supernaturalis.

210. Ostenditur 3º quia est operatio duplex principij,
quorum una sit supernaturalis, quem ... ipso ... sit super-
naturalis: quod ... etiam voluntas supernaturaliter ... quem
eo ... beat amare supernaturaliter. Tunc patitur est solvendo
... a praecedentibus ... in actu decurrente
... amare. Ans autem patet in ... duarum ...
... quarum una ... alia ... certa supernaturalis
... a priori quia ... voluntas naturalis efficit
... in ipsa potestate ad ...
... supernaturalis non eo ipso ... in ...
... ad ... supernaturalem ... ad naturalem: quod adhuc
opportunitas illustrare supernaturaliter ... naturalis actus simpliciter
supernaturalis. Conclusio ... est ... ante, sic ostenditur; ostenditur autem quo-
... quia illustratio supernaturalis ... de se sufficientem
ad ... naturale bonum ... ostenditur ... infusio
... quia ... qui ex dona ... lux ...
... credendum eam ipso ... potestate ad amandum
... omnia Deus.

211. Sit 3º probo: attento fine quem Deus in-
tendit ... illustratione supernaturali, suadetur ad
eum sequitur supernaturalis ... suadetur: quia ...

[illegible] electio extra mentem: et cum illustres
infundit, ut sic illuminet et moveat volunt. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
se ad electionem mentem [illegible] [illegible] [illegible]
supernaturalis simplex [illegible] [illegible] subsequitur [illegible]
[illegible] attento fine quem Deus intendit dum illustres in-
fundit. Ratio minoris desumitur a parte electionis [illegible]
quae generaliter loquendo exigit efficacem [illegible] ergo est
electio supernaturalis supernaturali efficaciae. Unde colligitur a
attento praedicto fine inseparabilem generaliter esse a divina illustratione
et elevare eius [illegible] [illegible] voluntatis eius elevare ut supponit a[illegible]
[illegible] quae bona sunt [illegible] facienda sunt aut fieri [illegible] supernaturalis
electio quam a Deo intenderet. Ex his tribus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] decisione.

Dices: sit [illegible] 4 [illegible]: attenta natura [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] moraliter loquendo, [illegible] ac illustres
[illegible] fine attento [illegible] [illegible] illustres [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Cardinalis Sphorcia cap. 4 n. 12. Ratio 1a est [illegible]
[illegible] [illegible] ut infirmans [illegible] [illegible]
[illegible] infirmans [illegible] eius. Ratio 2a [illegible] [illegible]
desumitur ex 2a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex illustrate supernaturalis affectio: [illegible] sequatur [illegible]
novus [illegible]: et cum [illegible] a [illegible] eius moraliter. Pro [illegible]
[illegible] desumitur [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] attento fine infun-
dendi illustres, ex natura talis finis [illegible] generaliter
sequitur elevatio voluntatis ut [illegible] affectus simplex [illegible] [illegible]
attento hoc fine, [illegible] ad illustres sequatur inspiratio, [illegible]
[illegible] novus favor [illegible] [illegible] moraliter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

§. 1.ª Respondetur obiectionibus.

213 Itra hq dices 1.º simplices actus et inefaces displacens poss ee peccam: go et poss ee liberi: sequ. sine libertate stare necunt peccy. Cons bona est, et anteced. in delectationibus morosis de re venerea: in actu simplici delectationis, q. peccaricatus est demon, et aliis similibus: go similiter hi ee poss liberi, et libere sequi ad obiectum appositum sive male sive supernale, sy est ad illustrem male aut supernam, q. obiy propositi, sequi narra affectiones simplices volus. simplex: et q. intendat sl. dicto. Resp. distinguo ant. simplices actus, quis tendant in rem boni vel mali in sua speciem sub circunstantia libertatis et exp., et non sunt affectiones ex ipsis boni vel mali ex eius causas inefaces desideriis, possunt ee peccaa, concedo ant.: et in eode su sa cons. qui tendant in sub boni vel mali speciem at aliam prius circumstantiam libertatis et exp., poss ee peccam, et caets libertas, sub sequo: poss ee pro illa ... et liberi immediate, et in se ne ant.; me diate et in alio volunt. actu et, posito q. adsit cognitioner in de tales actus oriunt vel intrancam, q. poen ut distrahat et a me veat illy ab origine taly delectationis. Sed ant. et in eade sa cons. et ne deinde ..., q. ... dicto, sequitur de affectionibus simplicibus et inefacibus, qui in re boni ..., vel illustres ..., qui tendant simplex a quacunq. alia circunstantia libertatis et exp. taly boni, et hi in se libere in se, conar.

214 Dices 2.º: non sequitur ex natura rei displicentia in malo ex cog.e ipsius: go nec ex cog.e boni sequitur ex natura rei simplex complacentia in illo. Cons. bona est a parte: q.a non est maior ra ... ... Probr. vero ant.: q. si ex cog.e mali sequi ret ex natura rei in nobis simplex displicentia in malo, utraque affectu simplex ... sit in bono, et displicentia in malo

sequeretur ex natura rei in nobis dum fruimur illustratione supernaturali

siquidem tunc instruimur eo quod sufficit ad libertatem stante qua possumus

tendere bonum sub et malo quod est: ergo utrumque ast sequitur ex natura

rei non ordine dicendum: ergo non sequitur ex natura rei [illegible] desistere

[illegible] in malo [illegible] ipsius. Nec mando [illegible] ad cuius [illegible]

[illegible] nare cum fundo adiuncto, nec [illegible] quod non video unde afec-

tiones a nobis [illegible], non possint aut non beant ex natura rei

iungi sub eadem illustratione.

Ad 5. Contra [illegible] obiicies: [illegible] ex vi

illustrationis supernaturalis [illegible] supernaturalis: ergo hic ex natura

rei [illegible] et [illegible] sub illustratione supernaturali

[illegible] voluntas afficitur ex natura rei [illegible]

[illegible] aut [illegible] aut [illegible]

[illegible] aut [illegible] [illegible] aut [illegible]

sit tali [illegible] ergo [illegible] et [illegible] dicendo ea

[illegible], [illegible] adiuncto: quod sola illustratione [illegible]

et applicatio [illegible] non est sufficiens

[illegible] [illegible] in [illegible]

[illegible]

Ad 6. [illegible] voluntas supernaturali illustratione [illegible]

[illegible] ad [illegible]

seu [illegible] supernaturaliter afficiatur: ergo ad [illegible]

[illegible] supernaturali: ergo [illegible]

[illegible] sequitur in voluntate [illegible] supernaturalis

[illegible] ex natura rei sequitur in voluntate

[illegible] ad quae [illegible] illustrationes. Facilis est solutio

[illegible] sub [illegible] actibus in [illegible]

[illegible] eius [illegible] eiusmodi. Item

hic decidere nolo, [illegible] ad [illegible] actibus

[illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] occurrere [illegible] solutionem.

218 Argumento tamen 2° [illegible] expositio [illegible] conventio illustrationi supernaturalis et naturalis; [illegible] in [illegible] concurrendo active ad [illegible] [illegible] in sua [illegible] supernaturalis [illegible] fortiori [illegible] in [illegible] supernaturali [illegible] concurrit active ac [illegible] naturali in [illegible] naturali [illegible] [illegible] concurrit. [illegible] ex hac [illegible], ex [illegible] conveniunt valde: nam illustratio [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] ad supernaturalis [illegible] supernaturalis [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] in ordine ad naturales [illegible] [illegible] [illegible] tamen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supernaturalis [illegible] indiget [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supernaturalis [illegible] [illegible] ordine ad [illegible] supernaturales [illegible] [illegible] [illegible] elevare [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]. Et hinc,

219 [illegible] [illegible] [illegible] supernaturalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], elevare illa [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] illustratio supernaturalis [illegible] concurrant [illegible] active in [illegible] [illegible] tamen [illegible] omnium [illegible] [illegible] adimpleto, et [illegible] [illegible] elevant ad supernaturalis [illegible]: [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] et illustrati [illegible] in specie supernaturali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad naturali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

illi fit grātia quātis ex pte Dei. deficit adhuc + ponit
ex [illegible] 2° in statu infusa volū dei natus
et adest illustrao: tunc eḡ et voluntas habeat grad ex pte
[illegible] nunc requirit ad supernales amandū ex ḡra
[illegible] supernali illustrat nē ad id alīā potentiā: quae
[illegible] vir ē voluntas in moraliū operatione ad ips [illegible]
[illegible].

118. 3° arguit: repugnat pona elevata n̄ volitā: ergo et
repugnat pona elevata supernalis, quae n̄ sit etiā supernalis volitā.
Pr. voluntas [illegible] supernali illustrare, si hanc reddit supernalis
natural elevata: ergo et supernalis volitā reddat [illegible]
ergo eadē justitia supernalis, quae elevat [illegible]
[illegible] supernalis elevare [illegible] supernalis [illegible]
ē caeteris operet eā n̄ sola in ordine mere moraliū, seu
potentiā [illegible] in actione [illegible] in re
spē [illegible] seu potentiā acte amare, seu elicere affe
ctū supernalē. Ad hoc argū, q̄ justitia [illegible]
[illegible] posset ex [illegible] opinione [illegible] sic ex ergo
[illegible] amari, ē [illegible]. Sed nolo hac via incedere,
sed aliter [illegible] repugnare [illegible]: ergo repugnat pona in-
telleva supernalis, hoc ē elevabiliter supernalis [illegible],
quin sit supernalis volum, hoc ē, elevabiliter supernalis
amet Deū [illegible]: q̄ hoc firmū ē q̄ [illegible] ex [illegible]
ergo ē repugnat pona elevata supernalis, hoc ē, elevata ut super
nalis [illegible], quin n̄ sit elevata, [illegible] supernalis
natural amet Deo [illegible]: q̄ [illegible]
exemplis allatis [illegible] attenti [illegible]
substantia, ē [illegible] ultima cu secunda adjuncta.

119. 4° arguit: voluntas ex [illegible] supernale [illegible]
elevata [illegible] n̄ ē supernalis [illegible] aliqua su
pernalis [illegible]

diget a supernalle: quod volitas sequentia illustres supernali
in accessu ang. Vtitur nati se proporz ac meio vorum
supernali. Confirmatur: quod supernales illustrae mediat in afsigno
infortiat: quod extremam vero supernale afsig inducit. Confirmatur:
quod tu supernalis mouere in ye ad tu tiale: quod vuec illas
trao supernalis ad afectiones naturales. Cum tota vox ante, ad
hoc suadett: quod aliorpi beg cogo supernali oppositis yaed di
legi amore ratione et amat esse, etiam in in exhibiting
luty in prodesset nobis in ordine ad beatudis, quod non videtur
dicendum quod sancti tangere arguty hoc or commendans dicitur.

221 Ptes ad illud mando ans ed tq ein ipsorum: quod ye
quod accensi oriri ab illustrae supernal volitio quoniam simpliciter
operat ab illa oriri, aut illa ad sui evidentiis abunde
sufficeret pcedentia natur natural. Multo quod ampliores non
indacto non sufficiat Inopio cum aliqua supernali, vt entia
sic Onaxu exemanti ad tu naturaly. Ad tu ybeq dicas
iam posse volitiones sequentes ad illustres supernali in pen
dere ipsa ab illa: probatum quod in cum illa concurrere vitae,
quod in virte actiua sed tu tanquam a se requisito: cuius adhuc cuius
scurrat tract de idea data dicere poterimus posse vo
litiones illa natale re est potentiae ad te intra vires
agentis naturalis: quod cum prerequisitu illi et lit ad sgnitare virtutes
efectivarum voleat, stare poterit quod efa seu volitio ac illustrae
supernali tanquam a vim prerequisita per se dicerat, et a nihilominus na
turalis sit et ipsentia intra vires activas cure bnales. Exemplum
hoc ye in subsistae legis quod fuerit ad igne exenbe in supe
rea: ea est tanquam a prerequisita per se penderet ab applicae vim
miraculosa et supernali, est tamen ignes ligno inducty naturales
foret, et omnino sufficiens intra vires activas ipsius.

222 Ad tertium confirmatur illustrae supernali mediare
ad afsig supernali; sed non instare ad illud, quod tract imovantes

2a. forma duas difficultates tangit in antecedente et probe cum quas
ingessit venerabilis Pater Suarez disputatione 18. Cum ipso non ans: quod cum
supernaturalis excedendi ... in naturalis tendente circa ...
... se habet probe, quod habet ... naturalis excitatio amoris qua tale ...
Deum supplat: atque adeo si illustratio naturalis vim habet excitandi
amoris naturalis, illustratio supernaturalis eum supplens, eundem amorem
movere et excitare poterit. Ad ... antes dico ... in ...
veniens ... per ... Secundum ... communis ... forme doctrine tradite. Ad
... dico quod adderet ... fore dilectionem Dei quae ...
se habeat ex gratia divina influente in ipsa vel proderit
nobis quoque ad beatitudinem: quia talis dilectio natura supernaturalis
foret, et meritoria vitae eternae. Sed si Dei dilectio sub
accensa habeatur a gratia illustrationis, fortassis in ipsa non influente,
te, et salte ... elevante ... vos voluntas, quae ea eli-
ciat. Praeterea ad ... absurditatem vitandam sufficit ... ex
vi huius ... a Deo ... illustrationis supernaturalis ad hanc sub-
sequatur affectio aut dilectio Dei in ... naturalis, sed supernaturalis.
... attentis naturis ... aliud ... possit ... expositione
... ultima.

Quaeritur ... Non ... voluntate ... an quod ad ap-
petitum sensibilem ... detur aliqua gratia? ... Et ...
de gratia cap. 7 et in ... ... dicendo
duplex gratia: aliam naturalem, et aliam ... ... quae ...
... in ... excitatione phantasmatum quae ...
disponere possint aut ... bone voluntatis. ... tamen gratia
... se ordinari posset ad hoc ... boni ... non excedet
... sphaeram gratiae extrinsecae. ... consistente ... in
excitatione phantasmatum movent ... a ... bonum
ad quod voluntas mox supernaturaliter afficiatur. ... non ...
... ordinatur ad bonum ... honestum: quod honestas ... talis ...
cadit intra sphaeram appetitus sensitivi ... [illegible] ...

[illegible] quae [illegible] in [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ac [illegible] [illegible] auxa[illegible]
[illegible] de excellentia pr[illegible] Theologiae.

Q. 5.ª De excellentia pr[illegible] Theologiae.

Disputaturi [illegible] a Theologis [illegible]
[illegible] excellentia [illegible]
[illegible]
[illegible] creaturis [illegible] quam
[illegible] Theologiae et dogmaticae appellant [illegible]
quando [illegible] An quia Theologia adeo excellens sit [illegible]
[illegible] sit [illegible]

Q. 6.ª An Theologia adeo excellens sit [illegible] sit formalis[illegible]

Quaestionem istam [illegible] disputantes. Nos autem ad eius decisionem [illegible] Theologorum [illegible] [illegible] voce formalis ex[illegible] a Theologis ea quae [illegible] inferre [illegible] excellentiam explanarent [illegible] commendarent. [illegible] est, aut [illegible] existimando [illegible] ex [illegible] ad [illegible] voce [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]

gradu et virtute eta et gratia sua fuo respectu sit, aut
qd ei [illegible] [illegible] ommissa, etiam ipsa huius virtus [illegible]
[illegible] exce [illegible] dumq. qua natam et opere [illegible] exce
dit competere ei ex virtute potiq. et gratia q. ex [illegible],
aut extrinseca etiam ipsi.

225 Sequitur 3° nam eq. ad ulla theologi
[illegible] ob bula ac [illegible] firmes confirmati Pio V Greg. XIII Inno
centius X Alexandri VII et VIII. Enim exclusa etiam q. ex virtute
actuata et [illegible] ptoe et excell. supernalibus, q. qua [illegible]
ipse [illegible] bula [illegible] fauet et [illegible] [illegible] [illegible]
q. fit ei cura et [illegible] elevat ad ordinem illum qui [illegible]
dinem [illegible] Deiforme vocant. Quibus [illegible] [illegible] [illegible]
et altera excelsa ad nat. fit [illegible] gratiae supernalibus
[illegible] [illegible], in [illegible] q. n. Sequitur 4° [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dari in nobis plures tu cogitationes [illegible]
in [illegible] affectiones [illegible] naturales [illegible] [illegible]; [illegible]
[illegible] ex [illegible] ad [illegible] [illegible]. 1° q. huiusmodi cogi
[illegible] et affectiones [illegible] aliquando [illegible] Dei dici, [illegible]
veniunt a Deo [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nulla aut [illegible] [illegible] nobis occurrere [illegible]
cogitatio [illegible] [illegible]. 2° dari etiam in nobis ex [illegible]
Dei gratia [illegible] aliquas cogitationes et affectiones [illegible]
naturales et ex ipsa [illegible] excelsa [illegible] in [illegible]
[illegible] nos [illegible], q. ee et dici [illegible] [illegible]
[illegible] ordinis et de linea verae felicitatis.

226 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] gratia theologica seu dogmati
[illegible] [illegible] [illegible] neque [illegible] et
[illegible], ee [illegible] virtute et [illegible] supernales.
[illegible] [illegible] etiam in se naturalis, [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] theorice ac [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]

quo l.a in lect, sive ara theoretice et dogmatice admit tere si
fo cogitos et affectos vitae et entaue supernaturales etiam hoc
tas cogitos et affectos Sacrias, et nalis entave. Ita decernimed
Vazqz pluribus in locis, et ita sale disputationibus 157, et 190, ubi
ipse citat magnum autorum numerum ejusdem sententiae, quibus accedere
postea Suarez de Torres, Lorca de gratia disp. 4. Merado de gra
disp. 1. sect. 4. Granad. in Statione de gra, et tract. 1.o disp. 2.a
Amicus in sa de disp. 26. sect. 4. Fiskertia in affectionibus lib.
cap. 7, Albrecht ex parte disp. 14 de Praedest. sect. 2.a et plures alii
in Manuscriptis inter quos laudatus numerat Ruiz de Miranda quaedam
Magini Sagesius Provinciae huius Magistrum.

Dicit Atque secundum se, uno intrinsece, et ab illo
alesto differunt: quia P. Vazqz vocat et dat naturale ex di
ejus Dei in modo, licet ad nos ea ipsa cogitatio honesta diminu
q. dat entaue vitae; et hanc supernaturale affirmat eo q. est disposi
stare a supernaturali providentia, quae ordinare ad supernaturale fine, quo
datur ex meritis Christi D. Deinde P. Vazqz in toto entave
vitae ponit sub speciali cogitatione divina ipsae virtutes impe
trandae et merendae, salte de Deo, fide et gra supernaturalis
infusis inveniri. Citatus vero Maginus discedit a Vazqzio quo
ad hanc doctrinae partem, sententientibus reliquis, quibus addo quoque: Alii
accedunt Merady et Amicus, discedunt tamen Torres, Lorca
Granad. et Albrecht. Constare in duobus, secundum l.ea
gra cogitationes honeste ea differentia a creatione dictis, et ex ...
illius ordine. 2.o: nisi sine gra theoretica et dogmatica ...
in viribus honesta et bonis etiam vitae.

228 Dicta sa nulla gra theoretica et dogmatica
tres agnoscit, quae in se, et tene supernaturalis. Ego R. P.
Vazqz in locis citatis supra in quibus ipse tom. 1.o lib.
et cap. 6 et fere toto lib. 1.o de gra, et post ipsos ...
de Montoya de Ordea disp. 23 et 40. Ruiz de disp. 5.

Arriaga tract. de gra. disp. 37. Oviedo in hac re tract. 6. contro.
1a. et 2a. Granatus in 3. p. de gra. Ocea tract. de gratia
necessitate cum doctissimo Dico Matth. fo. nec oportet ista esse in mente
se Dei sicuti dicunt: quia maior gratia quam illa faceret
eorum cognitione hostium nat. ac aequale bei bestijs a creare
[illegible] nat. vo ae bestijs [illegible] unde [illegible] e contra ordo cum
[illegible]: in quo differunt [illegible]. Alia vero gratia se agnoscens
[illegible] Theologica est quae datur ex Xti meritis ex [illegible]
[illegible] aut sola gra. etiam [illegible]. In quo [illegible] Suarez aug.
mant. [illegible] ex generalibus doctrina cum [illegible] et omis
decretoris de Xto redemptore. Stuent [illegible] ...
[illegible] natura dari nobis ex meritis Xti.

§ 3. Ad maiorem declarandum dicunt alii
ista dari est gra.; aliud gra. Theologica et dogmatica et
aliud gra. Philosophica sic dicta ut notat [illegible]
contra disp. 5. qui moralis philosophiae est agnoscere
et quae lumine nat. [illegible] facta dicunt [illegible]
dari ex meritis Xti. [illegible] de qua sola loquuntur
fuerunt [illegible] et [illegible] dari [illegible] bene gratia
[illegible] Xti et [illegible] speciale Dei, seu Theologica gra. Item
[illegible], et [illegible] dissident inter se,
et a [illegible] in [illegible] doctrina [illegible] meo autem q. [illegible]
ad me, [illegible] possum [illegible] agnoscere [illegible] et ingenue [illegible]
[illegible] melius [illegible] loqui de gra. et [illegible] ad mentem [illegible]
[illegible] iudico: cui [illegible] adhaereo [illegible] cum [illegible] Suarez hic disp.
37. sect. 2a. [illegible] cum cognitione nat. hostium [illegible] sine [illegible].

Sect. 1a.
Circa cognitionem nat. hostium [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

cogitatio semper tenenda sit bestiis Dei. Constat 1º quia si bona cogitatio [illegible]
ornantis Dei [illegible] potiora bona quaedam sunt bona actionis, — cum
hec cogitatio formalis, de qua loquimur, equo, imo et potiori iure
tenenda [illegible] bestiis Dei. Dixi formaliter bene operando [illegible] secun-
dario disponendo, et semper aut eo cum ponit ea cogitatio in eadem
[illegible] in [illegible] est effectum [illegible] disponere causas, aut purificare
conditione ad formalitatem bestiis semper e Dei gubernandis et dependentis:
— [illegible] cogitatio forma illa proferens.

19. Deinde quia eiusmodi cogitatio intellectus bestiis sit
a creatis bona distincta, nec natura a nobis, nec [illegible] negati-
one desumpta [illegible] de qua [illegible], et [illegible] est:
quia plures sunt cogitationes [illegible], et inter has formas multas, quas
Dei creaturae [illegible] exemplum [illegible] erga
rerum conditarum, et quas sibi referunt auctoris naturae ordo liberalis
persuadens, qualiter de aliis omnibus [illegible] ex [illegible]
caritatis [illegible] pendentibus dicebamus. Bestiis eiusmodi cogitatio
sit exemplar bestiis Dei [illegible] a dono creato distinguitur. [illegible]
constat quia eiusmodi cognitio de linea creata sine subiecto loquendo
[illegible] quia sunt bestia auctoris naturae et liberalis et munificentiae, a qua
[illegible] in [illegible] suo subiecto et [illegible] naturam: [illegible] sunt
dona [illegible] excedentia vim creatam, aut [illegible] [illegible]: ac de
[illegible] quae in alia falsitate vera fere [illegible] possit se subiecta
bestia natura.

22. [illegible] hoc ut magis clarescat dico,
quod hoc [illegible] est: in [illegible] verum naturale ferre frequenter esse
[illegible] cogitationes [illegible] bestiis de linea
creata, et nec moraliter distinctas a creato dono. In hoc sunt
[illegible] quae [illegible] dixisset a [illegible] vel [illegible]
suadere [illegible] suaderi [illegible] Deo
naturae [illegible] digna Deo, et [illegible] omnis [illegible]
[illegible] bestiae liberi nec est digna Deo [illegible]

qr ai hoc Dialia providea quae [illegible] [illegible] [illegible] mali judex et [illegible] occurrebit haeresi [illegible] [illegible] est
ipse [illegible] iure creaturae [illegible] [illegible] Deus [illegible] iure
creaturae [illegible] quibernandi [illegible] providea [illegible] extra ordinem
creatus [illegible] [illegible] haeresi [illegible] [illegible] non [illegible]
extra [illegible] [illegible] in esse dono [illegible] ab ipso [illegible]
[illegible] [illegible].

233. Ulta [illegible] a [illegible], cum [illegible]
[illegible] videtur certa: [illegible] creaturae bonum [illegible] ab aliqua
creatura [illegible]: [illegible] aut [illegible]
creatura: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] haeresi, seu [illegible] [illegible] haeresi
[illegible] [illegible] intendit. [illegible] providea [illegible]
[illegible] [illegible] finis a Deo intentus [illegible]
[illegible] Deus laudatur et glorificatur, extrinseca [illegible] gloria
et honore [illegible] hunc finem [illegible] providea [illegible] haeresi
[illegible] laus et glorificatio Dei esset [illegible] et hunc [illegible] impedi-
ret: [illegible] esset finis ab ipsa [illegible] intendo: [illegible]
[illegible] Deo.

234. [illegible] eadem [illegible] ad [illegible]: [illegible] providea [illegible]
[illegible] creare [illegible] esse [illegible] [illegible] quibernatio
[illegible] [illegible] [illegible] providea impediua [illegible] haeresi [illegible]
[illegible] [illegible] quibernat, [illegible] [illegible] providea
[illegible] [illegible] [illegible] providea [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fine [illegible] [illegible] in lau-
de [illegible] [illegible] [illegible] quibernatio est
[illegible] [illegible] [illegible] quas facit [illegible] fines, quos
[illegible] [illegible] [illegible] providea [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quibernatio [illegible].

235. [illegible] [illegible] [illegible] omnes [illegible] [illegible]
ex [illegible] creaturae ad bonum [illegible] in [illegible] [illegible].

dam'fica, scd contra aliis veris dividos e q ita impediatr hec 2a in
clinatio ad delectabilia. Et nunq effecti: quod contra eande veru
consuetas erit q 1a inclinatio in bonum ita impediatr ut nunq effe
ut a talis sta violenta non foret: et contra ostra ni illi opportunitate
sucess. Resp 2o. q. ordea impedina sui veri natiis n e opportuna
ta neq illius: non ut ex coarta dispone caaris possit illi errare,
posita taen idea dispone, in q semp erraret, e vio violendum
et contra orde creois: aliquin n oriretr illo ex lumine vitis se
in tenebris: q ordea impedina sui honesti naturalis n est
opportuna neq libera, qualis contra de se est.

936e. Probis sed impossible et solide ex Cardin.
libertia: q lt neq beati alij cogitatio dornia ex iure creois
n taen illi detrade bti sui vage. Bebity aut vagij n tollit
neq bitis, nisi qdo id q datr e minimy q poterat dari. Deg aut
tu dat minimy q pt: q ut act S Thos 1a pte q 21 art 2o,
in oiby suis opibs exercet misericordia: qo minq e q sufferet
ad servandu iura creois eo q ex abundantia boity sua dispensat
Ds: qo semp benefaciet ultra bity ex iure creois.
et coetr in dispensatione cogitoy generiary nunq dat minimy
aut minq poss: ad aeo quicunq ab opbis deris, ejus venit
a dono creois debity. Est quae dicat creolicy rtg n tq ee
se, q contra Vazquey. Sd qd de hoc sit.

937 contra e q lt bity vagij n tollat neq
specialis bitis, qdo dari ptq vage bett. in contra taen cu tolle
q hoc speciale bety extra ordo creois: qo nulla e responsio.
Consuaderi afuitay: q. detras huy bti vage ptinet ad Deyut
Creatore, qmocunq illa detrad q cogitores generaque sive ma
jus, sive miny nobilis. Et ro e: q. ry creata ex se n
pot detrare bity hoc et sibi solvere, [illegible]
ore qu iat detrac [illegible] exequi [illegible] ex creatio neq
specie ad iura creatis e [illegible] e de creaoli: qo et contra, [illegible]

beatu exigitur, quoniam est ma[illegible] nobilis: ad hoc effectus dicente ipso beato [illegible] Sphaera.

[illegible] absolute bene [illegible] duplex, alter ex [illegible] et alter ex [illegible] [illegible] hoc est hoc: [illegible] vere creatur beati [illegible] ad [illegible], [illegible] tamen [illegible] debitae [illegible], bona [illegible] [illegible] aut optima: [illegible] tamen hoc debitum [illegible] ad Deum [illegible] creatorem, [illegible] [illegible], dando [illegible] optima, et [illegible] beati [illegible] [illegible] tamen [illegible] creatio. [illegible] ultra [illegible] beatitudo a Deo creatore: [illegible] creati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] creatore [illegible] [illegible] creatio [illegible]

[illegible] [illegible] eadem [illegible] [illegible] [illegible] esset favor extra beatitudinem creatam [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] libere [illegible] sufficienti; [illegible] ex hoc [illegible] quae est beatitudo a creato dono distincta: quae ex [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ac reddens [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex dono [illegible] creato [illegible] a Deo [illegible] [illegible] [illegible] a creato dono [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hanc beatitudinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex parte Creatoris [illegible] [illegible] generale, [illegible] vere creata beatitudo [illegible] ad eius [illegible] faciendam [illegible] requisitus [illegible] [illegible] ultra

generalis: aliquis Dtra fusione, quae fit, ni evaderet malis ille
effectus aut ad, a qua ... Dna confecta malis cogitacio, quo
hec ... fuit Derivatis, ni redditi speciale bestias a creatis Deo
... dictis.

Ad ... illi tamen exp. Vasquez: quia ... Deitas
et donis ex quibus oritur operatio reddens Deum ... malasunt
redduntur tamen gratiosa ore ... ex eius doc-
trinae Deum ... sine desiderio ... res, et nunquam
occurrerent cogitationes honestae Deum: sequitur in manu sua dictus
q. ni occurrerit circumstantiae et occasiones ... persistens Deum
et cogitationes quo ... et donis ex quibus
oritur operatio reddens Deum ... malitia sunt ...
ex creaturis ... et ... cognitio ...
... bestias a creatis dono destitutas. Certe ...
... advenit ... cogitatio Deum
... ex ... in illa ...
hoc extra ordinem creat ... et ...
...

... non ...
... quarum hoc nascerent caecos, malis ... et monstrosos, ...
... ni occurrerent cogitationes honestae Deum, et ...
... bene ...
... hoc ... nascerentur caecos, prave in
... aut monstrosos, bestias ni ... a creatis dono destitutas ...
... etiam ...
bestias ... a creatis dono ... ex ...
... occurrunt ... cogitationes honestae
Deum, et ni occurrant ...
... facta. Quod si ...
... creatis, et ...
... ex solo ... generali ...

suis Jungunt seu ipsi praevis bonis indolis aut ipsius suas et
fructu unice speciali ex aliquibus bonis ure creat.: eadem
vero meditabit. et ipsi ute cogitationis honestas: cui id his vestis
ipsius libido Jungat. ac esse tamen fructu unice spec
ti ex aliquibus bonis ure creat.

2a Pars. Deus qui potuerit aliter disponere res,
ac disposuit, non fuisset, ut id quod ex praeservat. dispositione Dei
sit extra creat. alia, et bonis a creat. dono ipsi, et in
cogitationibus suspendentis a Deo ipsi: ergo quod ex dispositi
positione dederit Deus (poterat res aliter disponere) cogitatione
genus honestas, aut tot, quot dedit, non fuisset, et quae dantur
bonis sit a dono creat. distincta. Deus qui hoc eo tempore et loco
praedicatur in quo invenit his, aut Missionarius ad aperiendum mo
nitus eorum amicorum, et aliis, uno lege, ac doctrina
cogitationibus honesti inde sequitur non censetur a Deo gratia distincta
a bono creat. ea enim ratio iam admisit Pelagius, quin inde e
ferentur non eversor gratiae divinae, et tamen Deo liberi fuit has
ponere etc. tot incitamenta non erunt: ergo fuit in enu
meratis, verum etiam in cogitationibus eorum non fuisset subsidio
ad eas eliciendas a bono et dono creat.

3a Pars. suadetur denique eadem solutione [illegible]
[illegible] creat.: [illegible] cogitatione [illegible]
[illegible] creat. [illegible]
[illegible] cogitatione [illegible]
[illegible]
[illegible] cogitatio [illegible]
[illegible] cogitatio [illegible]
[illegible] creat. [illegible]
[illegible] creat. [illegible]
[illegible] cogitatio [illegible]
[illegible]

ostendimus ea bene beatis intra ordinem creationis, qui nunquam ac exe-
ant intra eundem ordinem turpis illa cogitatio.

244 Postremo hinc colligitur donum et beneficium crea-
tionis et reddi [illegible] omnibus favoris [illegible] ad [illegible]: nec di-
cere [illegible] donum [illegible]: nam de [illegible] creare
[illegible] [illegible] [illegible] creationis [illegible] elementa
[illegible] [illegible]: quare [illegible] ex [illegible] caeteri ma-
net in [illegible] ordine creationis [illegible] manifestum ex hac
[illegible] [illegible] [illegible] excitari [illegible] in
nobis plures cogitationes honestas [illegible], quae [illegible] beatis sunt ad
ordinem creationis [illegible]. Et ex [illegible] [illegible] optime
deducet [illegible] cap. 12 et duobus aliis sequentibus. §. 2.a dilu-
untur quae obstant huic [illegible]

§. 2.a Diluuntur quae obstant huic primae conclusioni.

245 Ex [illegible] [illegible] sic 1.o [illegible] [illegible]
[illegible] donis ac viribus creationis, [illegible] omnis cogitatio honesta [illegible]
[illegible] [illegible] favor a creationis dono [illegible]. [illegible] exante
[illegible] hoc [illegible] 1.o: quia [illegible] donis ac viribus, liberum [illegible]
ponere [illegible] in ea [illegible] [illegible] in qua nulla occurrerent co-
gitationes [illegible] [illegible]: sicut [illegible] [illegible] ordine, in qua [illegible]
hoc, aliquando [illegible] [illegible] bene: ita etiam [illegible] [illegible] a [illegible]
in qua [illegible], nunquam [illegible] honeste; [illegible] in hoc [illegible] ordine [illegible]
[illegible] cogitatio [illegible] [illegible] illis [illegible] donis ac viribus creationis. [illegible]
quia viribus et donis creationis sit abunde [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] honeste, [illegible] haec sufficientia [illegible] independens a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] liberis [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] ea sufficiens
[illegible] a Deo [illegible] [illegible] dono creationis et [illegible] [illegible]
illis [illegible] viribus, ac donis creationis: [illegible] honesta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

246 At illud vero nandu alibi ... ut dicebamus n. 241, cum dona ... meritis ... disposit. quae ... plures cogitat. ... praecipue naturalis ... solo generali concursu excitatas ... quae ... inter bestias creatas ... ac intra ipsum ... ingenii acumen, organicae ... medicina ... ethica ... vix ... esse ... assumpta ... de dono alio aut extraordinario Dei ... hoc donio ad orde ... ex eventibus ... alieny ... a Deo ... gubernatore ... eo ipso impediente sibi glorificos ... est itaque nandus ... assumpti ... de ordinario creatoris dono, ... hoc solo ... a Deo ... volente disponere, nulla occurrente ... meste.

247 ... Dei ordinem ... in ... hoc ... moraliter ... in operando sive bene sive male ... indicatur in Marx ... quae ... restituit orbi ... singulas ... indicandum esse de hoc ... ad ... contra ... quas ipsum ... vero ... in ... Dei ... praecipue ... restituit ... cogitationibus ... reddit ... impoten... et praecipue ... quae ... restituit ... cogitat ... nalibus ... hoc ... ad ...

— Dico 3.º [illegible] justitiae non esse innatam: q.a si iusti- erat loquendi se dispensari ex libero sufficere ad eliciendos habitus qui ex studio adhibito in ea seligenda operatione sufficien- ter. Quod si velles ipsis titulis operationum illud dubium: alium tunc ex parte ipsius non, et aliis extrinsece ex parte occurrit alia non verum. Sub hoc tritice habetur ex parte ipsius non fundari in ipsa famia [illegible] non ex hoc includatur ad bonum [illegible] non, et [illegible] bene [illegible] [illegible]: atque [illegible] [illegible] impeditur ex [illegible] [illegible] noctis, etiam adhibita sufficientia [illegible] [illegible] intelligenda haberet illud, si generaretur ex studio in ea dispositione verum, in quo, si adhibita sufficientia ad eliciendum, cum tamen occurreret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] extrinsece habeti, sufficienti in occurrentibus et tam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad omnes creaturas [illegible] operationes [illegible] [illegible] cogitare [illegible] [illegible] aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] est associare [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verum occursu. Colligitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] creatae a Deo, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] bene [illegible]; et ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible].

Dico 4.º Dona infusa et infusum [illegible] [illegible] ego et aliqui cogitare [illegible] beati [illegible], [illegible] [illegible] quid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] transfert in [illegible] [illegible] et infu- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] beati [illegible] extrinsecus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

que, ni fluant tenalty ex hac parte dispone anim
diabo multas a Deo dari ex par de aliquo ex
tra creos hepi.

[illegible] 50. Instant 2. ex citato Magistro: nulli
creatur heri cure creos cogitas propria urgente grav. ten
tati: alioqui per ista omni fine spiritualis gra, ultra est g.
fruit conversa theologia: ego nec ulla cogitas propria heri
est in illaceu. Iterant con isto: q. in animo excitari ipe ab
accursu veri propria cogitat in eis tentos urgentes ac exci
tare mihi qui praeter cum cogitas propria: ego si ex hac vere in
quiversi alii cum cogitas propria ad veri, in omnet extra
tertio creos ex eadem fidei vae, si maebit extra illi propria
cogitas in eis tentos graves: ego cum hoc supposite absurdum
dici nequeat, tecundi fortea erit in nullo eis heri nobis
cogitas ulla propria. Praeterea haerujlet ac extra creaturae he
fuit. Ira ante ipse adduci hoc fundatur: circumstantia tenta
tios graves, extrica quis cogitet tunc excitatus, inferre
veri praedicta cogitas titulo eis est vice diversa a cali
cogitationibus hujus excitatus ab occursu veri in aliis casibus:
ego cogitas praedicta cogitus excitalis est ac omnino neces
saria et tamen facilis fieri non vires ne, ac alii co
gitatis propria [illegible] non partes difficiles in hac instan
tia. [illegible] ulla subtiliori ved ipso ante [illegible]
Vere viatae inferius examinandi, narrata cog. dissimilis:
q. cuius tentos graves dispositio veri inducent morale
impotentia vindicandi cum: quare si heri in suspenditi
tentos creos aut proximari omnia tentationes vitia dat
ly est simul exiqua veri, erit nulla difficultas [illegible]
seu victoriae. Sequitur aut omnes heri suspendit extra
tertius aut neque iniquitas inadventate simul veri exiqua
fuit omni a creari dono dictu et fortea eis [illegible]

cu illo nulli n. pt. esset in eo nullus circuitus obstan
tis; cum sufiat ad garutis cogitois diversis generalis
dari, addita sufficia creare ex vire creois garantias
contrea cogitatas n est extra creois desiri, nec eo indebita
creare, et plane recenta intra sue vires. Et hinc ad
probas cos, cuius ans nandi aliter e, et fundis ex eo allati
ob vos adducti et dicta dicta.

234 Instant 2 ex S. Card Pallavicino: decre
tu creois dictu e a decreto de forma cogitoe: qo intr
creoe et cogitoe forma intervenit diversa donao: qo st
decta deprad. inter ostendus pro ex multis: s. a. prius
e decerni ea, q. esse: 2o, qa formalis est q res prius sit, q. qbe
ne sit, ut deo agnosceat deser a summo bon n fo inee, fo
in ee bene. Sed instia scitis meret si in probatis theogonii
oppone indefita virtutes inter se admiserim decreta dicta
fo cy oppone alia esse ante, matt adhuc coa q. adstru
possit forza inter se ex decreta, et dicta affirmantis e
sic ad ipsa desu viagenti, que si illa decernanti. Nenq
auctio, quos ex decreto executo sit, q intentibus indefinitis
intendi e fine ipsius decernentis, laudande sit, e glo
rificandi, e ergo bonitas sine qua n stabit ea decernens
dei laudao e glorifio. Reaces antes nihil addunt difficultas
q nos immorari faciant.

235 Denq instant: crea dicta pro sufficienti
ge honeste agere: qo penes ipsa e, e oio liberis ac contra
oius n agere bene, denq sufficia acceptar: qo n hore to
gitae forma, etiq accepta sufficia, e q ipsa n vult facere
confirmq. Sed in eo, q sponte desinit voltas here, cu possit,
nulla pe miseri vroca: qo tatius oro irror et donis
creois, pe denegari creare volit ois cogitao forma
confiant: n stat q deus ne sit oppao liberu, sed adhibita sufficia:

go ut crea malis exigat aliquo operari bene, si tamen num
q operari eo possit ipsa sibi nullus infert, n ut deus ergo po
sisse denare, ulupsis nare turatis ac donis, vel mali cogi
tes eos dominum. Constant ita quod nulla e agrabilis cogitat
agrua, quis iure creos beati creare voluit, go nulla ei
bere: go quecunq ei gredatis gratesta erit, e eo extra crea
tiois demy. Hec instu precessata ket.

254 Ad illa vero quae ante dicta coens: go
ipsenes ipsi e, eo eo libery ac voluntary n agere vnq be
ne, vel coa. n agere bene hic e nunc quo n agit
quo ca. Itaq q possit in hac conclusione agendi bene
e adhibita al n sufficea n bene agam hic e nunc,
ad mea quec bene reddituris nuce e, ast q nulla cta
tioes bene agendi provideantur mihi, ad ipsu n provi
dendu redueretur ne e forte bet: Eade distrac dicimen
da est ita coa, e quanda demde mes subsumpta, iq
aliis patientis n obstat violas, si sel fiat qtra essq
ipsius: violea ei dies oes illata appetiti innata, qui n fiedia
aut quaesit ipsi liberte apres electi. Unde ipuros, miseres, aut
gauderes ille vte dulg, id tamen nolueris fieres, ut n coacte
sic deseurres in eu nullis cogitatis gnig: e inde nab. ist
timy coa.

255 Ulta ipsi vendi e ex dicta, qui n inferre
violeg creare vollas, finire ipsiseq ipsa adhibita su
ficta ad bene posiue operandy se deberet ad n operandy bene:
qsty in hoc informati exiga e ita eas libery. Violea gog. ut
inferret mensq fiedam, tunc n impediendo a ipsiud
eng. qnuity libest quas qsserre male ipsa dedo eos ma
bet operari, falte alind n male: quare inueri creatori n
vole deesset in eo impediendo alig malos: e coacti cum
inferret qsdule crea, e ipsa bet inueri mali illud

ex prio gerali de volitatis, q tenti impedire est, qui impediri
in malis, mali imputati istis, qo mandato eorum. Dicitur ratio [illegible]
delicti ipsa ante mandato eorum: qa in utraque [illegible] nullum [illegible]
iecens est q aequari ei potest [illegible] certa. Sic agentibus nulli
equalis istae ac quae eis debetur beati; cum tamen [illegible] dicitur adequa
ex ipsis individuis beati eius.

§ 56. Obiicies 2°: licet excessus fit beati eius [illegible]
dea generalis, sed contra speciales generalis est cogitatio illegitima [illegible]:
quae est contra [illegible] creaturis; quae cognitio cogitatio defixa a creaturis dono
distin. [illegible]. Intr. ipsa cogitatio illegitima [illegible] dicitur in dominum
speciale displaceat; deinde enim denique ex [illegible] futuri eventus.
Et cogitatio [illegible] ponens nulla circumstantia inordinata est
[illegible] speciali displacet contra mali illorum [illegible]
speciale est, ut ait ex ipsis dictis: quod est illicita cognitio [illegible].
[illegible] ac indivisibili intellectum: [illegible] in applicatione causis a [illegible]
[illegible] mali cognitio [illegible] est in [illegible] in
[illegible] agrossimo [illegible] in
[illegible] ecce intellectum [illegible] admoneri.
[illegible] ita dat [illegible] cognitio mali illegitima [illegible]
[illegible] mare; et illud dando [illegible], nullis tamen
[illegible]: quod [illegible] cognitio [illegible] misericordia [illegible]
eius [illegible] speciali gratia tribuenda est.

§ 57. Dices 2°, et satis urgenter, ex suprema speciali
[illegible] hos [illegible] cogitatio [illegible], ista [illegible] est ab
elevationis [illegible]; alioquin [illegible] in hoc [illegible] auxilio [illegible];
nec magis [illegible] [illegible] nobis elevando nos ad [illegible] [illegible]
[illegible] auxiliando nobis ad illud [illegible]: quod [illegible] ex [illegible]
[illegible] hos mali cogitatio [illegible], ista [illegible] debet ei
[illegible] a creaturis dono distin. Videatur [illegible] dist. 189 acerrime
[illegible] ista inculcans [illegible], [illegible]
[illegible] in [illegible], puta bona indole, ingenii acumine,

que ds Deus ita dat ut possit mare, et ea dando ultro benefi cit, nulli bene; nihilominus nec a P. Vasqz nec a quovis alio censentur cadere extra providentiam generalem nec debita esse a divino creoris debita.

258 Adijcio de hoc fit, ut directe nos suppono duplex considerari posse malum cogitationis honestæ opportunæ 1° intrinseca seu penes intrinseca principia eius. 2° extrinseca seu penes circumstantias extrinsecas quæ nec ipsi adduntur vires, nec intrinseca principia. Hoc non obstante quod detur quod, ex speciali complacentia, quod, removendo extrinseca impedimenta occurentes, quod, ex ordinatione ad supremum finem, quod, deinde ex decreto indi[…] fieri efficiente sub eius providentia naturali providentia etiam supernaturali. Hoc supposito, dico: si solum modo consideretur cogitatio considerata, cuius ex una parte cognitio sit naturalis donio nativo libertatis et ex alia ad illam progreditur gratia, ita sit naturalis fructus donis, ut posita sit providentia inmedia eventura ex hypothesi: nullius gratiæ contrarea, aut debitum a creatoris dono debitum importat. Secus dico si modo 2° consideretur considerata cogitatio: nam sic ex ipsis extrinsecis, quæ adiungit, omnino excedere debitum creoris. Ex hac explico

259 Redeo ad argumentum, et dico mare, non minus posse in 1a acceptione cogitationis opportunæ: sic enim non manet extra providentiam generalem ob rationem allatam. Accedit quod providentia generalis non est ita vulgariter accipienda, ut nullius excessu rerum, quibus admutat comparatione ad res, quibus providet; aliter enim putanda est circa res ratione carentes, et aliter circa ratione utentes, quæ ex hac diverse transiliat lineas generalis providentiæ. Circa res igitur ratione utentes duplex generalis providentia distinguitur: alia physica, quæ se tendit ad res physicas concernentes, et alia moralis quæ extenditur ad res honestas; neutra tamen transgreditur limites providentiæ naturalis: intra quam eius creatis debitis cogitationis honestæ opportunæ, quæ etiam manet intra debitum creoris, cui moralis illa providentia annexa est in ideas nunc moralis providentiam

magis favorale ex parte hujus quam aliis qualitas physica ex rebus pre carentibus pendeat aliqua celeriores aut meliores quam aliis semper tamen ex doctrina vera creas in exeuntibus. Ideo ... non urget ex supposito facto.

260. ... ex adverso ... defuncti ... in fatis ... in idea ... in ... a ... creas qualitas ... non ... Dei in favorabilibus ingeniis acuminis ... extra ... creas ex ... ad ... ac ... ... est ... quam ... ex ... quas adducit ... indicant.

261. ... desumitur ex ... quod ... cogitatio supernaturalis ... non est ex ullo debito ... ex gratia ... gravare non beat autorem ... ex ... gratiosa ... et sufficiens censeri beat ... actus ... cogitatio ... ex ... ex ... excitari ... eadem ... creas: ac ... extra hoc non ... nec est ... favor. 2a desumitur ex ... ex eo ... Deus ... supernaturalis ... elevatae, quae ... exigit ... sufficiens ... creas ... ... atque adeo ... non ...

262. 3a desumitur ex ... Dei ... in decreto Dei ... ad ... satisfieri ... sufficiens supernaturale ... non cadit ... ad ... dona ... cui ... volentis ... Dei ... amplecti ...

in q. naturali excitanti plures cognitiones honestas aliasque supernaturales
quas si vellet impedire Deus occurreret ad id speciales extraor-
dinariis et extraordinariis creaturis: interim ergo intra creaturas bene sunt
et nequeunt esse impediri a Deo. Multa ego cum P. Aranda
ex his difficultatibus abstineo vestris; pro clariore responsione habendum
est prius aliis apprime esse.

263. 2° probatur etiam ex argumento 1° mando ad
cum Illustrissimo Lugo disp. 46 citante inter alios Suarez etc.
Movetur 1°: quia nullum apparet inconveniens in eo quod Deus elevaret
beati iure elevationis actus aliquos honesta: nam tunc non tamen
esset Deus vere nec quod ille esset vere: siquidem duntaxat bene
elevandi suo veret speciales supernaturaliter; et eis quamvis beneficii nec
frustra factum. Movetur 2° quia futura ipsa casu, tum quod esset
elevatio de se adiuncta, nec non posset nare Deus cogitationes de
genere ex bono quod naturalis et moralis exigit. Casus sit
quod Deus uisus excitato sciat a casu naturalis cogitationes hoc
dicere mali, quod ipse redderet gratiam: in hoc enim tunc at
operatur ille iustus pariter ad eandem in quod est teneretur Deus
naturalis excitare supernaturalis illustrationes det eadem honestate; sed
tunc ea illustratio reciperet omni et gratiam ergo si in casu sit
dato det naturalis Deus illustrationes supernaturales, ea etiam det gratiam.
Pro minori est: quia iustus in eo casu debitum se ad actum honestum
esset, ad eas se applicaret, et vires quas haberet; sed haberet tunc
supernaturales vires supernaturales: ergo se applicaret ad actum supernatura-
lem. Et ad hoc redderetur gratiam illustrationes supernaturales vere
sancta: ergo hanc tunc teneret Deus naturaliter. Sufficiens etiam pro haec
2a solutio P. Aranda: cum bitis actus supernaturales ex ea destruatur
non adstruatur absque Deus semper Deo clarissima decernendi sub
creatione et elevatione creaturae rationalis ad finem supernaturalem. Statuitur 2a pro
circa eandem cogitationem honestam naturalem.

§ 3. Statuitur secunda pro circa eam

An cogitatio quaevis honesta valeat

264 Ea sit: cogitatio quaevis honesta ... ... dogmatice gratia. Suadetur 1°: gratia dogmatice talis, seu gratia theologica ... asserere ... catholicos contra Pelagium ea est, quae ... adjuvat vires ... sufficit ad operandum, quae ex se ... insufficientes, et impotentes ... quod ... ad salutem; sed cogitatio quaevis honesta ... ... insufficienti, et impotentia ... vires ... ad ... ... cogitatio non est gratia dogmatice talis, seu theologica ... bene inferri ex ... et ... non ... ... Scripturae ... Scripturae ... a ... Corinthios 12 dicit: nemo potest dicere Dominus Jesus nisi in Spiritu Sancto. Et Joannes 6 ... ... posse venire ad ipsum in haec verba: nemo potest venire ad me nisi Pater ... traxerit eum: quae ... ... explicari gratia theologica talis, ... est quia ... vires ... sufficit.

265 ... ... ubi ... ... dixerit, ... quaedam ... ... et ... in ... ... facile ... ... et ... sine illa ... mandata ... ... in alio aliquo ... ostendere ... dicatur: sine gratia Dei posse ... ... aut liberi arbitrii ... boni ad salutem ... ... sine illo. Ex quo ... ... ad firmandam ... Deus ... ... plurimis in locis et in ... de gratia ... 26 ubi ... gratia Dei ... charitas infunditur in cordibus, ... sine illa ... ad ... ... fieri posse non dubitet.

266 ... ... de ... et gratia ubi Pelagi... ... ... ad se, ... ad ... ... Augustinus hoc ... ... potuit fieri

usus ipse non est liberi arbitrii, an ante operatur. Si potuisse dicunt: certe quod est enim (?) Christi evacuare illa, quod clarum et ex mente etiam [illegible], ad quam [illegible] et enim eius [illegible] ad quam dogmatice et theologice talis [illegible] dumtaxat posse sufficere ad honestum quod proficiat ad salutem. Unde et [illegible] dicitur, hanc insufficiens est omnino sufficit talis, non est [illegible] tri ad salutarem operandi sine gratia theologica; et huius infusio gratiae necessarie ad opera sufficiens et non sufficit et antea talis [illegible] bene ex mente etiam et aliorum [illegible] ad opera salutaria [illegible] excedens adeo in [illegible] [illegible] [illegible] studia [illegible] [illegible].

267 [illegible] omnis [illegible]: cogitatio [illegible] honesta [illegible] et [illegible] a sufficienti nullum tollit defectum virium quod se indebitarum neque: quia nullas addit vires quae ipsa non sufficientibus [illegible] [illegible] cogitatio et [illegible] a sufficienti dumtaxat tollit defectum [illegible]: sequere [illegible] tu [illegible] [illegible] et [illegible] a sufficienti; sed [illegible] non tollit defectum virium quod se indebitarum neque: [illegible] ipsa non [illegible], sed supponit vires requisitas ad ipsum [illegible] est [illegible]: quod [illegible] cogitatio [illegible] nullum tollit defectum virium quod se indebitarum neque. [illegible] [illegible] ista: quia vires quae [illegible] non a cogitatione [illegible] in [illegible] ad [illegible] a quo [illegible] [illegible]; [illegible] in ipsa met cogitatione [illegible] a [illegible]; sed vires quae [illegible] non a cogitatione [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] se [illegible] illi: sequitur [illegible] sufficiens ad bene operandum, quae [illegible] ipsi: quia [illegible] cogitatio [illegible] addit vires quae quod se [illegible] non [illegible] [illegible] esse necessario gratia dogmatice [illegible].

268 [illegible] facta: tanta est necessitas gratiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et sine ipsa nullibi [illegible] [illegible] sufficiens ad [illegible] adeo requirit: alioquin [illegible] posse nos salutariter operari sine gratia, et [illegible] sufficientes

ex quaesito est coeli sufficiens nisi sit ex Deo, inter Apos-
toli 2a Corint. 3. sine cogitatione honesta congrua videtur
dicta sufficiens et apta ad requisita quae cogitationem honesta congrua
in est gratia asserta a Patre contra Pelagium. Contra tenentes fluit
ex promissis et horum omnium satis liquet ex iis adductis.
Probari omnino possunt Auctores de honesta cogitatione congrua in
statu abstracto in hoc ex parte, ut postea ostenderet ab tunc de- 34
est coeli a congruitate, quam tamen ostendatur sufficienti pro-
ut a sufficientia: ergo videtur hic a Deo sine honesta co-
gitatione congrua: siquidem cogitatio sufficiens non est eo ipso cogitatio congrua.
Probari etiam Argentinensis regula dictata: quia in hoc
videtur non esse ex parte hypothesis quando dicentes sufficiens
ad opus honestum, aliud congruitatis, aut specialis beneficii quod
ex hypothesi media; aliquem dicere se ipsum videret
ex parte sua hypothesis, quae aut repugnans, aut plus satis est:
ergo etiam in hoc statu videtur vix sufficiens ad opus honestum
ad quod requiritur cogitatio honesta sine etiam congruitate.

Num. 261. Dices 2o eadem verba Pelagii non manere
in omnibus cogitationes restantes honestas virtutis, nec deinde
meritoria, nisi sic adiuvante plures hoc vitium
liberi arbitrii; nec deinde non cogitationes speciales honestas
a Deo fuisse ex eo suppositio, verum occurrit Ecclesia
Probatur ex Augustino lib. de gratia cap. 4. ex Prospero Epistola
ad Rufinum. et ex Orosio in dialogo: ex aliis His-
toricis: cogitatio omnibus ut a Deo, nos illuminet in
omnibus modis bonis praecedenti a Deo ut illuminemur ve-
re perfecte cogitatio omnibus honesta congrua a Pelagio admitti
et quia Deus ipse mentem Pelagius verbis quia gratia
aliquando ostendit, Deo inducendi: quae cogitatio
moralis honesta congrua non est gratia asserta contra
Pelagium: ergo nec gratia Augustini contra dogma Deus.

270 Dices tamen quod S. Vazquez etiam asserit Pelagium non admisisse eiusmodi cogitationes supernas ex Christi meritis; atque ideo nec supernales extrinsece etiam ad unum, ut etiam admittit S. Vazquez. Contra tamen est 1° quia hinc sequeretur totam vallem quae aperte a Patribus admissa fuisse a Pelagio: et tamen verum discidium inter Ecclesiam et Pelagium stetisse unice in nomine et in ... ac ... ex parte extraordinariae vitae dona naturae quae theologiae, quod est incredibile et absurdum ergo. 2° quia teste Aug. lib. de gratia Christi cap. 37 et 38, et 39 Pelagius nominavit denominationes illas quae ... Dei, aut ex Christi meritis, aut etiam ex fine ... ad ... in meliore hoc ... et ipsas ... ad ... Quid clarius? Non ergo tenet responsio data.

271 Dices iterum: Pelagius non admisisse in suis cogitationibus supernis ... dono creato, sicut S. Vazquez. Contra est quia in hac responsione ... donis creatis ... et ... habitualibus ... hunc ordinem verum, quae creatis donis ampliatur: ... distinxit Pelagius ... creata ... in deceptione ita ... pro Vazquez ... Pelagius ... admittit ... responsio.

272 Dices ... Pelagius ... admisisse cogitationes ... in ... ordine ... ad ... Vazquez ... stricte ... ad ... longe distare S. Vazquez a Pelagio: ... ... Christi ... stricte ... cogitationes naturales ... de quibus loquimur.

Auctor egit, hic. Quia Patres qui comprehenderunt ante dictam gratiam cogitationis moralis nostras signatas quae eximius cogitationis non est intendens a nobis gratia theologica, sequitur a nobis induci gratia theologica quae quidem a Patribus inducta non est. [illegible] qui comprehenderunt nullo exprimunt aut formulis, neque expresserunt [illegible] catholicas ac theologicas, donec redierint ad [illegible] [illegible] in gratia auxilium divinae gratiae; sed hoc non est dicendum quod non illas comprehenderunt.

[illegible] Fundamentum [illegible] ex [illegible] hic: [illegible] Dic tas generales et formulas [illegible] cogitationis moralis [illegible] [illegible] quae non implet [illegible] intendens: quae dicta cogitatio non est inclusa a Patribus in [illegible] [illegible]: et certe [illegible] sunt ab [illegible] a nobis [illegible] intendenda est auxilia gratiae theologicae. [illegible] Patribus loquentibus de divina gratia per cogitationes morales nostras [illegible] et certe ex eorum [illegible] non possunt colligi [illegible] entitativa gratiae divinae. Hoc valet [illegible] colligendum ex dicta [illegible], ex eo [illegible] Patres admittunt [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]; clarum est [illegible] non prima [illegible], et certe auxilia [illegible]. Sed [illegible] est quod Patres non [illegible] [illegible] moralis et [illegible] sub his [illegible] sed [illegible] [illegible] centes ad salutem; sed [illegible] eorum [illegible] de [illegible] sed [illegible] sunt per cogitationes [illegible] moralis, non est [illegible] centes ad salutem [illegible] morales [illegible] [illegible] colligitur [illegible] divina gratia [illegible] [illegible] cogitatio seu gratia moralis [illegible] quod ad [illegible]

[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] assertum a [illegible] [illegible] [illegible] quae [illegible]

ē in hac opīoe entaue natls. eo q̄ istis fiat satisfō
oīs assertionis: q̄a ad tres salutares in opīoe ista alia gra
q̄ entaue naturalis n̄ requiri quomodo q̄ euadent et debuant
esse entaue supnales ipsi tres salutares. Confir. 2o: eo q̄ illi requi
runt ad tres salutares et meritorios [illegible] etiam iuxta inde
pendent a causis natlib. omnia a lis [illegible] et supnaliter de
rata ab ipsa [illegible] colliguntur etiam supnales entaue [illegible]
[illegible] et hic ad ipsos [illegible]: q̄ [illegible] ex illis
locutionibus supnaturales auxiliorum q̄ inferant supnaturales actus
salutares et nullus infeliorum. sed in hac opīoe ex locu
tionibus illis de diuina gra colligi nequit ipsa gra ultra
natlis: q̄ [illegible] aut [illegible] ultra gratiam.

27. Probatur 2o eadem [illegible] ab absurdo. et
sit Conuenientia cu semipelagianis in fundando initio
salutis hanc in ipsa natura: q̄ sequitur in opīoe Patris [illegible]
[illegible]: q̄ cogitatio naturalis [illegible] ipsa dat salutis
initium [illegible] [illegible] et [illegible] facile nocuit a [illegible]
[illegible] sine [illegible]: nec quis alia gra requirit pro ad
salutis initium q̄ [illegible]. Ergo quis aliud auxilium q̄ q̄
a [illegible] [illegible] Pelagius [illegible]. Atqui naturalis consilio
[illegible] [illegible] [illegible] theorica, et dicimus auxilium in
opīoe hac e alioquin fundatur in ipsa via: [illegible]
[illegible] sumit [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] sed a [illegible]
[illegible] [illegible] q̄ [illegible] [illegible] initium fundatur in ipsa
via, ut [illegible] fundatur in [illegible] natls [illegible] [illegible]
[illegible] fundatur in natura ipsa. Explicatur aliter: co
gitatio naturalis [illegible], si [illegible] in est [illegible]
[illegible], [illegible] in [illegible] [illegible] q̄ sit [illegible]
[illegible] a [illegible]. [illegible] [illegible] origo a natura.
[illegible] [illegible] q̄ in hac opīoe initium salutis
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

q semipelagianyē

10. Est. Eruitt hinc absurdum q esset tio in hac sa sensu ad vilo, indubitz autem hoc ex ipso novi creati operatum spes gratiæ ad inchoandum salutem. Hoc enim esse semipelagianorum ac [illegible] nemo dubitat, semper autem in apposita [illegible]: q. illa cogitatio naturalis honesta congrua [illegible] ad salutem inituri [illegible] voluntas in cogitatione invenit [illegible] dicita, pro ea facere congrua aliquis sub ea cogitatione in esse [illegible] libera: ergo re facere [illegible] ab antecedentia inchoare, q sufficit ad inchoandum salutem. Nec dicas: ab exsequenda [illegible] [illegible] actu [illegible] superare decedere in [illegible] [illegible] coente. Nam in [illegible] [illegible] q Pelagiani in [illegible] [illegible] [illegible] eam [illegible] [illegible] notis [illegible] [illegible] ad inchoandum [illegible] salute, q [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] sequentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ante [illegible] coente: ergo [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] salutis [illegible] [illegible] posse [illegible] salutem inchoare, atq [illegible] [illegible] [illegible] ab honesta cogitatione congrua [illegible] congrua dicto et opportuniq aliquæ illationes.

§us 4a. Responsa dicto et opportunæ aliquæ illationes

11. Ex hucusque dictis colligitur 1° [illegible] [illegible] [illegible] seu dogmatice [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] supernaturalis esse congrua dicto in [illegible] [illegible] a nobis tenenda, sed [illegible] contrarium est [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex traditionali [illegible] [illegible], tum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inde collectis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

sit q. ore Xpi: sit q. Xpi redemptione: sit q. professiones q. unio
nat q. illuminat seu eclustri: q. apple Xpi, et Spiritus Sancti
sp. bona dirigentis: q. vocat aut exhortat Dei: et domini Dei
Spiritus Sancti movente: et ut Dei, Deus efficiat et volumus
sufficia nostra ex Deo: et ... ... vane sit expectant
fide: nisi nostri: si reddit nobis, sed donat: ni est volentis nec
currentis: nullus servus ab alio discernit per bona opera; ideo de
illis qui est gloriandi: non est ex humana natura sed ex Deo: nec ex
bonis sed ex gratia et misericordia Dei: non est omnino humani sed donum: non
sit ex sufficia nostra sed virtute altissimi, digito, et dextra Dei
et ... ... locutionis in quarum omnia inspectae.

977. Redeunt Adversarii in 973. ... q. entitate vale impetrat has locutiones Patrum, ita ut ex eo ipso
censeatur eo ... ... a Christo per voces illas ac auxilium
donum gratiae ... ... deducitur haec absurdissima conclusio
... aliquid entitate vale sufficit ad credendum sperandum dili-
gendum et petendum sicut oportet: et caeteris ad totum augmentum
gratiae et meritorum. ... ... donum vero entitate vale ...
... adhuc in eo non est ... munificentiae gratiae ... locu-
tiones gratiae a Christo: et caeteris ... ipsos auxilium donum gratiae
... et altius et excellentius omni dono entitate vali: ac ...
... entitate et quod ad nostram supernale.

978. ... ... eadem relatio et zelo ...
... a ... ... ex ... ... 52 sect. 2. 93: ...
salutares ... ... ad felicitatem eternam creare vale: quod
... de ... felicitatis extra Deum: ... ... entitate supernaliter ...
gendent ex ante ... ... : ... salutares ... ...
de se ... ad ... felicitatem: alioquin ... ...
... a Deo ad ... talis finis: ... ...
vale ... ... fine ... ... ex se apta ad
illum ... : ... ... supernali ...

speci e media ex se apta disponere ad supernaturalem finem quo sunt salutares quia sunt media quae se ipsis nunc ad se ipsa extra.

Dices [illegible] Alio loco: non se bene media esse disposita media finium, quae sunt media, non ea cum [illegible] fini supernaturali quae ad [illegible] [illegible] e extra [illegible] sed media supernaturalia quae ad [illegible] ex ipsis [illegible] quae et [illegible] media [illegible] [illegible] ipsis [illegible] quae ad [illegible] supernaturalia. [illegible] quae sunt media in se [illegible] ex fine [illegible] [illegible] ad fine [illegible] habebat [illegible] [illegible] media, requirunt ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: unde reddunt et ad [illegible] et ad media in [illegible] [illegible] auxilia [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible] ad media [illegible] salutaria, quae [illegible] [illegible] [illegible] bene esse non [illegible] supernaturalia [illegible] et [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] supernaturalis.

[illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] colligendum: non ea auxilia quae deserviunt ad [illegible] [illegible] meritorii vitae aeternae sed ea etiam quae deserviunt ad [illegible] meritorii [illegible] [illegible] bene supernaturalia quae ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae auxilia non [illegible] [illegible] doctrinae tenent. Et hinc [illegible] [illegible] est Alvarez [illegible] qui [illegible] supernaturalia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae est [illegible] [illegible] [illegible] auxilia supernaturaliter [illegible] [illegible].

[illegible] Est [illegible] colligendum et notandum [illegible] omnia, quae ex [illegible] meritis [illegible], et ex [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible], censeri esse [illegible] vere [illegible] theologica et

286 Hec adh[uc] attingit[ur] ee [esse] in t[ex]tu de c[aus]is natu[rali]b[us] acquisita ex externa serie rerum que patitur s[ive] in [illegible] adventu Joseph q[uo]d est alia c[aus]a alterius ordinis q[uam] tempus immi- sit Faraoni externe s[cilicet] p[er] s[ub]iectis rerum historiis est ad [illegible] indpere. Hic est respositio e: q[uia] alioqui Aug. de laico [illegible] posito in doctrina g[rati]e [illegible] ipso fuerit adstruendo [illegible] fidei e[st] vocationis divini externa p[ro]positione rerum [illegible] [illegible] [illegible] vocabat. Quod aut[em] Aug. loquatur de c[aus]is alia q[uam] dixi- mus, n[on] leviter sueret ex his que subiungit: hec aut[em] vocatio que p[er] temporis opportunitates operatur aliquid p[ro]fun- de ordinasse, at qui hoc n[on] e[st] dicendum de c[aus]is que fuis- sequitur naturaliter ex cursu rerum aliquipi... exterior c[aus]a [illegible] kent g[rati]e theologie: g[uo]d e[st] c[aus]a alia alterius ordinis q[uam] occa- sione primus ingerit se deus et singulariter nos intendens vo- cat ad se, sine oportet ad salutarem operandum [illegible]

287 Eadem expositione donandus e[st] [illegible] Aug. textus [illegible] de g[rati]a interna theologica acquirendi; q[uia] addidi: n[on] plures [illegible] qui hunc textum acquirunt de g[rati]a p[ro]tectionis ex- terne, g[rati]a deus ita [illegible] ipse [illegible] ofereendo per cursum rerum cadentes intra creaturas [illegible] cogita- tiones [illegible] naturales [illegible] [illegible] [illegible] crea- turas. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sancto [illegible] Polemonis ita [illegible] S. Prosper [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] neget [illegible] [illegible]: [illegible] credendum [illegible] [illegible] [illegible] gentilibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] externas [illegible] [illegible] ad bonum salutare [illegible] accedere [illegible] ad Deum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Montoya [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Polemonei in fuisse salutares ac [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] creat[ur]as [illegible] [illegible]

hucet diven fruenda ee deo, ty q̃ oe bonu a Deo est, bq oe sal-
ces deutg adunete operali volunte intendenti bonum
id q Doct. Pelagii ausum dicere ex magestate ex deo bona & mala.
Utrumq responses q̃ualis reputa; sed sto in q̃ue clare facet vaqui
honesti. q̃rma tinea creor. n exceditr.

Hinc Dr Soper expressie sed fuit etiam cituanli
de eorq sit n tractare q ad diuty, quando consilij excedat
proelli deus quod q. nephcado inferius ge q cost honr vi-
sibus n accedimus ad deu et do. q̃rma ss, sed nobis ostent.
q creatu deuty videti: sed o sum: Universi creas quasi
grossae qui mens n&ra nihil ascendit ad aeq bir q̃ue de
inde eas (besu creors n excedens) provect et colstat vira
nab q exercit in obsequiu creatoris, facto, et n, quasi et
mens n&ra attingat deu accessu salutari: nondum re-
quiri cost alia altioris ordq [illegible] q locuntr aug. et prof-
per; non [illegible] dec. affaces q actiali [illegible] removemio
[illegible]: nq influit in dq honesti qui et n fit ense sa-
lutaris, q[illegible] nihilominq ahq qectaidq q salutaris ahq
na q̃therefige et hinc cognitio honesta nihil q̃rma
ultimo dici valet vocao dei : quia deu q[illegible] [illegible]
Va. §6 fundatq a oe fit sal[illegible].

§. 6a Fundamenta a ratione [illegible]

28. Ad oe obiecs 2o ex q[illegible] in res: aurea
gr theoqia ss de fide, sed auqua dicere, separalia n sunt
de fide sed mere probab: go auqua me theoqia n [illegible]
ce separalia; aliqui res de fide certa definiret
q incerta pria. certe [illegible] hoc [illegible] teret, quamq
eo q̃pareti in rebq aibq, quq theoqia disputari liberum
caeti. q q̃pareti n ee admitta omnes sufpradictq tuenti [illegible]
eq aliq sufpradictq probalis [illegible] sit, fide tamen certum

Verum sibi omnino lumini. Alii ponuntur necessario ad ...
positionem tuendum sufficit independenter maior probabilitas, quod propositiones in contraria in aliena accedimus locutionibus dicimus ... dicendum
quod eadem ignorans probabilitate sentimus auxilia gratiae vere esse intrinsece supernaturalem defendimus etiam in hac ... mediis
gratiam theologicam quam fide certa esse debet ...
quae argumentis ... diximus: auxilia gratiae theologicae ... auxilia
intrinsece naturalia non sunt de fide: ergo auxilia gratiae theologicae ...
naturalia ...

§ 90. Obiicies 3º contra dictis ... Vazquez: ad vincendum gravem
omnes tentationes ad totum legis naturalis adimpletionem ad eliciendos
heroicos virtutis moralis acquisitae requiritur gratia theologica;
sed ad haec non requiritur gratia entitative supernaturalis: ergo dari gratiam
quae theologica sit et non sit entitative supernaturalis: ergo entitative
naturalis. Ambo eius ... suadetur, minor quoad adimpleti entitative
naturalis non requiri gratiam supernaturalem sine eius esse ...
propositiones illorum: sed victoria gravis tentationis et adimpletio
totius legis naturalis stari possunt sub naturales in quocumque ordine,
sed etiam actus heroici virtutis acquisitae: ergo ad haec non
requiritur gratia entitative supernaturalis. Suadetur huius minor
... et ... tentationem ... quam victoriam
... sufficit naturali ... se abstineat. Deinde lex naturalis sed
se legem non obligat nisi ad ... naturales. Et demum virtutis ...
ae heroici constituti sunt multotiens a Gentilibus nulla supernaturali ...
ce manuductione: qui praeterea, et vel ... entitative naturales esse
possunt, et ... per vires entitative naturales. Quod autem ad maiorem sed
Theologi tanta ... auctoritatis sacrae muniunt a Vazquez ut eam
reddant moraliter certam; et argumentum exinde valde difficile.

§ 91. Imminuis solus hunc argumentum exhiberi sic ex
... ipsa maior: ad ... vincendam tentationem gravem, ...
... requiritur gratia theologica ... ad haec ...

salutari est quod oportet dicere mare Christi quod in hoc si-
biendo sed contra Pelagium. Certi ad quod nos movet, ad cuius aptam di-
sciplinam, desiderant omnes tanquam destinantur; quod omnia haec proposita
ideo comparari possunt utrumque et sterilter dico, salubriter et quod
oportet nos. Cum fundatis abunde hinc deductis et si destina-
tata satis firmetur. Per ea vero ea multis est quasi
de his dicit auctore Dei et illius, quorum tamen in quibus
conclusionem ad hoc haec habet: ille superat vincit peccati qui se
continere. Ad hoc contra quod est pugna peccati: hoc autem non
esse nisi in eo qui opus meritorum egit: unde talis con-
tra interpretationem meriti, et sine gratia non fit. Ex quibus
huius manifeste constat quod sit meritorii et salutare vinci-
tur abstinere posse tentationes, et ex quo posse superare abs-
solute tentationis consequenter victoria.

Quod sic dicitur ex cuius de his ...
veritate Dei captivi, vinci ait: tunc victa vitia iudicanda
sunt, cum Dei amore vincuntur. Et quod dicit de contra duas
Epistolas Pelagii: quod vincit carnalis cupiditas cupiditate ...
...sanati. Ex utroque testimonio colligitur, nos repellendi
tentationes esse multiplices. Non tamen meritorie et salutares.
Si enim se hoc repellere tentationes luxuriae, quod his mala
... quod his malis affectibus, impeditis
peccati opus: si vero his salutaris est meritorium est ...
... tentationis: nam qui peccando re-
sistit ... malum quod vincit; qui vero aliter
defendendo se nec resistit potius malo quod illud vincit.
Ac sic unde dicit ... amore Dei vinci vitia; et illius re-
pellit tentationes, quae non fit sine gratia; ... meriti ...
... his ... et his ... malis vincenti ...
... et ad hanc ... non requiri ... theologice, ac
eis tamen salubriter ... theologica requiri et quae ...

supernalis et gratuita e.

223. In talibus aucter. gra. d. PP. n. [illegible] quod nondum gra ad vincendum tendat, sed etiam ad non succumbendum. Atqui quando PP. loquuntur de gra theorica quae stat apud ipsos requiri non solum ad vincendum tendat, sed etiam ad non succumbendum, cum alioqui contra solus nulla e. Sequitur eius gra theorica necessit de nesse supernalis. Mane probant P. Vasquez et eius sequaces l. d. PP. Scilicet Melchiorta[?] ... qui: Epist. sa ad Innocentium declarante ... omnino alia ad domum ne qd faciat mali incumbens: latius apparet quod ad non peccandum, id est, ad non male faciendum quamvis ee non dubitetur liberi arbitrii voluntas, tamen eius potestas non sufficiat, nisi adjuvetur. Ita ex Innocentio l. in Epist. ad Concilium Carthaginense ubi ait: nisi magnis jugiter gra in nostris imploranda desistat — nesse est eius ut quo auxiliante vincimus, eodem rursus non adjuvante vincamur. Hoc mire autem eiusdem discursus hoc fundatur e: quod PP. eodem modo loquuntur de gra ad non succumbendum ac loquuntur de gra ad vincendum et merendum: quae si utroque loquuntur de eodem genere gra si nullibi: decessit ad non succumbendum sufficit gra theorica naturalis: quemadmodum [illegible] manet utriusque nostris.

224. Pro solutione huius instantiae ordine post PP. dissi. D. ... Pitonium diss. 23 sect. 5. Ego aut eius ... ad dicta res. Posito toto silogo ... adjuvantem gra in sanctis non succumbere ... vinci ... peccare, sed potius victoria salutari an ... deficit nobis posse [illegible]. Ad quae ... requirit gra theologica quae ... supernalis sit. ... PP. et Innocentius ... ... lege implendo et his ... peccandi ... non succumbendi, non male faciendi ... ; dicant ... ista versari ... sine dina gra: sed loquuntur de potiori victoria salutari. Et ... est.

q.a ey ibi etiã loquanti PP. de vera gra Xpi, qu in orde
ad finẽ, que ut assequamur, nos redemptoris interessit.
loqui bent de potẽtiae conducentiby ad salut.: et caeter de
illo vi succumbere, q. sit potẽtia et salutari vincere, in
ductiby a fine illo, que nos elevavit Deus, et redemit
Xpts sanguinis auxiliũ gra.

295 Pro roboranda hac doctrina et sa-
tisfaciendo testimoniis allegatis, fateor, ex illis et aliis
siliby constare PP. loquentes de hom. impot. ad honestum
saepe dicere: sine gra nihil posse hom. nisi peccare. Quo
supposito, rogo: pe ee sufs; requirere hoc sine gra hujus natis
honestas elicere? Non certe: de oppositis loquiy et pra-
um: pe ẽ aliqu. possit respectu ad finẽ, que enunciare
possit operationes supernales honestas que possit impedire peccata, pro que
bg naturales honestas nec impedire possit nec inducere.
Cy ge bg naturales honestas nec inducitur sunt nec impedire finẽ,
ad que nos elevat Deus, q. sunt ac theologico gra: omnes
illas estimanti a PP. respectu ad ey finẽ, et gra etiam
Theologis ad illos sufficiens et requisita. Nisi ge si nihilo
partitis respectu ad ey finẽ, eo aperire verũ sensũ q.
dicavit PP. sine gra nihil posse hom. nisi peccare, et.:
reductis tiby naturaliby honestis de illo nihil cultaining, hoc.
nec gra, se pe impedire sibi finẽ ad que ea datur:
gra. se naturalis in eo pro ad peccata p. potentia impeditione talis
finis: quare operationes ad eius finẽ but ne ad illy potentiae ...
cens. in dam.s in hac sine gra ... aut satisfacimur infirmi
verũ q. sola gra supra ... Pelagius, sequeq. hec sola sufficiat
p. potentiae ... salute.

296 Ita eamde doctrina hanc et aliam testimonia
PP. Africanorum qui ... ẽ Epist. ... fateri fuisse ...
... Pelagii controversiam dicantes gra ... vocari.

iustamur glorificamur. Addunt q in eo appellari bene

gratia ... Apostolus q salvamur seu iustamur ex

fide data ... ex hoc gratia actus supernaturalis ... de eodem

quantum ... alij ex consequenti ... non ...

... non ... quod ... currunt se ... illa ...

seu philosophia quia deferret ad ... nat. ...

... fines ... ex theologia ... ex ...

... asserta contra Pelagium ... non succumbere

aut non ... sit positive ... illi fines seu ...

salutis ... §. 6. gravioribus alijs argumentis ... occurritur.

§. 6. Gravioribus alijs argumentis sententiae contrariae occurritur.

997. 3o adhuc obijcies: ... auxilium quod gentiles prae-

veniret ad fidem est gratia theologica, si illud est actu nale ergo

gratia aliqua theologica est actu nalis. Consequentia bona est, et maior

ex eo constat, quod dispositio quae meretur de congruo fidem et salu-

tarem ergo et auxilium quod praeveniret ad illam, est gratia theologica.

Suaderi itaque minor ... auxilium supernale ... nali modo, ... gentiles ante fidem non occurrit super-

nale motiv... ... non ... ante revelationem ... nullum

... auxilium supernale ... nali ...

... in ... manu ... auxilium ... se disponat ad fi-

dem ... excusabiles ... doctrina ...

... auxilium est nale ... supernale non est

in eius manu ... auxilium nale ... minime

... inducentes ad fidem ... congrue ... faciendo

quod est in se Deus non denegat gratiam.

998. Resp. 1o dico ... a priori: quod auxilium ...

... nale salvat ... quod dicunt ... gratia.

et deinde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: quo [illegible] in
classe gratiae theoricae. Confirmatur ex antecedente [illegible] huius
2a partis ex eo [illegible]: quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] extra
[illegible] de sphera sui partis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Simeco [illegible] 25 [illegible] 6: quod [illegible] auxilium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fit entaue [illegible] quod [illegible]
[illegible]: [illegible] alio [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
quare dabitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:
[illegible] [illegible] [illegible] vulgarem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

9.99 [illegible] 2o: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] saepe aliquos [illegible] gratiae [illegible] ad [illegible]
quo [illegible] se disponit ad fidem [illegible] quod [illegible] auxilium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ante [illegible] ex voce [illegible] [illegible] desiderium
[illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] tunc vocatur [illegible] quo ante
[illegible] [illegible] ex voce extra [illegible] [illegible] desiderium
[illegible] [illegible] se disponerent ad fidem: [illegible] quo [illegible] ex [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deinde Zacheus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut videret Jesum: ex quo [illegible]
[illegible] Christus oculos in eum [illegible] et vocaret eum [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] Gentiles [illegible] ad Andream [illegible]
Philippum [illegible] ut introducerentur ad Jesum [illegible] [illegible]
fuit vocatio: [illegible] quo in his casibus [illegible] [illegible] [illegible]
ad fidem [illegible] [illegible] [illegible] auxilium [illegible] quo [illegible] entaue [illegible].

300 [illegible] ex [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] in [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

obus nalibus extra [illegible] misceat [illegible] auxilia [illegible]
ope transeant Gentiles ex [illegible] ad [illegible] [illegible]
ventes eius qui invenire [illegible]. et non quaerendo [illegible]
quid de hoc sit, [illegible] eandem mar[illegible] auxilium [illegible]
[illegible] esse de [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible], [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] mare. et hoc [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auxilium [illegible]
[illegible] [illegible] nullos quia [illegible] [illegible] et [illegible].
[illegible] deinde [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible].

[illegible] [illegible] eiusdem [illegible] [illegible] [illegible], non [illegible]
[illegible] mare [illegible] [illegible] auxilium [illegible] [illegible]
[illegible] adversarii [illegible] nal[illegible] [illegible] hoc [illegible]
[illegible] indebitum: nam [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]
illos [illegible] [illegible]. [illegible] igitur in manu [illegible]
[illegible] ponere [illegible] [illegible] [illegible] in manu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et dispensare [illegible] ad [illegible]
ex ipsa dispensatione [illegible] [illegible] [illegible] indu[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fieri: [illegible] [illegible] indicat [illegible] [illegible]:
erat lux vera quae illuminat omnem hominem venientem in hunc
mundum: [illegible] ex [illegible] [illegible] admittit Gentiles:
[illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se cum
sole cum pluvia cum luce et cum aliis [illegible] [illegible]
[illegible] influxum et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] familiari [illegible] [illegible].
In manu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
in eorum manu erat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible]
[illegible] [illegible] ad summum [illegible] [illegible] fecit [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] ad [illegible].

[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

facienti [illegible] in nulla alia dixi. Nos autem ex
[illegible] sed de auxilio [illegible] de eadem quaestione
[illegible] adde: sensus [illegible] axiomatis non esse quod Deus aliquando
[illegible] facientibus auxilia facienti quod est in se, non datum hoc non
facienti. hoc enim sine plane [illegible]: nam multis [illegible] in
[illegible] dari [illegible] gratiae: sed quod Deus voluerit ex pacto
cum Redemptore omnem eis [illegible] auxilia ea facienti
quod est in se, id est, [illegible] voltarum obicem [illegible]
augenti [illegible] nova peccata: unde [illegible]
non fiet [illegible] meriti, aut dispositione [illegible]
quae gratiae [illegible] pure removentibus [illegible]
[illegible] ut nullus [illegible] carere nisi ex culpa sua
[illegible] remote [illegible] sancire [illegible]
[illegible] si velint.

[illegible] quando [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] alia facultate [illegible]
dis obicem gratiae [illegible]
[illegible] ea vero [illegible]
minus adhuc auxilium [illegible] a Deo collatum [illegible]
[illegible]
[illegible] excitantis [illegible] auxilii
quae [illegible]
[illegible]
[illegible] loquuti de [illegible]
[illegible] ad [illegible] aut spiritualem [illegible]
ad [illegible] movendi Deus ad eligendum [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] sentio [illegible]

[illegible]

dupliciter auxilium alius ordinis naturae, et quod spectat ad ordinem naturae
alius ordinis supernaturalis et vocatur gratia Theologica. Illa autem
quae facta est de gratia Theologica dicitur sufficere ad superanda
tentationes et ad evitanda peccata; numquam tamen suffi-
cere ad inchoandum initium iustificationis: quia iustificatio dispositiones
quae non possunt procedere nisi a natura et supernaturali. Unde ipsa
gratia Theologica quae auxilium supernaturale sit initiare se
initium iustificationis. Illae autem dupliciter initiare possunt vel proxime vel
remote, remote tamen aliunde et circumscriptis fidei et
cognitionis ordinis et misericordiae veritas: proxime tamen illumi-
natione fidei sine qua non datur iustificatio. Ideo sustinentes, de omni
auxilio supernaturali etiam sufficienti, dico concurrere et suppeditare, sive proxime
sive remote initium iustificationis.

305 Unde ad eos allatos in praxi et alios fideles
adducendos dico quod communiter illi si vere tales fuere, qui defe-
cerunt eis bonis ad faciendum quod in se erat et non denegaret
a Deo gratia vocationis ad fidem vel remote vel proxime sufficiens illumi-
nare illos: unde et sufficienti ad omne auxilium supernaturale elar-
giendum a Deo; numquam tamen dicendi sunt initiare initium fidei, neque
iustificationis, aut negotium salutis aeternae. Si autem ii conati fuere, ut
credo, evitare mortalia, iam fuere etiam circumscriptionis fidei ap-
tentium in illustrationibus supernaturalibus excitantibus, et ad credendum ipsi fidei
illuminationi, et ad quaerendum verum fidei magisterium: qui ab aucto-
re fidei crediderunt, et ipsi in aliis credunt usque ad hanc
diem, id est, usque ad finem extra Ecclesiam. Illis conatibus duntaxat
fuit in auxiliis supernaturalibus ad eos concurrentibus, damnum eorumdem fi-
dei ac salutis, cum opera sancta quae ad illos pertinentia sunt, ex
fidelio natura, ut Deus det ei tamen auxilium ad summum, ut Deus
non deneget illa, imparatus vero sit illa dare etiam non bene re-
cusantibus gratiam.

306 Obiectio: nullus est meritorum actus absque gratia

ris ye fine gra theogica. Ut clare deducitr ex d[ict]is. s[ed] multi fiunt sine gra supnali go v[er]i gr[ati]a theogica hec supnalis n[on] fit. suadetr 1[m]o: q[uia] n[on] o[mn]es act[us] q[ui] fiunt a iusto. l[ic]e supnales s[un]t o[mn]es s[un]t meritorii vite etrne: o[mn]es ei[us], ut st[ati]m dixi[mu]s, de se elevanti ne[ce]ss[ari]o et dignifanti a gra h[abi]tuali go danda[m] natles boi, qui sint merita salutaria. 2[o]: q[uia] si volta f[uit] de ... fit y alia p[ro]pria supnalia in ee[n]tes yhicy forte ... eget supnali cog[nitio]ne ad volitio[ne]m etia[m] supnale: go salt[em] s[ed] hoc iust[us] sit, poterunt ei[us] act[us] n[atur]ales boni evadere saluta[re]s ... gr[ati]a h[abi]tualis elevantis et dignifantis illos, qui n[on] adeo ... elicienti[s] n[ecess]aria sit cog[nitio] aut etia[m] afectio p[ro]p[ri]e s[upe]rnalis.

307 Dico: q[uia] n[on] o[mn]es act[us] salutares h[abe]nt supnale mobi[le] go neq[ue] egent auxio supnali: et caeteri sufficienter p[ro] ... sub auxio n[atur]ali: et ad hoc s[ed] ende extendenda est ... gra theogica. Utraq[ue] sequella bene fluit ex coa, et hec ex a[n]tecedente q[uia] mob[ile] n[atur]ale s[alu]t[a]res p[ro]portione p[er]ficiet voluntas ... n[atur]ale illustres illo p[rae]stante. Probtr. itaq[ue] ant[ecedens] 1[o]: q[uia] Luc et Matt ... p[er]mittitur e[ter]na vita observa[n]ti legi n[atur]alis nulla fac[ta] ... meritoe mobi supnalis go. 2[o] q[uia] Trid. sess. 6 c[a]p 16 definit ... operib[us] factis in gra et ex gra y Xpti nil deee ad merit[um] vite etrne s[ed] act[us] qui h[abe]nt mob[ile] foy ... n[atur]ale fiunt a iusto in gra et ex co[n]digna q[uae] e[st] gra p[er] Xpti go. 3[o] deni[que] q[uia] plures bene operanti quin in eor[um] mente veniat supnale mob[ile] ... valde duri damnari ut inutiles magnu[m] p[ar]s oper[um] ... fideles etia[m] iusti exercent. Id q[uod] n[on] promoveret op[er]a p[er]se ... s[ed] ... indigaret, ea exerceret desuetudini ... temp[or]i go tenendu[m] e[st]: n[on] o[mn]es act[us] salutares h[abe]re supnale mob[ile].

308 R[es]p[on]d[e]o nando ... ad ... hoc ... ma[g]n[u]m ... omina ... de ... qualita ... n[atur]ale ... o[mn]i ... hoc ... supnalei ... ma mi ... q[uia] ... n[atur]alis ... justi ... et ... illo ut iusto ... fructus ... vite ...

atq adeo n destituant in se succo virtutis idest gratiae Christi spiritu suo
influentes, ac proinde sint meritorii vitae aeternae, nec excedunt
finem agendi cuiusq moralis Philosophi q iusti excedere ...
ut salutari mereantur. Videatis Suar. Disp. 44 sect. 7. Ad 2
probo pro 1a parti cum quod saltem ex natura rei n possit actus supna-
turalis elici nisi ex illustratione supernali vel excelsa ...
actus qui exigit principia in principiis. Pro 2a parti ...
...
supernalis a gratia ... supernali ... concurrente ...
electus et hinc manavit cum quod ut sit salutaris est ...
factus a gratia in ordine ad salutem, ...
... nisi ... supernaliter ...
a principiis ... supernalibus.

Dod. Aiunt ... Sfarza et Conim-
bricenses illi et ... quod ... moralis ... potest ...
... ad actus supernaturales ...
indiget ... supernali. Verum deinde ... eandem ... quod
moralis in ... medio ... influat: ...
in ... sit nullus est ... salutaris qui supernali modo
n gaudeat ... se moralis sit. ... fine ...
sunt ... quia ... re ... n ...
... nisi ... ad Christum ...
... placendi Deo ... Ad ... dicitur ...
... in ... virtute ... ardentius ...
... bene ... Christiani, atq adeo profecto
ex succo virtutis idest ... Christi ... fine aliquali
... ad finem ... Desinunt autem ... moralis
... humanis ... succus ...
... in ... Ad ... dicitur ...
operari fideles bene ... fine aliquali ... affectu ...
... offerunt ... aeterni ... ad ...

Xverasmi.

310 Obiciunt [illegible]: nullus [illegible] haeresis [illegible] sine gra theologica [illegible] [illegible] supernaturalis [illegible] [illegible] virtutibus moralibus quae naturales [illegible] sint [illegible] naturales [illegible] [illegible] gra theologica [illegible] supernaturalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex quibus [illegible] ad [illegible] bona [illegible] semper [illegible] [illegible] nobis [illegible] [illegible] gra [illegible] sine [illegible] adiutorio [illegible] gra [illegible] bonum [illegible] hoc [illegible] [illegible] alia filia [illegible] [illegible] [illegible] mar go.

311 [illegible] eandem [illegible] [illegible] ex meritis Xpti collata [illegible] gra theologica [illegible] [illegible] [illegible] naturalis [illegible] sine [illegible] Xpti [illegible] fecit sine gra theologica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] [illegible] gra [illegible] Xpti [illegible] nullus [illegible] haeresis [illegible] [illegible] [illegible] demeruimus [illegible] peccatis [illegible] redonari nobis, redonati a Deo [illegible] Xpti [illegible] [illegible] chirographi [illegible] atque de meruimus [illegible] peccatis [illegible] singulas cogitationes [illegible] [illegible] singulis [illegible] Xpti meritis [illegible] [illegible] gra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meruimus, [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitationes [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitationes [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] singulas [illegible] gra [illegible].

312 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gra ad [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] requiri ad quaecunque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] orarent [illegible] [illegible] agerent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] orationes [illegible] faciendas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible]

Et sufficit velle eam esse in opera salutaria, quia in eo
ordine sit in ratione operis honesti, ad quale etiam re-
quiritur gratia divina: et ceteri gratia divina admittunt bene quod ini-
tio naturalis sit, et extrinsece fiat supernaturalis. Quare ex eo
non esse necessaria gratia supernaturalis etiam in supernaturales meritorii
deducebant Sancti Patres contra illos, quod in principio et salutare ac
supernaturale morale fore, ille consultus: quod ex eo non sit ne-
cessaria gratia ad omne morale honestum bene deduceret, oratione
quod opus illorum de fundamento meritis est bonum; ad quod hoc dicendum
est quod ordinis est omnis facta etiam per naturalem bonum honestum et
ceteri ad illos requirunt gratia per Christum quod non etiam supernaturale
per naturalis probabile.

313. Ipsis aduersariorum responsionibus non moror: ad
eos tamen factum est quod Patres et Sancti in loquendo de operibus bonis mo-
ralibus solum de supernaturali et meritorio, cum bonum opus bene non
currit sine gratia per Christum; quem ratio de genere operis boni mo-
ralis tenemus beati Augustini responsiones et loco citato de his
bonis ante locuturi; ad quae necesse est comparare probet
methodica et ipsa: ut autem ad naturales honestas fides la-
men non requiritur. Quod ad Patres et Sanctos comparantes bo-
num ad finem eternum summum, hoc cum gratia requirebant contra
Pelagium per methodo reputantes quaecumque bona quae supernaturalia
et meritoria non sint ex consensu maneant ex se steri-
lia per aberrationem finis Christi illud Apostoli 1 Cor. 13 charitatem
autem non habeam nihil mihi prodest: unde coeant in do-
cendo: nihil posse fieri sine gratia per Christum per ratione
re ad finem de quo loquuntur spiritualiter dicit bonum et honestum
sequens quod nihil est aut estimandi nec non bonum dicere.

314. Ad quod eodem modo possumus dicere in quo ea
probari finis ad bonum ordinis et ordo eius conservari
fore quod per Christum firmiter manet dicta quaestio. Rupa

infusis ex dictis supra, dici venit ex Christi meritis
vere dici gratia [illegible] gratia est christianorum strictè
sumpti accepta ea [illegible] est quae [illegible] aliquam infusiendi
dat vires et salutaris accedere potest ad Deum; has
vires vero dat cogitatio moralis honesta digna, atque adeo in [illegible]
gratia [illegible] Christi: imo haec valde [illegible] accens suppositis, cum sit ex
bonis quae sunt fructus donis moralis et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] mare in [illegible] [illegible] non mare ad hanc [illegible]
quo mare [illegible] demeruimus in [illegible] [illegible] peccatis et [illegible]
[illegible] mare: in [illegible] [illegible] non mare et [illegible] similiter
meritis: at quae [illegible] peccatis demeruimus in [illegible] [illegible] hanc
[illegible] dignas [illegible], [illegible] [illegible] meritis et cog. [illegible] [illegible] ex
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitationes digne potuerint indu-
ci a Deo in poena peccati, [illegible] forte [illegible] et [illegible] [illegible] ab
Eminentissimo Sfortia, et coeteri [illegible] peccatis [illegible] [illegible]
indigentis quae possit moveri Deus ad inducendam eiusmodi
poenam [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] re demeritis [illegible]
[illegible]

315 [illegible] [illegible] demeritis in [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] moralis [illegible], [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] peccatoris: [illegible] mande [illegible] noluit Deus eis [illegible]
[illegible] imponere [illegible] peccati [illegible] [illegible]
sola [illegible] [illegible] est poena [illegible] viatoribus im-
[illegible] ob peccatis et hoc [illegible] illa [illegible] meruit in [illegible]
[illegible] hoc [illegible] [illegible] unde [illegible] quae [illegible] fluunt ex [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Deus noluit in poena peccati [illegible]
hoc [illegible] [illegible] nobis [illegible] demeruimus in [illegible]: et coeteri
nobis [illegible] demeruimus cogitationes honestas dignas ex bonis [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] pro hoc statu [illegible], quia non nego quod pec-
catum faciens [illegible] [illegible] [illegible] in huius statu, [illegible] [illegible]
[illegible] quodammodo demereri nobis [illegible]

cus cogitatus honestos [illegible]: [illegible] damnatos amore [illegible] [illegible] pro
[illegible] eo q ipsi [illegible] ipsis [illegible] [illegible]
in ipsos [illegible] [illegible] summi boni et tacti [illegible] honestis
de [illegible] [illegible] [illegible] cogitatis honestis [illegible] damnatorum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

316 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] omnes abeant [illegible] [illegible]
[illegible] interim [illegible] doctrinae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et coeti [illegible]
cogitatis honestis [illegible] [illegible] merentur in [illegible]
[illegible] honestis cogitatos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] merentur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] summis [illegible]
[illegible] [illegible] honestis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] amittere [illegible] cogitatos honestos [illegible]
[illegible] saltem cogitatos [illegible] honestos [illegible] [illegible]
[illegible] et coeti [illegible] cogitatos [illegible] [illegible]
[illegible] habendi [illegible] ex [illegible] [illegible].

317 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] gratia
[illegible] [illegible] gratia theorica [illegible] [illegible] a
[illegible] [illegible], [illegible] gratia theorica [illegible] honesta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] theorica.
Deinde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bonis etiam [illegible], [illegible] adhuc [illegible] ab [illegible]
[illegible] gratiae theoricae ad singulos [illegible] honestos [illegible]
[illegible]. [illegible] etiam fateor, [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquis favor Dei [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitatio [illegible] ad [illegible]
[illegible] intendendos [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] favor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] etiam [illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible] [illegible]

ferventas (?) ꝯdubia S.ª, ut sufficiens sit ut orem̄ et gratias agam
omnes tanto Domino, qui adhuc justi ut desiꝗ in eis bonis ꝯ-
tis exercitis transeat tres paradis.

3.º Quod attinet ad SS., tamen alteri dis-
sentiarunt ac in arcto ꝯforti. In quo exstat ꝯuento: Juxta
tuebe Pelagij errorem: eni q̄ orabat eminentes ꝯferbes, et ꝯ-
cursu Dei ac ora ultra. coeti ad quem aiebat, teste Pros-
pero, Deus ee tri spectatores utrorum operum; et teste S. Hieronimo,
dormitare in operis ultris, sed Iulian. bene arbitrij gesta.
Alterum q̄ orabat, orem̄ salutare, ultra ore vigore. Hoc
demisso dupliciter argitabant SS. ꝯtra dupli. ꝗ. errore. Cō-
tra h, ea generalitate utiles orris. orem̄ generali utilibus orem̄
asserere ꝯvinceret alios deperes a Deo in finalis ꝯtatis q̄ adiuvan-
frustranea et dicendis est orare, ꝯfore facere. et crepare
nec pendes nec cum eminenter indiges ad operandum.
Hinc enim argitadi Aug. et SS. efficaciter ad ꝯtra debe-
fatemur nos, qui et bonis tuis etiam vitalis, tendit ꝯ-
vivat fatemur omnes Dea sufficit, ore ad inquirenda vir-
tute fine, aut ore deponit. quo Hinc de errari tibi sit.

3.º Contra q̄ errore in arguendi SS. ex ge-
neralite utilibus orris, ore addendo tres particulares eminenti
de ore ex fide effecta, et humiliter agnoscente ꝯpri-
mitos ad tris salutares: ex q̄ orare e vero petendo
salutarem gram tamquam matricem impios ultra, asserere devincere
gram ad id ꝯferri requisitam et viam excedere ore vigore.
Hinc aut. inane ... gram affectus a SS. ee fidelis viam
ad tus ꝯcessos velles. Dicit h ... ꝗ ...
ad illos, ꝗ sit est ad eos vincendos ꝗ requiritur tanta
gra Dei de nestre auxiliantis gratie ad tus
salutares.

D.º 4.ª

De nesse auxiliantis grae ad actus salutares.

320 Plura sunt quae in hac disputatione decidenda veniunt sed quia decisa in praecedentibus cum declaratione [illegible] singulorum resolvas [illegible] certa sunt, hic ad actus singulos salutares et meritorios, qui ex praecedenti [illegible] supernales esse venit requiri aliquod auxilium divinae grae sive habitualis sive actualis: id enim ad minus definiunt [illegible] et summi Pontifices, dum ad hos actus [illegible] adversus [illegible] auxilium hoc [illegible] esse gratiae sanctificantis et [illegible] Lutherus volunt haeretici moderni putantes [illegible] peccatorum [illegible] esse [illegible] certum de fide [illegible] etiam desumetur hoc [illegible] ante [illegible] ante gratiam sanctificantis [illegible] actus supernales [illegible] sunt [illegible] gra [illegible] [illegible] [illegible] controversia [illegible] nesse grae [illegible] ad singulos actus salutares nara sit gra actus illuminans et afficiens.

Quaestio 1a. An ad singulos actus salutares nara sit gra actus illuminans et afficiens.

321 Procedere instituta [illegible] de gra [illegible] illuminans et afficiens [illegible] gra [illegible] sive [illegible] supernaturalis [illegible] qualitas aliqua infusa sive [illegible] sustentans [illegible] habitus et [illegible] [illegible] theologorum [illegible] ab illa tamen discedunt [illegible] cap. Molina, Bellarminus, [illegible] Valentia, aliique quos videre est apud [illegible] disp. 106 sect. 2. D. [illegible] specialis [illegible] esse [illegible] gra [illegible] [illegible] peccatori [illegible]

convertendi ad iustitiam; alii vero quos sequitur ipse Vega, negant esse necessariam ad actus salutares quos faciunt hom. iusti: quare status controversiae in hoc stat quod Vega contendit non esse simpliciter necessariam gratiam actualem ad actus salutares ante iustificationem, et infusionem habitus in peccatore fideli, vero fatentur esse necessariam ad actus sequentes iustificationem, et infusionem habitus. Cum quo stat quod nemo neget gratiam excitantem necessariam esse ad conversionem adulti infidelis. [struck]

322. Dico nihilominus generaliter sit: ad omnes et singulos salutares necessaria est (regulariter saltem loquendo) gratia actualis pro illuminans et afficiens. Suadetur 1° ex Conc. Arausicano can. 7 ubi dicitur: si quis per vigorem bonum aliquid quod ad salutem pertinet vitae aeternae cogitare, ut expedit, aut eligere sine salutari, idest, evangelicae praedicationi consentire posse affirmat, absque illuminatione et inspiratione Spiritus Sancti, qui dat omnibus suavitatem in consentiendo et credendo veritati, [struck] fallitur spiritu, non intelligens vocem Dei in Evangelio dicentis sine me nihil potestis facere. Ex quo testimonio sic 1° argumentamur [struck] gratia quae ad actus salutares reducitur a Concilio ad gratiam illuminationis et inspirationis, ergo est gratia illuminans et afficiens; sed ad omnes et singulos actus salutares necessaria est gratia Dei; ergo ad hos omnes et singulos necessaria est gratia illuminans et afficiens. 2° quia omnes et singuli actus salutares sunt aliquid conducens ad vitam aeternam, et bonum aliquid aeternae vitae; sed ad omne quod sit conducens ad vitam aeternam et bonum aliquid aeternae vitae, requiritur gratia illuminationis et inspirationis, ut Concilium innuit contra verbis Christi generalissimis, nihil excipientibus; ergo requiritur eiusmodi gratia ad omnes et singulos actus salutares.

323. Suadetur 2° Dico: quia omnes et singuli actus salutares vel sunt aliquod initium vitae aeternae, vel sunt aliquod eius augmentum: quia vel sunt praeveniunt vel sequuntur; et omnes vel dant initium vel augmentum; sed tam ad initium quam augmentum vitae aeternae requiritur gratia illuminans et afficiens.

go et ad eas et singulos actus salutares. Maior constat ex supra
adiuncta et minor constat supra quia nomine initium non includit dei dono augeri
quam initium fidei vitae. 2°: quia id definivit videtur in Arausicano
in haec verba: sicut fidei augmentum, ita etiam initium
fidei illud non per dei donum id est per inspirationem spiritus sancti no-
bis in est, Apostolicis dogmatibus adversarius approbatur.
Hic enim quod de fide initio definivit, de augmento definitum supponit.

324 Suadetur 3°: quia ad hos actus salutares eliciendos in
absentia habitus infusi et gratiae sanctificantis requiritur gratia vel actualis auxi-
lium per modum illuminationis et affectionis; ergo etiam requiritur ad alios actus salu-
tares qui eliciuntur ad praesentiam suorum habituum; ergo ad eos et singulos
actus salutares. Haec 2a consequentia bona est ex 1a et ante ab omnibus recepta
ob defensorem Arausicani et Tridentini. Probatur etiam 1a consequentia quia dicunt effectus
habitibus nostris actus salutares tantum supplet a Deo in illorum absen-
tia per auxilium extrinsecum ipsorum sub specie applicatum, etsi dona-
mitti ferunt ordinem et vires infra sufficientem, sed suppleta
fecisse absentia habitus, maneat adhuc necessaria illuminatio
et affectio; ergo eadem necessaria manet in praesentia habitus in
fusorum ad actus salutares qui tunc eliciuntur. Ideo efficax
causa est quia non est minus per se necessaria voluntas ex auxilio
extrinseco quam ex habitu infuso: cum iste non sit illo robustior,
aut potentior: ergo si ad propria auxilia extrinseca indiget adhuc
voluntas ad salutares actus gratia tali illuminationis et affectionis, sibi
illa indigebit in praesentia 2ae auxilii intrinseci habitus.

325 Suadetur ultimo ratione a priori: quia quilibet actus
salutaris est ideo meritorius atque adeo et liber supernaturalis, sed iste ne-
cessario sui petit et supponit tam ex conditione quam ex parte voluntatis
[illegible] ea quae illuminent voluntatem et inclinent ad tales actus eli-
ciendos quae gratia non distinguitur a gratia illuminante et excitante
ergo quilibet actus salutaris petit et supponit ad sui eliciendum gratiam
illuminantem et excitantem: et certe ad eos et singulos actus salutares

varia e utraq. gra illuminans et efficiens. Faveant huic defini-
tioni quae dedimus supra §. supernalite circa illustres et afectivas
quae ut gra theologica et dogmatica requirunter ad actus et sin-
gulos salutares §. §.° 1.a occurrentibus aliquis difficultatibus satisfit.

§.° 1.a Occurrentibus aliquis difficultatibus satisfit.

326. Ante quam diluamus quae oppugnant tales
actus, aliquibus difficultatibus quae hic occurrunt et decernunt ad
sent. institutam satisfaciemus. Rogabis equidem 1.° an ad actus salutares
sufficiat gra talis quae obversit. Resp. nam 1.° quod actus divinus
requirunt exstare bene de gra ut coexistente ex merito: atque
gra quae requirunt habet influere in actus salutares, quare ipsa
necesse ut exere... contra Pelagium...
ex gra ad posse ... ex hoc ... ad
... opus et ipsi coexistat fides et gra. 2.° ...
de ista gra dicit ... auctor ...
hoc ipsum requiri ... auxilii: atqui
auxilium ... influere ... formaliter
ut patet ex ipsis terminis: ergo requiritur
auxilium ... physice ...
... nihil ...
gratia et gra ipsa ...

327 Forte dicas: sufficit quod auxilium exaltet
physice in causa memorativa: ... requiri quod exat phy-
sice in se. ... memorativa e sup-
natura an natura ... auxilium quod ... nunc omni
ce influat ... quod Pelagius hanc memoriam
naturalem cognitionem ... et gra ... ad meritum ...
causa naturalis memorativa ... post ...
sufficiens et ... ad actus salutares ...

aut quod esset futura, nil obstaret et ea consequenter influeret in eiusmodi actus, sequitur quod non exit proinde gratia operata ac gratia futura. Nec prodest recurrere cum P. Montoya ad actus relictos ab illuminante gratia, quae praecessit, et de ista actus operari adhuc asseveres aliqui ex in cuius posterio actus, qualiter exstra operari non posse gratia futura: nam contra est; quia actus sine consequenti operae illuminante non manet: ergo actus qui et manet pendet a consequenti supernaturali opere illuminante, non subsistet, illa evanescente: ergo si manet actus ille, succedente loco illuminationis opere consequenti alia memorativa, haec non erit naturalis, utpote importata supernaturalis est gratiae evanescenti aequivalens.

328. Rogabis 2. an ad singulos actus salutares requirantur singula gratiae [illegible] auxilia? Vel aliter: an ad plures [illegible] [illegible] unum sufficiat auxilium? Et ratio hoc dubii facit, quia actus singuli subordinatos inter se et in [illegible] charitas ex quo moveri [illegible] in actus religionis et ex hoc in alios et [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiae illuminantis et afficientis ad singulos actus salutariores. [illegible] [illegible] [illegible] ea series actus inter se subordinatos [illegible] non posse ab unica gratia illuminantis et afficientis [illegible] [illegible]: cum [illegible] [illegible] posse quod illuminatio una [illegible] [illegible] non posse [illegible] [illegible]. Fateor tamen [illegible] cum isto [illegible] [illegible] illustrationes et affectiones fore longe diversas ab ea, quae [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] non faciunt [illegible] et actus [illegible] subordinationis, quae tamen singula [illegible] [illegible] illustrationes de quibus loquimur; quae [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] multiplex appellaretur. Cum quod tamen [illegible] [illegible] regulariter de se auxilia singula ad singulos actus salutares [illegible].

329. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] tale auxilium [illegible] [illegible] eo quod [illegible] singularis [illegible].

Ad 1um ostenditur in beatissima quae unica beat ipse fuit illuminans
ad eius amores et actus eius in hostibus. 2o ostenditur in 2a 2ae
cur id ipsos a gloria sequebatur ex gratia illuminante, sicut [illegible]
quae actus suos dirigebat. Quod ipsi ex merito non beat in [illegible]
[illegible], non est cur una et eadem gratia illuminans et afficiens [illegible]
[illegible] non possit ad plures salutares et eius desperationis, et [illegible]
[illegible] in mente [illegible] id meruerit.

330 Rogabis an gratia illuminans et afficiens
qua dedimus merito ad [illegible] salutares esse beat non solo de obiecto
[illegible] sed et de ipsis [illegible]? [illegible] affirmative et non est: quia eiusmodi
gratia beat esse de toto obiecto in quo tendit electionis actus, sed obiectum
electionis actus est non solum obiectum directi bonitas, sed et bonitas [illegible]
gentis: ergo eiusmodi gratia esse beat non solo de obiecto [illegible] sed et
ipsis [illegible] salutaribus. Suadetur minor: quia [illegible] sed [illegible]
[illegible] unum iste [illegible] [illegible]
[illegible] bonum ergo beat ante electionem [illegible] bonum ipsum [illegible]
quae eligimus obiectum. Sed hoc [illegible] nullatenus [illegible]
[illegible] amari [illegible] ergo gratia illuminans et afficiens [illegible]
ad [illegible] salutares esse beat non solo de obiecto [illegible] sed et de
ipsis [illegible]. [illegible] ipsi [illegible] ex eo quod [illegible] non [illegible]
solo de obiecto sed et de [illegible] quae benignus obiectum amplectitur [illegible]
hoc [illegible] eius [illegible] eundem in obiecto [illegible]

331 Rogabis [illegible] an ad [illegible]
omnem [illegible] nobis et ultra [illegible] arbitrio [illegible] voluntas
requiratur auxilium speciale ultra ea quae requirunt actus eius
[illegible]? [illegible] [illegible] attingere [illegible] executio actus
extrinsecus [illegible] nobis [illegible] non [illegible]
voluntas ex actus [illegible], [illegible]
[illegible] circumstantias singulas non [illegible] [illegible]
[illegible] ipsis [illegible] animadvertentes. [illegible]
[illegible] actus [illegible] sed [illegible] sit [illegible]

et omnes in executione operis externi et ad omnes eius circunstantias
sufficit antea procedit, ut requirit ad exigendam executionem
in aliud speciale. Ultra ea quae requirunt ipse actus imperans.
Ratio clara est: quia in his casibus omnis deest executio aut ex defectu
potestatis aut ex defectu voluntatis etc. Et supponitur voluntas exe-
quendi et addatur talis volitio ita efficax imperans executi-
onem operis: ut necesse retardetur quo ad externam executionem opus
non requiritur in his casibus speciale auxilium ultra ea quae
requirit ipse actus imperans. Praeterea si speciale auxilium aliud
requireretur sufficienter salvaretur in actu ipso imperandi ita ea
quae diximus [illegible]
[illegible] Dico 2o: si actus dirigat et supponitur requiri
[illegible] novum et speciale auxilium ultra ea quae per se requi-
rit ipse actus ad externam operis executionem. Suadetur: quia tunc
ad externam operis executionem requiritur moralitas actus interioris
[illegible] meritoria [illegible] qualitas quas habent executio [illegible]
se requisita ad actus interioris quae nocivi [illegible]
circunstantiis [illegible] in [illegible] aliquam difficultate determinata
[illegible] moralitas illa actus quae dixi, et necessarium est ad externam
operis executionem [illegible] tunc requiri speciale et novum auxi-
lium ultra [illegible] quae per se requirit actus deliberatus interius volun-
tatis. [illegible] contingit quod extima operis executio [illegible]
[illegible] stricte [illegible] circunstantiis quam voluntas omnes
circunstantias [illegible] difficile in eius executione [illegible]
[illegible]: tamen si opus exequendum est sub ipsis circunstantiis quas
[illegible] omnes quae per se requisita erat ad [illegible]
speciale imperare executionem [illegible]
[illegible] quae [illegible] e sine aliis circunstantiis
[illegible] voluntas et ne ipsa augeatur executionis difficultas,
[illegible] certe gratia specialior requiritur quae superaret ad [illegible]
[illegible] circunstantias et difficultates. [illegible] in hoc [illegible]

pre [illegible] dificultatem requirit [illegible] alius [illegible] [illegible]
requiri [illegible] gratia hunc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

§us 2us Obiectionibus respondetur

333. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obiicies: ad omnes et singulos actus salutares necessaria est gratia illuminans et excitans; non est in manu et potestate nostra [illegible] ad illos necessaria: ergo neque est in potestate nostra accessus salutaris ad Deum: ergo nec nos [illegible] ad hunc accessum [illegible] [illegible] ergo [illegible] requiratur utraque [illegible] gratia ad omnes et singulos actus salutares. [illegible] bene [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] gratiae necessario ad [illegible], eo [illegible] esse [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] nostrum velle [illegible] in manu et potestate ad agendum utraque [illegible] gratia [illegible] [illegible]: quod [illegible] est, non est in mea manu et potestate [illegible] utraque gratia illuminans et excitans ex [illegible] sua [illegible] [illegible] ergo non est in mea manu et potestate. Hoc argumento [illegible] Pelagiani [illegible] [illegible] [illegible] Vega.

334. Respondeo distinguendo: [illegible] ad actus salutares non est in manu mea, [illegible] non est mihi [illegible] [illegible] [illegible], concedo; [illegible] non est in manu mea, id est non est ad nutum meum [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] misericordia Dei antecedat nos et opportunis [illegible] [illegible] necessaria adest, data nobis a Deo [illegible] gratia. Ex quo [illegible] [illegible] moraliter loquendo semper est in manu nostra salutaris accessus ad Deum, cui Deus numquam [illegible] auxiliari [illegible] [illegible] opportunum est. [illegible] [illegible] ex [illegible] in [illegible] Dei [illegible] ubi [illegible] nec tamen [illegible] gratia necessaria [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] in promptu [illegible] [illegible] rationem,

ut ex ea nos liberi dicamur, non ex suppositione gratiae non sufficientis
sed sufficientis et efficacis ex parte gratiae moventis non deficientis. Hic dicas
Dei adesse, ait Sanctus Ecclesiast. 1: quare defectus nostri, quod scilicet a Deo
recedimus per culpam, et ad ipsum non accedimus per actus salutares, tribuendus
sit nobis et non Deo, qui oportune dat gratias ut vitemus illos: quod
[illegible] tamen in me auxilium Dei. Patet hinc ad minorem
subsumptum et ad [illegible] ....

335 Dices 1º ex Deo possumus subito odisse quae a-
mabamus, et e converso, ex mero libero voluntatis nostrae: ergo possunt fideles
peccatores sine nova illustratione nec de novo vocati, possunt solum
[illegible] adiuvante Dei subito detestari peccata et proposito emenda-
tionis: [illegible] certum videtur ex experientia, et cum quod hoc ad
[illegible] Deo faciendum videtur esse quod illud, et quod peccatores
[illegible] moveret, ad fidem sufficit excitare ad actus
[illegible] charitatis, et [illegible]: ergo peccator fidelis non eget nova
illustratione sine gratia ut se convertat ad Deum: ergo conversio fi-
delis peccatoris ad Deum quae non reddit eum salutarem, fieri
potest sine tali gratia illustrationis et affectionis excitantis, ac
[illegible] et [illegible] utrasque illa gratia [illegible] non est ad omnes et singulos
actus salutares. Vide 19 de placito huius [illegible] n. 331.

336 Dico deficere antecedens: possumus subito odisse
quae amabamus ex mero libero voluntatis nostrae comprehensibiles [illegible]
[illegible] quae ponit in manu nostra opus salutare [illegible] antecedens:
[illegible] subitis [illegible] non antecedens, et certum non posse nos su-
bito execrari quae amabamus sine gratia nostra subito no-
bis occurrente et nostram immutante libertatem. [illegible] non con-
stat in ordine supernali possit ad actus excitatos [illegible]
[illegible] et excitatos, quae non stat sine utraque gratia [illegible]
[illegible] movere non [illegible]: quod fides [illegible] non [illegible]
[illegible] cum sit [illegible] [illegible]: et [illegible] fides [illegible]: [illegible]
[illegible] 19 nova gratia illuminans et afficiens, et ex una [illegible]

fit hus actus supernus, et ex alia supponat supernales affectiones; quorum influxu hunc reddere ex ipse in peccatore fine speciali excitatione gratiae illuminantis et afficientis. Ut satis innuit Triden. Sess. 6 cap. 6. in de manda etiam est Ultima cum ex sequella adiuncta.

337. Obiicies 3° ex S. Mol. conante, saltem in hoc casu; non esse necessaria ad singulos actus salutares gratiam illuminantem et afficientem; ...

[illegible]

supra sp̄ria.

338 Ideo ostensa mare nando mire, ad cuius fundale ...

[illegible]

discutietur infra. Ad inveniens allatis verbis sufficeret ad ostendum supernaturale non dari sine aliqua requisita qua qualis est extra gratia illuminans et afficiens. Ad dilemma leg. offerens vero obiter de praesenti concursu auxilii non esse effectivum, est igitur vero ex se bene semper gratis: ac proinde influxus ad emortuo et pure physico concursu mutuo insufficiens. Ad tertium concedo vero extrema assumpta ista ob rationes allatas, quas satis tradidi in materia de fide inter agendum de motivis credibilitatis.

339 Dices: sed iste concursus gratiae non esse efficax ut omnino offert, sed morale, hic praestari poterit a gratia directa: ergo id saltem sequitur extra motus et resolvunt leg. difficultas. Offert 1º quia plerumque contingit quod memor fuerit verbis divertatur, forte ad divertendum, antequam forte vocis memoria exurgeret: ergo movet ad divertendum directa gratia: atque adeo non requirit tunc excitans. 2º quia deus 14 Christi solum suarum illustrationum et admonitionum memoriam promittit ex spiritu sancto oportune illis suggesturo: ergo ad hanc salutares sunt gratiae directa non in se sed in ejus memorata excitatio. Ad respondere, praemitto duplicem distingui hic concursum moralem: alterum, quem divine inducat in effectum, non tamen attributo a concursu effectivo: et iste invenitur reciproce sine physica extra physicis influentibus: qualiter in daemone se influunt suasiones, ostenta, et cogitationes interne in homine voluntas. Alterum quod se influit in existentiae morali, non est attributo ab eo concursu effectivo: qualiter obiecta externa dicuntur influere in hominis interiores. Quo praemisso,

340 Ad argumentum, dico, non esse dicere auxilia gratiae sunt concursu morale: atque adeo male deduci argumenta con. et inferiora interim. Probatur: 1º gratia hic movet, impellit et excitat ad rem salutarem: ad quod verificandum, ad minus mavis est hic concursus moralis, qui illis gratiae ejus ostenditur in se offerendo. Hinc ad hoc dico distinguo antecedens: gratia directa gratia ad divertendum movet obtinere, nego con.; si hic ex movendi impedimentis est ad res

auxiliantis gre; movet sic, non cog: qt q sic movet in eo ave cognito memorativa vel phice exens quae nova grae, ut ig dixi, et entare supernalis. Patet hinc ad dsq: dq: nq si eo doci fuerint discipuli cos eorum qui a Xpto didicerant, nec e pure naturalis, sed supernalis: cum et somentati altior, et auctior ea q hebant, dum edocebantur a Xpto, sed haec supernalis absque erat qo et alia altior et auctior, quae fomentabatur et danda erat ab spiritu sancto, interno et claro magisterio. Qo 2a qta sit supernalis gre illuminantis et afficientis nestas ad salutares actus?

+

Qo 2a Quanta sit supernalitas gre illuminantis et afficientis nestas ad salutares actus?

341 Adstructa gre theorice neste ad salutares actus, gre istius nestatis investigamus: an scilt gra eiusmodi natura sit ex lege tq dei aliter res ex arbitrio disponere potentis? An vero ex ipsa na rei miraculose coincidi? An aut indispensabili, adhuc inspecta ipsius dei auxiliantis oipona? Pro decisione notandum supra e, quod actum salutare, utpote eleos meritoria ee actus liberi volcs de ordine gre. Hinc desiderans in ipso e triplex actus voluntarius, liberi, et supernalis: et in sua eausa ipsius componendis coactis e triplex ipsius gra, seu triplex ratione genus, scilt ex ptu voluntarii cognitio; ex ptu liberi indifa, et sua ad opposita; et ex ptu supernalis elevatio spe de suo insufficientis.

342 Concurrentibus aut ad eundem salutare actus volunvate elevata, dmo phice elevante, et eius afectione excitantibus ad ipsum, nec e in singulis idem omo mus influendi: nq alia sic influunt in genere cae efficientis: et sic voluntas et prius eius elevans in eodem genere, sive illa sit oipona extrinsecus et specialiter applicata, sive sit habitus inhaerens ei;

alia influunt in gere cat[a] fisaliis et moralis impulsivus, moven-
do scilt et excitando [illegible] ut adiuta [illegible] supernali se, et illo
decret ad operandum: et hoc per illustrat. et affectio, quocunque ista
comitatur vi illius ad eliciendum [illegible] salutares ac meritorios.

343. Et sic ex vario influendi mo[do] tam-
varia inter se sunt [illegible] ista [illegible], ex iis tamen [illegible] integra-
tur [illegible] potestas libera ad [illegible] salutares, nam voluntas de se in-
sufficiens, nisi reddatur ex [illegible] elevante sufficiens [illegible] addit[illegible]
[illegible] physicarum impotens ad [illegible] [illegible], ut sit ex ipsis
[illegible]. [illegible] [illegible] voluntas sit in gere physico satis in-
structa, [illegible] adhuc [illegible] ex [illegible] [illegible] supponit alia [illegible]
[illegible] [illegible] alio gere, [illegible] [illegible] [illegible], si careat
illo [illegible] movente et [illegible]. Hoc si ex parte illius
decretur, et [illegible] illuminans: si vero ex parte voluntatis et [illegible]
[illegible] afficiens [illegible] [illegible] dicta [illegible] [illegible].

344. [illegible] [illegible] [illegible] investigat an [illegible] [illegible]
[illegible] requiratur ad [illegible] salutare utraque illuminans et afficiens gra:
[illegible] dato quod [illegible] [illegible] [illegible] utraque illa [illegible] requiratur
ad [illegible] [illegible], adhuc [illegible] integre [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible],
est: an ita [illegible] sit [illegible] [illegible] illuminans et afficiens [illegible] ad
[illegible] salutares, ut nec divinitus suppleri valeat [illegible] [illegible] [illegible] ipsa
[illegible] defectus? [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in gere [illegible] physici esse
[illegible] et instructa supernali sit [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
qualitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auxiliantis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] affectio [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] facien-
da est [illegible] et salutaris [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] illu-
minantis et afficientis [illegible] [illegible] [illegible] supernalis [illegible] suppleri [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et affectione [illegible] [illegible] [illegible] voluntas [illegible]
de [illegible] instructa et elevata [illegible] [illegible] [illegible] supernale [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] salutare [illegible].

345. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ex lege

bes monuit P. Conicc. disp. 11 de Fide dub. 5. Nec impbant ore
damner. et Castr. Eusebit esse aug. onty. et efale. cogni. neste
docet P. Suar. disp. 46 de Fide sec. 2 n. 12. Ille supponunt
docte. Mult. cy. Dtes n. paucos. Deus hanc nestr. ce. phuc. sol
se. et ex nra rei aferunt Mondy disp. 44 … Arri
Ptrov. 6 punct. 4 et Recentes Jesuitt ex Hisp. qui disp. 49
re. generaly examinans tity malty. ceedit ary movendi falte
ip accens ad huj suppos. Adheres tq. se. q. secundi denuo Disp
disp. 20 de Fide … Suarr. lib. 6 … art 3 et Hurtado disp.
94 sect. 1ª § 2 existimans fuisse oppos. Ex. Dr. et ce magis
conentaneq doctrq. Scoty et DDq.

346 Ante … hoc dicty volo cy. P. Suar. lib. 3
de gra. … indeliberaty afectiones simpls n. censendq. ce. ppre
nary ad eleos meritoriq. salutary ac conferr. nary ad
illq. tq. illuminans. Et … ignor afectra imperfectq.
narq. very ex mea … regulariter … impulsq. ab
impls motibq. et inde ad mq. imps. progrediendo nara
sit et ordeas, n. ita tamen. ut sine illa n. posit voltas erum
pere in eleos. Ratio … tam clara et cognosce …
contra illustros … posit … Itegrea n. e. cur
Deq. n. posit expedire … ad eleos … sed
… indeliberat. … Sit in Bta Virgine ex sup
abundanti gra illuminos accidisse docet Ex. Dr. … tunc pos
set voltas sine gra indeliberate afectios erumpe in eleos
meritorio: …

347 Ad eand. … eleos faciends nary oio
ce … illuminants … ex ipsa nre …
… a nobility … oio indeliberatq.
… sine … illustroe. … ipsi … heo.
et inde … gra … illustrae … indelib.
… afectio … indeliberata … vegnit …

eleos meritorios et salutares. Quod si dicas gratia requiri ad ... de necesse affectiones et illustrationes, vel id faciunt ob regulare necessitatis utriusque gratiae ... male et dominum ... q, ob summum necesse illustrationes q ... inspirationes vocant fore quod ea non ex nobis ... ex Deo ... aut quia regularis ... inspirare ... quia utriusque gratiae influxus insufficienti ... agnoscunt ... malle ... extra ... non exhibere ... [illegible] ex ... Aranda ... ipso ... examinandus ... fere ... nobis.

§. 4. Probatur conclusio et sententia nostra

348. Probatur primo contra ... eodem modo loquuntur Patres de necessitate ... gratiae in genere causae impulsivae ac de necessitate virium supernaturalium in genere causae efficientis ... et intrinseca ... nostras ... et illa ... et caeteras ... gratiae illuminantis et ... insufficientis ... illustrationes aut affectiones ... Ubi ... certa ... expendentes Patres ... tota necessitas salutaris ... ad salutariter operandum reducitur ad insufficientiam ... ex nobis ... et ... affectiones inductivas ... meritorios ... ut ... Franc. n. 822 a nobis allatis, et ... Christi ... Corint. 3. 4. ... gratia illuminante ... Aug. ... Pelagii ... cap. ...

... fundamentum ex quo ... supponere merito ... et ... nostras ... supernaturalis, ... ad ... salutares ... et ... illustrationes et affectiones ... illustrationes et affectiones ... in ... regularis ... elevante ... valeat.

salutarter: go nulla cogitas nalis sufficiens ullo modo erit illumi
nare volu^{tem} ad salutariter operandu. Itaq coa bene fluit ex ante
et hoc constat ex lectione S^{ti} Thom^{ae} sic, q^{ia} tale genus illustrationis et afectionis
requirit ita ut nec in^{tra} sphere quin suffecit possint et illustres et
afectiones nales q^{ia} n^{on} sit hemus intentum. S^{ti} q^{ia}: go dari in illus
trationibus et afectionibus nalibus sufficientia ad movendu^{m} ad actus salutares: go
tota dignitas gratiae illuminantis et afficientis fuerit si q excedunt cogi^{tationes} et
afectiones nales, de per accidens veit ad actus salutares. Et hoc dicendum
n^{on} e: q^a alioqui ex illa ratione n^{on} possemus tanq ex regula metiri
dignitatem actus salutaris: go fatendum e n^{on} dari in illustrationibus et afec-
tionibus nalibus virtutem movendi ad salutares actus: et consequenter de-
fectum virtutis supnalis elevantis illos insuplebilem intra sphere eos al eos
elevandos.

350. Probatur 2° eadem ratio: cogitationes dirigens et afectus movens
ad actus volitis ita concurrunt ad ipsum ut tota ipse volitis de
beatus vere possint atribui cogitationi dirigenti et afectioni moven
ti: Sed actus salutaris et deterius volitis ad ipsum nequit unquam
tribui cogitationi nali nec nali afectioni: go nec unq ea ad actum
salutarem dirigere cogitationes nales nec movere nalis afectio.
Consequentia e ex premissis et maior certa videtur: q^{ia} prece-
denti operi et in ipsum impellenti tota tribui opus sua
debet itaq minor l^o: q^a alioqui ne poet atribui opus volitis
determinationis huius supnalis quae atribuitio fieri nunq poe.
2°: q^a na de sua natura nequit suis ipsa viribus subordi-
nare sibi hiatus gratiae. Sed hoc sibi poet na per nales vires
si opus supnalis poet atribui cogi et afectioni nali go n^{on} pe.
3^a q^a nihil pe a na. constari q. n^{on} sit infra felicitatem ipsius ec
ejus a natura proveniens stante e vere felicitatis go n^{on}. tractatum in pri
scentiis e ore refferre ad fructum salutarem qui sua excellen
tangit limen vere felicitatis: et consequenter avertit, licet non e. quaquam
directio nalis ut voltas sibi subordinet huius elevantis ad ea fonde

necess. illi gradui natli. opao supnalis adimi.

351 Prob. 1o. pota sufficca ad supnales aos venire in
se a na. qo nec a natli. cog. et afectu. Vcas. pota suffi
cca ad supnales aos venit ad habit aut gram supnalem q. va
elevat volte. ptr subdari et ad opandy honeste et salutarit.
qo et cog. et afectus natles moveant ad tus salutares, sufficca adhuc
ad illos n. veniet a natura. Pb. Ata. q. ec gratia subditi volt. imitatur,
aut serant ptras. ipsis: qo sicut ipsa voltas necess. pote opari sine
supposito cog. et afectionis, nec poterit habit aut gra elevans: qo et
habit elevans et elevata voltas ponuntur in pota sufficca ad opandy
ij cog. et afectiones: et certi cog. et afectus dant volti et habitui pxam
sufficcg ad supnales aos: que inde natles ee nequibunt, ne pota
illa sufficca a natura proveniat.

352 Prob. 2o: ois decus et motus qui fit a sola
na fit sine gra; at ois decus et motus, qui n fit a gra, est
esaltr infecunda gre: qo ois decus et motus qui fit a sola natura
e esaltr infecunda gre. Sed cog. et afectus natles st decus et motus
facta a sola na: qo st esaltr infecunda gre: qo nequeunt ee de
cus et motus ad aos esaltr gratuitos, supposite praevientis a supna
li gratia. Seludendy go e: volte quatus motu ex cog. et afectu
natali st inde se haret ac si nullus excitatus haret ad opandy
cu elevante gratia: atq adeo ex hoc n posse sic opari.

353 Prob. 3o eadem solo: ex na vel loquendo,
cog. et afectus natles nequeunt movere volte, etiq instructam
habitib infusis ad tus salutares go nec dimitti: go dictas supnales
gre illuminantes et afferentes qa salutares ta e summa et nesessa
ssec 2a con bene fluit ex 1a, quae probanda erit post probg antes
q ab ois ptr S. Anime decidit. Probr vero 1o ex Aug. lib de
na et gra c 26 ubi ait: sicut oculi corporis, etiq planisse sanus,
nisi candore lucis adiuty n. pe cernere: sic hoo etiq perfectisse
iustifaty, nisi eterne luce iustie dimity adiuty recte n pe vivere.

go sicut apud Aug. impole ex na rei est q oculus corporis adiumentis farij cernat ni adiutus candore solis: ita etiam ex na rei est impole quod vis etiam, vivat vita spirituali et salutari, ni adiutus divinitus illuminetur gratia quae spiritui illius affulgeat.

354. Probatur 2° eiusdem ans: si ex sola dei lege esset ut etiam ex na rei requirerentur gra supernalis fovere illuminans et dirigens ad actus salutares, ad ea sufficerent ex na rei cognitio et affectio naturalis. Sed hoc non est dicendum: go non ex sola lege divina sed ex na etiam rei requiritur gra supernatis fovere illuminans et dirigens ad salutares actus. Sequela cons. est: quia eo magis facilis et ovvia nobis esset q naturales illustrationes salutares..., q supernales, cum illas habere non possemus ex nobis et non istas: excusari possent tot entia supernalia quae sine gratia ... non bene: go dicendum non est q cognitio et affectio naturales sufficiant ex na rei dirigere ad actus salutares. Confi: ni adstructa haec necessitas ex na rei supernalis gratiae illuminantis et dirigentis ad actus salutares, non est unde colligi possit lex divina de eius gratiae concursu et directione. Sed lex eiusmodi negari nequit: ergo eius sed narrat Soms 2° de na et gra cap. 35, et saepe deinde ob scandalum coactus est retractare se, ut videre est in 1° Sarij disp. 1a § 2a art 3 et disp. 5 q. 1a art 2, et saepe alibi. go illa.

355. Nec valet dicere eiusmodi legem colligi esse ex scriptis, Judiis et PP. Nam contra est 1°: quia si consortium hic non iniret sufficienter ... indicata salute extrinseci cognitione naturalis: possent eludi textus PP. et Doctorum, et scripturae: go ut bene colligatur lex divina de concursu supernalis gratiae illuminantis et dirigentis ad actus salutares, recurrendum est ad rei ipsius na. 2° q PP. et Scriptura, imo et ipsa scriptura bis necessitatem ... unt ex invecibilitate intra ... excedentia finis: go necessitas illuminantis gratiae supernae non nascitur mere ex lege dei. 3°: quia si sola haec necessitas esset ex lege dei sed adiutus ... defectiv supernis, non possemus, ... nobis deficeret sufficienti ... origina... go 4° ... q si hanc legem ... dei ex ... ,

q unde ac hos salvos faciat eq. magis fuit nobis necess.
Et aut henti ig vires supernales, p infusos hitus ac fatis illu
minado p orale lumen, denegaret natura accessu ad se p actu
supernorum fidium? Est ergo potenti divina lege nostras potentie ore
ex exiga supernalis ordis: et ex impossibilitate cum illo totius or
dinis naturalis: et contr. ex natura rei....

356 Probr cum l. entitatis con 1o: qa voluntas dum
operari libere, nequit operari nisi per vires quas habet: seu ne
quit excedere vim et naturam elevantis principii: sed vires quas
habet in supernali ordine, ex natura rei egent prevenienti luce gratiae sup
ernalis illuminantis voluntatem ad operandum: ergo voluntas dum operatur
libere in ordine supernali nequit operari nisi prevenienti luce superna
lis gratiae illuminetur: alioquin voluntas libere operans excederet
vim et naturam elevantis principii. Fundamentum minoris est: qa vires quas
voluntas habet in supernali ordine sunt ex natura sua subordinatae voluntati
in ordine tantum ad actus agentes elevatos: et contr. in ordine
ad actus, quae quas supponunt voluntatem praeventam p ordinem gratiae;
Sed sola prevenienti luce gratiae supernalis illuminantis praeventa est
voluntas in ordine gratiae ad eliciendos actus ergo vires illae ex natura
rei egent prevenienti luce sola.

357 Forte dices voluntatem specialiter a Deo praeve
niri, ut detrahat hitum, eisque contra vires ipsius hitus. Sed contra e
1o quia ex ipsis terminis incredibile fit q Deus efficeret miracula ut
gratiam deprimat infra excellentiam suam. 2o quia nequit praevenire
nisi p alium supernalem; at de hoc redibit q: cum ex propria
excellentia naturam exigat motionem proportionatam gratiae ac ipsius hitus.
ergo. 3o qa l, Deus detraheret voluntatem ad operandum, et relinquit ipsam
sq in manu consilii sui? Sed l, non est q: sic enim voluntas nec
operatur libere nec meritorie: sed ergo voluntas ut ele
vata p hitum detrahit ipsius sed non elevatur p hitum ut
contra exigentiam ipsius oportet quae nulla est suppositio.

358 Probr. 2. eadem coa: qd forcio et afectio mralis ex na vei
q. poss movere volte elevatq ad salutares operandi, elevari tenet in gere
illuminat et afectivis, ut moveant. Sed in isto gere e supris elevatio
go simpl. ois e q moveant suadere mei: qd eleive in gere supris stiici
efaltri e diversa ab eleive in gere supris moralis efientis. Unde q
illa requirit ista suspicere: qua ge opre illustrare moralis elevatis ut
moveat. Dices 1o elevari q hita. Sed contra: qd efus radis illuminantis
ng ruguat hitur. Dices 2o et tiendis: elevare hitu illuminos, et
elevat por para. nullis additis viribus passim supr. Sed contra et por sine
para nil dat efus, q ab ista requiritur q potis, indeq dat q excelle
relig; at poa moralis efectivis vere dat ec efus: quare mirs q
qd e q illa n egeat eleive, sed egeat ista. Si movet ibi rea fully
tree male elevari q alias illustres suppellex. Contra ex qa si isti
alie sufiunt movere, pars illustra. v insufitia n sufiunt,
hec insufitia nasceret ex eo q ipsas n satis propositis obj.
q n. Sed hec n ne gerit. Sed suficient si bre illustra cognal.
ergo oem q hanc de ea alia male erit satis instructa volts.
sufin efeet ex na vel gra vela illuminante. . . .

359 Veritas tamen id q pirori ostenditur et
explicari sic. Cog. moventi scilicet suo via ad volta ut et in
eos active influat; ita cog. supiori multiplicit predicto ut pari
sit debite illuminata viribus ubiq et huiusmodi moralis aplicatur
in ea linea ad qa stat ipsius elevandi, ergo supra. Major est de ea
linea; in qua salutaris volta: in ea exercere vires mashut:
sique eas sit sibi sufficientes in ea so linea, ad qa spectet q predio
q ipsae vires spectent, dare q subarit, at gradual moralis nec
illuminat volta, nec ipsa ob q sufficiat in linea supraat
agentis; ergo ad hanc illuminari valde sit convenienter sit minor ar
malis, ergo nec satis ibi maximum ex vi sui supernalis operans
ge ad hueianc efus dite illuminantis et sui elevari se in
satis ergo requirit sup moralis illustratio: sique nec per naturalis.

cu sit emotiva qualitas nec per aliquid aliud , ex tali [illegible] in
genere vitae supernaturalis supponi [illegible]. Unde [illegible] accomm
dentur aliae supernaturales illustrationes, si [illegible] in diverso obiecto sint,
[illegible] aliquid [illegible] supernaturali operatur incognitum
[illegible] de eadem moveb[u]nt [illegible] aliae sufficient [illegible]
[illegible] [illegible]

§. 2. Respondetur objectis.

360 Respondeo [illegible] Manifestum [illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible] [illegible] elicere supernaturales [illegible] [illegible] more [illegible]
supernaturali illustratione [illegible] supernaturali [illegible] nostras [illegible]
[illegible] illuminantes [illegible] [illegible]. [illegible] sequella [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illuminationes sufficientes ad supernatur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] incognitis [illegible] inclinare ad eandem bo
[illegible] [illegible]

361 [illegible] [illegible] ab eadem [illegible]
[illegible] [illegible] solution [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordine attendi non
[illegible] [illegible] [illegible] indisposita, cum [illegible]
[illegible] [illegible], elevari [illegible] [illegible] exigentes dispos
[illegible] supernaturalis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] supernaturales [illegible]
supernaturalem [illegible] [illegible] de se improportionata
[illegible] elevari [illegible] ad [illegible] salutare: [illegible]
[illegible] de se improportionata [illegible] elevata
[illegible] ad [illegible] salutare [illegible] [illegible], [illegible] ordinis in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordinis superioris: [illegible]
[illegible] [illegible] ordinis [illegible] ad [illegible] supernaturale [illegible]

movere.

362 Ptec nando ans. est ut hoc sit ipse gratia supernatu-
rali non ... habitu infuso, sed ipse ea illi subordinatus; quando ...
... deficit sufficiens illuminatio que valet in linea supernalis ...
... assumit et spectat volunt. ad quam omnium obeunda ... e gr.
... ... spectat ad ... antis. Ad ... ... in ...
... in eo est impotentia ... et ... con... e ... et ...
... ... substit. Nec ... partes ... ...
... ... : ... ...
mare ... ... a Deo de ... ...
... ... ans., ad cuius adiuncta ... nam ... ...
... ... requirat ... in ... ...
moraliter influente. Potest etiam nam ... ex ... ...
... ... requirit ... ...
... ... nequit esse natur...

363 Ad ... ... non ... est impotentia ...
ad agendum salutariter venit a ... supernaturalium ... ...
fert ... ... et ... volunt.: quare ... ...
naturalis impotentia ... ... impotentia ... naturalis venit a ...
... in eo genere ... , ... se ... exercere ... ; ... ...
... ... nequit ab ... qualitate ... ...
... ut hanc infirmitas ... . Non solum ... ... in
genere ... activi ... ... etiam in genere ... ...
... ... vires in genere ... ... in genere
activi ... : ... ... influat ... illustres ...
nali elevavit in alio genere ... .
... ... elevare ... ... volunt ... ...
nequit voluntas ... ... supernalis ... ...
elevare illustres ... ut ... , ...
supernalis, ... ad ... movet. ... ...

364 ... ... nando ans.: ... ... voluntas ...

ctorum in gere supernaturali; quia ad recipiendas superiores etiam natura sua [illegible] superiores vires, non sufficit vt potentia proportionate [illegible]. Video in hoc vocale defectum; Deus ideo in eo medium adiungit, loquitur scilicet quae sequuntur ad naturalem [illegible] fit quod ipsum proprium elevantur potentia vt recipiat: quod reduxerit [illegible] dat esse formae quae recepit [illegible] [illegible] acquirere effectus quibus indigentes erant; contra naturales [illegible] [illegible] [illegible] aliqua vacuitas ac imperfectio, [illegible] [illegible] limitantur. At vero potentia intellectiva et [illegible] [illegible] constant ad eorum operationes secundum, quae non [illegible] [illegible] [illegible] para: atque adeo egent in eo genere causandi elevatione [illegible] naturaliter operari non possunt; sed antea cum affectione [illegible] potentia motiva et intellectiva quae si naturales sint, etiam in genere suo non possunt naturaliter operari opera supernaturalia egent [illegible] elevatione in suo genere: atque adeo [illegible] [illegible] qualitates vitales earum et affectiones [illegible] [illegible] [illegible] voluntas etiam instructa habitu infuso [illegible].

36 [illegible] [illegible] demum [illegible] in primis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nostri [illegible] [illegible] phantasiae [illegible] simpatia deest in nostro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] desumpta ex D. Thoma [illegible] [illegible] de fide [illegible] 5: quod vult [illegible] [illegible] naturales et spirituales [illegible] [illegible] in anima in cuius [illegible] virtute continetur [illegible] [illegible] spiritualis sit, et tamen naturalis [illegible] materiae [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] non tollat [illegible] [illegible] cognationem in esse [illegible] in eadem virtute naturali [illegible] [illegible] etiam dat naturali [illegible] [illegible] eorundem quod [illegible] [illegible] exercitium [illegible] ex naturali ad spirituale [illegible] naturale [illegible] [illegible] [illegible] naturalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] continetur [illegible], non [illegible] qui [illegible] requirit [illegible] [illegible] [illegible] elevans [illegible] [illegible] [illegible]

nalis atque adeo nec subordinatus [illegible], [illegible] [illegible]
dine gratiae, et in genere vitae supernaturalis [illegible].

366 Oppositum [illegible] [illegible] [illegible] a priori:
eo requiritur conatus ad amorem quo [illegible] voluntas ferri in
objectum [illegible] [illegible] [illegible]; et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vires
ad supernaturalis actus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad supernaturalis actus. [illegible] [illegible] certa, [illegible] [illegible] [illegible]
aliquid ex diversa [illegible] [illegible] possemus an sit in natu-
ralis an supernaturalis actus quo [illegible] [illegible]. Hec de conclusione
[illegible] [illegible]: quod [illegible] [illegible] [illegible], exercere [illegible] voluntas vires [illegible]
[illegible] quod voluntas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] ex natura [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] voluntas [illegible] vires [illegible] ut eas [illegible] ad [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naturalis [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], ad dilectionem actus supernaturalis.

367 [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] voluntas [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] subordinatione [illegible] quas [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
illa [illegible] [illegible] subordinatione supernaturalis habitus ex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] negari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] supernaturalitas [illegible] cadit in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Ad ultimum [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ea subordinatio, atque adeo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

368 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ex [illegible] facultates [illegible]
Jeunij [illegible] [illegible] sunt [illegible], [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] : [illegible]
[illegible] derogat [illegible] [illegible] a
motiue [illegible] in [illegible] supernatis, cum [illegible] derogat [illegible]
[illegible] accedere [illegible] in [illegible] coefficientes [illegible] : [illegible] non
est attendenda [illegible] cum [illegible], cum amore, ad quem
mouet [illegible] cum [illegible] mouet et instruat : sequi [illegible]
[illegible] [illegible] : [illegible] Certe [illegible] non
derogat [illegible] motiue [illegible] ac [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] male, ac supernale;
[illegible] [illegible]

36. [illegible] ad [illegible]
et quod [illegible] [illegible] et excitantes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] : [illegible] detrando se [illegible], [illegible]
[illegible] : [illegible] voltas detrans [illegible]
[illegible] : [illegible] detrans [illegible]
[illegible] [illegible] supernalis, [illegible]
[illegible] subordinatas [illegible] supernales : cum autem [illegible] subordina
[illegible] supernales [illegible], [illegible]
[illegible] supernalis [illegible] : [illegible]
[illegible] [illegible] : [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] causa
[illegible] [illegible], cum [illegible] sit, [illegible]
[illegible] supernalis [illegible] im
[illegible] [illegible]
[illegible]

S.° 3.ª Aliis objectionibus satisfit.

370 Opp.s 1.º ex P.e Ripalda d. ... per [illegible] princ. nat. excitare volu. ad supernat. act. quod e[st] illustratio intellectus. Coa a parte sub... urget; ars vo. suadetur 1.º: q[uia] superna... lis actus induci et detrahi per ex impetu veniali [illegible] malo: id q. multis eq. placet post Ripal. l[ocum] c[itatum] ... atque etiam venialiter malus e[st] actus vol... [illegible] ... q[uia] aia instructa hem supernat. charitatis, i[dest] ... cum ... appetitiva ... praedicta ... nat., per etiam nat. ... sincte supernalis amoris, et istum vele nat. voluntate elatis ... positivos amoris. atque talis ... in eis circumstantiis ... aliter moveret certe ad supernat. a[ct]. : quod per ... ducere act. supernat. Praemissa hinc ... ... P. Ripal. disp. 11.

371 Et in l[ibr]is suadet Marc.: q[uia] ... posse hoc ... a ... apprehensivae affectus ... charitas infusa, quia eo ipso cadere per ... nat. ... hoc aut. desiderii fore ... tunc q[uia] ... contra opposita tunc q[uia] nec obest supernalitatis actui ... sacerdos ... et sacramentalis absolutio impat ex act. peccaminoso: et Simon Magus supernalia petiverunt ex actu simoniaco ut habetur Actor. 8. Nec dein. efficacia obest impotentia boni desiderati: tum q[uia] impotentia cadere poss. in desiderium ... ex se ... ut pt. in peccandi volente omnia peccata ... et ... : q[uia] in ... adsunt ... sufficientes vires ad act. imperandum: quo per cur.ª supernalis ... ... a nobis excitos ... ... apprehensivo desiderio nat., q[uia] ... impet positivos tales actus.

372 ... suadet ... : q[uia] movere voluntas ad amorem supernat. ex ... imperante, ... aliud

q. isto posito, alij cohibere n. posse. Quod declarari ee
ibi petit: q. si voltas poet cohibere supernales amores
etiam posito impetu mali, poet etiam isto supposito, nolle
elicere supernalis amorem q. tamen impoe e, atq. esse nollo
et volui eius obr. sunt elicere impossibiles: go actus sudic
tus in eis circunstantiis eliciti impossibilis, moveret voltatem
ad supernalem actum. Dino tr. ille malis actus n. est absolute
d. efficax, sed ineffic. tu et simplex, efficacire adhuc posset
voltas; ut faciunt afectiones sipuces indeliberate quae, se
tandem ad electos: go ex actu mali, sive efficaci, sive ineffic.
ci. se moveri volta ad actum supernale. Agnosco difficul
tatem obiectionis, quae eo celebrior sit q. plura miscet
discussione digna et dubijs plena.

573 Ad illa vet. P. Aranda nondo absolute tz
ans: q. sicut necquit arbor mala bonos fructus facere
ita nec voltas imperare sibi p. malis actus actus placen
tes Deo. 2a. pro aad. assque: q. actus... dicens voltas
necquit inducere tu ipsis voltas dicens ... sic
etiam circa ... eis sibi ... et imperare ...
Da. q. si voltas p. tu malis sibi efficaciter imperaret posi
tivo ... mali bonum, et nales vires, et quae ex suggestione
... necquidem se poneret in statu ... suo
... bonum: et etiam ad istud se dedaret, et hoc sustine
neri necquit: q. alioqui supernalis actio ...
est ... q. ... ... cum
efficacia, ille q. iste moveri ... ad positivum bonum supernalis
... ad eius positione imperare necquit ... in
... voltatis ... 3a. q. voltas eligens ... bonum
... ex impeto ... ita q. ... se exercet ...
placent divine: ... ad eo ... nec placeat impedir, nisi in
... et ... impedi, at ... n. aliter

placentis q. est relata ad malum finem nequit placere Deo [illegible] esse ex gratia; et qui sic operaretur potius deliberaret [illegible] si deliberaret: ergo non potest tunc supernaturaliter operari.

374. Non displicent vero isti; ex alia namque parte [illegible] [illegible] antequam [illegible] [illegible] de ipso [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] seu [illegible] [illegible] cum opposita volitione, ne mirum quod nequit [illegible] movere ad aliquid qui redderet impossibile sibi ipso posito: unde tam longe abest ut posito tali [illegible] seu desiderio, nequeat hoc [illegible] [illegible] [illegible], ut potius [illegible]. Faciunt ad hoc asserendum [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adultimus. [illegible] nequit operari voluntas nisi ut subordinatione [illegible] ipsi [illegible] est supernaturalis [illegible] elevans; cum autem iste [illegible] subordinata [illegible] in linea [illegible] supernaturalis [illegible] operante ex Deo, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immota mansuram, [illegible] careret [illegible] [illegible]. [illegible] si careret, fieret [illegible] [illegible] desiderii operari [illegible] [illegible] non potest: nec tamen fieri potest nolitio efficax [illegible] [illegible] desiderio: ergo [illegible] operari non potest voluntas [illegible] talis desiderii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movendus ex illo.

375. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit cum opposita nolitione efficaci, confirmandum [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], in opere [illegible] valde [illegible], a [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quin [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] desiderii [illegible] non [illegible] [illegible] efficaci nolitione opposita, refundendum [illegible] in ipsum [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] inter se [illegible] [illegible] nolitio efficax [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]; [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] momenti [illegible], [illegible] non [illegible] [illegible] supernaturalem [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

376 Operationes autem adhesio et complacentia voluntatis iuvant plurimum ad actiones supernaturales virtutis ut eis ab experientia habetur. ex his et promptius transire debemus ad ea que ipsorum genio et conditioni magis conveniunt facilius et suaviter. naturales ipsi nimirum quasi vere pueri desiderant studio naturali proximorum adhaerere et complacentia iuvare nequeunt nisi non violentia movent ad speciales actiones. Certe obiecto hoc ex saepe dictis cum iis naturales bonis fuse diluitur. Item non mag. iuvant removendo difficultates et removendo prohibentia ex dictis ad hoc ipsum experientia homines adducitur; iuvant existentiam ad eos in sustinendis actionibus non magis et in eadem sui ordine et causis. Sic enim occurrenti eis expediat ostendere ut quae in se sunt impediuntur per se; ut ex hoc titulo eis iuvare dicatur omne bonum movere aliquis aut in eis cursus influere.

377 Igitur aliud est removere rei impedimenta et aliud promovere; nam ipsa ut damus neque per hos naturales spiritus causam esse; Unde dicimus damus neque quod ipsa sive immersa miseriis sive amoena gaudens et naturalis aversiones et adhesiones eius removeant impedimenta quae solent poni obice divinae gratiae impedire in actibus supernaturalibus. et ad hoc eadem impedimenta per actus removere earumque in naturales bonos bonae indolis et emergentes inde naturales bonos naturales et complacentias in bonis spiritus dicimus neque demum aliquis spiritus sub eiusmodi coactus et complacentiis ipsa adhuc de se in bivio sistit, et certe in remotione impedimentorum quin ultra promoveat feliciter sive nisi ex liberi gratia. Et ut hoc probatum sit fortiori efficacia omnino dicitur ex bonae indolis et exclusione impedimentorum et tamen in subiecto non movens et naturales ut quasi removeat ea impedimenta, et intervenat neque ad bonos actus gratiae influere dicatur in

obj supernale aut aliud intrare ad ne... in moriendo efficaci
l... [illegible] alias, e contra [illegible] naturalis [illegible]
ut afficiantur ad bonum et recedant a malo.

378 Obj. 5: quia omnis delo[ctatio] supernaturalis ex supernaturale promissa
et natur[alis] vera: quo et supernaturalis actus moveri. poterit ex duplici sub illius
[illegible] alia supernaturali, et natur[ali] alia posse parari actus efficientes [illegible]
[illegible] adductus ab actu[ali] aut [illegible] deinde addit posse [illegible]
[illegible] cum eorum [illegible] qui illumient [illegible] tamen suspendent
[illegible] [illegible], cum intuitus [illegible] posse [illegible] [illegible] esse [illegible]
[illegible] tale quod [illegible] in [illegible] de [illegible]: quod si set [illegible] promissa
[illegible] in genere illuminatos facere posse quam delo[ctationes] supernaturales [illegible]
cerent alia promissa supernaturalis loco eius posita, [illegible]
obiicientis. Magis [illegible] in [illegible] solutio [illegible] multa [illegible]
naturalis eliciti ex promissis, quamvis alia naturalis sit: non sequitur
[illegible] [illegible], [illegible] non sequitur: pone sic promissa supernaturalis
[illegible], ut credo, [illegible]: et loco illius alia promissa naturalis
moveret eque ad delo[ctationes].

379 Obj. 6: [illegible] naturalis et supernaturalis non differunt
ex obiecto [illegible] naturalis gaudere quia supernaturali motivo et supernaturalis
[illegible] motivo naturali [illegible]: quo eiusdem obiecti naturalis et [illegible] poss[unt]
[illegible] naturalis et supernaturalis; idem quae naturalis et supernaturalis actus. Unde
quo [illegible] tanta [illegible] supernaturalis illustravit a [illegible]
supernaturalis actus, ut summa et [illegible] censeri beat[itudinis] [illegible]
[illegible] [illegible] entimate, cum actus [illegible] mihi dubius, ac [illegible]
ad [illegible] [illegible], summam quo [illegible] [illegible] argui ex excellentia
[illegible] salutarium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitationi [illegible]
ad [illegible] [illegible] oportet, ut deduximus ex [illegible].
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que ex trans
[illegible] entimate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible]
in [illegible] cadere posse [illegible] diversis [illegible] [illegible] [illegible] quo
[illegible] ac [illegible] dignitas et estimatione entrinseca [illegible] [illegible]

Quod addo ne putes cogi me admittere ut vocatis cui offerim non adesse supernale motivum.

360 Obijcies ex Suar. et Vasq.: quaere per voluntas cum sola supernali illustratione et affectione non eliceret supernalem actum, quae tamen adiuncta sub nali illustratione et affectione bene eliciat: ergo ista aeque ac illa movet ad supernalem actum. Suadetur con: quia supernales motus currens supernali illustrationi et affectioni maneret iners sine concursu naturalis motus currentis nali illustrationi et affectioni: ergo haec supplet aliquid et reddit efficacem: et coeterum influit in effectum, cum neque ad tunc [illegible] spectare quod voluntas se detret nisi movendo. Sua detur deinde ans. 1o: quia concursus utriusque generis illustrationis et affectionis potentius trahit et inclinat voluntatem in bonum quam ad operandum quam utraque seorsim. 2o quia per virtutem mens quidsciri generalem boni quam per supernalem: cum post illa ipsior et clarior eo ista: ergo attendendum erit aliquid ad bonum supernale per utramque et exinde voluntas promptior ad salutarem [illegible]. 3o quia illa nalis cogitatio non sit virtualior supernali, utraque tamen admota per facit voluntatem ipsam ad aliquid respirandum ex quo destitui [illegible] voluntas et [illegible] ponit esse qui sub [illegible] quaereret: ergo [illegible]

361 Resp. disting. ans.: contingere per [illegible] ex mare motione quae tunc adsit [illegible] ut utrumque conatus et affectionis ovo ans., ex vi motione praebentis aut ex defectu libera voluntas. Sed ans. [illegible] distinctione explico do quod voluntas desinat operari in casu allato cum sola illustratione supernali, id tamen non provenit ab ipsius illustrationis [illegible] ad movendum sed quia non vult voluntas: quod autem velit in circumstantia nalis illustrationis non provenit ex [illegible] motione quae ex illa [illegible] retinet sed [illegible] quia tunc res non apparet adeo [illegible] ex vi movente [illegible] quod voluntas [illegible] se definit operari in ea [illegible] circumstantia: [illegible] ut per [illegible] in manu [illegible] sunt [illegible] sub aliis circumstantiis [illegible] non [illegible] supernalis illustratio

efficacy nec detrahant virtutis ad supernaturali oper: eta illustrae est
actio naturalis que concurrit non movet intellectus nec influunt virtutem in
actum supernaturalem. Evanescit hinc objectio quae a nobis adjecit [illegible]

382 Ad 2 antem objectionem cum non sumus dicturi quod superna-
turalis operatio [illegible] potius sit vitalis motioni quod [illegible] dicere coeti
non [illegible] quod motiones [illegible] extorqueant a voluntate id quod non fecerit
Unde de vitali motu se dicimus quod sint in terra de narre
[illegible] et indirecte movent ad [illegible] salutem [illegible]
in [illegible] eo modo poterit quin [illegible] aliud praestare
valeant. Jesuiti hinc: quod motione vitali non indigeat [illegible]
[illegible] illi vires addere ad movendum et inclinandum si voluntas
parere velit: id quod nisi ex gratia praestare [illegible] [illegible]
Illudendum igitur est [illegible] probas [illegible] ad 2 objectionem dicti
coetu in ordine ad promovendum supernaturalem operationem [illegible]
[illegible] fore merentis [illegible] [illegible] adhibeantur
naturales motus. Unde [illegible] reddendum possive [illegible]
[illegible] ad actus exercendos [illegible] illius [illegible] cum
sint ex se steriles vere felicitatis et ad esse proferunt [illegible]
[illegible]. Fere [illegible] ad 2 sim, [illegible] mare [illegible]
[illegible] in ordine ad [illegible] [illegible] in ordine
ad movendum voluntatem ad supernaturalem operandum: quod [illegible] et quam
[illegible] [illegible] ex [illegible] et [illegible] magis [illegible]
[illegible].

383 [illegible] ex eodem [illegible] [illegible] voluntas [illegible]
[illegible] eliceret ex [illegible] supernaturali [illegible]
illius nihilominus [illegible], accedente alia [illegible] naturali [illegible]
[illegible] in hoc [illegible] non movere utrumque [illegible], est coetu
naturalis illustratio ad [illegible] naturales actus; cum [illegible]
[illegible] ad actus [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] voluntas ad [illegible] supra-
[illegible] [illegible] in [illegible] videt, et tamen [illegible]

sicuti vero Ecclesiastico et scandala quae causarent. Non obstante cum veris esset ad dolorem supernaturalem et ad confessionem sacramentalem, quo pergere se dicitur.

384 Dico secundo de qualitate: in ea aetate in novis supernaturalibus superaddita, quo in qua accedat cognitio alia naturalis novis motivis conferentibus. Hac loquendo dico 1°: agere posse quod ista ex motivo quod adhuc pure nave se habeat remoto quolibet quali. Ut ex motivo scandali adjuncto cum supernaturali faciet defiliorum officiorum supernaturalis actus: sequens defilium et obtinere illum cum jactura boni operis. Et naturalis sit quod cum jactura solius omnis. Et ut in hoc casu sequeque potest ex illustrare supernaturale actus sed quia ex ea non subsequeretur nisi alia causa deficiente; sed tamen non eo ipso moveret ad illum cum ex defectu ipso deficiente seu ex parte ipsa. Ordinata: Si deberet cognitio naturalis ostendant novis motivis non poneret actus iste supernaturalis ex illa [illegible] supernaturalis non bene argueret: quo quando hic et nunc ponitur iste actus ad illum possunt moveri causae naturales ex motivo quod adhibenti. Sine bonas dantur plures confessiones et communiones, quae etiam tremendum praemissis ordinantur. Ista igitur inaniter in sic dato, via nostra et mea; ad cum haec faciet ex parte data vel danda.

Dico 2°. Secundo dico agere posse quod nostra naturalis ex motivo sive bono sive malo quod adjuvet possunt se habere ad impandum operationes quae sine Deo supernaturali fieri non possunt; cum tamen tunc nullus actus supernaturalis fiet imo nec bonus si motivum sit pravum. Probatur: Cum quilibet Deus. Multorum poenitet illis unde occasio sumere ad quaerenda nova quae demum impulsi retrahet loco illius, cum quae motivum negligat. Tunc autem si actus supernaturalis ex motivo supernaturali succedat omne fiet possibile et directe ex motivo naturali. Non hac ad summum dici tunc fuerit occasio ut fiat. Quod si de motiva naturali ex amore sui inducat motivum possunt

ad operandum vel destinando motivos sup[ernatura]les perseverantes naturales fuerit supernaturalis atque sed naturales ac proinde reflexione egentes ad fructus supernaturales, dubiis manebunt steriles et infructuosi in ordine.

386 Apparet denique ex dictis: si supponi voluntas motivis supre quibus ad supernaturaliter operandum, et quod nihilominus tu supernaturales ortat ex dono re- secus naturalis impetus quod sic impetus positivus supernaturalis tantum: quo ac quod haeret sua re- reflexu impetus, moveretur ad supernaturaliter operandum ex ipso; si enim impetus ad movendum esset impetus sine quod voluntas operi desideret: et sic ex illo nec nova moventia suberescerent, nec vires: quo ad hoc naturales movere se ad supernaturale. Sic vanando aut: deficiens supernaturalis voluntas reducit vel habet in defectus speciebus voluntas quae in magis illa promovet, ac si non esset: quare defectus supernaturalis operis reduci non debet in defectus naturalis impetus sed in donum voluntatis ingratae nolentis obtinere. Vocatur ... § 5a de necessitate gratiae auxiliantis ad verum et bonum morale.

§. 5a

De necessitate gratiae auxiliantis ad verum et bonum morale.

Disputavimus de necessitate gratiae theologice ad salutare, tum gratiae et gloriae secundae; disputamus nunc de necessitate eiusdem gratiae ad verum et bonum morale assequendum: quod ideo duplici quaestione singulatim dirimemus. Quaestio 1a: an gratia auxilians necessaria sit ad verum morale assequendum.

Quaestio 1a: An gratia auxilians necessaria sit ad verum morale assequendum?

387 Verum morale in praesenti sumitur quod speciale, quatenus est laus cogitationum morali, vel tam speculatiuam, practicam, aut rei iustitiam a recto sive illa naturalis est sive supernaturalis: in quo non intrat dicas, quod illa cum ... an supernaturalis non cadere possit in eandem naturalis.

q. go succedit de cognitione verorum naturalium circa obiecta et in plurimis na-
tura. Scilicet autem cognitiones in duplici differentia sunt; nam aliae sunt speculativae et aliae
practicae: illae quae ordinantur ad mores: et totum est magis sua pro-
duxio sunt ducta sit quatuor; illae quae volunt movere nos ad opera
des honesta, et patres sunt honorandi: colendus est Deus: aut hunc
divino honore esse colendus est Deus. de his omnibus nobis naturaliter
et aliis similibus succedit q.

388 Ante cuius decisionem supponendum est 1º posse hominem
lapsum aliqua vera naturalia sine admixtione errorum cognoscere. Est contra
Lutheranos qui nos post lapsum tam stolidos reddit ut ne quidem qui
dem admitti vera aliqua sine admixtione errorum cognoscere asserit ipsi
professione. Convincitur inde Lutherus ipse nil docuisse sine admixtio
ne errorum et cum obstinatione noluisse eligere illud sapiens.
Deus dedit mihi horum quae sunt scientiam veram: et illud Ecclesiastici 16
in veritate annuntio scientiam eius et ex 1º sensati intellexerunt
veritatem. Est ergo fere de fide certum suppositum istud.

389 Supponendum est 2º plures esse veritates naturales
quae non omnes collective vel ... nec distributive possunt sine speciali gratia
acquiri ab homine. Est id experientia quod doctissimi ac ingeniosissimi viri
frustra insudarunt in earum acquisitione: quae propterea cognitae
nulli hucusque scientia extraordinaria et speciali gratia habitis
sicuti ... Veritates istae in triplici genere sunt: 1º spectat ad arca-
na cordis: 2º ad futura. 3º ad naturae mysteria, qualia reputantur
... flux et refluxus maris, et his similia. Ratio
suppositi est quod in his veritates istae non apparent nobis ex ipsis
... et aliunde deest nobis medium sensibile ... cognosci ...
cum ipsis connexum quorum alterutrum ... in nobis ...
... ergo sine speciali privilegio gratiae
... nobis talium verum est veritatum certa cognitio.

... ad nullas veritates naturales agi-
... Ratio manifesta est quod nullius est ens entitatis

nale q pstari n[on] poit a deo q medio nalia go nulla e no
bil nalis vera quey q[uo]d medio nale n[on] poit pstari a deo
e coctr nulla At certo apurati indiget gra supnaturali theo
logica. Sumo pstat q deveter ad qq philosoq que uira crea
tionis excedat. Deinde si qm absolute sumas sine q concursu
generale dei sine q bono indente in eq donis q exercende et
nare, et ovare q labito poit sequendo vltimo e: sine signi
gra aquiri n[on] posse vertes illas ex pdictis: by q[uo]d nulla
... pe pone sine dei concursu by cuq q[uo]d nulla [illegible]
a donis extraordinario dei: q saltem atento gra absolute
e dony ex donis ordinario et pendea anexa ord.
creaq duty. Procedit igitr q de gra philoca que speale
dony e et indbity nobis iure creas ad efficeae vertus
oralis ga quas et n[on] fit sensile medio aut aliqt cum
ea pnexus aut ex rebs aliunde cognitis, vnde posset illis
discurrido proficere et aquirere sibi spes altory.

Dico [illegible] Ultis suppositis dimus sine doct sine spe
ale dei auxio aquiri posse cognoes veras nales tam
speculatas q practicas distine tamen, n[on] collive. Ita Suar lib
1 c. 9 et c. [illegible] Extra nulla cog vera etq nalis heri posse sine spe
ciali gra n[on] tamen [illegible] dei defendit [illegible] lib 185 c. 4 d.,
[illegible] Credo [illegible] ad oes cog veri requirit gra dei speci
[illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] que gra [illegible]
[illegible] [illegible] cog vera [illegible] Suar e [illegible]
[illegible] [illegible] oes cog [illegible] [illegible] etia [illegible]
[illegible] heri posse [illegible] sine gra [illegible] [illegible] Medina
[illegible] excusare [illegible] medio tamen [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] certo [illegible]

392 § qui etiam in statu nec lapsus sine speciali auxilio Dei. § Sicut certe om-
nis resolutionis ... est quod ... ex tribus nota ..., cadentia
in irrefragabilis expressam sunt: quorum ... et coentis inde disput
sui non amissimus ... peccati: ergo ... hoc etiam in statu nec lapsus, sine
speciali gratia et ... solo generali concursu adiutus assequi certo ...
res ex ... veritatis. Certe ad hoc nandum credere ...
est hanc adeo stolidum post nec lapsum, ... sine speciali Dei gratia
lapidem putaret panem, ignem aquam, hoc ... et se ...
quemo dicet. ... ex ... quod ... ipsa ... est
naturale lumen quod ex solo generali concursu vera discernat a falsis,
aliaque ... semper errans non ... hoc ... lumen ... te
nebris ergo est ad futura salutis certo assequenda ... hoc etiam
lapsus indigeri ab speciali Dei gratia.

393 § ... si ad se verum certo assequendum ...
esset specialis Dei gratia, ad peccandum etiam haec ... foret: si-
quidem ad peccandum ... haec veritas ... est peccare ...
... non ... nec etiam est dicendum ... unde ...
singulas eas veritates ... ea ... naturalis ... sibi ...
solo Dei generali concursu relictus; incredibile enim est ...
... ad ... suas deteriores esse igne et aqua in ordine
ad calefaciendum et infrigidandum: imo et bruto quod ad ... sensi-
tivas ... ergo sicut ... supponitur ... virtutis, posse
illa de se ... solo Dei generali concursu in eas erumpere, ita
... illis ... deterior, poterit erumpere
in plures ... veras, ... ex se et independenter a speciali gratia
... habeat.

394 Dices, ... et alias ex ... bene ...
in ... naturali ... pura, non tamen in statu nec lapsus ac cor-
ruptae ... peccati: ... hoc obbrutuit ... naturalis ... illud Ps. 4:
comparatus est iumentis insipientibus, et similis factus est illis. ... tamen ...
... innumerate ... probaret, probaret etiam hoc lapsus

absq speali gra Dei fieri n̄ ptis, & sic deterioris brutis, cũ nullũ
hom̃ ẽta studiũ sit, & nil sibi succurrat sine errore cogitat
ipsi sic. si g.º ex experientia uno e suis ostat q cams sine errore
refugit lapides inanimentis et quærit panẽ quẽ videt; q hoc cog
noscit professor sius ẽ assiduus ipse dominum suũ; deterior est
na vitales si sibi relicta post lapsum nil potest eligere nisi
si errando. Verba igitur S.ti. hoes lapsos brutis in eo comparant
q̃ sicut bruta prona sunt ad bona sensibilia citra rõ, sic ẽ hoes
occupata rõe p appetitũ ẽ sensitivũ vitũ; prudente et glo
rimus ea sperseore citra rõ, multas licet vertes mali lu
mine coscente.

395 Insistes & replices huic, ẽ doctrinã oppositã falsitatis osten
dari; loquamur de nra lapsa ẽ n̄ reparata seu p eo, in q post lapsum
n̄ fuisset reparata, ut mor ẽ, et auctor sic: hoc in eo statu potuisset
peccare: n̄ haec manifest ẽ n̄ gratiũ ad peccandũ. Non disputo cũ
Jansenistis n̄ requirentibus ad peccandum libertẽ a coacte sed cũ plane catho
licis ea requirentibus. Arguo igitur: Id n̄ est liberi hoc nisi si infra
iudiciũ haberet aliq cogn̄ vere illi dictantẽ malũ ee peccare: qr etiã
post lapsum haberet hoc verũ ista cogn̄ indiget a gra reparatoris, quæ tunc
ei n̄ aderat. Opportune hinc ingeos S. Munessa Aug.s sic urget ad
hoc: p vos hoc tentatũ nullatenus p se cavere peccatũ sine speali gra
Dei: atque ita vos ipsos hoc in eo statu n̄ haberet nisi cogn̄ illas
quæ nequeunt ee speales gra Dei: g.º n̄ haberet cogn̄ dictantẽ malũ
ee peccare quæ quæ vera ẽ: ẽ ideo n̄ potest n̄ peccare. Quo
modo g.º peccaret? Ipse ipse S.ª veri obtes

§.º 1.ª Respondetur obiectis.

396 Obiicies 1.º illud D.i Pli. 1.ª Cor. 2.º: qd habes q n̄ acce
pisti? si aut accepisti qd gloriaris? g.º de nulla cogn̄ vera q habet
hoc pe gloriari quasi n̄ habet illã ex Dei gra. Et 2.ª Cor. cap. 3.:
n̄ sumus sufficientes cogitare aliqd a nobis quasi ex nobis sufficien-

contra est Deo ... Illud itaque Ps. 93 Dominus scit cogitationes hominum quoniam vanae sunt. ergo quod de intra non venit nisi falsum. Deinde Prov. 16 dicitur hominis est praeparare animam, mea est gubernare: ergo omnis recta cogitatio, quae ad prudentiam spectat, impossibilis nobis est: sequitur illa Dei scit attrahere et quasi haereditas ex gratia sua. Et hinc fortassis motu fuit Arausicanum 2 ut tam clare diceret: nemo habet de suo nisi mendacium et peccatum: si quis autem hoc habet veritatis atque iustitiae, ab illo fonte est, quem debemus sitire in hac eremo ut deficiamus in via. Vide etiam ex Milevitano 2 super illa verba Apostoli 1a Cor. 8: scientia inflat, glossatur ad scientiam inflantem dari etiam nobis gratiam Christi sed scientia inflans mala est ergo scire gratia Christi non habetur a nobis certa cognitione mali.

397 Ad testimonium Apostoli dicendum est et re non esse: quia ibi non loquitur de bonis malis sufficientibus aut insufficientibus ad donum creandum, sed de discernentibus fidelem ab infideli, iustum a peccatore, Apostolum a reprobo: quae quae dona supernaturalia gratiae sunt, et nobis data gratis sunt, et ultra vires naturae nostrae. De quibus postea dicit Apostolus non posse nos gloriari quasi de intra sint. Ad 2 dicendum est, non loqui de quavis cogitatione sed de conducente ad vitam aeternam. De qua ait quod ex nobis non sumus sufficientes ad illam, eo quod in via non sint vires sufficientes ad cogitationes quae possint proficere ad opus salutarem licet eius cogitatio est ipsa auxiliatrix gratia ad quod via supponitur elevatur a Deo. Hinc colliges quod ut ostenderet detracta cogitatio mala quae nec beari neque in hoc vero ordine nec bene in alio quovis potest et conferre ut ostenderet quod cogitatio illa nobis afferret vires indebitas ad bene operandum omne hoc dicendum est, quod nos elevet et sufficientes reddat ad operandum salutariter, et conferre quod sit verbis simpliciter gratia theorica.

397 In versa Pauli

dico cogitões varie gradus attingunt ab Ads q falsus: et go respondeo q
mortalibus seu ad maniem agendi detrahi, quæ vere sunt. Adde q dictis varie
consonaret falsus, id taen est semper et in plurimis intelligi debet. Ex loco
Prov. se evincitur q prudens cogitões honestas in eo vivo q fuerint, et
quis dicatur absolute vir prudens, non fieri ab hoc nisi ex gratia Dei; nam
nullus aut unus q altius non fieri ab illo absq. q dicta gratia. Arausica
vero deinde se explicari in hoc loco quatenus explicarimus dicis omnes
aliqui Patres Concilii, qui dicunt hoc sine gratia nil posse nisi peccatum.
Praeter quae sunt dupliciter alii dabis. q ex Patre Martinesa ac Domini Gregorii <§ 399>
velit illud homo non fieri de suo cogitões veras et falsas. De suo velit ipse
q falsa et non potius Deo ut autori etiam nec tribuendum sit, ex parte qui est sola
veritas et inde necesse esse autor falsitas sit peccati mendaciorum.
q ex Card. Aguirre eruente illud ex Aug. et Anselmo suo tom.
3 disp. 117 sect. 2 sett: hoc tantum non fieri nisi mendacium et peccatum
de suo, id est, q demeritus suus, attenta velit indigne tractata sit peccatus
q meruit iustitiae ita puniri, et ex bono et vero careret, sic et
demeritis suis voluisset Deus illud punire. Egregie fallor, nisi ipsius do-
ment [illegible] de peccatis meritis in tuas [illegible] cura incongruitatis cogitoq
contrarii dixi supra a n. 314.

400 Restat dicere locus Milevitani ad veni-
ne ad rem: quod Julius vult loqui de religione mandatorum Dei: et
quae salutari et supernaturalis ex seriis q inre est, non fieri sine gratia
per Xptum. Hanc aut religione vocat seriis instantis quatenus esse solet ac
cafura supernaturalis, sic ut iungitur de operibus virtutis, plerumq. charitatis
et humilitas. Eo pariter modo q ipsae virtutes et miracula occasio-
naliter et remote possunt dici instantia, sic velit humilitas non adsit.

401 Obiicies 2º a ratione: peccatum originale etiam inferimus
ignorantiæ vulnus et ex [illegible] ratio Locum. Theolog.: ergo ut in stat.
nat. igitur aut etiam pure possemus vertes aliquas morales assequi sine gratia
id taen in statu nostro tollitur. Resp. peccatum intulisse corporeas infirmitates
et mortis: quod go omnino q intulerit infirmitates et mortis mentionis

p omnes vti ignorans veri. Hec distio antis: p originale contraximus
ignorantiam relatam respectu ad statum integritatis et innocentiae, non aut respectu
ad statum nae purae non aut et ign. Constat distio ex dictis a n. 66. Nam
in statu integritatis et innocentiae a quo p originale cecidimus, multo plures
veritates sciremus ac nunc scimus; et quae scimus nunc minus ac sciremus
minus in statu nae purae: in qua multa ignoraremus, aliqua sciremus
quam nunc aut minus ingeniorum constantia et applicatione; et quae va
libet ut nunc accidit.

402 Addis dicendum similiter est peccatum intulisse nobis
mortes et mortem respectu ad statum a quo excidit homo peccans, utpote
alienum a miseriis eis ex Dei privilegio; secus vero respectu ad
statum purae nae, utpote obnoxium eisdem infirmitatibus et mortis legibus
supposito. Et licet a n. 71 nae lapsae sit pura debiliorem dederimus
quoad bonum saltem ex defectu iuvaminis quod alioquin acciperet
ex favorabili dispositione nostrorum caarum nalium ad eius efficacia
potius quam insufficiens; et coeteris ut in his bonis nalibus vulne-
ratus dederimus p originale nae nostrae; nihilominus hec debilio-
ritas et infirmitas nae nostrae lapsae non est adsentiri omnimode ig-
norans mentis: quia haec sed alia, intagaces peccandi (ut ig
ponderavi) transisemus nostrae lapsae; nec tunc potest aliquis
quod nunc nostrae lapsae mansisemus sub diaboli potestate: quod ex ipsius
solo nare non possumus in nra lapsa sit purum, seu ad Colossen.
1° de Xpto reparatore dicat: eripuit nos de potestate tenebrarum.

403 Hec igitur potestas poena fuit culpae originalis
et in eo stetit quod nisi repararemur p Xpum, permisisset Deus
amplius diabolo facultatem tentandi p infortunia, eventus infe-
ros ac mortem dumtaxat ut diceb n. 83, datis nobis
auxiliis pure sufficientibus ad resistendum: quod innumera committeremus
peccata hoc autem ipsum impeccans aliunde foret si extra speciale
Dei gratiam nulla possemus licere causa vera. Et vero impeccanti
est: quod si tamen coteremus vere malum ee furari, mentiri,

pejerare, occidere, et parentes inhonorare, imo potius si in orbe errantes cogitaremus id esse bonum: ergo ut haec omnia non faceret nos diabolus suis tentationibus in peccata, sed quod ut bene advertit P. Muniesa, subterfugeremus ejus tirannidem et jugum, nec tiranni ejus potestatem et poenas a Deo inflictas pro ipsius poenis quae est ingrato cruciatu in tenebris.

404 Objicies 3º: Si absque speciali Dei gratia possemus veritates aliquas morales etiam certo acquirere, possemus etiam omnes, cum omnes supportatis sint illius moralis; at hoc dicitur experientia, quo experimur doctissimos homines ignorare multa et plures pati errores circa moralia: ergo non possumus extra specialem Dei gratiam veritatem ullam etiam moralem certo agnoscere. Respondendo sequellam majoris, ad cujus probationem advertimus nos non dicere illum suis viribus relictum cum concursu generali Dei posse cognoscere veritates aliquas ex eo quod veritates illae supportatae sint; sed quia praeter supportationem fieri potest quod in una et altera veritate certo cognoscenda nulla occurrat notabilis difficultas, cum supposuerimus numero 359 quod plurimas veritates morales pervolare mentem nostram ob difficultatem nulli insuperabilem inveniendi medium morale ad eas certo acquirendas. At in pluribus sub acquirendis occurrunt difficultates plurimae ad quas vincendas requiritur aliqualis gratia ut ita dicamus, sive ex acervo saeculi singuli aut bi nis ut supportati ut elevanti viribus possunt, non tamen omnes sub et collectim. Ita igitur nostra, ad probationem etiam fateor homines qui sapientiae nomen acquirunt, plura moralia ignorare, id tamen nec obest Scholae nostrae, nec eorum appellationi, cum ad hanc sufficiat insignis ac doctrina quae notabiliter differant a vulgo, omnes duntaxat veritates assecuto.

405 Rogabis hic: quae sit distinctio inter gratiam Dei et gratiam Christi cum meminimus inter exponendum sententiam Vazquez numero 391. Reo distinctio apud Vazquez esse: quod gratia Dei vocatur in sacra natura est notitia veritatis moralis ultra vitam creationis nobis jussa, et defertur ut philosophi sunt; gratia vero Dei per Christum est notitia veritatis etiam moralis, et gratia conducens ad actus salutares.

et coeteri digne deserviens ut salvi fiamus. Hec aut dixi gratia (?) Christi
quod Christus non venit ut Philosophi essemus sed ut salvi essemus: atque
adeo nostras etiam naturales quae digne ad id deducunt dicunt a pro-
Vazquez gratia Dei per Christum, utpote tributa a Deo propter Christi me-
rita. Utramque etiam agnoscit Vazquez de quo in natura lapsa
et aut virtutes naturales cognitas (?) posse a nobis sine gratia Dei per Christum
nullas vero sine gratia Dei. Hoc aut discrimen nos non admittimus
quod ponitur a Vazquez inter notitias pure naturales quo ad en-
titatem et substantiam. Sectio 2a. alia conclusio et totius questionis decisio.

Sectio 2a. Alia conclusio et totius questionis decisio

406 2a contra conclusio sit: omnes virtutes naturales tum speculativas
tum practicas assequi collective non posse homo tam in statu naturae lapsae quam integrae
sine aliquali Dei auxilio speciali. Quod attinet ad virtutes speculativas suadetur
conclusio, iis adhuc exceptis quas retuli n. 369. Quoad alias igitur specu-
lativas veri naturalis suadetur 1o conclusio ex illo aphorismo Hippocratis qui
eas referens ut quis omnia scientia aut ars a nobis non sciatur esse,
ad haec capita constringet: ars longa, vita brevis, occasio praeceps,
experimentum fallax, iudicium difficile: quo cum haec omnia et singula impedita
a fortiori militent contra assecutionem omnis veri, nullus proinde in natura lap-
sa (et cum difficultate in integra) assequi poterit collective omnes virtutes naturales
speculativas. 2o quia hoc discursus sine naturali vehiculo, ut acie ingenii
valeat, pauca eveniet, plura aut assequeretur probabilis (?) sed, seu modo de
se exposito subsistit; sed ut non labatur saepe, qui expositus est lapsui, speciali
indiget manuductione, et coeteri aliquali Dei creatoris et gubernatoris
nostri speciali gratia et auxilio, ut de se patet: ergo sine tali gratia nequit
homo sive lapsus sive integer solum cum solo Dei ordinario concursu ve-
hiculo collective assequi naturales omnes virtutes speculativas.

407. Quo ad virtutes practicas et earum collectionem suadetur

eius vocis immte adducta. Facit infuss q virtes praece addunt supra speale
difficulte speclares ex circumstys: qd si oes collecty speclaras nequit
hõo sine speali auxa gra aquirere qo multo minus valebit oes
praecas collecty. Facit demy q ea ē very moraliy difficultas ut
plerunq post doctissimory examen vix aliq excedant binas du
bis: qmodo qo certo aquirenti oes p se inaty valz sine aliquali dei
speali auxilio. Quod aut plures hary sine tali gra possint a no
bis aquiri certo cstat q stante virte speclara q patres sint ho
norandi et adesta infuss p vale mediy virte de eo, hic hõo
ē pater meus; n̄ ē unde requiratr spealis gra ut ego praece asequar
hunc stcz honorari a me bere ut patre. Ad has qo et plures
alias virtes sitlas praece asequdas et exequdas nos sufientes et
inexcusatles reddit se ipso vale lumen, de q dixit Regius Psal
tes: signatu ē sup nos lumen vultus tui Domine.

408 Rogabis 1.o an lucess dicta sedant in
statu ... gre reparandes? Reo afirmae: q gra sanans nec p se auget vi
res vales cosendi, nec amovet impda neq demunia. Unde relicts
statu beatois aut damnaois post neq hendus nullus ē, fuit, aut fuiset
status neq, cui demunia n̄ ēent q plurima impda retardantia, aut
impedientia q plurimy naly very certy cogs.

409 Rogabis 2.o: in q stare post spealy illa
dei gra q dedimz variis ad certo asequdas t, virtes vales lucess
inasecutas t, oes alias collecty? Reo cy D. Munesa stare id posse
multiptr: 1.o infundente deo hoi p accens stus sesarii, earu q tus
veros entave vales cir naua. 2.o removendo ex providea speali
et extraordinaria impda, que obstare poss plurib cogbz veris.
3.o subministrando fixer very ordē spes in ipsas obteru, quas ne longo
que studio solemus aqirerer. 4.o pficiendo speali ultra cura agen
tiy naly temperie cerebri et organa sensus retardantiy et aggra
vantiy aia. Si aut oes ē singlas gre speales a nobis dicuntr
q ss Ecclesia indocta neq hic et nunc, hunc p excursum caarg.

dicuntur deinde gratia philosophica quia cum sint entitative naturales, nec ex
cedunt proportionem eius nec manent extra sed intra ambitum totius
creationis naturarum realium.

410 Rogabis 3°: an hi favores censendi sint
miraculosi? Respondeo affirmative: quia indebiti sunt, ut dixi, et attingunt
praeter rerum ordinem seu praeter et supra vires rerum naturalium huius ordinis.
Rogabis 4° an etiam censendi sint quodammodo supernaturales? Atque affirma
re etiam debeo quia cum hi dicendi eiusmodi fiant et earum rerum naturales
est praeter et supra vires, neque utique saltem ut constitutum sub hoc rerum
ordine et cursu. Rogabis 5° an etiam favores isti, saltem quando
ordinantur ad bonum spirituale salutis aeternae, proprie et absolute
censendi etiam quodammodo sint gratia Dei seu Christi seu per Christum.
Huic quaestioni uno et duobus antecedentibus satisfeci n. 292 [illegible]
quod ibi dicta,

411 Respondeo favores eiusmodi posse dici gratiam Christi
secundario et [illegible]. Atque magis explicatum censeo cum Suarez [illegible]
Christum multa morte sua meruisse [illegible] quae tota non
mortuus fuisset. Ut: cum ad se sibi meruit nomen super omne no
men et gloriam corporis, [illegible] quae tamen non mortuus esset sed non esset
redemptionem hominis. Colligitur hinc: inter illa quae meruit et
dicuntur fieri per Christum, alia esse ex merito primario, illo scilicet quod demp
to, mortuus non esset; et alia ex secundario, illo scilicet quod dempto ad
huc mortuus esset; ita tamen ut moriens [illegible] etiam explicite
ad mortem et alia merita. His stantibus (quae a variis [illegible] circa
mora incarnationis et mortis Christi pendent) coeteris [illegible]
censeo praedictos favores entitative naturales dari secundario ex meritis
Christi Redemptoris dici quod posse in eodem sensu gratiam [illegible] Christi. Hinc
tamen primario et [illegible] gratia Christi sint nec gratia theologica
dicantur. Quod cum ex primario mero redemptionis reparatis dati nobis
[illegible] ex meritis Christi, ideo est quod primo [illegible] reparavit, dando [illegible]
rem super tota [illegible]

ad q. linea in ascendit gra. ex sol. viribus vero etiam gratia et tamen nunc
indebita qualis nec ascendit bona indoles supernaturalis. Et ad Xpto. ei sunt
merita etiam in ordine ad bonum supernaturale et iam salutis . . .

112. Hinc explicari potest celebre illud effatum Doctoris
Angelici 109. ubi ait Xptum non venisse, ut Philosophos esse
Q, Mathematicos, sed ut justos esse, et sanctos faceret, ut
suppleret ex parte nova redemptionis et reparationis natura, facta
per Xptum dicas excludit gratias naturales deservientes quibus ad ordinem
in ipsis fidelium et coeli in Sta. etiam Ethica sunt idoneas. Eas gratias
quae aut ipsis animi ipsorum inhaerentes aut sibi transeuntes reparant
potius eos, et ex parte excelsa eos collocant in gratia bonis supernaturalibus
ad quas non pertingunt natura, dotes et res quae ad subsidium naturalis.
Nec obstat q. cultura bonorum supernaturalium optime et potius ordinata
a Deo (et sic ordinari praemereatur a Xpto Redemptore salvo) ad bonum
spirituale supernaturale salutis: nam hoc potius gratiarum naturalium ordinatio ad finem
dictum sic non fugiebat Pelagius qui non ordinem et propositum bonum a natura
origine erat, ordinatum potius agnoscebat a Deo creatore qui in
ipso creatus est ad sic extollendum. Unde et quae contra naturam
verum, etiam agnoscere jurant aliquando dici potius ducens
res ad salutis. Praeterea ubi et ordinem dicit cum hic
et nunc deservient ad finem, removendo sibi hic et nunc
prohibens peccati, ad finem salutis etiam, minime tamen potestate
utique ducit ad eum finem, quae in gratia excitante et adiuvante est
dumtaxat virtute quae non sufficit ad obtinendum salutem
nostri et ipsis ut oportet ad salutem . . . .

113. Regulis ostensis q. impossibile impotentia sit in
natura ad omnes vertes morales assequendas, ad quam destinat nos, sed
impotentia non provenit a defectu medii sive potentiae praeceptis, potius
est; moralis autem sicut provenit ab instantia et mobilitate potentiae. Probatur
prima pars q. physice impossibile est ea quae deficiunt, ex parte praeceptis ad esse
et ipsa fons virtutis aperire: dicunt illi quod in ordine et ordine est.

ea e cognit. natus et ad plures trahit ita dec ille congregatus esse medij natus. Confirm. verum est illa licentia sua aquirere in valent. Ut fit experientia quod tales erit tamen iustice impotens ad eas illas tendas. Sed hoc pro his e: quod illi aut etiam instructi specie et medio continuare difficilime per Iniquitatis suis ad assequendas oes virtutes: et hoc e ea quare et, alij aliis aut unus seu plures virtutes clandentes in assequendi ipse, quod hec difficultas determinatio generaly ex infirmitate et morali ipsius quia e aut impotent impotentia moralis. Conclusio communiores acceptione quod illi inter eius instructi medio Confirm. verum e moralis impotens ad oes capiendas. et certe impotentia illi ultra ad virtutes naturales assequendas sine auxilio philosophorum gratia plerumque e plura et aliquo moraliter quam an et quatenus gratia necessaria sit ad opus bonum morale naturale.

Q.o 2a. An et quatenus gratia necessa-ria sit ad opus bonum morale naturale?

Aliqui illi speculari verum naturalis ad speculationes naturales boni, pro primum: et sicut enim verum fit facile sumptiones, sic eas scelera qua a conferre cum aliis ita se habere dicitur fere verum: ita hic bonum sit facile sumptiones fit tamen ut libere volutas, naturam per a conferre cum ratione naturali et habitu, cum eius proprio dictamine dicit fit bonum et moralis honestum. Verum tamen sic dicientur depedit aut ingenio et speculatione Theologica, ut Theologi toti dixerunt tum sectariorum tum Catholicorum demonstrationes est quod una ex ruinis annexis multiplex fuit et eius decisio satisfactione implexa [illegible] cum eatenus illius formande erunt alia via per huiusce philosophiam.

449. Unde cum a facultatibus hominis agentes moraliter bene moraliter faciendo quale ingenium in foelix amari tamen et in alijs creaturis et diffinire a spiritu quale manducare ita fieri

gratos p obseruanda vita et alia id genus. Circa necess. gratiae ad opera bona duo fuerunt errores, alii scilicet ... nostri temporis post Lutherum tenentium nullum posse fieri opus bonum et honestum etiam naturale fieri sine gratia sanctificante: atque adeo in peccatoribus omnia esse alia opera esse peccata. Alii Baius et sequaces eius tenentium nullum opus bonum fieri posse ab hoc sine gratia fidei seu quae sit fides: atque adeo opera infidelium esse peccata. Refectis porro his erroribus ab Ecclesia condemnatis,

416 1a. Catholicorum sententia ... gratiae theologicae quae honestum naturale opus putat sine speciali gratia theologica non posse nos operari honeste. Ita ... Vasquez cui fauent Lezetrim et alii. Hoc tamen discerne quod Vasquez putat opus sufficere ... honeste operandum ... esse ... ex gratia ... ac proinde impossibile ... ad bene operandum sine gratia theologica esse ... coram ... vero ... putant extra ... esse ante: 2a sententia ... extra ... speciali theologica ... de naturali etiam ... nullum opus honestum etiam naturale fieri posse sine gratia speciali theologica ... ... per se ... accensi: quare ... hanc sententiam ... naturalis boni ... se ... fieri a nobis sine gratia speciali theologica ... accensi ... tamen nullum sine illa fieri ... in hac ... ... fuentes quod nullum sit in ... naturalis ad bonum, ... naturali ... separati, et ita nullum ... naturalis bonum ... ... tendat ... obtinere ... sit ... alii ... ... ab eo ... ... Sunt singulares sententiae auctores sunt ... disp. 114 sect. 15 ex ... ... ab ipso disp. 20 ... sect. ... ... ex ... excepta ... dignitate ... accedunt ... Herrera de ... sect. 1 ... Munesa disp. 7 de gratia ... sect. 3 ... 85.

417 3a. denique sententia, alios omnes ... ... nec per se nec per accensi requiri ullum ... ... theologicae ... ... 404 ad faciendum opus honestum naturale ... ...

Ita D. Th. Ex quo in hoc deserere non vult P. Miranda hic lib. lit. disp.
56 a sect. 1a. Eandem sequitur operosus P. Muniesa sect. 2a. defendens
ullatenus veniamque in memoriam inter theologos D. expresse docentis
D. Thom. 1a. 2æ. q. 109 art. 3o. ubi ex dixisset hominem lapsum non posse
sine gratia operari aliquod bonum, subdit postea, posse saltem aliquod
id quod explicat exemplo infirmi qui non valens ad omnia quæ potens
sanus, valet nihilominus ad aliquod saltem facilioris. Sequitur hoc idem
quod novissime illustrat Card. Aguirre disp. 117 et 118.

418 Et denique ipse, illius fundatur ab autoritate in Con.
Trid. sess. 6 can. 7 ubi ait: si quis dixerit homines sine gratia
quæ, et tamen omnes vires per legis doctrinam fecerint absolute
omnia quæ Christi gratia posse vitare, anathema sit. Sed hic supponit
talium fieri posse, non tamen absque gratia bona aliqua opera non alia
certia ad nisi sine quod ipse aliquod a multis fieri so-
lis nos omnino absque gratia etiam. Hinc ex antiquis lib. de littera et
spiritu cap. 27 et 28 ubi aperte ait, sunt non impediunt a vita
æterna iusti quædam venialia, sine quibus hæc vita non ducitur;
sic ad salutem æternam nihil prosunt impio aliqua bona opera, sine
419 § quibus difficillime vita cujuslibet pessimi hominis invenitur. Deinde
lib. 3 Hypognosticon ait: nobis inesse liberum arbitrium, homines quæ
[illegible]: non quo sit idoneus quæ ad Deum pertinent, sine Deo aut
inchoare aut certe perficere; sed tantum in operibus artium pertinentibus tam
bonis quam malis: bonis dico: quæ de bona natura oriuntur. Accedit
D. Prosper cap. 2 contra Collatorem: ubi confirmans illius hanc doctrinam
ait: sic enim omnes ad ista terrena ordinanda mentis acie urge-
ret ingenium hoc non extincta sed extincta non. Agnoscunt
[illegible] etiam et Prosper l. in hac potestate bona aliqua [illegible] de bono
naturæ orantis et malis vires in arbitrio ostro, quæ etiam post lap-
sum persistant absque speciali gratia auxilio ad ordinandum, conservandum...
vere et bene intendo quæ expectant ad artes pertinentes, et recti-
onis et virtutis moralis dictionem . . .

420 suaderi deus ex Ecclesia damnante inter alias has Baii propositiones. 37. cum Pelagio sentit qui boni aliquid naturalis, hoc est quod ex naturae solis viribus ortum ducit agnoscit. 28 liberum arbitrium sine gratiae Dei adiutorio non nisi ad peccandum valet. 27. Pelagianus est error dicere quod liberum arbitrium valet ad ullum peccatum vitandum. 38. omnis amor creaturae rationalis aut vitiosa est cupiditas qua mundus diligitur aut laudabilis illa charitas quae per spiritum sanctum in corde diffusa Deus amatur. 65. non nisi ex Pelagiano errore admitti potest usus aliquis liberi arbitrii bonus sive non malus et gratiae Christi iniuriam facit qui ita sentit et docet. Ex quibus propositionibus sic doctrinas desitas inferas inferes apte satis contra: quae nunc a decreto Alexandri VIII contra Jansenistas facto, ineluctabile robur accepit.

421 torserunt ista Vazquez et sequaces eius qui ut se expedirent varie vert. Ipse Vazquez qui se Romae legisse et callusse ait opera Baii, ait, eas propositiones damnari non censura [illegible] non desumpti, sed opus boni moralis sed opus indifferentis quod tollere de medio videnti. Et deus sic damnatas esse ait in sensu Baii requirentis ad opus bonos morales etiam naturales et ad non peccandum gratiam sanantis auxilium. Sed occurrunt Suarez et sequaces respondentes Ripoll quod 28 et 38 propositiones obtinere vel censurare [illegible] damnatas esse ex propositiones non censurae. Refert Ripoll Stranda, acute et opportune inferens sic censurare non licet: ergo contra sensum a Baiana ipse desecerent, nec Pelagiani erroris argui potest nec facit iniuriam gratiae Christi, quod ergo nos parum terret Vazquez propositionem absurditati errori Pelagiani.

422 Respondent insuper [illegible] responsum quod in [illegible] ex damnatione harum omnium propositionum et praecipue linearum quas imminuit dixi, dicti falsum non esse opus morale [illegible] sine gratia esse malum: et [illegible] dari opus morale bene [illegible] possibile a natura, ex quo [illegible] in [illegible] Vazquez. Et insuper quod incredibile fuit damnari ab Ecclesia Baium propositiones admissis pollidis operis indifferentis in individuo [illegible]

nant, teste ipso Vazquez, [illegible] [illegible] impune
narunt recentes Theologi: et q. damnatae fuerunt eae propos. ex pre-
hac. Decimus dein respons. [illegible] teste Ripal. [illegible] ob
oculos [illegible] scribebat [illegible] Baij nullibi [illegible] de
qualit. [illegible] q. narrat faciebat ad [illegible] arbitrio [illegible] sive bonu
sive in malu: q. nec certo [illegible] q. [illegible] ad [illegible] mora
lia, fuerit in su [illegible] [illegible] sanctiones.

423 [illegible] Baij tom. [illegible] 13 n.
25 et [illegible] 16 [illegible] n. 46 damnatas fuisse eas propos.
in su Baij defendentis [illegible] autem in [illegible] ad [illegible] hoc
de fine gra: at Vazquez loquit. [illegible] de [illegible] coentis.
[illegible] taen [illegible] si hoc discrimen [illegible] prodesset, [illegible]
ipso [illegible] Vazquez, q. taen [illegible] facit [illegible] sensus
[illegible] coentis [illegible] adhuc n. [illegible] satisfare singulas propos. [illegible],
ut videre e in propos. 37, 38, et 65, quae ad sui [illegible] in-
digent [illegible] Vazquez [illegible] ejus. [illegible] Vazquez [illegible]
e [illegible] hoc [illegible] sine gra, ac [illegible] Dei, [illegible]
in rebus, [illegible] hoc [illegible] tam [illegible] q. coeteri [illegible]
adeo [illegible] dari [illegible] huic responsioni.

424 [illegible] ipse Rip. n. 26 ideo
damnatus Baius q. opera quae bona censet melior Theologia, et
in vita [illegible] sterilia, mala putavit: quare [illegible]
q. in [illegible] catholicus [illegible] admittit, [illegible] opera salutaria nec
fieri, nec posse fieri sine gra Dei; addebat taen, ea quae nos
putamus ex natur. bona, ea mala. [illegible] Ripalda [illegible]
infert [illegible] ut recedamus ab errore Baij fateri debemus
aliqua natura opera quae bona moraliter censet melior Theologia,
ut sterilia ad vitam aeternam et [illegible] facta ex Dei gratia:
coens [illegible] bene deductus videtur. [illegible] ex legitimate ejus [illegible]
deducitur, [illegible] Suarez et [illegible] Vazquez, [illegible]
in su [illegible] opposit. [illegible] indifferentes in individuo

Nobis igitur, qui non licet legere opera Baii, et coeteri sensus eius ex Decreto eruere, sensus illi, qui praeferant propositiones Baii, et rigore verborum quibus iacent censere bene damnatos fuisse a Pontifice, quamquam sit de medio probatur quod tenebatur Baius ad suas propositiones iacendas. Probatur 2a. pars 2o. a ratione contra.

Pars 1a. Probatur 2o. a ratione nostra solo.

425 2a. ratione suadetur solo et sic contra: est una honeste operari non indiget speciali gratia, nam si se tenendo ac sine speciali vel alia gratia et cum solo generali Dei concursu operari honeste. Cum bona et ex ante, et hoc suadetur: quia si una ad operandum honeste indigeret speciali gratia, hoc est, non impotens antea, hoc non impotens ad honeste operandum sine gratia; sed neutro ex capite indiget speciali gratia ad honeste operandum ergo. Minor quoad 1am partem probatur credenda ex fide est, quae non speranda: quod cum fide certum sit in nobis post peccatum, non fuisse extinctum liberum arbitrium et eiusdem contra Baium definitum sit, illud sine gratia Dei adiutorio valere ad non peccandum, et neque posse sine errore agnosci bonum aliquod malum, seu quod non solis viribus ortum ducat: coeteri ergo. Et credamus inesse arbitrio et non attendamus per se sufficientiam ad non peccandum et bene agendum, construitur per vires, nobis ipsis et coeteri ab omni gratia independens. Praelegantur quae adulimus pro hac parte iacienda a num. 52.

426 Suadetur itaque minor quoad 2am partem: quia impotens ad operandum honeste sine gratia aut probetur ex eo quod omnis cogitatio contraria sit specialis gratia contra bonum et mera creatura, hoc ex eo quod semper adsit extrinsecum impedimentum diaboli tentantis ac retrahentis ab omni opere boni, quin omnis alligatur, illud non impediret: quae allegatio erit solutio gratia extrinseca divina specialiter inductiva ex hiis vero filiis nostris est

ex dictis sup. disp. 2.a q. 4 textu. et 2 obj. et imprimens eirgo. Itaqu
qd dæmon nos frequenter, et tamen et semp tentat, maximeque
ea ignorari ab ipso suo arta, toties qd potest impedire tentat.
Et cum semp tentet, et e. unde persuadeamur tentare gra
viter, ex versutia eius sit ex victoria de ipso accepta mo
vere nos ad elationem. Imo aliquales diaboli ipsius bene po
nunt intra fundum gerale, ne, si posterent facere quæ vult
et perturbaret ordinem universi. Verum e. in multis graviter
vexari nos a diabolo. Dd. non loquuntur de bono mo
rali ex circumstantia tentationis arduo facto e. difficili: unde im
primens non e. loqui de impotentia ad operandum sine gra
vitura extremæ ipsius arduitatis: ergo fly undeq. est, q. non ad
honeste operandum indigeat speciali gra. nec impos cœntes ad
honeste operandum sine illa.

427 Obj. 1.o, non semper datur a Deo tentare suo
sufficientia ad operandum honeste, ita ut si sit in illa speciali
facior extra ordinem et una creatio cognitio honesta sufficiens
ad operandum bene possit vel non datur. Si dicas, a nullo
catholico quæ ipse viderit aut sciat unum dictum testa
ri. Ex S. Aug. lib. 1 cap. 3 n. 5, rogatio alterum: 1.o, hæc cogita
tio e. effic. vel mere sufficiens vel pendens ab efficaci et mere
sufficienti. Si effic. habemus intentum ut pt.: si mere sufficiens:
ergo bene nec semp peccare ut volebat Baius in sua 28
propositione damnata. Si deinde pendens a mere sufficienti et
efficaci, presumamus: sed impossibile facite moraliter e. non sibi re
licta ea sufficientia ad operandum honeste velle semper operari in
honeste æque ac e. impossibile ipsum velle semp honeste operari
ut colligitur ex etiam n. 418 allato: ergo si voluntas pendet
ut velit, operatur aliquod bene sine illa speciali gra et co
enter sine ipsa operari poterit bona facienda.

428 Confirmatur secundo:

q plures sunt aões moralis hoiste, quæ faciliores et generaliores sunt aliis, quæ seorsum absq speciali gra. præstari poss ab hoib. quo a fortiori quo ferit hoc etiam dicas faciliores eas aões posse. Confirmatur ex antis, quippe cum libertas et sufficientia ad malum inseparabilis sit a libertate et sufficientia ad bonum ut statim dicemus n. 97. Probatur etiam ans, q facilius et generalius est quam dicere ex hoiste veritatem, q illis testari ore tenus tueri, cum vitæ periculo: misereri pauperis occurrentis et stipem dare q decet: amare ste parentes aliorum facilimos qm [illegible] e, q corpus in ardentem pyram conjicere manus gloriosæ; q bona oia in mare projicere ut appareat paupertas; et tamen hæc ardua opa a ethnicis pluribus facta, propter alicuius fastus calcandi facta sunt et sæpe fiunt ab aliis hoib. sine gra, ut patet mala et non difona: go illa.

429 Quæ contra hanc sunt opor poterant soluta manent a n. 97. Sed q autores errorum, quos posui n. 415 abutuntur sæpe Aug ad eos tuendos, notandum duxi q sic etiam alicubi dicat nil esse bone in hoc sine fide: opa infidelium esse peccata: peccatum esse q non est ex fide: et sine charitate nil boni esse, notandum enim nil horum facere adversus nos q de boo meritorio intelligere, ad [illegible] sequente semper contra Pelagium: de simile de bono ad q requiritur fides [illegible] data [illegible] ca n. ante de n. boo etiam [illegible]. Sed vero de opib. infidelium ut infidelibus, quæ vel faciant ex ductu errorum suis, et inde pecca sunt, [illegible] etiam de opib. quæ frequentius operantur: eo q raro operentur bene. Q intelligendum e de fide, quæ firmatur per dictam scientiam fidelium dictante quæ agenda et credenda sunt: in quo sensu apostolo familiari, peccata quæ sunt quæ non sunt ex tali fide. Ultimum denique intelligendum e de charitate generice sumpta scilicet amore honesti et quæ meritorio sine q nil boni fit ad salutem conducendis.

430 Dices: si libertas ac sufficientia ad bene possibile operandum saltem faciliora bona raro exerceri sine speciali gra ut in ante diceamus et aliunde possibile exercitium tales libertatis et sufficiens

etiā qdo habet ex gra. phulca seu cogitare honesta mali ha-
et fruunt indebita sterile e et posiue n̄ ducens nec proma
venēs salutē eterna, ut qd tantū frustra adstruitur in hoc desse
liberte ad sufficere ta stare insolubile indepente a gra. Pro hoc ad
sterile ut omnes gerimus desiderari ac DD. Do: ut hoc, qui agens mo
rale ē, ostendatur ut bet, et sic ostitutus maneat donec maneat
servi eis n̄ mansurus bene. ostituis eius liberte ad peccandū sepa
rata aut separabili a liberte sufficienti ad bene posiue operandū
et opus exertus possibus ostituit libertes sterile sit dus gra elevans
n̄ adest, ostituta tamen libertas valde utilis e hoi, n̄ sō ut im
pleat precepta posiua legis naturalis, faciendo hic ostū in se ē. et ex
pacto inito cū Redemptore n̄ destituatur gra supernali, sed potius
ut elevari possit p gra ad actus posiuos, qui soli fortasis
ē possit e meritores vite etiā.

4.5.1. Dices iterū: ita faveamus liberti humane
ad bene posiue operandū ut eā abunde deprimamus: etenim
supra monuerimus, eā bene aliquo exercere, ipse ut casibus, qbus
bet nobis cogitare valdes ostruia: hoc eis ē aut bonum
qc bonam opus, aut q in eis recidit, eius cogitare malem
ut ostruia eis videtur ptinere ad ipsū hois ostituaq et antece
dere se libitū voluntas nostre caeteri videtur n̄ posse exple
n̄ quin revocat liberte nostre aut quin fit ars quedam
extra instire eis ad bene operandū qdo bet operari bene ostrios
ca desultis huius vestice q attactu n̄ vidos ab ullo ex sequa
cibus sui et opus nostre. Modallis nihilominus reo mando
assumptū ad cuius fundū reo ius illo se quis tenent antē ex
pte extra minime oficere nostri liberti, quocunque hec exer
ceatur operando bene. Tu eis hoc fere n̄ e abunde q sedati
sub his dic: eis ut n̄ impediamur a Deo liberti etenim ma
qdo volumus ita operari attactū ex cogitationibus honestis quas sepius
in nobis excitent varys causis malis vires; aut si mares, hic

cuius est non arceatur Deus ab elargitione cogitationum honestarum naturalium ex-
citandarum in variis rerum occursibus ex humanae dignitatis eius.
cuius autem hoc sic et sic explanatum mane efficiat libere utrumque in-
differentes, etc.

432 Licet ad quae addere debuit dari [illegible]
posse nos utrumque ex aequo: et quod se videtur a providentia naturaliter
ac si dixit in hoc universo constituti et est constitutus in eo sub
ista providentia. In 1a considerare sufficit mihi concedere nos
ad honesta cogitationes esse excitandos a mere subiecti et efficaci, quia
quod tale est et trahere subiecti statu manet in nos agentes
morales; secunda autem considerare illud extra Deo in quo invente antea desinit
sic quod bene inspectis circumstantiis de se est non est non arceari Deus ab [illegible]
[illegible] cogitationum honestarum naturalium ab eius elargitione, sic ea naturaliter excitentur
a rebus huius universi (aut etiam alterius quod constitueret) varie occurren-
tibus; et quod fit aliquando ex [illegible] [illegible], quod tendit directe
[illegible] in ipsa opera bona, et in ipsis est non impeditum seu impedien-
dum a Conditore: cum quod bene stat quod de natura de se non sit indifferens liberta-
tis, ad hoc est nunc se exercendum in talia opera: et licet quod nulla
ante necessitate inducat, quod libertas aperta deprimatur: concludes igitur
[illegible] cuiuscumque cogitationis naturalis non posse non esse intra totius creatu-
rae; cuius vero [illegible] nos utrumque ad has aut illas [illegible] varia
[illegible] posse pro varietate universorum in quo ponatur.

433 Apparet ergo hinc medium quod tutissime
[illegible] ad [illegible] antiquorum, sed Recentium sectariorum extrema re-
[illegible] ideo [illegible]. Id fere ipse declaro, comparando Pela-
gium cum Baio, et nostros eis utrosque. Pelagius erat facultas honestas [illegible]
[illegible] arbitrio, [illegible] sub his aut aliis verborum invo-
lucris [illegible] morales honestas esse plane naturales. Ex contrario
[illegible] Baius extra [illegible] arbitrium [illegible] extolleret
[illegible] extra [illegible] morales honestas esse supernaturales. [illegible]
[illegible] fuit Baius [illegible] Pelagium.

in sono generali, et ex fine sublata q mera sedes restricta ad spec honesti: inde q intulit generale dolor nullu fieri a na fieri, aut fieri posse sine gra morali by honesti, et sdeas tus honestos ee supernales. Id q fundavit in voe gene tracte per lapsy.

434 Haec cu extrema periculosa sint, catholica veritas in medio stans, cum Pelagii defenit actus tus salutares seu honeste elicitos q ut oportet ea ex viribus gre: contra Bay auty n ee Pelagiany: atq adeo ex pugna et victoria Eclesy contra Pelagiy, et fieri actus tus honestos qui a na fiunt egere viribus gre. Utraq veritas debita admitti a nobis. et ita admitti, ut bene componatur cu omnibus aliis doctrines hac usq traditis circa permanente in nobis post lapsy liberte ex solis suis viribus sufficientes ad tus morales saltz faciles posse bonos, insufficiente tam ad tus honeste elicitos q ut oportet ad salutz. Unde viri deducetis: nos q medy euntes, tutiores ire, et magis accedere veriti defitz, q adversarios magis accedentes cu Vazquez ad extremitz Bay. Po 2a alia delo contra nestz paucens gre supernales ad tus bonos morales.

Po 2a Alia delo contra nestz paucens gre supernales ad tus bonos morales.

439 Contra Adversl citatos n 416 qui lt hoc etiam lapsy, q se potentes agnoscant ad tus morales bonos, saltz faciliores, idque et gra supernali theogica, q accens tam et ex lege dei alii impotentes sine tali gra dant ad tus morales predictos, 2a contra dicto sit: nec q accens requiri in nobis gra supernalis theogica ad eliciendos hy morales boas de q loquimur. Sua tr in 1a, dicto contra 2 Prop ut si e unde co gamus admitere ut many ex lege dei Suarez et dixit

dum alij mali non sufficientis de se quamvis hujus supernaturalis, et supernaturalis requirentis et sufficientis illam quod necessarium est hoc etiam lapsis ad eliciendos hunc quam supernaturali, ad mala bona praedictis. cum bene deducitur ex ante, et hoc probabit infra de fundamento hujus et ab antiquo et quo contra instrumenta motus.

436 Quadrat insuper ipse pro ad tale lege mando, et intentione inde nostrae accidentarie quam ad hujus mala hoc est fundamentum invenitur insertum dicitur et dicit: quod eius accensum et impetum hoc hoste mali opponi sine supernaturali gratia. Cum ex ante lecta est, et hoc quod addet ad sensus sufficienter ostenditur ex illo Joan. 3: spiritus ubi vult spirat: et vocem eius audis, sed nescis unde veniat aut quo vadit. Sic eius textus, de spiritu sancto et supernaturalis eius illustrationibus communiter accepta a SS. Patribus, tota apte indicat dependentiam supernaturalem illuminationis aut spiratione hic aut alibi, aut hunc vel illo facta omnino reduci ad libitum spiritus sancti, aut miserentis potius quam volentis et currentis, ita spirare, aut promovere negotium salutis nostrae et hinc ex Apost. ad Rom. 9; aut ita hunc et illo misereri et innuit emphatica illa ingeminatio Exo. 33: miserebor cui miserebor et misericordiam praestabo cui miserebor. Sed hoc fieri non esset si esset lex fixa illuminandi hic potius quam alibi, hunc potius quam illum et de se ut quod non est lex eiusmodi sed fundamentum potius ex lege ad illum mandi.

437 Spiritus supernaturalis non esse annexum naturae nostrae quae opera honesta naturalia, id eius indicat illud, et nescis unde veniat: nam si talis annexio adstrueretur ex natura sua ad opera honesta naturalia sciret quisque venire ad se spiritus aut illustrationes hujus ministrum et dependenter pateret. Sed hoc destruunt textus quod est cum ea illa ex lege intenta. 3: non posse adstrui praedictam annexionem et lege, quod alioquin sciretur in quo vadit seu quo exitus habet (hic est communis intrinsecus) illustratio supernaturalis, atque cum [illegible] naturalis ad hoste operandi quae veniret et eius hujus operis, non potest opponi nostra exitus qui [illegible]

illustrao supra sique hec in agrum suo equaret donatio ma
ti in suo ex tu.

438 Idem fundus ad praedicta anexas riandis desumetur
ex illo Ecclesiaste 11: mane semina semen tuum et vespere
ne cesset manus tua quia nescis quid magis oriatur, hoc aut illud
et si utrumque simul, melius erit: ubi eius ad solitudinem agricolae plu
ra grana seminantis et nescientis quale eorum ferret proventus
hortamur ad fatios bonis operis ingerere faciendis eo quod plura
fieri possunt quae sterilia maneant: et ideo necessarium est
alia fiant quae forte fecunda sint et orantis quod ut ad salu
tem oportet. Ad hoc consilium oportunum non foret in praesentia ita
si in ea sererentur simul ex lege veteris opera moralia non fer
tia fructus vitae aeternae et supernatura illis ferentia, quo mens
est eiusmodi lex nec annexio operis salutaris ad valorem ex
veteris talis legis.

439 Constat idem assumptus ex primus canon ubi definit
anathemate dignum esse 1° qui dixerit misericordiam Dei sen
gratiam dari donationibus nostris quae sine gratia desideremus credamus
petamus &a. 2° item qui dixerit: non agere nos gratia ut vellemus
desiderare credere petere &a. sicut oportet ad salutem.
3° Idem qui humilitatis aut oboedientiae humanae subiungat gratiae adiutorium. Nam
si observeris, in hoc a Deo non nari se suspicionis veteris hostes, quos vocat
humilitas et oboedientia humana quae factas sine gratia ex donationibus nostris et infir
exam, ideo Deus a possessione veteris hostes se ut oportet, ad quos
requirit gratia: hic vero observatis facile quis colliget: in praesenti etiam provi
sioni posse veteris hostes qui sint steriles ad salutem nec supponant ullius
quasi gratiae: et non est, ut aliquam inutiliter fieret a Deo ea dispositio tunc,
si nullum in praesenti lege fiat sterilis ad salutem ut vult Rapsalda.
Inveniunt ex Straus. Triden. et Moguntinus, et ex omnibus constat ad
riandis praedicta lege.

440 Quod attinet ad ... omnis praeteriam ...

ut ipse autor est decretorum in punctis de gra. Sic ex lib. de Ecclesiae dog-
matibus cap. 64 ait: melior est continentia, sed non sola sufficit ad beatitu-
dinem, quae solo amore pudicitiae retineatur, sed si, et ex affectu castitatis vocandi Deo
mens eligatur. Argutor igitur sic: Aug. aperte distinxit duplicem continentiam
alteram naturalem et sistentem in amore naturali pudicitiae; alteram supernaturalem et
assurgentem ad placendum Deo: hortatur quod ne sistamus in illa, sed assurgamus
ad istam si volumus salubriter operari, sed hortatio ista inanis et otiosa
foret, si impositum nobis esset ex lege efferri unam ab altera distinc-
tam in exercitio, ut patet. ergo quod attinet ad Aug. potius est fundamentum ad negandam
praedictam legem et indistinctionem in exercitio operum honestorum etc.

441 Idem etiam lib. 1o de peccatorum meritis cap. 22 ubi ex-
pavescit ad inscrutabilia iudicia Dei, supponendo dari homines ex ge-
neris usu modestos, temperatos et moraliter bonos, nec tamen illumi-
nari a Deo per vocationem illam altam et secretam seu internam et supernaturalem.
Facta autem hac admiratione et recursu ad inscrutabilia iudicia Dei
quis dicat prudentius non fieri, et proinde hac supposita quis neget
admisisse Aug. plura honesta opera ex natura, et eius usu separata
de facto et in exercitio ab aliis honestis operibus ad quae illuminantur homines
per altam et secretam vocationem. Hunc fuisse Augustini sensum aperte convin-
citur ex eius Polemonis adducto num. 265, siquidem eius continentia exercitae sic
sic addit: Vellem, Deus inquam, coleret et pie colleret, continentia illa non his
ad huius vitae honestatem sed etiam ad vitae immortalitatem valuisset. Sentit Aug.
continentiam illam non valuisse Polemoni ad salutem sed ad vitae praesentis honestatem
quae non habuit sibi annexam ex lege Dei supernaturalem continentiam, quae necessario valuis-
set ad meritum vitae aeternae.

442 Hoc etiam suadetur assertio nostra: hoc quod sit indu-
cuiuscumque boni est illud quod posito infallibiliter ponitur ipsum bonum et deinde etc.
Reginaldus, positis his verbis, necessario ponuntur vires gratiae; est scilicet posito
naturae necessario ponitur opus gratiae: quo vires non est prius gratiae status inductivum
gratiae: caeteri quod scripturae recubuerunt dicere omnes omnino naturales ..., nec
prorsus infructuosas ad salutem: quales istae ... a ...

unde manditis dari ex nostris viribus aliquod initium salutis nostrae: 2°
quia nobis institutis ab ore Dominus, [illegible] sufficiens ad vitanda pecca
ta, adeo ad honeste operandum ex viribus nostris sequendo ductum rationis: ergo
nobis institutis pervenimus a Deo per gratiam illustrationis ad supernaturaliter operan
dum. Sed hoc repugnat expresse, imo et immerito auctoritati quae vide
ri potest apud P. Montoy disp. 47 de Praedestinatione ergo.

443. 3° quia in his quorum utraque pars contradictionis est
aeque possibilis, et altera pars sit contraria, argumentum recedunt [illegible], stan
dum unice est revelationi Dei mysteria per verbum suum aliorum [illegible]
nota nobis manifestanti per scripturam, per verba, et per Eccles. def.,
sicut per ipsa ista ad nos non perveniret revelatio divina manifes
tans annexionem gratiae sanctificantis ad aquae baptismalis ablutionem
et impressionis characteris ad manuum impositionem quis nostrum significare
ti eiusmodi mysteria et illa de facto adstrueret? Sed ut videmus
scripturae verba et def. potius repugnant, quam favent oppositioni supernaturalis
et legis annexionis virium naturalium et supernaturalium ab ipso intenderi
ergo adstruendum non est de facto lex illa et annexio.

444. 4° quia hac opinione admissa non bene explica
tur Dominum def. axioma facienti quod est in se Deus non denegat gratiam:
ergo cum ad eius expositionem diligant molimen tantum ac tam singula
ris doctrinae inutile adhuc maneat. Suadetur ant.: quia ea opinione
admissa sic donandum est axiomati et hic: potenti facere quod in
se est Deus non denegat gratiam: sed cum in hac opinione consistet Deus gra
tia et illa nos instruit per priori ad eius nostra opera honesta: atque
ideo illis dat non facienti sed potenti facere quod est in se, hoc non
est bona axiomatis expositio cum non tamen sit antiquum et [illegible]
re quod novum ex proprio cerebro absque speciali fundamento excudere ergo.
Cons.: axioma praefert et sonat favorem quem facit Deus quod in se
est facienti, sed non facienti sed in hac opinione favor praeparat gratiae
supernaturalis non fit facienti quod in se est sed tantum potenti facere in quo
aeque conveniunt faciens et non faciens ergo in hac opinione favor gratiae supernaturalis

parale ex vi [illegible] axiomatis n[on] sit faciendi q[uo]d n[on] faciendo [illegible] [illegible]
atq[ue] adeo n[on] bene explari axioma.

445 [illegible] ultimus [illegible] ulterior [illegible] e[st] authoritas Cardinalis de Lugo qui tom. 1° de fide disp. 12 postq[uam] [illegible] fundam[en]ta [illegible] Iesuitis ac SS. Patribus [illegible] testimonia nova [illegible] diligentius expendit, fatetur se recedere a s[ententi]a q[ua]m olim iunior existimaverat [illegible] [illegible] [illegible] que impugnamus de [illegible] [illegible] supernalis Dei quoties occurrit occasio [illegible] honesti. [illegible] apud [illegible] e[st] q[uo]d bene inspectis [illegible] testimoniis, nullus ex eis desumi se [illegible] fundum ad sustinendum [illegible] q[uod] iuvenis [illegible]. Quo [illegible] satis [illegible] modestia q[uo]d moderni aliq[ui] [illegible] n[on] 446 [illegible] opinionem P. Lugo, neq[ue] [illegible] si n[on] admittant [illegible] [illegible] naturalis e[t] supernaturalis [illegible] hoc honeste operari, admittunt [illegible] generalis [illegible] supernalis Dei, ut [illegible] quoties hoc operari, operatus fuit aut operaturus e[st] honeste, [illegible] opus honesta [illegible] e[st] supernalis e[t] [illegible] naturalis. [illegible] hac eius modestia destruenda tam deest fundum q[uam] [illegible] destruenda tota opinione P. Lugo.

446 [illegible] igitur instantati [illegible] eos [illegible] ultima [illegible] q[uo]d adhuc [illegible] [illegible] [illegible] n[on] bene explari apud ipsos axioma illo SS. P[atr]um e[t] Theologorum; tum q[ui]a illud [illegible] explant de gratia [illegible] eius tamen SS. P[atr]es de [illegible] n[on] loquuntur [illegible] de sufficienti; tum q[ui]a [illegible] facientibus q[uo]d e[st] in se sic vertunt: quoties [illegible] occasio honeste operandi [illegible] sic quoties honeste operari [illegible] [illegible] [illegible] honeste naturaliter operaturus sub hac [illegible] illa conditione naturali, Deus [illegible] (ob leges [illegible] q[uas] statuunt) [illegible] gratiam supernalis auxiliis, ut opus honestum, quod evasurum erat pure naturale, evadat supernale [illegible] e[t] salutare. [illegible] sic accipere [illegible] axioma n[on] tam e[st] illud explare q[uam] aliud novum [illegible] q[uo]d sonet sic: [illegible] [illegible] [illegible] ad honeste operandum Deus n[on] denegat illud: q[uo]d longe abest ab alio antiquo e[t] [illegible]. Videatur P. Suarez lib. 1° tract. 3 de [illegible] [illegible] 5 n. 770.

447 Deinde arguitur sic: [illegible], quoties [illegible] e[st] in libertate ad honeste operandum [illegible] male operari, adest Deus [illegible] auxilium superiore [illegible]

n. adest? sic z: ergo tam ꝯ sufficiens ꝑ sufficiens q. e in se Deus n. denat
grã. Adq. igitur vetus axioma theologorum sic ergo z ergo in lib. unde
tam ista limitatio. Deinde infero: ergo dispensat Deus auxiliantem
grã. ꝯsulta sciã media de eo n. n. ꝑ vires suas naturales. ꝑ
eo n. ꝑ vires suas vel bona cum ad illus eo, sic ꝯveniat
ꝑ vires grã: cudit eis ꝑ has nova libertate: et ex una libertate
ad aliis etiam solo amore ductis (quo magis specie) maior fit partas
ad ꝯvenientes eo: atq. ideo Deus ad cognoscendum et merendum ꝯgruus
ac efficax grã supra ꝯsulere ubi beret efficax et ꝯgruitas cogitatio
natis honestis in hujus aliatis: q. a nemine dictis videri aut
audiri: ergo n. ita dispensat Deus grã efficax supra:

448 Ex his igitur firmatur quæ sequitur P. Montoy de Arro adisp.
sit tenendum a nobis e q. ꝑ hoc axioma facienti q. e in se Deus n. denegat
grã. Intus ꝑ theologi ignorare Catholicus regulus fine studio libertatis adversus
Massilienses defuit, ut q. omnes et q. ꝑ una fuis viribus honeste operans acquirat
a Deo beneficiis auxiliantis grã, n. quæ efficax sed sufficientis q. omne promereret
ꝑ opa eorum. Unde theologi sententes omnium illo axiomate plura
n. bona opa in ea agnoscunt quo fixe ex pacto inito cum Redemptore, ut supra dicebamus annexa e favor nova libertatis ad bene sufficit
naturis operandum, ꝯstituit quæ ꝑ grã supra quæ in executione erit ꝑ
Deus maluerit, tamen mere sufficiens tum gratia et efficax. ꝑ 2ª a legibus ꝑpositis
Dei fundamenta examinanti.

ꝑ 3ª Aliqua fundamenta Ruyzalis examinantur.

449 Pro tuendo cogitatu suo plura ꝯgerit P.
Ruyz ex scriptura et PP. quæ longius esset recensere. Ea reducuntur
ad tria locorum genera. Primum eorum quo docemur a Deo procurari naturalis
vires ꝑ grã sua. Alterum eorum quo indicant generalitas auxilii sufficientis.
Tertium eorum quo docemur, nihil posse nos facere fine eorum auxilio
e. a. his omnibus colligit P. Ruyz inseparabilitatem actus naturalis honeste

a supernali, q ex efferti Dei lege mali adstruere. Namq egit illag
et illarij hoc, et ad loca 1ª gens venij satis apte explari in sensu
intenta a SS Dra segregaos, ut nos n dare indiq gra p nedi
natij, quippe ori stentes ad salutē. p tāl illas vestiles ipsi ga deij
efficimur, et ipsi disponimur ad salutē ea ab ipso Deo p occupante
nos p gra sua ut veliimq accedere ad se. Cū q bene stat, q aliqu
nos hoeste exerceamur p actes nales separatas a supernalib.

450 Ad loca 2ª gens venij e, q inuere, stare
que p nos q mali simq, et n meliores; n aut p Deij, quippe
oportuit stat ad ostium cordis et pulsat; n quem inertatij et allectij
ex nobis p gratiose p occupans. Nec q hanc vertē seu opor
tunq auili sanctis ac illuminantis Dei misericordiq extendat
scrip ad hoc os venientē in hunc mundij, ergo e semp
et indeficienti nobis adesse, seu toties quoties in nobis luceat
vis humana specialis ga pulsaos et illuminos diuī, que in
dicatr in script p hij os hoc, in hoc stat (Aug sic exponente)
q de, nullij hoc sit in hoc mundo, ad quē n pertineat alij
de Dei pulsantis illuminao. D, nullij sit qui illā accipere possit
ab alio q a Deo. Cū q tam bene stat q nec semp nec ubique
opetr hoeste hoc ex diuina pulsu. Ad loca 3ª gens venij e aggi
bere de bono ducente ad eternam vitam et coeli de bono saluta
ri et meritorio.

451 Instat tamen [illegible] et satis bene: 1º; q hec
ipso, sine me nihil potestis facere et alie simil [illegible] et
indefinite: ergo extendendae p ad oia opa tacita etiam nalia. 2º
q eiusmoi ipso e doctrinali, aeq adeo deiss bonis loquens
quae nota erant audientibj, et his nota erant nalia [illegible]
go. 3º q hec Evangelica doctrina eo tendit ut ducerat
hoes a vanitate arrogandi sibi gloriam bene agendi, et suade
at ipsis ea referre in Deij, et in indiga auxilia; ergo loquitr in univer
sij de oi bono. Et ex eo, antonie [illegible] q bona sunt nalia nec ca-

dunt sub legis nec a nobis discernunt quo se assequemur . . . naturalia . . . bona ad summum a naturalibus ad supernaturalibus transcendentia, . . . doctrina illa in . . . non fuit data, ad bona naturalia fuit extensa.

452 . . . Deinde . . . contra quos pugnabant . . . textibus argumentabantur . . . sunt . . . ascendere rebellatis a Deo, aspicere, et . . . moralia . . . quicumque . . . rebelladas a Deo, et . . . in bonis . . . sunt salutares . . . salutaris . . . ergo non esset . . . gratia. Ad quod hunc argumentum . . . mare . . . mare: . . . supponebant ad . . . gratia . . . cognoscere non . . . acumen . . . replicas, ad eius . . . singulatim . . .

453 Deo igitur ad . . . illas . . . et . . . naturales non sensu: . . . loquuntur de bono, . . . non est . . . et . . . in tota natura: . . . in ordine ad vitam . . . moralis . . . atque adeo de illis non loquuntur . . . de aliis . . . et bonis . . . operamur . . . oportet: et ad hoc . . . earum . . . et gratia necessitas . . . indicata. Ad . . . posse . . . supposito: . . . ante . . . non fuere . . . Apostolis mysteria gratiae; . . . cum eis sermones . . . de . . . et quae eorum mentes excedebant; et . . . Nicodemum . . . doctrinam . . . hominis regenerationis per baptismum faciendam nec Apostoli corporis ac sanguinis Christi . . . in Eucharistia faciendi . . . calluerint, . . . tamen postea . . . adventum Spiritus Sancti . . . accepere. Quo supposito, quare mysterium gratiae . . . ad . . . et salutaria non potuit edoceri . . . mysteria alia quin tunc ab . . . diligeretur.

454 Ad . . . fuere ad . . . arrogantiam . . . in . . . naturalibus . . . non posse . . .

qda facere sine Deo operante operq. suo et nobisq. concurrente:
sq. hic narra depra et subordinao ad Deu n. efert sed humili-
tat nos, etiq. dq. operamur bene. Et data q. ff. lq. sine me speale
Dei subsidiq. indicent me cuiq. habemus referre in Dei gra
oe quod boni a nobis est facti quare hic relao n. fieri cu ordine
da distribuoe, ita et nunc referati in gra creande, nunc
in salvante, quid sit dro storq. SS. Fateor itaq. utrq. inexplq. e in
discretioe donorq. supernalq. a naturalq. sed hunc indiscretioi satis
provisq. est p. scriptas, ex qq. moverunt SS. et inde nos recte
gra ad opa salutaria, que sibi et Creaor arrogabat Pelagq.
Ipsumq. iuste carpebant SS. ex scriptis et has non exprimq.
in eode sensu cu illis. At vq. deq. remane filoq. iuxq. ei quid
Pelagiay sed SS. respondisse et alterius ac rentis Ducis originales
in Premissa mare nabant mere ut pt ex can. 6 Arausic.
2i: unde redditr stra sufficienta gra, etiti dicq.

455 Ali. Defendq. desumit Ducq. ex incredibile neq. more
ad honeste operandq. si gra destituta sit. Ingerit itaq. sect. 6a. plura testiora
SS. ubi asserit liberq. arbitriq. gra destitutq. n. valere nisi ad peccandq.
n. moveri nisi in sui pernicie; et ut sua deqq. excelat, nullo mo-
do here iustq. soliditq. sed instabiliq. semper fluere. ergo qq. operari honeste e
operari cu gra; et n. operari cu gra e n. operari honeste sed peccare: ergo
quoties operamur honeste, supernaliter operamur; alioqui n. eet opq. gra ille
gra ad supernaliter operandq. Probat valide: qa inquirentes SS. qd
depetit et antr ad grq. in ee neq. poerat, cuq. indultu daretr ipsa
gra ut volebant Massilienses, asserunt contra ipsos nil invenire
nisi peccq. ut constat ex Isidoro lib. de summo boo et ex Aug. Epist.
106 expsse dicente: neq. si quaerere voluerint ante grq. qd fuerit, ut
acciperet eq., mala sua poerit hoc invenire, n. bona: ergo qa. nil bo-
ni operari possumq. gra destituti.......

456 Et ne p. solutiae recurramq. ut saepe fe
cimq. ad defectq. duq. naliq. ob quorq. sterilitq. n. meminere illorq.

PP., occurrit Aug. et contra ee ait: nam PP. disputabant contra Pelagianos eorum reliquias tantum estimantes suos hostes ma-
les ut ipsis vix timuerint merendi etiam vitam, go cum subtus de
quibus disputabant erant tum males hostes. De istis proinde aliquid
debuere PP. afferre, an quod contraxerint adversus ut apte cum eis
disputarent, go cum induerint PP. ante hujusmodi viros, qui omni
mora disputores, volte destituti ee gra et aliunde agerent vi-
res sic destrui se here pecci: manifeste proinde decidunt, vel
moralis bon sine gra fieri posse: go falso factum accensio et ex
lege ver adstruenda e errores nostras.

457 Certe ex hoc argto non parum poest Baius ful-
cire errorem suum, cum pheri illo non valere arbitrium nostrum posse [illegible]
nisi ad peccm si ei desit adjutorium gre. Verum go nimis argum hoc,
cur vero PP. desire dari grm qt maniae; et ideo nam ee quod opa
qbus deferunt sed suis viribus re: go cum opa hostis mala non sint sua vir-
ibus, ut testatur ipse Aug. et sciunt PP. qbus se protegunt, non debuit
deducere ex ipsorum mente opte grm supernalis ad elevandam ... hoy
torum natura etiam in statu suo supernaliy. sicut go theologi et catholici
quod accipiendo sit, ne Baio accedant, docuere ille PP., ipso a nobis das,
e et in ipso nande sit Aug. cog.

458 Debuit tamen addere PP. in locis allegatis vani-
loqui quod varie mare fulty atque ideo aliquo loqui de regulati-
pngentiby aliquo autem de habitu pservera in bono, et pserverantis, fuga ab
omni pecco et p[illegible] de bono et malo quod ipsa vertase habitus bon
et mala. Inter meo loqui fuse e: hoc sine gra nil valere nisi
ad pecm qt regulariter peccat ut haeste poit agere nec sobrius.
Pro autem sensu ipse favens e: qt a quamvis pngentiby bene sit
regere ad prudentis abste nandy. Loentines vi gerunt hunc sy
tent: hoc sine gra non valere efugere ab omni pecco, ad relapsurum
vi ... fugere, qua etiam ingeneraliunt ipsi to ... boni
eos arrogando me, nec ... [illegible] hoc Patres

ut opponenti Pelagio qui dixerat ad perseverantiam et fugam ab omni peccato totius vitae tempus haberi a nobis sine gratia posse. Sic explicatur et Augustinus Cyprianum citatum ne videatur sibi contrarius.

459 In postremo modo opponitur Augustinus Pelagio aut neminem peccatum originale aut secundum posse tolli sine rigores et bonos suis malis. Unde sus Augustinus sic loquendus est, nos sine gratia saltem habere peccatum, nec sine gratia posse facere quod peccatum non haberemus. Ita: quod sit nullos eius males poterat abolere peccatum. Sine phrasis ista Augustinus: nos nil facere posse nisi malum, explicatur sic: malum idest, quod ipsum volens facere bonum aut quod non esset a radice infecta peccato, atque adeo sterilitates ad salutem. Illas phrasis istas Deus ante gratiam se invenire quod puniat explicanda sic est: quis fecerit hoc omnes eius hoestos males, nec ipsi sunt dignum praemio, quod promisit Deus, nec adhuc debent originale culpa, cum intuita reus adhuc est hoc supplicium aeternum. Itaque Deus ante gratiam se invenire quod puniat et dari eius hoestos males quos non remuneret.

460 Conservati hunc sensus: quod Augustinus supra opponit Pelagio et Massiliensibus dicens actus ab hoc ante gratiam agunt pronuntiant nihil habere esse respectu ad finem vitae aeternae: quod eius mali sunt mala et positive obstant praedicto fini; vel, ut in se bona sint, sunt tamen aliquo modo mala, quatenus non utilia ad finem illum promovendum, manendo in sterilitate, et inutilitate eius peccato: ex quo ipse, et ex eo in peccato facta sunt, moti fortassis sunt aliqui Patres ad omnia ea vocanda peccata. Unde et legendo quod ante gratiam inveniatur a Deo, reatum, invenire quod puniat, non est dicere cuius impotente esse inventus esse punitione dignum; sed nil invenire dignum remuneratione. Cum quod oportet quod aliquid fit, quod nec sermo, nec supplicio dignum intelligendi. Unde loquentes Patres respectu ad finem vitae aeternae adipiscendae tale locum desilis estimamus, quod nihil habent eius males bonos qui fiant ante gratiam. Sic Guillelmus Estius, Fumarius et Sfondratus faciunt sit.

§ 4ª Reliqua fundamenta P. Ripaldæ exarmantur

461 2º fundum desumit contra nos ipse ex aliq. generale quod SS. Doctores de assistentia divina dicunt gratiæ auxiliantis et exhortationibus quas urgent ex fervore efficaciæ divinæ. sic igitur arguitur. Illæ exhortationes inutiles forent, si aliquando deesset nobis auxilium gratiæ, sine quo nil salutare præstare possumus; ergo si nullus divino sufficere potest: si peccatori semper se daret ad Deum, si semper assistit divina gratia, nullus Deus hortatu efficere poterit hoc sine merito vitæ æternæ; ergo Deus hortatu velet operari ex nullius neque, id namque faciet quando nulla Deus est salutaris. Non melius deducere a Ripalda totas istas ex isto fundo, quam ex eodem deducebatur a Baio, actus peccatorum hoc aut salutarium operaturus in genere probavit supra pro.

462 Pro igitur generales illas eligendas esse gratias semper, legendi omnes quæ de assistentibus solemus dicere: semper ac vivere ex vacuo Deus semper non sonet divino et singulis momentis donabunt inveniri temporibus. Unde quamvis dicatur Deus assistere semper idem donabit, ac quod nullum desinat tempore opportuno. Si semper quod Deus semper sumatur in toto rigore, adhuc non sequitur Deus intentum: quia implendo generale istud et verifando vitale et indeficiens Dei assistens sufficit recurrere ad generale Dei auxilium dandum ad non peccandum, quod vitale est, et nunquam deficit Deus adversus; quin ergo sit incurrere ad auxilium speciale et supernaturale quod semper desperat a nobis proprio vitale aliquando ab ipso suffragii ut nos admoneat infirmitatis nostræ.

463 Nec aliqua patrum responsio ista ex professo est doctrina Magni Bernardi tractatu de Bellarm. lib. de gratia et libero arbitrio dicentis multum certum est in nobis et singulis semper adesse eiusmodi auxilium quo opus est ut gustatur aut gustetur

post pecc. Hortamur etiã peccatores ad quos ne obdurescant q singulis momentis nos novos obices opponendo divinae gratiae. Hortamur et clamentes omnes sperandum a Deo fore ut subveniat et ex frequenti ex ope clamentes et exaudiendi. Hortamur deinde iustos ut perpetuent semper, id est, ne cognoscores gras quas habent, demereantur ingrati, in vacuum recipiendo. Ut orent ex gra q habent, et agant Deo qui dedit initium: et hoc est. Stimus proficere et videre est apud P. Montoy ubi sup.

464 Ex fundamentis et quae efficacis indicat P. Ripa proponere: ex lege Dei ministerio creaturarum omnium occurrentium obiecta honesta adiungitur infallibiliter gratia supernaturalis interna ipso cogitationis et affectionis honest. Ex naturali infallibiliter inferunt aequum esse: ergo quoties naturaliter operari voltas operatur etiam supernaturaliter. Utraque tota bona est ex ante, et hoc fundatur: quia media quae per se et ordinario supponere nobis solent hosce sunt verbis sive praedicatio, et instructio per alios homines, lectio librorum et asceticorum voluminum, miracula, et historia fidei nostrae horum exempla, et variorum rerum inanimatarum occursus ad nostro Creatore suo clamantium: sed horum singulis annectitur infallibiliter gratia illuminans et afficiens ergo et externo ministerio creaturarum etc.

465 Pro hac sententia mire probanda sunt authoritates ex a me multis e P. Ripa sectione 9, to 4. Atque sic probat. Si hisce externis vocibus non esset annexa vocatio supralis, cur toties verberarentur aures externo sono spiritu vacuo? Cur tanta Ecclesiae diligentia in deligendis ministris Evangelii? Cur tanti habendus favor Dei promittentis populo suo Prophetas et magistros? Cur exprobratio Dei de populo obsurdescente? Cur inquam haec si ipsis adhuc positis deest divina gratia interna sine qua sed ut oportet operari non possumus: ergo ne inania existimentur tot et tanta sacramenta nostris annectenda infallibiliter erit eorum singulis gratia vocans supernaturalis. Idem quoque me suadet deducere Gratia P. Ripa ex testimoniis SS. quos adversat locis citatis. Sed re vera

ex illis se eruuntur q ex visis creis se elevari mens in Deu ipso interius illuminante; & hec oia ministeria fore oio cassa nisi Deus illumineet. Alligari aut infalli Deu gra oib spiritus mi nisteriis nunc eruuntur ex S.S. Unde,

466 Ad argtu reo nando ans: ad eu spog no miro: & ad huc spog singulatu reo; q adhuc nada predicta anexoe nō erit inutile multoties verberari aures exteri extrno sono qa forte Deus miserebitur hodie quē heri noluit misereri ob inferudalia cordis sua, ob delecta extra. Idē dicendu de labore Predicatoris quē etiā dū ostant q beni, alii qn, oib proderunt excitando in eis nova, q q ne viro & aliquali Deus auxio grali arceantur a peccandi ssuetude. Quod attet ad Ecclēz Stultē invigilat in ministris eligen dis ne illoru ineptitudo aut etiā culpa frustrati aliena ste velte dinē grē. Expstrat Deus: qa plerumq vocat & renuum. Deus nō diffiteor Deu nobis impense favere p hec extrnca media qa sit nō infalli & pro sm, frequet taen p ea dispensat nobis auxia grē qua multores elargiri; obstantibus etiā nris demeritis.

467 Et ut res ista altius decedati duo distiguu su gera mediorum unde regulati solet elucere noou loe tur. Aliud eoru que a Deo instituta, sūt ad hunc fine, aliud eo rum que ex creorū serie ostruta, ducunt ad excitandas cog niones hosti &, ex iuvamine divini grali & aliunde sem per taen ex ocursu reru. Ad pri qus ptinent prdicatio Evan gelica, exhortoes Eccle, sacra lectio & id gus alia. Ad 2m spectant creaturu spectacu, amicoru ssilia, & his silia. Quo supposito, ministeria pri generis hendi sūt tanq acs eoru quos destinavit Deus ad hoc excitandos ad se, qa illd Apos. ad Ephes. 4: quosdam que dedit Apostolos, aliqs Prophetas, alios aut Pastores & Doctores ad ssummaoe sanctoru in opus ministerii &c. Ministeria 2 generis

n tendi tanq aux ministrorum quos Deus sibi instituerit ad consequendum finem: et ex hoc discrimine desumitur etiam censendum de annexione illorum cum gratia illustrante et vocante.

468 Dico igitur ad sola ministeria proprie gratiae alligata esse Dei auxilia sua gratiae ex infallibili lege et pacto cum Redemptore nostro, qui voluit ut auxilia quae promeruerat nobis per instituta a se media infunderentur. Pro dicto est quod haec sola ministeria instituta sunt a Christo ut media ad consequendum finem: ergo ipsis sunt alligata sua auxilia divinae gratiae. Probatur antecedens: quod pro institutione ministeriorum dictorum gratiae nulla est traditio, scriptura nulla, nullus vero Patrum, ut est extra institutionem aliorum mediorum: ergo haec sola instituta sunt a Christo ut media ad consequendum finem. Maior quoad ... tum ex allegato testimonio Patris, tum ex aliis scripturae locis praedicantibus de Deo assistere in tempore opportuno: Psalmo 9: adiutor in opportunitatibus in tribulatione: quae opportunitates sunt non solum occasiones excitantes nos ad hoc: etiam non sunt duntaxat contingentes, praecepti obligatione et his sublata sunt etiam ministeria conducentia aliquando inutilia essent; nec conferrent dignam expressionem, quia ex ipsis non quaererentur.

469 Dices: scripturae dicunt caelos enarrare gloriam Dei etc.: sic haec visibilia ducere animum ad invisibilia Dei: ergo adest scriptura quae faveat ministerio rerum inanimatarum in ordine ad excitandas in nobis cogitationes honestas. Pro eo in libris eorum textum ... nempe: ex his omnibus visibilibus colligi posse ... Dei magnitudinem; ut ex ... Deinde fateor, conducere haec sensibilia ad excitandas in nobis plures cogitationes honestas; non tamen ex ... institutione sua ad id esse instituta ut ... de aliis mediis; atque adeo non fit ... par annexio gratiae supernaturalis. Denique non nego, plerumque Deum se rebus his externis inserere, iuvando per gratiam suam illis, cum ... videtur. Sed ergo ... non ex lege ... statuta ... alia ... ex

annexa ex lege div. grã supernali, cũ propterea univer lege illam nõ pati exceptionẽ in alijs ꝗ, quo reg adsit ingratitudinis instrũ strandis auxilijs ante prœstitis: atq adeo talis lex nõ erit omi absoluta, sed restricta; & cum illis nõ teneret Deus nõ excitare cogitatis supernales ultra & prœter voces extrinsecus sonantes: ergo ad hoc liberi maneat ut misereatur cui maluerit.

470 Ultimo deius fundatur ex multis dicunt Schol. sect 15. Primo ex lege elevans ꝗ ea elevatur nunquam operati ꝗ pe in ordine salutari, alioquin virtus quin ey salutaris elevat; lege ergo prœdicta consulitur potius ad actus salutares qui obtines velut eos elicere, alioquin Deus staret eorũ officio; atque quotiens ea operatur in ordine naturali virtus moralis operati ꝗ pe in ordine salutari eadẽ: ergo hoc operatur desiderare tenetur: quotiens facit actus supernalis & salutaris. 2º ex supernali regimine in lege ue: ergo degentes in ea prœveniebantur auxilio grã theologicæ ea lege nalis salutaris observarent & promoverentur in supernali officio; sed tunc auxilia illa grã nõ infundebantur a Deo per externa ministeria verbi excitativa ad supernalia, sed ad nalia solũ obta quæ ex nalis assequitur: deerant ergo illi legi Prophetarum eloquia & Evangelica prœdicatio: ergo inferebatur nalibus cognitis hoc sufficit auxilia grã.

471 3º ex subsidio theologico grã salutis in eximios ex datis inter quos numerantur nalis Dei dilectio propria, victoria tentationis gravis, & totius legis nalis impletio, etiam ratione ꝗ sunt: ad hoc operatur requiritur omnis theologia grã theologica nõ quies, ipse ey sint ꝗ nale, sed accipit ex lege. Ita ꝗ solus requiritur ad singulos operandi hoc sufficit. 4º ex communi receptione fidelium, ꝗ prœdicit eis ex opꝫ morale bonũ a justo factum ee meritorium, factum autẽ a peccatore ee impetratorium atq adeo supernaturalibus ꝗ ad grã: ꝗ stare nequit quin ad ee opꝫ morale bonum prœcedant sive auxilia grã theologicæ; sed ad hanc conclusionem fundatur omnis ee ꝗe lex ꝗ operant de generali assistentia grã divinæ ꝗ prœveniat legi ad

ocs et singulos gratia hoesti go.

472. Preo ad 3ᵘᵐ dicendo marem: quia elevata nunquam agitaui quoniam ex convenientia gratiae ipse in his abunda virtus, quae illi salutarem esse licat. Vnde: etiam non convenit ipse mare, cum status adiuncta terrere non bet quod Deus liberrimus gratiae suae dispensator eam nobis opportune communicat mere obligatus eam semper communicare; atque adeo etiam aut tempestatem non tra non stat absque genere effectum. Deinde ad mare est eo dico: quod si totum ille gratiae fonti subilluste supra et ea sola, unde ponens tum supernalis et salutaris: non vocari gratia conveniunt, et in supernali tamen gratiae ponens supernalis tum duntaxat ponit: neque in eis se esse efficiunt, si quoniam ipse agatt.

473. Ad 3ᵘᵐ fatendum est, etiam in ea lege non defuisse tum theologicos fidei, spei, et charitatis habitus ad obiecta supernalia: neque defuerunt scripta non defuit traditio ad obiecta illa proponenda cohaerenda sufficiens. Deo deinde fuisse supernales tum virtutum morum infusarum, non tamen auxilia ad eas dispensata pro mensura habuisse naturalis dispensatione Dei misericordia divina. Vnde nanda est meis cum adiuncta status satis convenienta est. Ad 3ᵘᵐ rebus ex dispensamento facti, ubi de bono dificili tam ipse quam accensagem. Ad 4ᵘᵐ rebus etiam potius esse existimari supernalis fidelius: quia in iis omnis communis est formido salutis suae et sti, apud Deum etiam potius saepe merenti sub fervore poenitentia et vitae emendatione sua quod peccata detulerunt ad Ecclesiae claves. Atque ad eas extenditur incertitudo an gratiae Deo placent quamvis hoeste aliquam esse se putant, sed haec formido et incertitudo non bene stant cum omni illa fidelium perficiente: non haec non adeo communis et certa est, nec fundari in infallibili assensu Dei, sed quam ad esse gratia bonum haec sufficiant pro annuali tempore diu [illegible] expeditionem parati aliud gravare et difficilem tractatum istum [illegible].

Index